

Hallintovaliokunnalle

Liite hallintovaliokunnalle annettuun välivastineeseen koskien hallituksen esitystä HE 14/2018 vp

Esitetyn perusteella ministeriöt (valtiovarainministeriö, sisäministeriön, oikeusministeriön, ope- tus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä ympäristöministeriön) ehdottavat seuraavia muutoksia HE:n la- kiekdotuksiin (lisäykset näkyvät punaisella ja poistot yliviivattuina, kaikki muutokset korostet- tuina keltaisella värillä):

Lakiehdotukset

2.

Laki

Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain (1058/2004) 18 §, sellaisena kuin se on laissa 1385/2009, sekä
muutetaan 6 §:n 4 momentti, 7 §:n 2 ja 3 momentti sekä 8, 9 ja 19 § seuraavasti:

19 §

Valvonta ja rajavartioviranomaisen määräykset

Edellä 6, 7, ~~7 a~~ ja 8 §:ssä tarkoitettujen toiminnan harjoittamista valvoo rajavartiolaitos. Edellä 6, 7, ~~7 a~~, 8 ja 9 §:ssä tarkoitettua päätöksestä on päätöksentekijän viipymättä annettava tieto rajavartiolaitoksen esikunnalle. Työ- ja elinkeinoministeriön on viipymättä annettava tieto rajavartiolaitoksen esikunnalle myös 8 §:ssä tarkoi- tetusta ilmoituksesta, jos se ei katso ilmoituksessa tarkoitettua tutkimushankkeen kuuluvan 6 tai 7 §:n sovelta- misalaan. Tiedoksianto on samalla saatettava myös ilmoituksentekijän tiedoksi.

Rajavartioviranomaisella on oikeus määrätä välittömästi lopetettavaksi sellainen 6, 7, ~~7 a~~ ja 8 §:ssä tarkoi- tettu toiminta, jota harjoitetaan ilman valtioneuvoston suostumusta tai työ- ja elinkeinoministeriölle tehtyä ilmoitusta, sekä toiminta, jota jatketaan vastoin 9 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

3.

Laki

oikeudenkäymiskaaren 10 ja 11 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 10 luvun 2 § ja 11 luvun 12 ja 13 §,
sellaisina kuin ne ovat, 10 luvun 2 § laissa 135/2009, 11 luvun 12 § laissa 1386/2009 ja 13 § laissa 1056/1991,
seuraavasti:

10 luku

Oikeuspaikasta riita-asioissa

2 §

Yhtiötä, yhdistystä, säätiötä tai muuta yksityisoikeudellista oikeushenkilöä taikka muuta julkisoikeudellista oikeushenkilöä kuin valtiota, maakuntaa tai kuntaa vastaan esitetty vaatimus tutkitaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä oikeushenkilöllä on kotipaikka tai oikeushenkilön hallintoa pääasiallisesti hoidetaan.

Valtiota vastaan esitetty vaatimus tutkitaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä valtion puhevaltaa käyttävä viranomainen sijaitsee.

Maakuntaa vastaan esitetty vaatimus tutkitaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä maakunta sijaitsee. Jos maakunta sijaitsee kahden tai useamman käräjäoikeuden tuomiopiirissä, vaatimus tutkitaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä maakunnan puhevaltaa käyttävä viranomainen tai toimielin sijaitsee.

Kuntaa vastaan esitetty vaatimus tutkitaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä kunta sijaitsee.

11 luku

Tiedoksiannosta oikeudenkäynnissä

13 §

Tiedoksianto kunnalle on toimitettava kunnanjohtajalle tai kunnan puhevaltaa asiassa käyttävän toimielimen puheenjohtajalle. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös muulle henkilölle, joka on oikeutettu kunnanjohtajan tai toimielimen puheenjohtajan puolesta vastaanottamaan tiedoksiantoja. Mitä edellä säädetään tiedoksinnosta kunnalle, sovelletaan myös tiedoksiantoon maakunnalle.

6.

Laki

perintökaaren 22 luvun 7 §:n ja 25 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintökaaren (40/1965) 22 luvun 7 § ja 25 luvun 8 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1392/2009,
seuraavasti:

22 luku

Erityisjälkisäädöksen ja tarkoitemääräyksen täytäntöönpanosta

7 §

Jos tarkoitemääräyksen täytäntöönpano on laiminlyöty, on jokaisella, jolla saattaa olla etua määräyksen täytäntöönpanosta, sekä pesänselvittäjällä, testamentin toimeenpanijalla, eloonjääneellä puolisoilla, niin myös perillisellä ja yleisjälkisaädöksen saajalla sekä perillisen tai yleisjälkisaädöksen saajan jälkeläisellä oikeus ajaa siitä kannetta. Perillisellä on kanneoikeus silloinkin, kun hänellä ei ole osuutta pesään.

Kun on kysymys määräyksestä yleishyödylliseen tarkoitukseen, voi Valtion lupa- ja valvontavirasto tai, jos täytäntöönpano on pääasiallisesti toimitettava Ahvenanmaalla, Ahvenanmaan valtionvirasto määrätä sopivan henkilön ajamaan kannetta.

25 luku

Jäämistöön kuuluvan maatilän jakamisesta

8 §

Ennen lopullista perinnönjakoa, jossa sovelletaan tämän luvun säännöksiä, pesänjakajan on tarvittaessa tai kuolinpesän osakkaan vaatimuksesta hankittava maakunnalta, jonka alueella jäämistöön kokonaan tai osaksi kuuluvan maatilän talouskeskus sijaitsee, lausunto siitä:

1) onko jäämistöön kuuluva maatila sellainen, että sen viljelijä ja hänen perheenjäsenensä voivat saada siitä pääasiallisen toimeentulonsa, taikka muodostavatko jäämistöön kuuluvat tilat tai tilanosat joko yksinään tai yhdessä soveliaan tilanpidonjatkajan ja hänen puolisonsa omistamien tilojen tai tilanosien kanssa, 1 b §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa eloonjääneelle puolisolalle kuuluva osa mukaan luettuna, sellaisen maataloudellisen kokonaisuuden, josta sen viljelijä ja hänen perheenjäsenensä voivat saada pääasiallisen toimeentulonsa;

2) onko sillä, joka haluaa jäämistöön kuuluvan maatilän, tilan tai tilanosan tämän luvun mukaisesti perintöosaansa, riittävät ammatilliset edellytykset maatalouselinkeinon harjoittamiseen;

3) kenellä useasta soveliaasta tilanpidonjatkajasta, jotka haluavat jäämistöön kuuluvan maatilän, tilan tai tilanosan tämän luvun mukaisesti perintöosaansa, on parhaat ammatilliset edellytykset kysymykseen tulevan maatalouselinkeinon harjoittamiseen;

4) voidaanko maatilasta jaon yhteydessä luovuttaa alueita muille osakkaille, kun otetaan huomioon 4 §:n säännökset; sekä

5) mikä on jäämistöön kuuluvan maatilän, tilan tai tilanosan käypä arvo ja 2 §:n mukainen laskelmallinen arvo.

Jos osakas ei hyväksy maakunnan lausuntoa, hän voi kuukauden kuluessa siitä, kun hän todistettavasti sai tiedon tästä lausunnosta, pyytää 1 momentissa mainituista seikoista **Ruokaviraston Maaseutuviraston** lausunnon. **Ruokaviraston Maaseutuviraston** tulee lähettää lausuntonsa lausunnon pyytäjälle ja pesänjakajalle.

Maakunnan ja **Ruokaviraston Maaseutuviraston** on annettava tässä pykälässä tarkoitettu lausuntonsa kiireellisenä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

21.

Laki

kielilain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään kielilain (423/2003) 10 §:ään, **sellaisena kuin se on laissa /**, uusi 3 momentti seuraavasti:

10 §

Yksityishenkilön kielelliset oikeudet viranomaisissa

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, jokaisella on oikeus maakunnan viranomaisessa käyttää omaa kieltään, suomea tai ruotsia, omassa asiassa. Maakunnan viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuul-tavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

22.

Laki

hallintolain 58 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallintolain (434/2003) 58 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1408/2009 ja / , seuraavasti:

58 §

Tiedoksianto viranomaiselle

Tiedoksianto toimitetaan sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa puhevaltaa. Jos valtion puhevaltaa käyttävästä viranomaisesta on epätietoisuutta, tiedoksianto toimitetaan Valtion lupa- ja valvontavirastolle.

Todisteellinen tiedoksianto kunnalle toimitetaan kunnanjohtajalle tai kunnan puhevaltaa asiassa käyttävän toimielimen puheenjohtajalle. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös muulle henkilölle, joka on oikeutettu kunnanjohtajan tai toimielimen puheenjohtajan puolesta vastaanottamaan tiedoksiantoja. Mitä edellä säädetään todisteellisesta tiedoksiannosta kunnalle, sovelletaan myös todisteelliseen tiedoksiantoon maakunnalle.

Tiedoksiantoon julkista hallintotehtävää hoitavalle yksityiselle sovelletaan, mitä edellä säädetään tiedoksiannosta yksityiselle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Todisteellinen tiedoksianto kunnalle toimitetaan kunnanjohtajalle tai kunnan puhevaltaa asiassa käyttävän toimielimen puheenjohtajalle. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös muulle henkilölle, joka on oikeutettu kunnanjohtajan tai toimielimen puheenjohtajan puolesta vastaanottamaan tiedoksiantoja.

23.

Laki

saamen kielilain 2 ja 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saamen kielilain (1086/2003) 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 27 §, sellaisina kuin ne ovat 2 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1340/2014 / ja 27 § laissa 1409/2009, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Viranomaisia, joihin tätä lakia sovelletaan, ovat:

3) Valtion lupa- ja valvontavirasto;

27 §

Saamen kielen avustaja

Valtion lupa- ja valvontavirastossa sekä valtion piiri- ja paikallishallinnon viranomaisessa voi saamelaiten kotiseutalueella olla saamen kielen avustaja. Avustajan palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

31.

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesilain (587/2011) 1 luvun 7 §, 3 luvun 11 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 ja 4 momentti, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 20 §:n 3 momentti ja 21 §:n 4 momentti, 4 luvun 11 §:n 1 momentti, 5 luvun 22 §:n 2 momentti, 24 §:n 1 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 1 momentti, 33 §:n 2 momentti, 37 § ja 39 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 3 §, 7 luvun 10 §:n 1 momentti ja 3 momentti, 9 luvun 10 §, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 ja 3 momentti ja 21 §, 11 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §, 20 §:n 1 ja 2 momentti ja 22 §:n 2 momentti, 12 luvun 8 §, 10 §:n 2 momentti ja 11 §:n 4 momentti, 13 luvun 16 §:n 3 momentti, 18 § ja 19 §:n 1 momentti, 14 luvun 5 §:n 1 momentti, 9 ja 14 §, 15 luvun 1 a ja 2 § sekä 7 §:n 2 momentti, 16 luvun 5 §, 17 luvun 5 §:n 4 momentti ja 7 §:n 3 momentti, 18 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 a §, 4 §:n 1 ja 3 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentti ja 10 § sekä 12 §:n 1 ja 2 momentti sekä 19 luvun 7 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 9 § ja 16 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 luvun 11 §:n 1 momentti ja 18 luvun 12 §:n 1 momentti laissa 611/2017, 3 luvun 21 §:n 4 momentti ja 18 luvun 3 a § ja 4 §:n 1 momentti laissa 1193/2013 ja 15 luvun 1 a § laissa 975/2017, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

7 §

Viranomaiset

Valtion lupa- ja valvontavirasto toimii tässä laissa tarkoitettuna lupaviranomaisena sekä valtion valvontaviranomaisena. Viraston tehtävänä on lisäksi valvoa yleistä etua vesitalousasiassa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii tässä laissa tarkoitettuna kunnan valvontaviranomaisena. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ojitustoimituksen toimivallasta ojitusasioissa säädetään 5 luvussa.

Maakunta toimii viranomaisena sille säädettyissä tehtävissä vesitalousasioissa ja kalatalousasioissa sekä valvoo niissä yleistä etua. **Maakuntavaltuuston on annettava kalatalousasioita koskevan toimivallan käyttäminen hallintosäännössä maakunnan viranhaltijalle.**

3 luku

Luvanvaraiset vesitaloushankkeet

11 §

Tarkkailuvelvoite

Luvassa on määrättävä luvanhaltija tarvittaessa tarkkailemaan hankkeen toteuttamista ja sen vaikutuksia. **Valtion lupa- ja valvontavirasto tai sen Lupaviranomainen, valtion valvontaviranomainen tai lupaviranomaisen** määräyksestä maakunta kalatalousasioiden osalta, voi määrätä useat luvanhaltijat yhdessä tarkkailemaan toimintojensa vaikutusta (yhteistarkkailu) tai hyväksyä toiminnan tarkkailemiseksi osallistumisen alueella tehtävään seurantaan. Yhteistarkkailu voi koskea myös ympäristönsuojelulakiin ja tähän lakiin perustuvaa tarkkailua. Tarkkailua koskevassa päätöksessä voidaan antaa oikeus tarkkailla toisen alueella ja sijoittaa tarkkailun

edellyttämät laitteet ja rakennelmat toisen alueelle. Tarkkailusta aiheutuvien edunmenetysten korvaamisesta säädetään 13 luvussa.

14 §

Kalatalousvelvoite ja kalatalousmaksu

Jos vesitaloushankkeesta aiheutuu kalakannoille tai kalastukselle vahinkoa, hankkeesta vastaava on velvoitettu ryhtymään toimenpiteisiin vahinkojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi (*kalatalousvelvoite*) taikka määrättävä maksamaan tällaisten toimenpiteiden kohtuullisia kustannuksia vastaava maksu maakunnalle (*kalatalousmaksu*).

Kalatalousmaksu käytetään 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä niiden tuloksellisuuden seurantaan sillä vesialueella, johon hankkeen vahingollinen vaikutus ulottuu. **Lupaviranomainen voi antaa maakunnalle määräyksiä maksun käytöstä.**

20 §

Lupamääräysten määräaikainen tarkistaminen

Lupamääräysten määräaikaista tarkistamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan, mitä lupahakemuksen käsittelystä säädetään. Jos luvanhaltija ei ole tehnyt hakemusta määräajassa, **Valtion lupa- ja valvontavirasto voi omasta lupaviranomaisen tai valtion valvontaviranomaisen aloitteesta** taikka maakunnan tai haittaa tai vahinkoa kärsivän hakemuksesta määrätä, että lupa raukeaa ja antaa tällöin tarvittavat määräykset.

21 §

Lupamääräysten muu tarkistaminen ja uusien määräysten antaminen

Hakemuksen lupamääräysten tarkistamisesta tai uusien määräysten antamisesta Lupamääräysten tarkistamista tai uusien määräysten antamista koskeva asia 1 momentin 1–3 kohdan nojalla voi tulla vireille Valtion lupa- ja valvontaviraston omasta aloitteesta tai tehdä haitallisen vaikutuksen kohteena olevan yksityisen edun haltijan, kunnanta, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaviranomainen, maakunnanta tai muun asiassa yleistä etua valvovan viranomaisen hakemuksesta. Hakemuksen 1 momentin 4 kohdan nojalla voi tehdä maakunta ottaen huomioon, mitä 18 luvun 3 a §:ssä säädetään. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä lupahakemuksen käsittelystä säädetään.

4 luku

Veden ottaminen

11 §

Vedenottamon suoja-alue

Valtion lupa- ja valvontavirasto Lupaviranomainen voi veden ottamista koskevassa päätöksessä tai erikseen määrätä pohjaveden ottamon ympärillä olevan alueen suoja-alueeksi. Suoja-alue voidaan määrätä, jos alueen käyttöä on tarpeen rajoittaa veden laadun tai pohjavesiesiintymän antoisuuden turvaamiseksi. Suoja-aluetta ei saa määrätä laajemmaksi kuin on välttämätöntä. **Asia voi tulla vireille Valtion lupa- ja valvontaviraston omasta aloitteesta tai Hakemuksen tai vaatimuksen suoja-alueen määrittämisestä voi tehdä hankkeesta vastaavan, asianosaisen, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaviranomainen tai maakunnan hakemuksesta tai vaatimuksesta.**

5 luku

Ojitus

22 §

Ojitusyhteisö

Ojitusyhteisö voidaan perustaa 1 momentissa säädetyin edellytyksin myös **kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaviranomaisen** tai maakunnan vaatimuksesta, jos hyödynsaajat eivät ole ryhtyneet toimenpiteisiin yhteisön perustamiseksi ja sitä on ojituksesta johtuvien asioiden hoitamista varten edelleen pidettävä tarpeellisenä.

24 §

Ojitusyhteisön perustaminen ja säännöt

Ojitusyhteisö on perustettava ojitusasia **Valtion lupa- ja valvontavirastossa lupaviranomaisessa** tai ojitus-toimituksessa käsiteltäessä, jolleivät hyödynsaajat perustamisesta toisin sovi. Jos ojitusyhteisö perustetaan 22 §:n 2 momentin nojalla **kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaviranomaisen** tai maakunnan vaatimuksesta, asia ratkaistaan joko **Valtion lupa- ja valvontavirastossa tai** ojitus-toimituksessa.

30 §

Kiinteistöpankki

Valtion lupa- ja valvontaviraston Lupaviranomaisen on ojitusasiaa koskevan päätöksen antamisen jälkeen ilmoitettava 1 momentin 1 ja 2 kohdissa tarkoitetut maksuosuudet korkoineen kirjaamisviranomaiselle lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin merkittäviksi. Jos maksuosuutta koskevaan päätökseen haetaan muutosta, **Valtion lupa- ja valvontaviraston lupaviranomaisen** on viipymättä ilmoitettava tästä kirjaamisviranomaiselle. **Valtion lupa- ja valvontaviraston Lupaviranomaisen** on ilmoitettava kirjaamisviranomaiselle asiassa annetusta ratkaisusta, kun se on tullut lainvoimaiseksi. Mitä tässä pykälässä säädetään **Valtion lupa- ja valvontavirastosta lupaviranomaisesta**, sovelletaan maakuntaan, jos asia on ratkaistu ojitus-toimituksessa.

33 §

Toimituskokous

Toimitusmiehen on kutsuttava toimituskokoukseen ne, joiden oikeutta tai etua ojitusasia saattaa koskea. Toimitusmiehen on varattava **Valtion lupa- ja valvontavirastolle valtion valvontaviranomaiselle**, maakunnalle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen ojitushankkeesta.

37 §

Ojitus-toimituksen päätöksen antaminen

Ojitus-toimituksen päätös on annettava 30 päivän kuluessa toimituskokouksesta tai loppukokouksesta, jollei maakunta erityisistä syistä pidennä tätä aikaa. Päätös annetaan maakunnan ilmoitustaululle asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.

Päätöksestä on lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella niille, joita asia koskee. Päätös on toimitettava hakijalle ja jäljennös siitä muulle sitä pyytäneelle asianosaiselle. Jäljennös päätöksestä on myös lähetettävä asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, **Valtion lupa- ja valvontavirastolle valtion valvontaviranomaiselle** ja maakunnalle.

39 §

Ojitus-toimituksen kustannukset

Hakijan on maksettava ojitus-toimituksesta aiheutuvat kustannukset. Ojitus-toimituksen kustannuksiksi katsotaan kokousten pitämisestä aiheutuneet kustannukset sekä uskotuille miehille ja avustavalle henkilöstölle maksettavat palkkiot. Toimitusmiehen päiväraha ja matkakustannusten korvaus suoritetaan maakunnan varoista.

Jos **Valtion lupa- ja valvontavirasto lupaviranomainen** tai ojitustoimituksen toimitusmies hankkii ojitussuunnitelman taikka jos hakijan tai muun hyödynsaajan esittämä suunnitelma vaatii huomattavaa täydentämistä, hakijan on suoritettava siitä valtiolle tai maakunnalle aiheutuneet kustannukset. Valtiolla perittävän maksun suuruudesta säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaisesti. Maakunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta maakunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin maakunnan hyväksymässä taksassa.

7 luku

Säännöstely

10 §

Ulkopuolisen hyödynsaajan vastuu säännöstelyn kustannuksista

Valtion lupa- ja valvontavirasto Lupaviranomainen voi lupapäätöksessä hakemuksesta velvoittaa hyödynsaajan, joka ei halua osallistua säännöstelyhankkeeseen, osallistumaan hankkeen kustannuksiin. Valtiota tai maakuntaa ei pidetä hyödynsaajana, ellei säännöstelystä välittömästi aiheudu hyötyä tämän omaisuudelle tai, maakunnan kyseessä ollen, sen säännöstelyhankkeelle.

Valtion lupa- ja valvontavirasto voi hakemuksesta määrätä hankkeesta vastaavan antamaan selvityksen 1 momentissa tarkoitetun suorituksen käytöstä. Selvitys on toimitettava Valtion lupa- ja valvontavirastolle, jossa sen tulee olla selvitystä vaatineen nähtävänä.

9 luku

Puutavaran uitto

10 §

Haitallisten uppopuiden poistaminen vesistöstä

Valtion lupa- ja valvontavirasto Lupaviranomainen voi velvoittaa uittajan puhdistamaan vesistön sellaisesta uitosta jääneestä uponneesta tai uppoamistilassa olevasta puutavarasta tai uittotarvikkeista, jotka aiheuttavat haittaa vesistön käyttämiselle. Jos uittajaa ei enää ole, määräys voidaan antaa vesistössä viimeksi uittoa harjoittaneelle. Hakemuksen uittajan velvoittamiseksi **Asia voi tulla vireille Valtion lupa- ja valvontaviraston omasta aloitteesta tai maakunnan tai haittaa kärsivän hakemuksesta** puhdistamaan vesistö voi tehdä maakunta tai haittaa kärsivä tai asia voi tulla vireille valtion valvontaviranomaisen aloitteesta. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 14 luvussa säädetään.

Kun uitto on lakannut eikä toimivaa uittoyhteisöä ole, maakunta voi 1 momentin estämättä poistaa vesistöstä vaaraa tai haittaa aiheuttavat uppopuut ja muut uittojätteet, jos toimenpiteestä ei aiheudu 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta.

Jos maakunta on 1 tai 2 momentin nojalla puhdistanut vesistön, vesistöstä nostettu puutavara siirtyy maakunnan omaisuudeksi.

19 §

Uittoyhteisön purkaminen

Uittoyhteisö on purettava sen jälkeen kun yhteisuito on päättynyt vesistössä tai sen osassa. Jos uittoyhteisön hallitus ei viiden vuoden kuluessa uiton päättymisestä ole ryhtynyt yhteisön purkamiseksi tarpeellisiin toimiin, maakunnan on tehtävä **Valtion lupa- ja valvontavirastolle lupaviranomaiselle** hakemus uittoyhteisön purkamiseksi ja hallituksen velvoittamiseksi ryhtymään tarpeellisiin toimiin tai selvitysmiesten määräämiseksi. Hakemuksen uittoyhteisön purkamiseksi ja selvitysmiesten määräämiseksi voi tehdä myös uittoyhteisön toimiva tai viimeksi toiminut hallitus. Selvitysmiehiä voi olla yksi tai useampia tehtävän laajuudesta riippuen. Selvitysmiehillä on tehtävää hoitaessaan uittoyhteisön hallitukselle kuuluvat valtuudet.

20 §

Uittoyhteisön selvitystoimet

Uittoyhteisön omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla on maksettava uittoyhteisön velat. Loput varat on käytettävä uiton jälkihoitotoimenpiteisiin asianomaisella vesistöalueella. **Valtion lupa- ja valvontavirasto** ~~Lupaviranomaisen~~ voi määrätä selvitystoimista vastaavan tai maakunnan hakemuksesta varat siirrettäväksi asianomaiselle maakunnalle, jos se ottaa huolehtiakseen 21 §:n mukaisista jälkihoitotoimenpiteistä.

Selvitysmiesten tehtävä päättyy kaikkien uittoyhteisön varojen ja velvoitteiden tultua selvitettyä tai varojen siirrettyä maakunnalle 2 momentin mukaisesti.

21 §

Jälkihoitotoimenpiteet

Jos uitto vesistössä tai sen osassa on päätynyt eikä sillä alueella ole toimivaa uittoyhteisöä, maakunta voi hakea **Valtion lupa- ja valvontavirastolta** ~~Lupaviranomaiselta~~ uiton toimintapaikkoja koskevien lupien määräämistä raukeamaan.

Maakunnan tulee ryhtyä toimenpiteisiin sellaisten aikaisemmin harjoitettua uittoa varten tehtyjen laitteiden ja rakennelmien poistamiseksi tai muuttamiseksi, jotka voivat olla vaaraksi tai haitaksi vesistöä käytettäessä, sekä peratun uoman palauttamiseksi ennalleen. Jos toimenpiteistä aiheutuu 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettu muutos tai seuraus, toimenpiteille on haettava lupa. Asia voidaan käsitellä samanaikaisesti 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen kanssa tai erikseen.

11 luku

Hakemusmenettely

6 §

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydettävä lausunto ~~kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta~~ ~~valvontaviranomaisilta~~, maakunnalta ja muilta yleistä etua valvovilta viranomaisilta, jollei lausunnon pyytäminen näiltä ole ilmeisen tarpeetonta. Yhteiskunnan kannalta tärkeästä hankkeesta, jolla on valtakunnallista merkitystä ja josta voi aiheutua huomattavia tai laajalle ulottuvia haitallisia vaikutuksia, on pyydettävä lausunto valtioneuvostolta.

Valtion lupa- ja valvontaviraston ~~Lupaviranomaisen~~ on lisäksi pyydettävä lausunto kunnalta, jonka alueella hakemuksessa tarkoitettu hanke sijaitsee, sekä tarvittaessa hankkeen vaikutusalueen kunnilta.

22 §

Päätöksen antaminen ja päätöksestä tiedottaminen

Päätös on toimitettava hakijalle. Päätöksestä on toimitettava jäljennös niille, jotka ovat sitä pyytäneet, ~~kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle~~ ~~valvontaviranomaisille~~, maakunnalle ja muille asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille.

12 luku

Vesioikeudellinen yhteisö

8 §

Yhteisön rekisteröinti

Valtion lupa- ja valvontavirasto ~~Lupaviranomaisen~~ merkitsee perustetun yhteisön vesiyhteisörekisteriin. Jos yhteisö on perustettu ja sen säännöt vahvistettu ojitustoimituksessa, ojitustoimitukseen määräyksen antanut maakunta vastaa tietojen merkitsemisestä vesiyhteisörekisteriin.

10 §

Oikeus saada tietoja

Valtion lupa- ja valvontavirastolla, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella Lupaviranomaisella, valvontaviranomaisella ja maakunnalla on oikeus saada maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot vesiyhteisörekisteristä.

11 §

Yhteisön kokous

Jos yhteisön toiminta on lakannut, yhteisön jäsen, Valtion lupa- ja valvontavirasto, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvontaviranomainen tai maakunta voi kutsua yhteisön kokouksen päättämään hallituksen taikka yhden tai useamman toimitsijan asettamisesta huolehtimaan yhteisölle kuuluvista velvoitteista.

13 luku

Korvaukset

18 §

Korvauksen palauttaminen

Korvauksen maksajalla on oikeus vaatia perusteetta tai liikaa maksetun korvauksen palauttamista Valtion lupa- ja valvontavirastolle lupaviranomaiselle osoitetulla hakemuksella. Valtion lupa- ja valvontavirasto Lupaviranomainen tai muutoksenhakutuomioistuin voi korvauksen määrä ja olosuhteet huomioon ottaen määrätä, ettei korvausta tarvitse palauttaa. Vaatimus voidaan esittää myös asiaa muutoksenhakutuomioistuimessa käsiteltäessä.

19 §

Kiinnitetylle omaisuudelle maksettava korvaus

Jos kertakaikkinen korvaus määrätään suoritettavaksi kiinteistön tai siihen kuuluvan alueen luovuttamisesta, kiinteään omaisuuteen perustetusta käyttöoikeudesta tai siihen tämän lain nojalla muutoin kohdistetusta toimenpiteestä ja kysymyksessä olevaan omaisuuteen on vahvistettu kiinnitys, Valtion lupa- ja valvontaviraston lupaviranomaisen tulee samalla määrätä, että korvaus on päätöksen saatua lainvoiman talletettava Valtion lupa- ja valvontavirastoon ja jaettava niin kuin ulosmitatun omaisuuden myyntihinnasta säädetään. Panttioikeuden haltijalla on talletettuun korvausmäärään yhtäläinen oikeus kuin hänellä oli panttioikeuden kohteena olleeseen omaisuuteen.

14 luku

Valvonta ja hallintopakko

5 §

Menettely hallintopakkoasiassa

Ennen kiellon tai määräyksen antamista on sille, jota kielto tai määräys koskee, varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Tarvittaessa on kuultava myös muita asianosaisia, kunnan ympäristönsuojeluviranomaistavaltionviranomaisia, maakuntaa ja muita yleistä etua valvovia viranomaisia.

9 §

Omistajattomat rakennelmat

Jos 2 luvun 9 §:n 1 momentissa säädetty rakennelman kunnossapito laiminlyödään eikä rakennelman omistajaa tai siitä muutoin vastaavaa tiedetä eikä saada hankaluudetta selville, **lupaviranomainen voi valtion valvontaviranomaisen aloitteesta oikeuttaa valvontaviranomaisen ryhtymään haitan tai vaaran poistamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin valtion kustannuksella. Lupaviranomainen voi valtion valvontaviranomaisen aloitteesta määrätä toimenpiteistä valtiolle aiheutuneet kulut kokonaan tai osaksi perittäviksi kunnossapidon laiminlyöneeltä, jos tämä myöhemmin saadaan selville.** **Valtion lupa- ja valvontavirasto voi omasta aloitteesta ryhtyä haitan tai vaaran poistamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin valtion kustannuksella. Valtion lupa- ja valvontavirasto voi myös oikeuttaa maakunnan tämän hakemuksesta ryhtymään sanottuihin toimenpiteisiin maakunnan kustannuksella.**

Mitä 1 momentissa säädetään valvontaviranomaisesta, koskee myös maakuntaa. Maakunta toteuttaa 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet kustannuksellaan. Lupaviranomainen voi maakunnan hakemuksesta määrätä toimenpiteistä maakunnalle aiheutuneet kulut kokonaan tai osaksi perittäviksi kunnossapidon laiminlyöneeltä, jos tämä myöhemmin saadaan selville. Jos kunnossapidon laiminlyönyt saadaan myöhemmin selville, Valtion lupa- ja valvontavirasto voi määrätä toimenpiteistä valtiolle aiheutuneet kulut kokonaan tai osaksi perittäviksi. Jos toimenpiteiden suorittamisesta on vastannut maakunta, kulut voidaan määrätä perittäviksi maakunnan hakemuksesta.

Vaaran tai haitan poistamista koskevan asian käsittelyyn sovelletaan soveltuvin osin, mitä 11 luvussa säädetään. Päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä 15 luvun 8 §:ssä säädetään.

14 §

Vireillepano

Edellä Jollei 4 tai 6 §:ssä tarkoitettu asia voi tulla ole tullut vireille Valtion lupa- ja valvontaviraston omasta valvontaviranomaisen aloitteesta tai -asian voi panna kirjallisesti vireille:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) vesitaloushankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) maakunta tai muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

15 luku

Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

2 §

Valitusoikeus

Muutosta tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa hakea:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) kunta, jonka alueella vesitaloushanke sijaitsee tai jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) **Valtion lupa- ja valvontavirasto** ~~valtion valvontaviranomainen~~ sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;
- 5) muu 11 luvun 9 §:ssä tarkoitettu yleistä etua valvova viranomainen;
- 6) saamelaiskäräjät, jos vesitaloushanke sijoittuu tai sen vaikutukset ulottuvat saamelaisten kotiseutualueelle ja hanke voi vaikuttaa saamelaisille alkuperäiskansana kuuluviin oikeuksiin.

Valtion lupa- ja valvontavirastolla ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on oikeus valittaa päätöksestä, jolla Vaasan hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

16 luku

Rangaistussäännökset

5 §

Yleistä etua koskeva puhevalta

Jos tässä luvussa rangaistavaksi säädettyä tekoa koskevassa rikosasiassa on loukattu yleistä etua, **Valtion lupa- ja valvontavirasto** ~~valtion valvontaviranomaisen~~ käyttää asiassa asianomistajan puhevaltaa. Jos asia koskee yksinomaan maakunnalle säädettyä tehtävää, puhevaltaa käyttää maakunta.

17 luku

Kiinteistöoikeudellisia säännöksiä

7 §

Oikeudet ja velvollisuudet omistajanvaihdoissa

Jos säännöstelyä tai veden ottamista koskeva lupa tai oikeus siirtyy toiselle, saajan on ilmoitettava siirrosta **Valtion lupa- ja valvontavirastolle** ~~valtion valvontaviranomaiselle~~ ja maakunnalle. Siirrosta on ilmoitettava lisäksi, jos lupaan sisältyy kalatalousvelvoite.

18 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Viranomaisen oikeus saada tietoja maksutta

Valtion lupa- ja valvontavirastolla, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ~~Lupaviranomaisella, valvontaviranomaisella~~ ja maakunnalla on, sen estämättä mitä tietojen salassapidosta säädetään, oikeus saada maksutta tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä.

3 a §

Vesistöalueen padotus- ja juoksutusselvitys

Maakunta laatii tarvittaessa selvityksen toimenpiteistä, joilla tulvasta tai kuivuudesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää (*vesistöalueen padotus- ja juoksutusselvitys*). Selvityksessä on tarkasteltava sellaisia vedenkorkeuksiin ja virtaamiin vaikuttavia toimenpiteitä, jotka hankkeesta vastaava voi suorittaa vesitaloushanketta toteuttaessaan. Selvityksessä on lisäksi tarkasteltava mahdollisuuksia sovittaa toimenpiteet yhteen vesistöalueen muiden vesitaloushankkeiden kanssa siten, että tulvasta tai kuivuudesta aiheutuvat vahingolliset seuraukset jäävät kokonaisuutena arvioiden mahdollisimman vähäisiksi. Selvitys on laadittava riittävässä yhteistyössä hankkeista vastaavien sekä asianomaisten kuntien ja muiden viranomaisten kanssa.

Vesistöalueen padotus- ja juoksutusselvityksen perusteella maakunta voi tehdä **Valtion lupa- ja valvontavirastolle** ~~lupaviranomaiselle~~ hakemuksen vesitaloushanketta koskevien lupamääräysten tarkistamiseksi tai uusien määräysten antamiseksi 3 luvun 21 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla.

4 §

Vaarantorjuntatoimet

Jos poikkeuksellisista luonnonoloista tai muusta ylivoimaisesta tapahtumasta aiheutuu tulva tai muu sellainen vesistön tai sen vesiolojen muutos, josta voi aiheutua yleistä vaaraa ihmisen hengelle, turvallisuudelle tai terveydelle, suurta vahinkoa yleiselle edulle tai suurta ja laaja-alaista vahinkoa yksityiselle edulle, **Valtion lupa- ja valvontaviraston** ~~lupaviranomaisen~~ on määrättävä maakunta tai vesitaloushankkeesta vastaava ryhtymään vaaran poistamiseksi tai vahinkojen vähentämiseksi välttämättömiin väliaikaisiin toimenpiteisiin. Määräys voidaan antaa sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään tai sen nojalla annetuissa luvissa tai päätöksissä määrätään.

Hakemuksen 1 momentissa tarkoitetun määräyksen antamiseksi voi tehdä maakunta. Jos asian kiireellisyys tai muu painava syy sitä edellyttää, 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hakemus voidaan käsitellä noudattamatta,

mitä 11 luvussa säädetään hakemusasioiden käsittelystä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu **Valtion lupa- ja valvontaviraston lupaviranomaisen** päätös saadaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

5 §

Jäästä aiheutuvien vahinkojen torjuminen

Laitoksen tai rakennelman omistajalla, uittajalla ja maakunnalla on oikeus jäätymisestä tai jäädä johtuvan vahingon tai haitan estämiseksi räjäyttää jäätä, asettaa tilapäisiä puomeja ja suorittaa muita välttämättömiä toimenpiteitä.

Jäästeen räjäyttämässä on noudatettava tarpeellista varovaisuutta. Räjäyttäminen on tehtävä niin, ettei yleistä tai yleisesti käytettyä talvitietä ilman pakottavaa tarvetta katkaista eikä kalakantaa sanottavasti vahingoiteta. Räjäyttämistä on ilmoitettava poliisille, **Valtion lupa- ja valvontavirastolle** ~~valtion valvontaviranomaiselle~~ ja maakunnalle.

10 §

Valtion lupa- ja valvontaviraston ~~Lupaviranomaisen~~ lausunto

Jos yleisessä tuomioistuimessa on käsiteltävänä riita- tai rikosasia, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä vesitalousasioiden tuntemusta, tuomioistuimen on hankittava asiasta lausunto **Valtion lupa- ja valvontavirastolta** ~~lupaviranomaiselta~~.

12 §

Asian käsittelystä perittävät maksut

Tämän lain mukaisen asian käsittelystä **Valtion lupa- ja valvontavirastossa** ~~lupaviranomaisessa~~, maakunnassa ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa voidaan periä maksu. Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Muiden vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Valtiolle perittävän maksun suuruus määrätään siten kuin valtion maksuperustelaisissa ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa säädetään. Maakunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta maakunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin maakunnan hyväksymässä taksassa. Kunnalle perittävän maksun suuruus määrätään kunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Kunnan hyväksymän taksan perusteiden tulee noudattaa soveltuvin osin valtion maksuperustelaisia.

19 luku

Voimaantulo

7 §

Säännöstely

Jos säännöstelyhankkeesta, jolle on myönnetty lupa ennen 1 päivää toukokuuta 1991, aiheutuu vesiympäristön ja sen käytön kannalta huomattavia haitallisia vaikutuksia, **Valtion lupa- ja valvontaviraston** ~~valtion valvontaviranomaisen~~ tai maakunnan tulee selvittää mahdollisuudet vähentää säännöstelyn haitallisia vaikutuksia. Selvitys on tehtävä riittävässä yhteistyössä luvanhaltijan, säännöstelystä hyötyä saavien, vaikutusalueen kuntien ja asianomaisten viranomaisten kanssa. Selvityksen laatijan tulee tarvittaessa kuulla muitakin asianosaistahoja.

Kun 1 momentissa tarkoitettu selvitys on tehty **ja haitallisia vaikutuksia ei muutoin voida riittävästi vähentää**, ~~valtion valvontaviranomaisen~~ maakunta- tai kunta voi hakea lupamääräysten tarkistamista tai uusien määräysten asettamista, ~~jollei haitallisia vaikutuksia voida muutoin riittävästi vähentää~~. **Valtion lupa- ja valvontavirasto voi ottaa asian käsiteltäväkseen myös omasta aloitteesta.**

Tarkistamisesta aiheutuvat edunmenetykset, jolleivät ne ole vähäisiä, määrätään hakijan korvattaviksi noudattaen soveltuvin osin 13 luvun säännöksiä. Korvaukset maksetaan kuitenkin maakunnan varoista, jos tarkistaminen on tehty kunnan hakemuksesta eikä tarkistamisella ole pääasiassa paikallista merkitystä. Säännöstelystä saatavan hyödyn menetyksestä maksettavia korvauksia voidaan sovitella ottaen huomioon tarkistamisesta

saatavat hyödyt ja siitä aiheutuvat edunmenetykset sekä aika, jonka hyödynsaaja on voinut käyttää säännöstyä hyväkseen.

9 §

Tarkkailuvelvoite

Valtion lupa- ja valvontavirasto voi omasta lupaviranomaisen tai valtion valvontaviranomaisen aloitteesta, tai maakunnan hakemuksesta määrätä 3 luvun 11 §:n mukaisen tarkkailuvelvoitteen myös hankkeelle, jolle on myönnetty lupa ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla. Tarkkailuvelvoitteen määrittämisestä ja muuttamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä 3 luvun 11 §:ssä säädetään.

16 §

Aikaisemmin annetun päätöksen selventäminen

Hakemuksen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa voi tehdä luvan tai oikeuden haltija, kunnan ympäristön-
suoje-
luvalvonta-
viranomaisen, maakunta, hankkeen välittömänä kohteena olevan alueen omistaja tai alueeseen kohdistuvan muun oikeuden haltija. Valtion lupa- ja valvontavirasto lupaviranomaisen voi omasta aloitteesta ottaa asian käsiteltäväkseen myös omasta aloitteestaan, jos se lupaviranomaisessa vireillä olevan muun asian käsittelyn vuoksi on välttämätöntä.

35.

Laki**eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 3, 4, 7, 10, 14–18 ja 20 §, sekä
lisätään lakiin uusi 18 a §, seuraavasti:

18 a §***Rekisteröintiin liittyvien kustannusten korvaaminen***

Rekisteröinti luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin on maksullinen.

Rekisteröidyn luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän on lisäksi suoritettava vuosimaksu. Maksu sisältää kustannukset rekisterin ylläpidosta ja tämän lain mukaisesta valvonnasta. Maksu määräytyy edellä mainittujen suoritteiden aiheuttamien keskimääräisten kustannusten perusteella rekisteröintiä kohti. Maksun määrästä sekä perinnästä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Vuosimaksu on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla. Tämän lain 18 a § tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

37.

Laki

ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä annetun lain (1270/1997) 3 §, sellaisena kuin se on laissa 910/2017 osaksi laeissa 618/2007, 977/2007 ja 647/2016, seuraavasti:

3 §

Rekisterinpitäjät

Ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien hakemusasioden osarekisterin, työnantajaosarekisterin, muukalaispas-
sien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen osarekisterin, maahantulon ja maastalähdön valvonnan osarekiste-
rin, tutkinto-osarekisterin sekä kansalaisuusasioden osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä on Maa-
hanmuuttovirasto, joka vastaa myös näiden osarekisterien ylläpidosta.

Ulkoministeriö ja Ulkosainministeriö on erikseen pidettävien ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien viisumiasi-
oiden osarekisterin ja maahantuloedellytysten osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä ja vastaa näiden
ylläpidosta.

Ulkomaalaisrekisteriä pitävät ja käyttävät myös poliisi, Rajavartiolaitos, Tulli, maakunnat, työsuojeluvi-
ranomaiset, vankeinhoitoviranomaiset, ja yhdenvertaisuusvaltuutettu sekä korkein hallinto-oikeus ja alueel-
liset hallinto-oikeudet.

Rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat ovat oikeutettuja näkemään ja käsit-
telemään teknisen käyttöyhteyden avulla ulkomaalaisrekisteriin talletettuja tietoja ainoastaan rekisterin 2
§:ssä säädettyyn tarkoitukseen liittyvien toimivaltuuksiensa rajoissa. Päävastuullinen rekisterinpitäjä myön-
tää viranomaisen esityksestä henkilölle käyttöoikeuden niihin osarekistereihin ja osarekistereiden tietoryh-
miin tai tietokenttiin, joiden päävastuullinen rekisterinpitäjä katsoo olevan tarpeen kyseisen viranomaisen
ulkomaalais- ja kansalaisuusasioita koskevien lakisääteisten tehtävien hoitamista varten.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

39.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 7 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 7 luvun 1 §:n 1 mo-
mentti seuraavasti:

7 luku

Valvonta

1 §

Valvontaviranomaiset ja ilmoitus rahanpesun selvittelykeskukselle

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat seuraavat

viranomaiset:

- 1) Finanssivalvonta 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1—8 kohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia;
- 2) Poliisihallitus 1 luvun 2 §:n 1 momentin 9 ja 10 kohdassa tarkoitettua rahapeliyhteisöä sekä 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua elinkeinonharjoittajaa ja yhteisöä, joka välittää osallistumismaksuja ja -ilmoituksia 1 luvun 2 §:n 1 momentin 9 ja 10 kohdassa tarkoitettua rahapeliyhteisön tarjoamiin rahapeleihin;
- 3) Patentti- ja rekisterihallitus 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia;
- 4) aluehallintovirasto 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13–18 ja 20–24 13—24 kohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia siltä osin kuin ne eivät ole 1 kohdan nojalla Finanssivalvonnan valvomia ilmoitusvelvollisia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

41.

Laki

puolustustilalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustustilalain (1083/1991) 12 §, 33 § sekä 37 §,
sellaisina kuin niistä ovat, 12 § laissa 1429/2009 sekä 33 § laissa 466/2003 seuraavasti:

37 §

Tämän lain nojalla annetun määräyksen perusteella tehdystä hallintopäätöksestä on oikeus valittaa siinä järjestyksessä, mitä yleisesti on säädetty valittamisesta asianomaisen viranomaisen päätöksestä. Jollei muutoksenhakumenettelyä ole säädetty, valitus tehdään korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Sotilasviranomaisen tämän lain nojalla tekemään hallintopäätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, lukuun ottamatta 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä hallintopäätöksiä, joihin haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Tämän lain nojalla tehtyä hallintopäätöstä ja tuomioistuimen päätöstä 8 ja 9 §:ssä tarkoitetuissa asioissa on noudatettava heti valituksesta tai alituksesta huolimatta, jollei muutoksenhaku- tai alitusviranomainen toisin määrää.

Valtioneuvoston ja sen ministeriöiden päätöksiin, joihin tämän lain nojalla saadaan hakea muutosta valittamalla, on liitettävä valitusosoitus.

Tämän lain 8–12 ja 14 §:n ja 25 §:n 2 momentin nojalla tehtyä päätöstä koskeva alistus ja valitus on käsiteltävä kiireellisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

42.

Laki

Valtion lupa- ja valvontavirastosta

MUUTOKSET EHDOTETAAN KOOTUSTI VALIOKUNTALAUSUNTOJEN JÄLKEEN

46.

Laki

varainsiirtoverolain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 13 § ja 14 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 13 § laissa 1436/2009 ja 14 §:n 2 momentti laissa 1000/2011 ne ovat laissa 1436/2009, seuraavasti:

13 §

Eräät kiinteistön vaihdot

Veroa ei ole suoritettava siltä osin kuin kiinteistö on saatu vaihtamalla se toiseen kiinteistöön ja:

- 1) vaihto johtaa Ruokaviraston Maaseutuviraston, maakunnan tai metsäkeskuksen antaman todistuksen mukaan maa- tai metsätalouden harjoittamisen kannalta olennaisesti sopivampaan tilussijoitukseen; tai
- 2) vaihto on tapahtunut luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisen luonnonsuojelualueen perustamiseksi.

14 §

Eräät maatalouselinkeinolainsäädännön mukaiset luovutukset

Verovapauden edellytyksenä on Ruokaviraston Maaseutuviraston antama todistus siitä, että luovutus tapahtuu tai on tapahtunut 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen tai maakunnan antama todistus siitä, että luovutuksensaajalle on myönnetty 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu laina taikka että hänen vastattavakseen on siirretty 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu laina.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

53.

Laki

maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 15 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain (603/2006) 15 § ja 16 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1181/2016, seuraavasti:

15 §

Tietojen antaminen Verohallinnolle ja eräille muille viranomaisille

Verohallinnolla on salassapitosäynnösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada maa- ja metsätalousministeriöltä, maakunnilta, Ruokavirastolta Maaseutuvirastolta sekä Ahvenanmaan valtionvirastolta tässä laissa tarkoitetun valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja hakijalle myönnetystä 2 §:n 2-5 kohdassa tarkoitettua tukityypistä ja tuen maksupäivästä. Hakijasta on oikeus saada yksilöinti- ja yhteystietoina hakijan nimi, henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus sekä viranomaiselle ilmoitettu osoite.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, maakunnilla, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** sekä Ahvenanmaan valtionvirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada Verohallinnolta tässä laissa tarkoitetun valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja palautuksen määrästä ja sen perusteesta. Palautuksen saajasta on oikeus saada yksilöinti- ja yhteystietoina palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus sekä Verohallinnolle ilmoitettu toimipaikan osoite.

16 §

Verohallinnon ja eräiden muiden viranomaisten oikeus oma-aloitteiseen tietojen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteestaan tarpeellisia tässä laissa tarkoitettua veronpalautuksen saajaa ja myönnettyä veronpalautusta koskevia palautuksen oikeellisuuden valvontaan liittyviä tietoja maa- ja metsätalousministeriölle, maakunnille sekä **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle** niiden laissa tai asetuksessa säädettyyn tehtävään liittyvän valvontavelvollisuuden täyttämiseksi, jos on syytä epäillä, että hakija ei olisi ollut oikeutettu 2 §:n 2-5 kohdassa tarkoitettuun tukeen. Yksilöinti- ja yhteystietoina voidaan antaa palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus sekä Verohallinnolle ilmoitettu toimipaikan osoite.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

56.

Laki**väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 22 §:n 6 momentti, 23 §:n 1 momentin 3-5 kohta, 24 §:n 1 momentin 3 kohta, 25 §:n 2 momentti sekä 70 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 6 momentti **laissa /** ja 24 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 145/2014 ja 23 §:n 1 momentin 3-5 kohta laissa 670/2016, seuraavasti:

22 §

Muiden viranomaisten toimivalta

Väestörekisterikeskus voi sopia kunnan tai maakunnan kanssa, että tämä vastaa rekisterinpitäjänä alueensa rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevien tietojen lisäämistä, muuttamista tai korjaamista koskevien rekisterimerkintöjen tekemisestä väestötietojärjestelmään siten kuin tässä laissa säädetään. Tämän tehtävän hoitamista varten Väestörekisterikeskus voi antaa kunnalle tai maakunnalle oikeuden käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla väestötietojärjestelmään talletettuja rakennushankkeita, rakennuksia ja huoneistoja koskevia tietoja.

58.

Laki

rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain 5 luvun 10 § muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 10 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 822/2017 seuraavasti:

5 luku

Talletussuoja

10 §

Korvausten maksaminen

Talletussuojarahastosta on ilman eri hakemusta asetettava suoritettava tallettajien saataville 8 §:n mukainen korvaus seitsemän työpäivän kuluessa 9 §:ssä tarkoitetusta viraston päätöksestä, jollei tämän pykälän 2 momentista muuta johdu. Jos talletuspankki on ennen 9 §:ssä tarkoitettua päätöstä asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, tässä momentissa säädetty määräaika lasketaan selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä.

Virasto voi päättää enintään kolmen kuukauden lisäajan myöntämisestä korvauksen maksamiseen, jos:

- 1) tallettajan oikeus korvaukseen on epäselvä;
- 2) tallettajan oikeutta talletuksen käyttöön on viranomaisen päätöksellä rajoitettu;
- 3) talletustiliä ei ole käytetty 24 kuukauteen;
- 4) tallettajan saaminen suoritetaan 8 §:n 2 momentin nojalla täysimääräisesti; tai
- 5) kysymys on 11 §:ssä tarkoitetusta ulkomaiseen sivuliikkeeseen tehdystä talletuksesta.

Jos virastolla ei ole tarvittavia tietoja tallettajasta talletuksen korvaamiseksi 1 tai 2 momentissa säädettyssä ajassa, viraston on 2 momentissa säädettyssä ajassa talletettava korvaus Valtion lupa- ja valvontavirastoon noudattaen, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään.

Korvaus suoritetaan euroina tai, jos talletus on tehty talletuspankin ulkomaisessa sivuliikkeessä, sivuliikkeen valtion valuutassa. Jos tilivaluutta on muu kuin euro tai sivuliikkeen valtion valuutta, korvaus voidaan suorittaa talletuksen tilivaluutassa tai euroina. Korvattava määrä muunnetaan euroiksi käyttäen sen päivän kurssia, jona virasto 9 §:n mukaisesti tekee korvausvelvollisuutta koskevan päätöksen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

60.

Laki**Kevasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Kevasta annetun lain (66/2016) 17 ja 22 §,
muutetaan 4 §, 6 §:n 3 momentti, 8 ja 9 §, 13 §:n 1 momentin 1 kohta, 14 ja 21 §, 23 §:n 3 momentti, 28 §:n 2 momentin 1 kohta, 33 §:n 2 ja 3 momentti ja 35 §, sekä
lisätään lakiin uusi 8 a- 8 c § ja 9 a- 9 c § seuraavasti:

8 a §

Valtuutetut

Kevassa on 30 valtuutettua, joilla kullakin on yksi henkilökohtainen varavaltuutettu. Valtuutetun ja varavaltuutetun on oltava hyvämaineinen. Valtionvarainministeriö määrää valtuutetut ja varavaltuutetut neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Kuusi valtuutettua ja yhtä monta varavaltuutettua määrätään kunnallisessa ja maakunnallisessa pääsopimuksissa tarkoitettujen pääsopijajärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Neljä valtuutettua ja yhtä monta varavaltuutettua määrätään Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n ehdottamista henkilöistä. Muista valtuutetuista ja varavaltuutetuista kymmenen määrätään kuntien keskusjärjestön ehdottamista henkilöistä ja kymmenen maakuntien ehdottamista henkilöistä siten, että kunnat, kuntayhtymät, maakunnat ja maan eri osat saavat valtuuskunnassa valtuutetuissa tasapuolisen edustuksen. Kuntien ja kuntayhtymien valtuutettuja ja varavaltuutettuja määrättäessä otetaan huomioon eri ryhmien kuntavaaleissa saamat ääniosuudet ja maakuntia edustavia valtuutettuja ja varavaltuutettuja nimettäessä eri ryhmien maakuntavaaleissa saamat ääniosuudet vaalilaissa (714/1998) säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Kokonaisuudessaan valtuutettujen kokoonpanon tulee vastata maakunta- ja kuntavaaleissa eri ryhmien saamia ääniosuuksia.

Valtuutettujen tehtävänä on:

- 1) valvoa Kevan hallintoa ja toimintaa;
- 2) valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä tilintarkastaja;
- 3) päättää luottamushenkilöiden palkkioiden ja muiden korvauksien perusteista;
- 4) käsitellä tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä päättää tilinpäätöksen vahvistamisesta, vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille sekä niistä muista toimenpiteistä, joihin on aihetta;
- 5) hyväksyä talouden yleisohjeena noudatettavaksi talousarvio seuraavaksi vuodeksi sekä toiminta- ja taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Poistetaan eduskunnan vastauksesta:

62.

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta

ja

64.

Laki lukiolain muuttamisesta

70.

Laki

oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 ja 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 10 ja 26 §, sellaisena kuin niistä on 10 § laissa 886/2017 ja 1501/2016 *sekä 26 § osittain laissa 886/2017* seuraavasti:

10 §

Opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettävät sosiaali- ja terveystalvet erityisoppilaitoksissa

Sen estämättä mitä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu opetuksen järjestäjä, jonka tehtävänä on opetuksen järjestäminen vaikeimmin vammaisille lapsille sekä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu koulutuksen jär-

jestäjä saavat opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestää opiskelijoilleen terveydenhuollon palveluja. Koulutuksen järjestäjän on tehtävä Valtion lupa- ja valvontavirastolle ilmoitus, joka sisältää yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetut tiedot. Toiminnasta vastaa koulutuksen järjestäjän nimeämä terveydenhuollon am-mattihenkilö, jonka tulee olla mainitussa 4 §:ssä tarkoitetun lupaviranomaisen hyväksymä. Sen lisäksi mitä tässä pykälässä säädetään, 1 momentissa mainittujen oppilaitosten opiskeli-joilla on oikeus tässä laissa säädettyyn opiskeluhooltoon.

26 § *Opiskeluhoollon valvonta*

Koulutuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa opiskeluhoollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta. Tämän lain 7 ja 8 §:ssä säädettyjen opiskeluhoollon palvelujen ohjauksesta ja valvonnasta säädetään lisäksi sosiaalihuoltolain (710/1982) 3 §:ssä ja kansanterveyslain (66/1972) 2 §:ssä. Valtion lupa- ja valvontavirastolla on oikeus oma-aloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä ~~säädetyn tarkoitetun opetussuunnitelman mukaisen~~ opiskeluhoollon tämän lain mukaisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

76.

Laki

maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan maakunnan hoitaessa muualla laissa säädettyjä, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013, jäljempänä *horisontaaliasetus*, 7 artiklassa tarkoitettuja maakunnalle siirrettyjä tehtäviä, jäljempänä *maksajavirastotehtävä*. Tätä lakia sovelletaan myös horisontaaliasetuksen 72 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin tukijärjestelmiin ja toimenpiteisiin sekä Suomen liittymisestä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107—109 artiklan mukaisiin maatalousalan tukiin.

2 §

Maakunnan vastuu tehtävien hoitamisen järjestämisestä

Maakunnan tulee huolehtia tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisen järjestämisestä siten, että tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti sekä lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

3 §

Sopimus tehtävien hoitamisesta

Maakunnan on tehtävä **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** kanssa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkasta-

misen, vakuuksien sekä euron käytön osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014, jäljempänä *delegoitu maksajavirastoasetus*, liitteessä I tarkoitettu maksajavirastotehtävien hoitoa koskeva sopimus.

Maakunta ei saa siirtää maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa määriteltyjen tehtävien hoitamista kolmannen osapuolen taikka maakunnan liikelaitoksen hoidettavaksi.

Maakunta voi hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä toisen maakunnan alueella maakuntien niin sopiessa maakuntalaissa (/) tarkoitetulla tavalla vain sillä edellytyksellä, että tehtävien hoitamisesta sovitaan myös maksajavirastotehtävien hoitoa koskevassa sopimuksessa. Maakunnan hoitaessa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä toisen maakunnan alueella, tehtävää hoitava maakunta vastaa tehtävän hoidon järjestämisestä.

4 §

Maksajavirastotehtävien hoitamisen järjestäminen

Maakunnan on järjestettävä maksajavirastotehtävien hoitaminen siten, että tehtäviä hoitaa sellainen lukumäärä maakunnan palveluksessa olevia viranhaltijoita, että tehtävien hoitaminen voidaan eriyttää delegoidun maksajavirastoasetuksen liitteen I 1 kohdan B alakohdan ii kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa tulee käyttää maksajaviraston tarkoitukseen osoittamia keskitettyjä tietojärjestelmiä.

5 §

Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa maksajavirastotehtävien hoidon yleisestä kehittämisestä sekä maakuntiin kohdistuvan ohjauksen yhteensovittamisesta.

Ruokavirasto ohjaa ja valvoo, Elintarviketurvallisuusvirasto ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaavat ja valvovat toimialansa osalta tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista maakunnissa.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** sekä horisontaalasetuksen 9 artiklassa tarkoitetulla todentamisviranomaisella on oikeus suorittaa Euroopan unionin varojen asianmukaisen hallinnon ja käytön varmistamiseksi valvontaa maakunnissa siltä osin kuin ne suorittavat maksajavirastolle delegoidussa maksajavirastoasetuksessa säädettyjä tehtäviä. Maakunnan on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

Jos maa- ja metsätalousministeriö tai **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** havaitsee maakunnan toiminnassaan rikkovan maksajavirastotehtävien hoitamista tai hoitamisen järjestämistä, maa- ja metsätalousministeriö tai **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluksa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa sakon uhka.

6 §

Virka-apu ja tiedonantovelvollisuus

Maakunta on velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriölle, **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle**, **Elintarviketurvallisuusvirastolle**, **Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle** sekä muille valtion viranomaisille virka-apua 1 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin liittyvissä asioissa.

Maakunta on velvollinen antamaan salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa mainituille viranomaisille sellaisia tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen viranomaisille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

7 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

80.

Laki

maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 ja 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 3 ja 3 a §,
sellaisina kuin ne ovat, 3 § laeissa 1307/1994, 1046/1996, 424/2007, 1458/2009 ja 33/2014 ja 3 a § laeissa
1458/2009 ja 79/2014, seuraavasti:

3 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan käyttää maatilatalouden rakenteen parantamiseen, maa-seutuelinkeinojen edistämiseen, maaseudun elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen sekä näiden toimenpiteiden kehittämisen edistämiseen.

Rahaston varoja voidaan käyttää 1 momentissa säädettyihin tarkoituksiin tarpeellisten maa- ja vesialueiden ostamiseen tai vaihtamiseen. Maa- ja vesialueita voidaan ostaa, vaihtaa ja luovuttaa käypää hintaa vastaan siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Valtio voi myydä maata velaksi enintään vuoden mak-suajalla. Velaksi annettavalle kauppahinnalle tai sen osalle on hankittava vakuus. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin myynnissä noudatettavasta menettelystä, valtion myyntihintasaamisen takaisinmaksami-sesta ja myyntihintasaamisen perimisestä. Hankittua omaisuutta voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain tarkoituksiin, milloin se sanotuin tavoin käytettynä on selvästi tarkoituksenmukaisempaa. Tällöin noudatetaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään. Maa- ja met-sätalousministeriö tai **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** voi kiinteistönmuodostamislaissa (554/1995) tarkoitettu-jen toimitusmiesten esityksestä myös siirtää hallinnassaan olevaa omaisuutta käytettäväksi uusjaossa toimitus-miesten esittämällä tavalla tämän lain mukaan maansaantiin oikeutettujen tilojen koon suurentamiseksi ja ja-koalueen tilussijoituksen parantamiseksi. Rahaston varoja voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain mu-kaisiin tarkoituksiin sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään. Valtion talousarviossa varoja voidaan osoittaa myös muihin maatilatalouden kehittämistarkoituksiin.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja käytettäessä on erityisesti edistettävä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014), maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuesta annetun lain (986/2011) mukai-sia tavoitteita.

Rahaston varoja voidaan käyttää tilojen ja alueiden valtiolle hankkimiseen valtion saamisen turvaamiseksi joko velkajärjestelyjen yhteydessä tai muuten.

Valtioneuvosto voi vastikkeetta luovuttaa maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla hankittua maaomai-suutta vesialueet mukaan lukien Metsähallitukselle osaksi luonnonsuojeluohjelmien toteuttamista tai muille valtion viranomaisille tutkimustarkoituksiin. Valtioneuvosto määrää ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Luovu-tuksensaaja ei ole velvollinen suorittamaan varainsiirto- tai lahjaveroa tässä momentissa tarkoitettua luovu-tuksesta.

3 a §

Rahaston varoihin kuuluvaa kiinteää omaisuutta luovutettaessa tulee **Ruokaviraston Maaseutuviraston** aset-taa ostajaksi ilmoittautuneet keskinäiseen etusijajärjestykseen. Etusijajärjestystä harkittaessa on erityisesti otettava huomioon muodostuvien maatilojen elinkelpoisuus ja tilusten tarkoituksenmukainen sijainti sekä ha-kijoiden edellytykset menestyä maatilatalouden harjoittajina. **Ruokaviraston Maaseutuviraston** edellä mainit-tuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyt-tölaissa (586/1996) säädetään.

Kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittamisesta 3 §:n 1 momentin mukaisiin tarkoituksiin luovutetun omaisuuden osalta huolehtii valtion puolesta **Ruokavirasto Maaseutuvirasto**. Ostajan on allekirjoitettava kaup-pakirja **Ruokaviraston Maaseutuviraston** asettaman 30 vuorokauden pituisen määräajan kuluessa uhalla, että **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** voi katsoa oikeuden ostamiseen rauenneeksi.

Velaksi jäävälle myyntihinnan osalle peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua korko-kannan mukaista korkoa lisätynä kolmella prosenttiyksiköllä. Viivästyneille maksuerille peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

81.

Laki

luopumiseläkelain 14 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan luopumiseläkelain (16/1974) 14 § ja 16 §:n 3 momentti,
sellaisina kuin ne ovat laissa 1459/2009, seuraavasti:

14 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto**, maakunnat, sekä maatalousyrittäjän eläkelaisa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jäljempänä eläkelaitos.

Ahvenanmaan maakunnassa huolehtii **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle** sekä maakunnalle tässä laissa säädettyistä tehtävistä Ahvenanmaan maakuntahallitus.

16 §

Maakunnan asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumiseläkkeensaaja pidättyy tässä laissa tarkoitetulla tavalla maatalouden harjoittamisesta ja että 6 §:n 2 momentissa, 8 §:n 2 momentissa ja 12 a §:n 1 momentissa tarkoitetut sitoumukset täytetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

82.

Laki

kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain (552/1980) 4 §, sellaisena kuin se on laeissa 1461/2009 ja 929/2013, seuraavasti:

4 §

Kaupanhahvistajan on ilmoitettava vahvistamansa kiinteistönkauppa tai muu luovutus samoin kuin **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** on ilmoitettava maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) nojalla tehty kiinteän omaisuuden kauppa kauppahintarekisterin pitäjälle. Maakaaren (540/1995) 2 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa luovutuksen saajan on ilmoitettava kiinteän omaisuuden luovutus taikka yhteisomistuksen purkusopimus kauppahintarekisterin pitäjälle. Tarkempia säännöksiä ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Valtion viranomaisten ja kuntien on lisäksi pyydyttäessä annettava 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja kauppahintarekisterin pitäjälle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

83.

Laki

saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saariston kehityksestä annetun lain (494/1981) 2, 5 ja 12 §, sellaisena kuin niistä on 12 § laissa 1630/2015, seuraavasti:

12 §

Ympäristöhoitoavustus

Valtion talousarvion rajoissa voidaan 9 §:ssä tarkoitetulle kunnalle tai kuntalaissa (410/2015) tarkoitetulle tällaisen kunnan jäsenelle myöntää avustusta toimenpiteisiin, jotka koskevat saaristoluonnon suojelemista taikka saariston maisemakuvan säilyttämistä tai parantamista. Toimenpiteisiin, jotka koskevat saaristoluonnon suojelemista taikka saariston maisemakuvan säilyttämistä tai parantamista, voidaan 9 §:ssä tarkoitetulle kunnalle tai kuntalaissa (410/2015) tarkoitetulle tällaisen kunnan jäsenelle myöntää avustusta. Avustusta voidaan myöntää mainitunlaisiin toimenpiteisiin myös yhdistykselle tai säätiölle, jonka tarkoituksena on luonnonsuojelun tai ympäristöhoidon edistäminen.

Avustuksen myöntää hakemuksesta maakunta kuultuaan saaristoasiain neuvottelukuntaa. Ympäristöministeriö vahvistaa saaristoasiain neuvottelukuntaa kuultuaan käyttöperusteet sekä alueelliset avustuskiintiöt sen jälkeen, kun maakunnat ovat toimittaneet ministeriölle yhteenvedot hakemuksista.

Maakunta hoitaa avustuksen maksamista, valvontaa ja takaisinperintää koskevat valtion-avustuslain (688/2001) 12, 15, 19, 21 ja 22 §:n mukaiset tehtävät.

88.

Laki

taimiaiaineistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan taimiaiaineistolain (1205/1994) 3 §:n 4 momentti, 7a ja 12 §, 15 §:n 1 momentti sekä 16 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 4 momentti sekä 7a ja 12 § laissa 1472/2009, 15 §:n 1 momentti laissa 727/2000 ja 16 § laissa 94/2014, seuraavasti:

3 §

Taimiaiaineiston toimittajan hyväksyminen ja rekisteröinti

Hyväksymistä ja rekisteröintiä haetaan Ruokavirastolta Elintarviketurvallisuusvirastolta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyväksymistä ja rekisteröintiä koskevasta hakemusmenettelystä.

7 a §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa valtakunnallisesti Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto ja alueellisesti maakunta.

Valvontaviranomaiselle tässä laissa säädetty tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, ellei Ahvenanmaan itsehallintolaista (1144/1991) muuta johdu.

12 §

Rekisteristä poistaminen

Jos tarkastuksessa todetaan, ettei taimiaineiston toimittaja noudata tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä, valvontaviranomaisen tulee antaa asianomaiselle huomautus sekä tarvittaessa ilmoittaa määräaika, jonka kuluessa toiminnassa havaitut virheellisyys on korjattava.

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston tulee poistaa rekisteristä taimiaineiston toimittaja, joka ei huomautuksesta huolimatta korjaa toiminnassa havaittuja virheellisyyksiä.

Rekisteristä poistettu on merkittävä välittömästi uudelleen rekisteriin ilman eri hakemusta sitten, kun rekisteristä poistamisen syy ei enää ole olemassa.

15 §

Maksut, palkkiot ja korvaukset

Tämän lain mukaisista suoritteista voidaan periä valtiolle maksuja siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Maakunta perii tämän lain perusteella tekemistään tuonnin, toimijoiden rekisteröinnin edellytysten ja varmennetun tuotannon tarkastuksista hyväksymänsä taksan mukaisen maksun.

16 §

Muutoksenhaku

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston 3 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Muuhun tämän lain mukaiseen hallintopäätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Haetessa muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan taksapäätökseen, sovelletaan kuitenkin, mitä maakuntalain 17 luvussa säädetään.

Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai elinkeinonharjoittajan kotipaikan perusteella. Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskeva valitus, saa kuitenkin hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Edellä 10 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

89.

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 2 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1326/1999, sekä

muutetaan, 21 a ja 30 a §, 34 §:n 1 ja 2 momentti, 36 §, 37 §:n 3 momentti ja 40 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 21 a § laeissa 1389/2004 ja 1473/2009, 30 a § laeissa 593/2002 ja 1473/2009, 34 §:n 1 ja 2 momentti, 36 § ja 40 §:n 5 momentti laissa 1473/2009 ja 37 §:n 3 momentti laissa 699/2016, seuraavasti:

21 a §

Eläkelaitos antaa päätöksensä tiedoksi lähettämällä sen vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen kirjeellä. Päätöksestä on annettava tieto maakunnalle. Lisäksi päätöksestä on annettava tieto Paliskuntain yhdistykselle silloin, kun luopujana on porotalouden harjoittaja.

Luopumistuen alkamista koskevan päätöksen antamisen yhteydessä eläkelaitoksen on toimitettava myös 9 ja 10 §:ssä tarkoitettulle luovutuksensaajalle sitoumusten täyttämistä varten tieto siitä, kuinka kauan luopujalle tullaan maksamaan luopumistukea. Jos luopumistuen maksu pysyvästi lakkaa ilmoitettua aikaisemmin, eläkelaitoksen on niin ikään ilmoitettava asiasta luovutuksensaajalle.

Siinä tapauksessa, että hakemus hylätään sen jälkeen, kun luopuminen on 15 §:ssä tarkoitettulla tavalla tapahtunut, 9 tai 10 §:ssä tarkoitettun sitoumuksen antaneelle luovutuksensaajalle on päätöksen lainvoimaiseksi tulemisen jälkeen ilmoitettava, ettei annettu sitoumus sido häntä.

30 a §

Luopumistuen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle sellaisista muutoksista, jotka vaikuttavat hänen oikeuteensa saada luopumistukea tai hänen saamansa luopumistuen määrään.

Eläkelaitos, **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto**, tai maakunta voi tarvittaessa vaatia luopumistuen saajalta selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää luopumistuen saamisen edellytykset. Jollei tuensaja toimita selvitystä hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa, eläkelaitos voi päättää, että luopumistuen suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat määräykset niistä 1 momentissa tarkoitetuista muutoksista, joista luopumistuen saajalla on ilmoitusvelvollisuus.

34 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maakunnat, **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto**, maa- ja metsätalousministeriö, Paliskuntain yhdistys sekä eläkelaitos.

Tämän lain mukaan maakunnalle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa vastaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

36 §

Maakuntien, **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** ja maa- ja metsätalousministeriön asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumistuen saaja ei harjoita maataloutta ja että luopuja sekä luovutuksensaaja noudattavat tässä laissa tarkoitettuja sitoumuksia.

Valvontaa varten 1 momentissa tarkoitetuilla toimielimillä on oikeus tutustua luopumisen kohteena olevaan tilaan ja oikeus saada luopujalta ja luovutuksensaajalta selvitys tässä laissa säädettyjen edellytysten täyttymisestä.

37 §

Maakunnan tai Paliskuntain yhdistyksen tämän lain nojalla antamaan lausuntoon ei saa hakea muutosta valittamalla.

40 §

Eläkelaitoksella on velvollisuus antaa tarvittavat tiedot maa- ja metsätalousministeriölle, **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle** ja maakunnalle 36 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä varten.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

90.

Laki

kolttalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kolttalain (253/1995) 12 ja 35 § sellaisina kuin ne ovat laissa 1474/2009, sekä muutetaan 11, 13b, 18, 19, 21, 22, 26, 27 - 29, 31, 36 - 38, 55, 55a, 56, 63, 64 ja 65a §,

sellaisina kuin niistä ovat, 11 § laissa 568/2014, 13b, 18,55 a ja 64 § laissa 1677/2017, 19 § laissa 1474/2009 ja 1677/2015, 21, 27 - 29, 31, 36 - 38, 55 ja 65a § laissa 1474/2009, sekä 63 § laissa 83/2014, seuraavasti:

11 §

Kalaistutukset

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla voidaan hankkia kalanpoikasia istutettavaksi koltta-alueen vesistöihin ja suorittaa muitakin kalavesien hoitoon liittyviä toimenpiteitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpiteestä päättää Lapin maakunnan viranhaltija, joka voi antaa niiden toteuttamisen Metsähallituksen, Luonnonvarakeskuksen tai yhteisen vesialueen osakaskuntien suoritettavaksi.

13 b §

Lainan myöntämisen edellytykset

Laina voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston vuosittain vahvistetun käyttösuunnitelman myöntämisvaltuuden rajoissa. Lapin maakunnan viranhaltija päättää lainan enimmäismäärästä.

18 §

Tuen, valtiontakauksen ja lainan hakeminen, myöntäminen ja maksaminen

Avustuksen, korkotuen ja valtiontakauksen sekä valtiontakaukseen sisältyvän tuen myöntää hakemuksesta Lapin maakunnan viranhaltija. Valtiokonttori voi myöntää valtionlainan, kun Lapin maakunta on tehnyt valtionlainaa ja mahdollista avustusta koskevan päätöksen.

Tuen myöntämisestä koskevaan hakemukseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 47–52 §:ssä, 53 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 54 ja 55 §:ssä säädetään. Valtionlainaa, korkotukea tai valtiontakausta koskevalla 1 momentissa tarkoitettulla Lapin maakunnan tekemällä päätöksellä hyväksytään valtionlainan tai korkotukilainan taikka valtiontakauksen kohteena olevan lainan enimmäismäärä ja lainausehdot sekä valtiontakauksen määrä ja ehdot. Jos valtionlainaa, korkotukea tai valtiontakausta koskeva päätös valituksen johdosta muuttuu, lainan määrän ja ehtojen muuttaminen edellyttää luotonantajan suostumusta.

Avustuksen maksamista koskevaan hakemukseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 57 ja 58 §:ssä säädetään.

Valtionlainan allekirjoittamiseen sekä sen nostamista koskevaan hakemukseen ja lainan maksamiseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 59 ja 60 §:ssä, 61 §:n 1,2 ja 4 momentissa, 62 §:n 1 momentissa, 63 §:ssä ja 72 §:ssä säädetään.

Korkotukea ja valtiontakaukseen liittyvää tukea koskevaan hakemukseen sekä korkotuen maksamiseen sovelletaan, mitä porotalouden rakennetukilain 59 ja 60 §:ssä, 61 §:n 1,2 ja 4 momentissa, 64 ja 65 §:ssä, 66 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 71 ja 72 §:ssä säädetään.

19 §

Rakentamisen ohjaus ja tarkastukset

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tätä lakia ja sen nojalla annettua valtioneuvoston asetusta tarkempia säännöksiä tämän lain nojalla tuettavasta rakentamisesta.

Rakentamiseen myönnettyjen avustusten ja lainojen käytön valvomiseksi ja maksamisen edellytysten toteuttamiseksi on rakennuspaikalla pidettävä rakennuslupapäätöksessä määrätyt tarkastukset. Lapin maakunnan viranhaltija voi tukea myöntäessään määrätä pidettäväksi muitakin tarpeellisiksi katsomiaan tarkastuksia. Tarkastukset suorittaa rakennuttajan kustannuksella kunnan rakennustarkastaja tai rakennuslupapäätöksessä määrätty henkilö. Jollei rakennuslupaa tarvita, tarkastuksen voi suorittaa myös muu pätevä henkilö, jonka Lapin maakunnan viranhaltija hyväksyy.

21 §

Osto- ja siirtomenettely

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** voi ostaa tämän lain tarkoituksiin tiloja, tilanosia, oikeuksia ja osuuksia Lapin maakunnan esityksestä. Kauppahinta ei saa ylittää käypää hintaa.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** voi käyttää tämän lain tarkoituksiin myös maatilalain (188/1977), luontaiselinkeinolain, porotalouslain ja maaseutuelinkeinolain 81295/1990) tarkoituksiin muulla tavoin kuin oikeudesta hankkia maa- ja metsätalousmaata annetun lain (391/1978) nojalla hankittua maata.

Ruokavirastolla **Maaseutuvirastolla** on oikeus vaihtaa hallinnassaan olevaa maata muiden omistamaan tai muiden valtion virastojen hallinnassa olevaan maahan. Mikäli vaihdettavat alueet eivät arvoltaan vastaa toisiinsa, korvataan erotus rahana.

Metsähallitus siirtää, **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** tehtyä siitä esityksen ja Lapin maakunnan annettua asiasta lausunnon, hallinnassaan olevasta valtion maasta tämän lain tarkoituksiin tarvittavat alueet **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** hallintaan. Metsähallituksen hallinnassa olevaa maata voidaan siirtää myös ennakolta **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** hallintaan lähinnä asumiseen soveltuvien tilojen muodostamista varten. Jos Metsähallitus ja **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** eivät ole yksimielisiä siirrettävästä alueesta, on alueen siirtämistä koskeva asia saatettava maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

22 §

Maan lunastaminen pakkohuutokaupasta

Pakkohuutokaupasta valtiolle lunastettu tila ja muu koltan koltta-alueella omistama kiinteistö tai sen osa voidaan käyttää tämän lain tarkoituksiin sekä tällöin antaa sen aikaisemmin omistaneelle koltalle tai hänen puolisolensa taikka heidän tai jommankumman heistä perintökaaren 2 luvussa tarkoitettulle sukulaiselle tai ottolapselle taikka tällaisen henkilön puolisolle, vaikkei tämä täyttäisi tämän lain 5§:ssä tarkoitettuja edellytyksiä. Lunastettu tila voidaan antaa myös yhteisesti kahdelle tai useammalle tässä pykälässä tarkoitettulle henkilölle.

26 §

Maan käyttäminen muihin tarkoituksiin

Milloin hankittua omaisuutta ei tarvita tämän lain tarkoituksiin, voidaan se käyttää luontaiselinkeinolain, maaseutuelinkeinolain tai porotalouslain tarkoituksiin taikka käyttää muihin tarkoituksiin noudattaen, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta (973/2002) säädetään.

27 §

Maan käyttöä koskeva suunnitelma

Ruokaviraston **Maaseutuviraston** tulee laatia Lapin maakuntaa kuultuaan hankitun tai muulla tavalla saadun maan käyttöä koskeva erityinen suunnitelma, jollei kysymys ole samalla kertaa vain yhden tai muutaman 24§:ssä tarkoitettun tilan tai muun alueen muodostamisesta taikka 25 §:ssä tarkoitettusta omaisuudesta.

Milloin omaisuutta käytetään muuhun kuin tämän lain tarkoituksiin eikä **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** ole, sen mukaan kuin erikseen säädetään, oikeutta luovuttaa valtion maaomaisuutta, on asia tältä osin siirrettävä maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

Suunnitelman sisällöstä, laatisesta ja siinä yhteydessä noudatettavasta menettelystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Maan hakeminen

Maata haetaan kirjallisesti **Ruokavirastolta** **Maaseutuvirastolta**. Hakemuksesta on hankittava Lapin maakunnan lausunto sekä tarvittaessa myös asianomaisen kolttien kyläkokouksen lausunto.

29 §

Myyntipäätös

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** päättää tilan, alueen tai muun etuuden myymisestä hakijalle sekä maksu- ja muista luovutusehdoista.

Tilan, alueen tai muun etuuden myyntihinnaksi määrätään sen käyttötarkoituksen mukainen käypä hinta.

31 §

Maanmittaustoimitukset

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** voi huolehtia tämän lain mukaisten maanmittaustoimitusten vireille saattamisesta.

Tämän lain täytäntöönpanoon liittyvien maanmittaustoimitusten toimituskustannukset suoritetaan valtion varoista.

36 §

Rajoitukset

Oikeustoimi, jolla ilman Lapin maakunnan lupaa luovutetaan tämän lain nojalla muodostettu tila tai alue tai sen osa, on mitätön. Lapin maakunnan on myönnettävä luovutuslupa silloin, kun luovutuksensaajana on Inarin kunnassa asuva täysivaltainen kolttu, joka ei ennestään omista tässä laissa tarkoitettua kiinteistöä, tai kun luovutuksensaajana on henkilö, joka voisi periä luovuttajan. Muulle henkilölle luovutuslupan saa myöntää vain erityisistä syistä.

Edellä 1 momentissa säädettyt rajoitukset ovat voimassa 20 vuotta siitä päivästä lukien, jona tilasta tai lisäalueesta tehty kauppakirja on allekirjoitettu. Rajoitusten estämättä on kolttatilan kiinnittäminen muun oikeuden kuin vuokraoikeuden vakuudeksi ja muu pantiksi velan maksamisen vakuudeksi sekä ulosmittaus ja pakkohuutokaupalla myyminen sallittu. Lapin maakunta voi, milloin siihen on olosuhteet huomioon ottaen erityisiä syitä, vapauttaa tilan tai sen osan tässä pykälässä säädettyistä rajoituksista. Rajoitusten merkitsemisestä kiinteistörekisteriin sekä niitä koskevista ilmoituksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Lapin maakunta voi liittää edellä tässä pykälässä tarkoitettua lupaa ja vapauttamista koskevaan päätökseen ehdon, että tämän lain nojalla syntynyt laina tai myyntihintasaaminen on kokonaan tai osaksi heti maksettava takaisin korkoineen. Jos tilaa varten on myönnetty tämän lain nojalla avustusta eikä sen myöntämisestä ole kulunut 10 vuotta, voidaan päätökseen myös liittää ehto, että sanottu avustus tai osa siitä on heti maksettava valtiolle takaisin.

37 §

Eräät lisäehdot

Milloin tämän lain nojalla maata, luottoa tai avustusta saanut henkilö taikka se, jolle hänen tilansa tai sen osan omistusoikeus on siirtynyt taikka jos heitä on useita, kukaan heistä ei ole kolmeen vuoteen vakituisesti asunut asianomaisella tilalla, Valtiokonttori voi määrätä tilaa tai aluetta rasittavan valtion saamisen tai valtiolainan ja Lapin maakunnan viranhaltija avustuksen osaksi tai kokonaan takaisin maksettavaksi. Avustusta ei kuitenkaan voida määrätä maksettavaksi takaisin, jos sen myöntämisestä on kulunut 10 vuotta. Lapin maakunnan viranhaltija voi antaa ennakkotiedon siitä, aiheuttaako toimenpide avustuksen takaisin perimisen.

Kauppa- ja velkakirjoihin sekä avustuksen myöntämistä koskeviin päätöksiin on otettava 1 momentin mukainen ehto. Kauppa- ja velkakirjoihin voidaan ottaa saamisen irtisanomisen sekä kauppa- ja lainaehdoissa ehkä sovitun sakkokoron maksettavaksi määräämisen uhalla noudatettavaksi muitakin ehtoja, jotka koskevat tilan tai alueen käyttämistä, saamisen perimisen turvaamista sekä lainan käyttöä samoin kuin muita tarpeelliseksi katsottuja ehtoja.

38 §

Myyntihintasaamisen ja lainojen irtisanominen

Valtiokonttori voi 37 §:ssä säädetyn lisäksi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyin perustein määrätä tämän lain mukaisen valtion myyntihintasaamisen ja valtiolainan maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan yhdessä tai useammassa erässä, jos velallinen on valtiolta maata ostaessaan tai lainaa hakiessaan antanut olennaisessa kohdin erehdyttäviä tietoja tai menetellyt muutoin vilpillisesti, luovuttanut kiinteistön osaksi tai kokonaan tai jättänyt noudattamatta 61 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa taikka jos tila on joutunut ulostottotoimin myytäväksi. Valtiokonttori voi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyin perustein määrätä myyntihintasaamisen ja lainan heti takaisin maksettaviksi myös silloin kun velallinen ei ole noudattanut kauppa- tai velkakirjassa asetettuja muita ehtoja. Valtiokonttori päättää myös valtiolainan takaisinperimisestä ja myyntihintasaamisen irtisanomisesta, jos valtiolainan tai myyntihintasaamisen irtisanomisen perusteena on lyhennyksen tai koron maksun viivästyminen.

Takaisin perittävät 1 momentissa tarkoitetut valtiolainat ja valtiolainojen erääntyneet maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Valtiokonttori voi antaa ennakkotiedon siitä, aiheuttaako toimenpide valtiolainan tai myyntihintasaamisen irtisanomisen.

55§

Täytäntöönpanoviranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto**, Lapin maakunta, Valtiokonttori sekä Metsähallitus huolehtivat tämän lain täytäntöönpanosta. Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tämän lain mukaisissa tehtävissä voidaan, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, käyttää apuna muita valtion viranomaisia.

55a§

Tiedonsaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Tätä lakia toimeenpantaessa maa- ja metsätalousministeriön, **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston**, Valtiokonttorin ja Lapin maakunnan oikeuteen saada ja luovuttaa tietoja sovelletaan porotalouden rakennetukilain 109 §:ä.

56 §

Kuuleminen

Valtion, Lapin maakunnan ja kunnan viranomaisten käsiteltävinä olevissa 44 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa asioissa on varattava kolttien kyläkokoukselle ja koltthaneuvostoilta tilaisuus lausunnon antamiseen. Lausuntopyyntö saadaan lähettää kolttien luottamusmiehelle, jonka tulee kutsua koltthaneuvostot yhteiseen kokoukseen asiaa käsittelemään. Mikäli kyläkokous ei ole siirtänyt lausunnon antamista koltthaneuvoston tehtäväksi, tulee luottamusmiehen kutsua myös kyläkokous koolle asiaa käsittelemään.

Paliskuntain yhdistykselle ja paikallisille paliskunnille on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen sellaisissa porotalouteen liittyvissä asioissa, joilla saattaa olla laajahkoa merkitystä porotalouden harjoittamisen kannalta.

63 §

Muutoksenhaku

Lapin maakunnan, Valtiokonttorin ja **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen 36 - 39 §:ssä tarkoitettussa asiassa taikka asiassa, joka koskee vapaaehtoisen velkajärjestelyn tai muun maksuhelpotuksen raukeamista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maa- ja metsätalousministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

64 §

Käsittelymaksun periminen

Tämän lain nojalla annetuista päätöksistä peritään maksu siten kuin maksujen perimisestä erikseen säädetään. Luottojen maksuhelpotuksia koskevat Valtiokonttorin päätökset sekä Lapin maakunnan avustuksen ja muun tuen myöntämisestä koskevat päätökset ovat kuitenkin maksuttomia.

65a§

Säännösten soveltaminen eräisiin viranomaisiin

Mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään maaseutuelinkeinopiiristä ja sen toimialueesta, koskee Lapin maakuntaa lukuun ottamatta **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle** tai Valtiokonttorille tämän lain mukaan kuuluvia tehtäviä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyn valtionlainan velkojaksi tulee Valtiokonttori elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan ja Valtiokonttorille siirtyy luotonantajan oikeudet ja velvollisuudet tämän lain tullessa voimaan. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyn valtionlainan vakuutena olevien kiinnitysten pantinhaltijaksi tulee Valtiokonttori aiemman pantinhaltijan sijaan tämän lain tullessa voimaan. Tätä lakia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin valtionlainaa koskeviin hakemuksiin ja valtionlainan myöntämiseen. Lapin maakunta on velvollinen siirtämään Valtiokonttorille sille Lapin elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskukselta siirtyneet ja sen hallussa olevat, ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyjen valtionlainojen myöntämiseen, nostamiseen ja hallinnointiin liittyvät alkuperäiset asiakirjat sekä panttikirjat ja vakuutena oleviin kiinnityksiin liittyvät muut alkuperäiset asiakirjat.

93.

Laki

eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain (1192/1996) 4, 10, 11, 17, 18, 21, 24 ja 25 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 ja 18 § laissa 1479/2009, 17 ja 25 § osaksi laissa 297/2006, 21 § laissa 297/2006 ja 24 § laissa 672/1999, seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rajaeläinlääkärillä* tämän lain mukaisia tehtäviä suorittavaa **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** palveluksessa olevaa tai **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamaa laillistettua eläinlääkärinä ja tämän sijaista;
- 2) *valvontaviranomaisella* **Ruokavirastoa Elintarviketurvallisuusvirastoa**, rajaeläinlääkärinä, Tullia ja 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua viranomaista, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö on sopinut tarkastusten tekemisestä hyväksytyissä satamissa.

10 §

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen ulkopuolelle jäävien eläinten ja tavaroiden tarkastus

Sellaisten suoraan kolmansista maista Suomeen tuotavien tai Suomen alueen kautta kuljetettavien eläinten ja tavaroiden, joille ei tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta, edellä 5 §:ssä tarkoitettujen tuontiehtojen täyttyminen tarkastetaan tullitoimipaikassa. Tarkastuksen suorittavat tulliviranomaiset osana muuta tullivalvontaa. Rajaeläinlääkäri antaa tulliviranomaisen pyynnöstä virka-apua tarkastuksen suorittamisessa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä eläimistä ja tavaroista, joille ei tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta ja niistä tullitoimipaikoista, joissa kyseisten eläinten ja tavaroiden tarkastukset tehdään.

Kolmannen maan lipun alla purjehtivasta aluksesta purettavien kalastustuotteiden tarkastus voidaan suorittaa myös maa- ja metsätalousministeriön tätä varten hyväksymissä satamissa. Hyväksytyissä satamissa tarkastuksen suorittaa rajaeläinlääkäri. Maa- ja metsätalousministeriö voi myös sopia Tullin, valtion muun viranomaisen tai maakunnan kanssa, että asianomainen viranomainen suorittaa hyväksytyssä satamassa tehtävän tarkastuksen. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tarkastusten suorittamisesta.

11 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus saada tässä laissa tarkoitettua tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot tuojalta ja tämän edustajalta sekä muilta viranomaisilta. Valvontaviranomaisella on myös oikeus saada tiedot tuonnissa käytetyn kuljetusvälineen lastiluetteloista.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia tarkastusta ja valvontaa varten tarvittavia tietoja ja asiakirjoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa koskevinä muutoin olisivat salassapidettäviä.

17 §

Muun viranomaisen tekemän tarkastuksen johdosta suoritettavat toimenpiteet

Jos Tulli tai 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu muu valtion viranomainen, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö on sopinut tarkastuksen tekemisestä hyväksytyssä satamassa, tämän lain mukaan suorittamassaan tarkastuksessa toteaa tai viranomaisella on syytä epäillä, ettei tuontierä täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, on kyseisen viranomaisen ryhdyttävä 16 §:n mukaisiin toimenpiteisiin. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tarkastuksen johdosta suoritettavista toimenpiteistä.

Jos maakunta, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö on tehnyt 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen tarkastuksen tekemisestä hyväksytyssä satamassa, tämän lain mukaan suorittamassaan tarkastuksessa toteaa tai sillä on syytä epäillä, että tuontierä ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, on sen siirrettävä asia **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** ratkaistavaksi.

18 §

Maahan tuodussa eläimessä tai tavarassa myöhemmin todetut puutteet

Eläintautiepäilyistä säädetään eläintautilaissa (441/2013).

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä sellaisen eläimen tai tavarana, joka on tuotu maahan ja jonka osalta havaitaan tai on syytä epäillä olevan eläintautien leviämisen vaaraa, vietäväksi maasta, asetettavaksi eristykseen tai karanteeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** hyväksymällä tavalla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi. Samaa menettelyä sovelletaan myös mainitulla tavalla maahan tuodun eläimen jälkeläisiin, alkioihin, sulusoluihin sekä eläimestä saataviin tuotteisiin.

21 §

Palkkiot ja kustannusten korvaukset

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamalla rajaeläinlääkärillä on oikeus saada suorittamistaan tehtävistä valtion varoista palkkio ja kustannusten korvaus, mikäli tämä ei saa palkkiota tai korvausta muualta.

24 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valtion viranomaisille, maakunnalle ja rajaeläinlääkäriksi valtuutetulle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 3) Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen edellyttämille ulkomaille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

25 §

Muutoksenhaku

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston, muun valtion viranomaisen, ja rajaeläinlääkärin tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Maksuja koskeviin päätöksiin haetaan kuitenkin muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tullin päätökseen haetaan muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään.
Valitukset tämän lain nojalla tehdyistä päätöksistä on käsiteltävä kiireellisinä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

94.

Laki

peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain (947/1997) 2, 9, 11, 13–17, 22 ja 28 §, sellaisina kuin niistä ovat 11 § laissa 593/2011, 14 § osaksi laissa 593/2011, 16 § laissa 1481/2009, 17 § osaksi laissa 1481/2009 ja 593/2011 ja 22 § laissa 455/1999, sekä *muutetaan* lain nimeke ja 1, 3, 4, 8, 10, 18–20, 23–25 ja 27 §, sellaisina kuin niistä ovat 1, 3 ja 4 § osaksi laissa 593/2011, 10 § laissa 593/2011, 18 § osaksi laissa 1481/2009, 23–25 § laissa 1481/2009 ja 27 § laissa 87/2014, seuraavasti:

Laki

peruskuivatustoiminnan avustamisesta

1 §

Soveltamisala

Maatilatalouden toimintaedellytysten parantamiseksi ja tuotantokustannusten alentamiseksi voidaan peruskuivatustoimintaan myöntää avustusta valtion talousarviossa myönnettävistä tai maatilatalouden kehittämisrahastoista osoitettavista määrärahoista siten kuin tässä laissa säädetään.

Avustusta voidaan myöntää vesilaissa (587/2011) tarkoitetulle ojitusta, keskivedenkorkeuden pysyvää muuttamista tai vesistön säännöstelyä varten perustetulle vesioikeudelliselle yhteisölle tai kiinteistönomistajille yhteistä peruskuivatushanketta varten. Avustettavassa hankkeessa hyödyn tulee kohdistua pääasiassa viljelysmaahan ja useampaan kuin yhteen maatilaan.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maatilalla* yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistönosan muodostamaa maatilataloudellista kokonaisuutta, joka kuuluu samalle omistajalle tai yhteisesti samoille omistajille taikka vaihteellisessa omistajanvaihdoksessa eri omistajille;

2) *peruskuivatuksella* purojen ja valtaojien perkausta ja kaivua, putkiojen rakentamista sekä peltoalueiden pengertämistä riittävien edellytysten luomiseksi paikalliskuivatukselle, erityisesti salaojitukselle;

3) *peruskuivatushankkeella* vireillä, rakenteilla tai uusittavana olevaa peruskuivatustyötä;

4) *peruskuivatustyöllä* sellaista peruskuivatushanketta, jolla aiemmin toteutettu hanke uusitaan kokonaan tai merkittävilta osiltaan;

5) *pientareella* vesilain 5 luvun 10 §:n 1 momentin mukaista ojaan kuuluvaa ehjää, pysyvän kasvillisuuden peittämää kaistaa ojan kummallakin puolella; sekä

6) *suoja- ja suojakaistalla* pellolla sijaitsevan uoman varteen jätettävää monivuotisen kasvillisuuden pysyvästi peittämää aluetta, jolla pyritään ehkäisemään pellon pinnalta huuhtoutuvan aineksen pääsyä vesistöön; piennar voi toimia tällaisena suoja- ja suojakaistana tai sen osana.

4 §

Rahoitettavat kustannukset

Tämän lain mukaista avustusta voidaan myöntää seuraaviin peruskuivatushankkeen tai sen osan kustannuksiin:

- 1) rakentamiskustannukset;
- 2) suunnittelukustannukset;
- 3) vesilain mukaisesta erityisen selvityksen hankkimista koskevasta menettelystä ja ojitustoimituksesta hakijalle aiheutuvat kustannukset;
- 4) harkinnanvaraisista ympäristönsuojelu- ja -hoitotoimenpiteistä aiheutuvat korvaukset ja muut kustannukset.

8 §

Avustus

Avustuksen osuus peruskuivatushankkeen hyväksyttävistä kustannuksista voi olla enintään 40 prosenttia.

Erityisistä syistä 1 momentissa tarkoitettua viljelysmaahan kohdistuvan avustuksen enimmäisosuutta voidaan kuitenkin korottaa enintään 20 prosenttiyksikköä sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, voidaan tämän lain 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuihin harkinnanvaraisista ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuviin korvauksiin ja muihin kustannuksiin myöntää täysimääräisesti avustusta, jolloin mainittuja kustannuksia ei oteta huomioon määriteltäessä hankkeelle 1 tai 2 momentin nojalla myönnettävää muuta avustusosuutta.

10 §

Avustuspäätöksen muuttaminen

Avustuspäätöstä voidaan ojitussyhteisön tai hyödynsaajan hakemuksesta muuttaa, jos töiden kestäessä tai muutoin tulee ilmi seikkoja, jotka olisivat tiedossa ollessaan voineet merkittävästi vaikuttaa päätökseen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen vireillepanon ajankohdasta.

18 §

Avustuksen takaisinperiminen

Tämän lain nojalla myönnetty avustus peritään takaisin osaksi tai kokonaan, jos:

- 1) avustus on myönnetty oleellisesti väärin perustein; tai
- 2) avustuksen saaja on antanut avustuksen myöntämiseen tai maksamiseen olennaisesti vaikuttaneita virheellisiä tietoja tai menetellyt muutoin vilpillisesti.

Avustus voidaan periä takaisin osittain tai kokonaan myös, jos avustuksensaaja on jättänyt noudattamatta avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja tai työ on jäänyt kesken.

Avustusta ei saa määrätä takaisinperittäväksi sen jälkeen, kun avustuksen myöntämispäätöksestä on kulunut 15 vuotta.

Avustuksen takaisinperimisestä päättää maakunta.

19 §

Irtisanomis- ja viivästyskorot

Takaisin maksettavaksi määrätyn avustuksen irtisanomiskorosta sekä viivästyneelle maksuerälle suoritettava korosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

20 §

Pakkoperintä

Takaisin maksettavaksi määrätty avustus saadaan periä ulosottotoimin ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Valtiolle tämän lain nojalla takaisin perittävä avustus saadaan periä ulosottotoimin mahdollisen muutoksenhaun estämättä sanotussa järjestyksessä. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää ulosottamisen tai määrätä sen keskeytettäväksi.

23 §

Viranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja seuraa tämän lain täytäntöönpanoa. Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maakunnat ja Ruokavirasto Maaseutuvirasto sen mukaan kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

24 §

Avustuksen kohdentaminen, myöntäminen ja maksaminen

Ruokavirasto Maaseutuvirasto päättää avustuksiin tarkoitettujen määrärahojen kohdentamisesta maakunnille niiden kokoamien ja esittämien tarpeiden perusteella.

Maakunta päättää avustuksen myöntämisestä, menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä avustuksen maksamisesta. Ruokavirasto Maaseutuvirasto vastaa maksujen suorittamisesta. Maksuja koskevat päätökset voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset avustuksiin tarkoitettujen määrärahojen kohdentamisesta, avustuksen hakemisesta, myöntämisestä ja maksamisesta, avustuspäätöksen sisällöstä ja voimassaolosta sekä avustettavan hankkeen toimeenpanosta.

Ruokavirasto Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset avustusten hakemista, myöntämisestä ja maksamista varten tarvittavista tiedoista ja niiden ilmoittamisesta sekä tietojen toimittamisesta maakunnalle ja Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle.

25 §

Valvonta ja avustajan käyttäminen valvonnassa

Avustettavan hankkeen toteuttamista ja kunnossapitoa sekä niihin liittyvien rahoitusehtojen noudattamista valvoo maakunta.

Maakunnan viranhaltijalla on oikeus valvonnan suorittamista varten kulkea toisen alueella ja tehdä tarkastuksia ja tutkimuksia. Avustuksen saaja on velvollinen esittämään maakunnan viranhaltijalle tarvittavat tili- ja muut asiakirjat sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa.

Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Maakunta voi 1 momentin mukaista tehtävää suorittaessaan käyttää apunaan muutakin kuin viranhaltijan asemassa olevaa henkilöä. Avustavalla henkilöllä on oltava tehtävän luonteeseen nähden riittävä pätevyys. Avustavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Maakunta voi periä osakkaiden tai muiden hyödynsaajien pyynnöstä tehtävästä kunnossapitotarkastuksesta maksun. Maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin maakunnan hyväksymässä taksassa.

27 §

Muutoksenhaku

Maakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä peruskuivatushankkeen kohteena oleva alue tai pääosa siitä sijaitsee.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös maakunnalle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee avustuksen takaisinperimistä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva avustuksena myönnettävää peruskuivatustoiminnan tukea koskeva hakemus siirtyy maakunnalle, jonka alueella tuettava peruskuivatushanke sijaitsee. Jos tuettava hanke sijaitsee kahden tai useamman maakunnan alueella, maakunnat sopivat hakemuksen käsittelystä ja ratkaisemisesta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat valtiontyönä ja valtionlainana myönnettävää peruskuivatustoiminnan tukea koskevat hakemukset raukeavat lain voimaan tullessa.

Peruskuivatustoiminnan tukeen, joka on myönnetty avustuksena ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä kuitenkin niin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle säädetyistä tehtävistä huolehtii se maakunta, jonka alueella tuettava peruskuivatushanke sijaitsee. Jos tuettava hanke sijaitsee kahden tai useamman maakunnan alueella, maakunnat sopivat tehtävien hoitamisesta.

Peruskuivatushankkeen tukeen, joka ennen tämän lain voimaantuloa on myönnetty valtiontyönä, sekä tällaisen valtiontyön osalle myönnettyyn valtionlainaan sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä kuitenkin niin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle säädetyistä tehtävistä huolehtii **Ruokavirasto Maaseutuvirasto**.

96.

Laki

maaseutuelinkeinojen rahoituslain lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 38–40, 44, 45, 55, 58, 63, 65 ja 72 §, sellaisina kuin ne ovat, 38–40, 55 ja 65 § laissa 1483/2009, 44 § osaksi laeissa 274/2003, 1483/2009 ja 1192/2015, 45 § osaksi laeissa 1479/2007 ja 1483/2009, 58 ja 63 § laissa 78/2014 ja 72 § osaksi laissa 1483/2009, seuraavasti:

38 §

Korkotukilainojen vapaaehtoinen velkajärjestely

Maaseutuyrityksille tämän lain tai muiden säädösten tai valtioneuvoston päätöksen nojalla myönnettyjä korkotukilainoja voidaan vapaaehtoisesti järjestellä siten kuin 36 §:ssä säädetään.

Korkotukilainan koron järjestely alentaa lainansaajan maksamaa korkoa. Korkotuen määrä lasketaan velkakirjaehtojen mukaisesta korosta. Velkajärjestely voidaan suorittaa, jos lainansaaja ja lainan myöntänyt luottolaitos ovat yksimielisiä velkajärjestelyn ehdoista ja **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** on antanut suostumuksen korkotukilainojen järjestelyyn.

39 §

Velkajärjestelysopimus

Ruokavirasto Maaseutuvirasto sekä velallinen ja luottolaitos allekirjoittavat yhdessä valtionlainojen ja korkotukilainojen vapaaehtoisen velkajärjestelyn toteuttamista koskevan sopimuksen. Sopimus syrjäyttää lainaa koskevan velkakirjan ja tukipäätöksen ehdot.

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn edellytyksistä, menettelystä ja seurannasta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

40 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeaminen

Ruokavirasto Maaseutuvirasto voi määrätä vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamaan, jos:

1) velallinen on velkajärjestelyä hakiessaan tai menettelyn kestäessä salannut järjestelyyn olennaisesti vaikuttavia seikkoja tai antanut niistä olennaisessa kohdassa virheellisen tiedon ja velallisen menettely on ollut sopimuksen muiden osapuolten kannalta erityisen moitittavaa;

2) lainansaaaja on olennaisesti laiminlyönyt sopimuksen noudattamisen ilman hyväksyttävää syytä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely raukeaa myös silloin, kun tuomioistuin vahvistaa lainansaaajalle yrityksen saaneerauslainan annettun lain tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaisen maksuohjelman. Tuomioistuimen on ohjelmaa vahvistaessaan otettava huomioon vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn sisältyneet lainat ja saatavat niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman vapaaehtoista velkajärjestelyä.

Jos velkajärjestely on määrätty raukeamaan, velkojalla on oikeus vaatia maksua saatavastaan velalliselta niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman velkajärjestelyä. Velallisen ei kuitenkaan ole suoritettava velkojalle viivästyskorkoa velkajärjestelyn keston ajalta, jollei **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** velkajärjestelyn raukeamisen syyn vuoksi toisin päättä.

44 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla** sekä maakunnalla on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitetun tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tarkastuksia.

Valvonnan ja tarkastusten asianmukaiseksi suorittamiseksi maa- ja metsätalousministeriö ja **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** voivat valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan 1 momentissa mainittujen tukimuotojen käyttöön liittyviä tuen välittäjiin, myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suorittamaan valtuutettuun tilintarkastajaan tai tilintarkastusyhteisöön sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tilintarkastajaan sovelletaan hänen suorittaessaan tässä tarkoitettua tarkastustehtävää rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastuksia suorittavalle kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastuksia suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot, myynti- ja markkinointitilat sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olevat olot. Tarkastus voi koskea sekä tuen saajaa että tuen välittäjää. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä tarkastuksen teknisestä suorittamisesta.

Poliisin on annettava tarpeellista virka-apua korvauksetta 1 momentissa tarkoitetussa valvonnassa.

45 §

Tietojensaanti

Tietojen luovuttamiseen ja salassapitoon sovelletaan, mitä maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) säädetään.

Sen estämättä, mitä yksityisen liike- tai ammattitoimintaa, kirjanpitoa tai taloudellista asemaa koskevien tai verotusta varten annettujen tietojen salassapidosta taikka henkilötietojen suojasta säädetään, on tätä lakia täytäntöön panevilla viranomaisilla oikeus saada muilta viranomaisilta tässä laissa tarkoitettua tukea koskevan asian käsittelemiseksi välttämättömiä tietoja henkilöstä, jota asia koskee. Tiedonsaanti koskee myös sellaisia tietoja, jotka yksityistä liike- ja ammattitoimintaa, kirjanpitoa, verotusta tai yksityisen taloudellista asemaa koskevana olisi muutoin pidettävä salassa. Tukea myöntävä viranomainen voi edellyttää, että tuen hakija tai saaja antaa selvitystä terveydentilastaan siltä osin kuin sillä on merkitystä elinkeinon harjoittamisen kannalta ja sellaisen selvityksen pyytämiseen kysymyksessä olevassa tapauksessa muutoin on perusteita.

Lainan myöntänyt luottolaitos on velvollinen antamaan **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** ja maakunnalle yksilöidystä pyynnöstä tietoja, jotka ovat tarpeen sen selvittämiseksi, onko lainan hakija ollut tuen tarpeessa. Se on myös velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriölle, **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** tai näiden valtuuttamalle henkilölle tiedot, jotka tarvitaan sen toteamiseksi, onko lainaehjoja tai asianomaisia Euroopan unionin säädöksiä taikka tätä lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä muutoin noudatettu. Edellä mainittu tietojenantovelvollisuus koskee myös salassa pidettäviä tietoja.

55 §

Viranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö ja **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** sekä maakunnat.

Tuen myöntämisestä 15 §:ssä tarkoitettuun vesistötoimenpiteeseen päättää asianomainen maakunta maa- ja metsätalousministeriön sille osoittamien määrärahojen rajoissa.

58 §

Muutoksenhaku

Ruokaviraston **Maaseutuviraston** ja maakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

63 §

Käsittelymaksun periminen

Ruokaviraston **Maaseutuviraston** sekä maakunnan velkajärjestelyä koskevat päätökset ovat maksuttomia.

65 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä muualla laissa niiden käyttämisestä säädetään, käyttää:

- 1) maan ja omaisuuden hankkimiseen;
- 2) hankitun omaisuuden hoitamiseen ja kunnostamiseen;
- 3) maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyistä lainoista aiheutuviin hyvityksiin, korvauksiin ja hoitomenoihin sekä valtiontakaukseen liittyviin korvauksiin ja valtion takausvastuun toteutumisesta aiheutuviin menoihin;
- 4) 11 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin;
- 5) maa- ja metsätalousministeriön tai **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** hallinnassa olevan pellon metsittämiseen ja niiden hallinnassa olevilla metsämailla tarpeellisiin metsänhoito- ja metsänparannustöihin; sekä
- 6) maatilatalouteen ja maaseudun pienyritystoimintaan liittyvään tutkimustoimintaan ja niitä koskevien selvitysten tekemiseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan käyttää myös maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistamista edistävän yritystoiminnan toimintaedellytysten selvittämiseen ja kehittämiseen sekä pienyrittäjien tai pienyrittäjiksi aikovien koulutukseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista saadaan maksaa palkkiota ja korvausta 36 ja 38 §:ssä tarkoitettuun menettelyyn liittyvistä kustannuksista.

72 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaisten lainojen ja valtion myyntihintasaamisten velkajärjestely

Tämän lain 5 luvussa tarkoitettu vapaaehtoinen velkajärjestely voidaan suorittaa myös maaseutuelinkeinolain, maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain, maatilalain (188/1977), maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain (1031/1986), ja muun niitä edeltävän lainsäädännön tai maaseutuelinkeinolain säätämisen jälkeen valtioneuvoston päätösten nojalla maatalouteen, puutarhatalouteen ja maaseudun pienimuotoiseen yritystoimintaan myönnettyjen valtionlainojen ja korkotukilainojen sekä edellä mainitun lainsäädännön mukaisten valtion myyntihintasaamisten osalta noudattaen soveltuvin osin, mitä edellä 5 luvussa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla. Lain 38 ja 39 § tulevat kuitenkin voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

97.

Laki

eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 33 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1499/2015, sekä muutetaan 12, 19, 22, 40 ja 43 §, sellaisina kuin ne ovat, 12 ja 40 § laissa 1484/2009, 19 § laeissa 301/2006, 1484/2009 ja 1499/2015, 22 § laeissa 301/2006 ja 1484/2009 sekä 43 § osaksi laissa 1094/2007, seuraavasti:

12 §

Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** määräysten mukaisia ilmoituksia ja tilastotietoja hoitamistaan tautitapauksista sekä **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** vaatimia tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkäriammattin harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Eläinlääkäriammattia harjoittava laillistettu eläinlääkäri on lisäksi velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset **Ruokavirastolle** ~~Elintarviketurvallisuusvirastolle~~.

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on salassapitosäännösten estämättä velvollinen ilmoittamaan viipymättä maakunnalle sellaisia ammattitoiminnassaan saamia tietoja, jotka ovat tarpeen eläintautilain (441/2013) nojalla vastustettavien eläintautien leviämisen estämiseksi, sekä ilmoittamaan eläimestä, jonka hän ammattitoiminnassaan havaitsee tai epäilee tuodun Suomeen vastoin eläintautien vastustamiseen liittyviä tuontivaatimuksia. Eläinsuojelullisten syiden niin edellyttäessä eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä ilmoittamaan viipymättä hoitamastaan tapauksesta tai hoidon yhteydessä eläintenpito-paikassa tekemistään havainnoista eläinsuojeluviranomaiselle ja antamaan tapauksen selvittämiseksi tarpeelliset tiedot.

19 §

Ohjaus ja valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanon ja noudattamisen yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

Ruokavirasto ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta sekä ohjaa ja valvoo lain ja mainittujen säännösten noudattamista.

Tehtäviensä suorittamiseksi **Ruokavirasto** ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ käsittelee eläinlääkäri ammattitoimintaa koskevia kanteluja. Menettelyssä sovelletaan, mitä hallintolain (434/2003) 8 a luvussa säädetään hallintokantelusta.

22 §

Vastaanottotoiminnan tarkastaminen

Ruokavirasto ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ voi tarkastaa eläinlääkäriammattin harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilat sekä potilasasiakirjat, jos se on tarpeen tässä laissa säädetyn valvonnan toteuttamiseksi.

Tarkastus saadaan tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aihetta epäillä eläinlääkäriin syyllistyneen ammattitoiminnassaan rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Viranomaisen apuna tarkastuksessa voidaan käyttää asiantuntijoita. Asiantuntijoiden on oltava tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat tarkastuksen kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada vastaanottotoiminnan tarkastamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. Asiantuntijat ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassa pidettäviksi säädetty tiedot.

40 §

Tiedonsaantioikeus

Ruokavirastolla **Elintarviketurvallisuusvirastolla** on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta valtion, maakunnan, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä samoin kuin apteekilta ja lääketukkukaupalta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

43 §

Kelpoisuus eräisiin virkoihin ja toimiin

Eläinlääkäriksi valtion, maakunnan, kunnan, yhteisön tai muuhun eläinlääkäriin virkaan tai toimeen saadaan nimittää, määrätä tai ottaa ainoastaan laillistettu eläinlääkäri.

Edellä 4 §:n mukaisesti laillistettu eläinlääkäri saadaan nimittää sellaiseen maakunnan tai kunnan eläinlääkäriin virkaan, johon kuuluu elintarvikevalvontaan taikka eläinten terveyden tai hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tehtäviä vain, jos henkilöllä on **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** myöntämä todistus siitä, että hän on tutustunut viraston hyväksymällä tavalla Suomen kyseisen alan lainsäädäntöön.

Kelpoisuudesta eräisiin elintarvikevalvonnan tehtäviin säädetään elintarvikelain (23/2006) 35 §:ssä ja sen nojalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua virkaa tai tointa voi väliaikaisesti hoitaa 7 §:ssä tarkoitettu henkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

98.

Laki**siemenkauppalain 16 ja 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan siemenkauppalain (728/2000) 16 ja 20 §, sellaisena kuin niistä on 16 § laissa 1486/2009, seuraavasti:

16 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto**. Maakunta valvoo kylvösiemenen markkinointia alueellaan. Kylvösiemenen maahantuontia valvoo **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** ohella Tulli.

20 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston **Elintarviketurvallisuusviraston** on laadittava valvontasuunnitelma kylvösiemenen valvonnan järjestämisestä ja valvontakertomus suoritetusta valvonnasta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

101.

Laki

hukkakauran torjunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) 5–7, 10, 15 ja 22 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laissa 1490/2009, 10 § laissa 1490/2009 sekä 22 § laissa 82/2014, seu-
raavasti:

5 §

Ilmoitusvelvollisuus

Jokaisen, joka tietää tai epäilee, että hänen hallitsemallaan alueella on hukkakauraesiintymä, josta ei ole aikaisemmin tehty ilmoitusta valvontaviranomaiselle, on ilmoitettava esiintymästä viipymättä sille maakunnalle, jonka alueella hukkakauraesiintymä sijaitsee.

Viranomaisen tai valtuutetun tarkastajan, joka alueella suoritettavan muun tarkastuksen tai toimenpiteen yhteydessä havaitsee alueella hukkakauraa, on ilmoitettava hukkakauran esiintymisestä sille maakunnalle, jonka alueella hukkakauraesiintymä sijaitsee.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

6 §

Katselmus ja torjuntasuunnitelma

Saatuaan 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai muulla tavoin tiedon hukkakauran mahdollisesta esiintymisestä maakunnan on viipymättä suoritettava alueella katselmus. Jos alueella katselmuksen perusteella todetaan hukkakauraesiintymä, maakunnan on viipymättä annettava aluetta koskeva hukkakauran torjuntaohje. Jos alueen haltija ei noudata torjuntaohjetta tai alue on pahoin hukkakauran saastuttama, maakunnan on tehtävä alueelle torjuntasuunnitelma.

Katselmuksen suorittaja voi katselmuksen yhteydessä päättää kuluvan kasvukauden aikana suoritettavista toimenpiteistä hukkakauran torjumiseksi, jos on olemassa välitön vaara hukkakauran leviämisestä kasvukauden aikana. Kuluvan kasvukauden aikana suoritettavia toimenpiteitä koskeva päätös on saatettava viivytyksettä maakunnan ratkaistavaksi. Päätös raukeaa, jos maakunta ei ole ratkaissut kuluva kasvukautta koskevia toimenpiteitä väliaikaisella torjuntasuunnitelmalla kahden viikon kuluessa päätöksen antamisesta. Väliaikainen torjuntasuunnitelma on kumottava samalla, kun alueelle tehdään 1 momentissa tarkoitettu torjuntasuunnitelma.

Jos hukkakauraesiintymä sijaitsee useamman kuin yhden maakunnan alueella, tulee maakunnan, jonka alueella hukkakauraesiintymä pääasiallisesti sijaitsee, tehdä katselmus ja laatia hukkakauran torjuntasuunnitelma.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset katselmuksen suorittamisesta sekä torjuntasuunnitelman ja väliaikaisen torjuntasuunnitelman sisällöstä.

7 §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Jos alue, jolla esiintyy hukkakauraa, kaupan tai muun sopimuksen perusteella luovutetaan toiselle, luovuttaja ja haltija on ennen sopimuksen tekemistä velvollinen antamaan hukkakauran esiintymisestä tiedon toiselle sopijapuolelle.

Maakunta tai muu 10 §:ssä tarkoitettu viranomainen on velvollinen pyynnöstä antamaan tietoja hukkakauran esiintymisestä alueen kaupan tai muun sopimuksen perusteella tapahtuvan luovutuksen yhteydessä.

10 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa **Ruokavirasto** ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~. Maakunta valvoo hukkakauran torjuntaa alueellaan.

Kasvintuotannosta saatavien tuotteiden ja tavaroiden maahantuontia valvoo **Ruokaviraston** ~~Elintarviketur-~~
~~vallisuusviraston~~ ohella Tulli.

15 §

Hukkakaurarekisteri

Kunkin maakunnan tulee pitää valvontaa varten rekisteriä niistä alueista, joilla on esiintynyt hukkakauraa. Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) alueen haltijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) alueen tilatunnus, jos sellainen on olemassa;
- 3) peruslohkon tai muun alueen, jolla esiintyy hukkakauraa, tunnus;
- 4) päivämäärät, jolloin ilmoitus hukkakauran löytymisestä on tehty ja katselmus tai katselmukset on suoritettu sekä todetun hukkakaurasaastunnan aste ja torjuntasuunnitelma tai väliaikainen torjuntasuunnitelma;
- 5) 18–20 §:n nojalla määrätyt rangaistukset ja muut toimenpiteet;
- 6) päivämäärä, jolloin alue on todettu vapaaksi hukkakaurasta.

Maakunnan on poistettava alue rekisteristä kahden vuoden kuluttua siitä, kun maakunta on alueen haltijan pyynnöstä todennut alueen vapaaksi hukkakaurasta.

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin sekä rekistereihin talletettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (532/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisterin pitämisestä ja alueen toteamisesta hukkakaurasta vapaaksi.

22 §

Muutoksenhaku

Maakunnan muuhun kuin 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen teo-
neeltä maakunnalta.

Maakunnan 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen, **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** päätökseen sekä maakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun päätökseen saa hakea muu-
tosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettua päätöstä, saa hakea muu-
tosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun hal-
linto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitus-
luvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

102.

Laki

kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 6 §, sel-
laisena kuin se on osaksi laeissa 902/2013 ja 376/2016, seuraavasti:

6 §

Tietojen luovuttaminen tietopalveluna

Maanmittauslaitoksen on järjestettävä jokaiselle mahdollisuus saada Maanmittauslaitoksessa maksutta luet-
tavakseen kiinteistötietojärjestelmässä olevat tiedot ja tehdä niistä muistiinpanoja. Maksua vastaan tietoja luo-
vutetaan otteina, todistuksina ja muina tulosteina sekä teknisen käyttöyhteyden avulla. Jollei erityisestä syystä
muuta johdu, voidaan tiedoista antaa maksua vastaan kopio sähköisessä muodossa.

Otteita, todistuksia ja muita tulosteita sekä 1 momentissa tarkoitettuja kopioita voivat antaa kunnat, Maan-
mittauslaitos ja maistraatit sekä Maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on
tekninen käyttöyhteys kiinteistötietojärjestelmään.

Maanmittauslaitos saa teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa 4 §:ssä tarkoitetun viranomaisen puolesta tietoja kiinteistötietojärjestelmästä oikeushallinnon viranomaiselle, Valtion lupa- ja valvontavirastolle, Ahvenanmaan valtionvirastolle, **Ruokavirastolle**, **Maaseutuvirastolle**, maakunnalle, kunnalle, Verohallinnolle, esitutkintaviranomaiselle, kiinteistönmuodostamistehtäviä hoitavalle viranomaiselle, väestökirjahallinnon viranomaiselle ja kaupanvahvistajalle. Lisäksi hakemuksen perusteella Maanmittauslaitos saa myöntää luvan tietojen saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla. Tietoja saadaan luovuttaa ja välittää sille, joka tarvitsee tietoja yhdyskuntasuunnittelua, kiinteistönvälitystä, kiinteistönarviointia, luoton myöntämistä ja valvontaa taikka muuta näihin verrattavaa kiinteistöihin liittyvää käyttötarkoitusta varten. Käyttölupaan voidaan ottaa tietojen hakuperustetta, muuta järjestelmän käyttöä ja sen valvontaa koskevia ehtoja. Lupaa ei kuitenkaan tarvita kiinteistötunnusta ja kiinteistöjaotusta koskevan tiedon saamiseen ja välittämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla.

Henkilötietojen siirrosta Euroopan unionin ulkopuolelle on voimassa, mitä henkilötietolain (523/1999) 5 luvussa säädetään.

Henkilötunnus voidaan luovuttaa ainoastaan silloin, jos pyytäjällä on tai voi olla se henkilötietolain tai muun lain nojalla hallussaan. Kiinteistötietojärjestelmästä annettavaan todistukseen, joka on tarpeen henkilön oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi, voidaan henkilön yksilöimiseksi merkitä henkilötunnus.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

104.

Laki

kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) 4, 6, 9-11, 14, 17, 26, 28, 30, 33 ja 34§, sellaisina kuin ne ovat 4 ja 26 § laeissa 384/2008 ja 1492/2009, 6 § osaksi laissa 1492/2009, 9,10 14 ja 28 § laissa 1492/2009, 11 § laeissa 384/2008,1492/2009 ja 948/2012, 17 ja 33 § laissa 384/2008, 30 § laissa 948/2012, ja 34 § laissa 97/2014, seuraavasti:

4 §

Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteröinnin edellytykset

Kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, saa markkinoida, tuottaa markkinointia varten, varastoida, maahantuoda ja viedä maasta vain sellainen toimija, joka on merkitty **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** valvontaa varten pitämään rekisteriin (kasvinsuojelurekisteri).

Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske paikallismarkkinoijaa tai sitä joka satunnaisesti vie maasta pieniä määriä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita taikka sitä joka tuo maahan omaan käyttöönsä vain pieniä määriä tällaisia kasveja, kasvituotteita tai muita tavaroita. Rekisteröitymisvelvollisuus ei myöskään koske sellaista maahantuoja tai maasta viejää, joka on merkittynä toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kasvinsuojeluviranomaisen vastaavaan viralliseen rekisteriin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään, sen mukaan kuin kasvinterveyttä koskevissa Euroopan yhteisön säännöksissä säädetään tai Suomea sitovissa kasvinterveyden suojelemista koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään, mitä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita rekisteröintivaatimus koskee.

Rekisteröinnin edellytykset täyttävällä toimijalla on oikeus tulla rekisteröidyksi kasvinsuojelurekisteriin. Rekisteriin merkitsemisen edellytyksenä on, että:

1) toimija ylläpitää ajan tasalla olevaa kaaviota, josta ilmenee tämän lain soveltamisalaan kuuluvien kasvien, kasvituotteiden ja muiden tavaroiden sijainti;

2) toimija pitää tiedostoa tuotantopaikoista ja varasto- tai muuhun rekisterissä mainittuun paikkaan tuoduista, niissä tuotetuista ja markkinoiduista tämän lain soveltamisalaan kuuluvista tuotteista ja säilyttää näitä tietoja vähintään vuoden ajan;

3) toimija tarkastaa vähintään silmämääräisesti tämän lain soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja tilat kasvintuhoojien mahdollisen esiintymisen toteamiseksi; sekä

4) rekisteröidyllä yksiköllä on kasvinterveydestä vastaava henkilö.

Rekisteröintiä kasvinsuojelurekisteriin haetaan **Ruokavirastolta Elintarviketurvallisuusvirastolta**. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteröintiä koskevasta hakemusmenettelystä.

6 §

Markkinointi

Tiettyjä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, saadaan, paikallismarkkinointia lukuun ottamatta, markkinoida vain kasvipassilla tai muulla tavarankasvinterveydestä annettulla todistuksella varustettuna. Jokaisella markkinoitavalla tavaraerällä on oltava jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetty kasvipassi tai muu todistus.

Kasvipassin käyttöoikeuden antaa **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** hakemuksesta toimijalle, jonka toiminta on **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** tai maakunnan virallisessa valvonnassa ja täyttää kyseiseltä toiminnalta vaadittavat kasvinterveysmääräykset. Muun 1 momentissa tarkoitetun todistuksen antaa **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** tavaralle tai toiminnalle, joka täyttää kyseiseltä tavaralta tai toiminnalta todistuksen saamiseksi vaadittavat kasvinterveysmääräykset.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään sen mukaan kuin kasvinterveyttä koskevissa Euroopan unionin säännöksissä säädetään, mitä kasveja, kasvituotteita ja muita tavaroita, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, tämä velvollisuus koskee, mitä todistusta kunkin tällaisen tavarankasvintuhoonin tulee käyttää ja mitä kasvinterveysvaatimuksia toiminnalta kasvipassin käyttöoikeuden tai muun todistuksen myöntämiseksi tällaisille tavaroille edellytetään.

9 §

Ilmoitusvelvollisuus toiminnan lopettamisesta ja muuttumisesta

Toimijan on tehtävä toimintansa lopettamisesta ja toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista ilmoitus **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

10 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Joka tietää tai epäilee 2 §:n 3 momentin nojalla säädettyssä asetuksessa tarkoitettua kasvintuhoojaa esiintyvän omistamallaan tai hallinnassaan olevalla kiinteistöllä, kiinteistön osalla, viljelmällä, tavaravarastossa, kuljetusvälineessä tai rakennuksessa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä asianomaiselle maakunnalle tai **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**. Sama koskee viranomaista, joka toiminnassaan havaitsee tällaisen kasvintuhoojan esiintymisen. Maakunnan on ilmoitettava kasvintuhoojan esiintymisestä **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

11 §

Kasvintuhoojien torjunta

Kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi voidaan:

- 1) velvoittaa maanomistaja, viljelijä taikka kiinteistön tai kiinteistön osan omistaja tai haltija suorittamaan välttämättömiä toimenpiteitä kiinteistöllä esiintyvän kasvintuhoojan hävittämiseksi;
- 2) määrätä kasvintuhoojan saastuttaman rakennuksen, työ- tai kuljetusvälineen taikka muun esineen välttämättömästä puhdistamisesta tai desinfioimisesta sekä välttämättömästä puhdistus- ja desinfiointitavasta;
- 3) määrätä kasvien tai kasvialkuperää olevien pakkausten tai pakkausaineiden välttämättömästä puhdistuksesta, desinfioimisesta tai hävittämisestä sekä välttämättömästä puhdistus-, desinfiointi- tai hävitystavasta taikka asettaa välttämättömiä rajoituksia kasvien tai kasvialkuperää olevien pakkausten tai pakkausaineiden käyttämiselle;
- 4) määrätä kasvien viljelemistä, kuljetusta tai kauppaa koskevia välttämättömiä kieltoja, ehtoja ja rajoituksia;
- 5) määrätä kasvien viljelemisen, sadonkorjuun ja kaupan yhteydessä välttämättömästi suoritettavista toimenpiteistä;
- 6) määrätä välttämättömiä kieltoja tai ehtoja kasvien, kasvituotteiden, kasvintuhoojien ja muiden sellaisten tavaroiden, joiden mukana kasvintuhooja voi helposti levitä, markkinoinnille, maahantuonnille ja maastavien nille; sekä
- 7) velvoittaa toimijan noudattamaan muita kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi välttämättömiä rajoituksia, kieltoja ja toimenpiteitä.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, määräyksistä, kielloista, ehdoista ja rajoituksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin kasvinterveyttä koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään tai Suomea sitovissa kasvinterveyden suojelemista koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään. Asetus voi koskea kaikkia kasvintuhoojia tai vain tiettyjä kasvintuhoojia.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** tai maakunta tekee 2 momentissa tarkoitetun asetuksen nojalla toimijakohtaisen torjuntapäätöksen. Torjuntapäätös voidaan tehdä myös asianosaista kuulematta, jos asian ratkaisemista ei voi lykätä ilman kasvinterveydelle aiheutuvaa merkittävää vaaraa ja asianosaisen kuuleminen ei ole viivytyksettä mahdollista. Jos on erityistä syytä epäillä asetuksessa tarkoitettujen kasvintuhoojan esiintymistä, **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi ryhtyä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin jo ennen kasvintuhoojan esiintymisen varmistumista.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** tai maakunta voi **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** kustannuksella tehdä 1 momentissa tarkoitettuja kiireellisiä ja vähäisiä toimenpiteitä, jos toimenpiteen tekemättä jättäminen vaarantaisi kasvinterveyden.

Maa- ja metsätalousministeriö voi lisäksi antaa **Ruokavirastolle** **Elintarviketurvallisuusvirastolle** luvan ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sellaisten kasvintuhoojien osalta, joista ei ole säädetty 2 momentissa tarkoitettulla asetuksella. Jos tällaisen kasvintuhoojan esiintyminen aiheuttaa välitöntä uhkaa kasvinterveydelle eikä asia siedä viivytyä, **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi ryhtyä välttämättömiin 1 momentissa tarkoitettuihin torjuntatoimenpiteisiin jo ennen luvan antamista.

14 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa valtakunnallisesti **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** ja alueellisesti maakunta. **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** on kasvinterveysdirektiivissä tarkoitettu kasvinsuojeluviranomainen Suomessa.

Maahantuontia, siltä osin kuin se ei kuulu **Ruokavirastolle** **Elintarviketurvallisuusvirastolle**, valvoo Tulli. Tullille siirrettävistä **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** toimivaltaan kuuluvista tehtävistä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sen mukaan kuin tehtävien siirrosta ja laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja valtiovarainministeriön välillä.

Valvontaviranomaiselle tässä laissa säädetty tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, ellei Ahvenanmaan itsehallintolaista (1144/1991) muuta johdu.

17 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston **Elintarviketurvallisuusviraston** on laadittava valvontasuunnitelma valvonnan järjestämiseksi.

26 §

Kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän käyttökielto

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi päätöksellään kieltää 6 §:ssä tarkoitettua kasvipassin tai muun todistuksen taikka 7 §:ssä tarkoitettua todistuksen tai merkinnän käytön, jos se on välttämätöntä kasvintuhoojien torjumiseksi tai leviämisen estämiseksi taikka jos edellytykset kasvipassin, todistuksen tai merkinnän käytölle eivät enää täyty. Päätöksestä on ilmoitettava asianosaiselle viipymättä. Suullisesti annettu kielto on vahvistettava kirjallisesti. Kielto on kumottava heti, kun sen antamisen syytä ei enää ole olemassa.

Kielto on annettava määräaikaisena, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on mahdollista poistaa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos puutteellisuus on poistettu tai puutteellisuudella ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä. Kiellon peruuttamisesta on ilmoitettava asianosaiselle viipymättä.

Jos asia ei siedä viivytyä, **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** lisäksi maakunta tai valtuutettu tarkastaja voi kieltää kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän käytön väliaikaisesti. Väliaikainen käyttökielto on saatettava viivytyksettä **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** ratkaistavaksi. Kielto raukeaa, jos **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa kiellon antamisesta.

28 §

Uhkasakko tai teettäminen

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto tai maakunta voi tehostaa 11 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, kieltoa, toimenpidettä tai niitä koskevan menettelyn täytäntöönpanoa taikka 26 §:ssä tarkoitettua kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän käyttökieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään lainlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta, teettämisuhasta ja teettämisestä säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

30 §

Kasvintuhoojan torjuntapäätöksestä aiheutuvien kustannusten korvaaminen

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto voi päättää, että kasvintuhoojan hävittämiseksi annetun 11 §:ssä tarkoitetun torjuntapäätöksen täytäntöönpanosta aiheutuneet välittömät ja välttämättömät kustannukset korvataan toimijalle valtion varoista kokonaan tai osittain, jos kasvintuotannolle aiheutuneet vahingot ovat poikkeuksellisen suuret. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että toimijalle on aiheutunut hävittämistoi-
menpiteistä huomattavia kustannuksia, joilla on toimijan elinkeinolle kohtuuttoman suuri merkitys tai joiden korvaaminen on toimijan elinkeinon jatkamisen kannalta tarpeellista. Korvausta voidaan maksaa vain siltä osin kuin toimijalle ei makseta korvausta vakuutuksesta tai rahastosta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten ja vahinkojen arvioinnista ja laskennasta.

Korvausta on haettava **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** osoitetulla hakemuksella kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hakija sai tiedon kustannusten syntymisestä tai vahingon ilmenemisestä. Hakemus on toimitettava asianomaiselle maakunnalle ja siihen on liitettävä riittävä selvitys kustannuksista ja vahingoista. Maakunta antaa lausunnon sen tekemään torjuntapäätökseen liittyvästä korvaushakemuksesta **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

Jos kustannuksia tai vahinkoja on korvattu perusteettomasti, on **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona korvaus on maksettu. Jos palautettavaa määrää ei makseta viimeistään **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan. Jos palautettava määrä on vähäinen taikka jos palauttamista tai koron perimistä on pidettävä kohtuuttomana palautusvelvollisen taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin nähden, voidaan palautusvelvollinen vapauttaa osittain tai kokonaan korvauksen palauttamisesta tai koron maksamisesta.

33 §

Maksut, palkkiot ja korvaukset

Valtion viranomaisen ja valtuutetun tarkastajan suoritteista valtiolle perittäviin maksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto maksaa valtuuttamilleen tarkastajille tämän lain mukaisista tarkastuksista ja näytteenotoista palkkion ja korvaa heille aiheutuneet kustannukset.

Maakunta perii tämän lain perusteella tekemistään muista kuin kasvintuhoojien kartoittamiseksi tehtävistä tarkastuksista hyväksymänsä taksan mukaisen maksun.

34 §

Muutoksenhaku

Edellä 11 §:ssä tai 6 luvussa tarkoitettuun päätökseen sekä **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** päätökseen perusteettoman edun palautuksesta saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Haettaessa muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan taksa-
päätökseen, sovelletaan kuitenkin, mitä maakuntalain 17 luvussa säädetään.

Muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisesti liittyy joko alueen sijainnin tai elinkeinonharjoittajan kotipaikan perusteella.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 11 §:ssä tai 6 luvussa tarkoitettua päätöstä taikka **Ruoka-**
viraston Elintarviketurvallisuusviraston päätöstä perusteettoman edun palautuksesta, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tullille 14 §:n 2 momentin mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön asetuksella siirretyn tehtävän osalta muutosta haetaan siinä järjestyksessä kuin tullilaissa 304/2016 säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

105.

Laki

vesihuollon tukemisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan vesihuollon tukemisesta annettu laki (686/2004).

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Vesihuollon tukeen, joka on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** huolehtii kumotun lain mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvista myönnettyjen tukien valvontaan liittyvistä tehtävistä.

107.

Laki

elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan elintarvikelain (23/2006) 32, 33, **42**, 63, ja 76 §, sellaisina kuin niistä ovat 32 § osaksi laissa 352/2011, 33 **ja 42** § laissa 352/2011 ja 76 § laissa 970/2015, sekä,

muutetaan 3 §:n 3 momentti, 6 §:n 6 kohta, 14, 15, 15a, 21 a, 22, 22 a, 24, 30, 31, 34, **41–43, 41, 43**, 45, 46, 48, 49, 51, 52, 54, 63, 64, 71, 74, 75, 77, 81, 83, 85 ja 86 §

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n momentti laissa 352/2011, 14, 15, 15 a, 31, 33, **42** ja 49 § laissa 352/2011, 21 a § laissa 643/2010, 22 § laeissa 365/2013 ja 503/2014, 22 a § laissa 365/2013, 24, 45 ja 46 § osaksi laissa 989/2007, 30 § laissa 128/2017, 34 § osaksi laeissa 1495/2009, 365/2013 ja 503/2014, 43 § laeissa 352/2011, 365/2013 ja 503/2014, 48 § laissa 1153/2016, 52 § laeissa 1495/2009 ja 365/2013, 71 § osaksi laeissa 989/2007, 130/2009, 643/2010, 352/2011 ja 559/2014, 74 ja 75 § laissa 970/2015, 83 § laeissa 352/2011 ja 503/2014, 85 § laissa 1724/2009 sekä 86 § osaksi laissa 1495/2009, seuraavasti:

3 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Siltä osin kuin muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä sivutuoteasetus, koskee tä-

män lain mukaisia elintarvikehuoneistoja tai niissä harjoitettavaa toimintaa, toimivaltaisista valvontaviranomaisista ovat **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** ja maakunta siten kuin niiden toimivaltaista tässä laissa säädetään.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *valvontaviranomaisella* tämän lain mukaisista valvontatehtävistä huolehtivia valtion viranomaisia ja maakuntaa;

14 §

Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittely

Elintarvikehuoneistoja koskevat ilmoitukset käsittelee elintarvikehuoneiston sijaintimaakunta. Ilmoituksen liikkuvasta elintarvikehuoneistosta, sekä sellaisesta elintarvikehuoneistosta, jossa harjoitettavan toiminnan tarkoitus on pelkäästään elintarvikkeiden kuljetus tai säilyttäminen yhdessä tai useammassa kuljetusajoneuvossa tai kontissa, käsittelee se maakunta, jonka alueella toiminta aloitetaan tai jonka alueella elintarvikehuoneiston toiminnasta on aikaisemmin ilmoitettu.

Ilmoituksen elintarvikehuoneistosta, jota käytetään ainoastaan elintarvikkeiden myyntiin, välittämiseen tai muuhun käsittelyyn ilman, että elintarvikkeet ovat kyseisessä huoneistossa, voi käsitellä toimijan kotimaakunta, jos sijaintimaakunta on epäselvä tai siihen on muu erityinen syy.

Valtion lupa- ja valvontavirasto käsittelee ilmoitukset alkoholilain (1143/1994) 5 ja 35 §:ssä (1102/2017) 14 ja 16 §:ssä tarkoitetuista valmistus- ja varastopaikoista. Maakunta käsittelee ilmoitukset alkoholilain 13 §:ssä ja 14 §:n 2 momentissa 17 §:n 2 momentissa ja 26 §:ssä tarkoitetuista alkoholijuomien vähittäismyyntipaikoista.

Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittelevä viranomaisantaa elintarvikealan toimijalle todistuksen ilmoituksen käsittelystä. Valvontaviranomaisen on toimitettava tiedot sille ilmoitetuista elintarvikehuoneistoista **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** tämän määrämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen käsittelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella

15 §

Elintarvikehuoneiston hyväksyminen laitokseksi

Edellä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettavat laitokset hyväksyy laitoksen sijaintimaakunta. Liikkuvan laitoksen hyväksyy se maakunta, jonka alueella toiminta aloitetaan.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy kuitenkin teurastamot ja riistan käsittelylaitokset sekä niiden yhteydessä olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset. Lapin maakunta hyväksyy poroteurastamot ja niiden yhteydessä olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset.

Valvontaviranomaisella on elintarvikehuoneiston hyväksymisestä päätöksen. Valvontaviranomaisella voi asettaa päätöksessään ehtoja terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden kuluessa asian vireille tulosta, ellei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Valvontaviranomaisen on toimitettava tiedot laitokseksi hyväksymistään elintarvikehuoneistoista **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** tämän määrämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä hyväksymispäätöksen tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

15 a §

Liikkuvasta elintarvikehuoneistosta tiedottaminen

Elintarvikealan toimijan on tiedotettava elintarvikkeen myynnistä ja muusta käsittelystä ilmoitetussa tai hyväksytyssä liikkuvassa elintarvikehuoneistossa niille maakunnille, joiden alueella toimintaa harjoitetaan.

Elintarvikealan toimijan on kuitenkin tiedotettava teurastuksesta ja elintarvikkeen käsittelystä liikkuvassa teurastamossa ja riistan käsittelylaitoksessa sekä niiden yhteydessä olevassa laitoksessa **Ruokavirastolle Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle**. Liikkuvasta poroteurastamon ja sen yhteydessä olevan laitoksen toiminnasta on vastaavasti tiedotettava Lapin maakuntaa.

Tiedon on oltava viranomaisella viimeistään neljä arkipäivää ennen ilmoitetun toiminnan aloittamista ja viimeistään kaksi viikkoa ennen hyväksytyn toiminnan aloittamista.

21 a §

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden markkinoille saattamisesta ilmoittaminen

Toimijan, joka saattaa markkinoille elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita, on ilmoitettava toimipaikastaan ja siellä harjoitettavasta toiminnasta toimipaikan sijaintimaakunnalle.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §

Alkutuotantopaikan ilmoittaminen

Elintarvikealan toimijan on ilmoitettava maakunnalle alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta alkutuotannosta. Alkutuotannoksi katsotaan yleisen elintarvikehygieniasetuksen liitteen I mukaisten toimintojen lisäksi elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäinen alkutuotannon tuotteiden luovutus tuottajalta suoraan kuluttajalle. Maakunnan on ilmoitettava toimijalle saaneensa ilmoituksen alkutuotantopaikasta.

Alkutuotantopaikasta ilmoittaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos maakunta saa tiedon 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta toiselta viranomaiselta. Maakunnan on ilmoitettava toimijalle saaneensa tiedot alkutuotantopaikasta toiselta viranomaiselta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä metsästyksestä, 1 momentissa tarkoitettua luonnonvaraisen riistan luovutuksesta suoraan kuluttajalle eikä luonnonvaraisten kasvien ja sienten alkutuotannosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei myöskään tarvitse tehdä kasvien ja sienten alkutuotantopaikasta, jos:

- 1) toimija on yksityinen henkilö;
- 2) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena; tai
- 3) toiminta on osa saman toimijan 13 §:n mukaisesti ilmoitetun elintarvikehuoneiston toimintaa.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä ja elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisestä luovutuksesta sekä yleisen elintarvikehygieniasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 1 artiklan 3 kohdan c alakohdan tarkoittamia toimintoja koskevista kansallisista järjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

22 a §

Alkutuotantopaikan hyväksyminen

Elintarvikealan toimijan, joka harjoittaa toimintaa, jolta yleisen elintarvikehygieniasetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan edellytetään hyväksymistä, on 22 §:n 1 momentista poiketen haettava maakunnalta alkutuotantopaikan hyväksymistä ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista. Elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisestä toiminnasta on kuitenkin hyväksymistä koskevan hakemuksen asemesta tehtävä 22 §:n 1 momentin mukainen ilmoitus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hakemusta ei myöskään tarvitse tehdä kasvien ja sienten alkutuotantopaikasta, jos:

- 1) toimija on yksityinen henkilö;
- 2) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena; tai
- 3) toiminta on osa saman toimijan 13 §:n mukaisesti ilmoitetun elintarvikehuoneiston toimintaa.

Valvontaviranomainen tekee alkutuotantopaikan hyväksymisestä päätöksen. Valvontaviranomainen voi asettaa päätöksessään ehtoja terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden kuluessa asian vireilletulosta, jollei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen ja hyväksymispäätöksen tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Elintarvikealan toimijan tiedonantovelvollisuus

Elintarvikealan toimijan on välittömästi ilmoitettava asianomaiselle valvontaviranomaiselle merkittävistä omavalvonnassa tai muulla tavoin esille tulleista terveysvaaroista sekä toimenpiteistä, joihin kyseisten epäkohtien korjaamiseksi on ryhdytty. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Elintarvikealan toimijan on, saatuaan tiedon tuottamansa, jalostamansa tai jakelemansa elintarvikkeen aiheuttamasta ruokamyrkytyksestä tai epäillessään tuottamansa, jalostamansa tai jakelemansa elintarvikkeen voivan aiheuttaa ruokamyrkytyksen, ilmoitettava siitä välittömästi maakunnalle. Ruokamyrkytyksen aiheuttajaksi epäilty elintarvike tai näyte siitä on säilytettävä niin, että se voidaan tutkia laboratorioissa ruokamyrkytyksen syyn selvittämiseksi.

Elintarvikealan toimijan tiedonantovelvollisuudesta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 19 artiklassa.

30 §

Keskusviranomainen

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallisesti elintarvikevalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä sen lisäksi:

- 1) arvioi elintarvikevalvonnan toteutumista maakunnissa;
- 2) huolehtii elintarvikevalvonnasta teurastamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa;
- 3) vastaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta;
- 4) vastaa valtakunnallisesti muista erityistä asiantuntemusta vaativista elintarvikevalvontatehtävistä;
- 5) arvioi yleisen elintarvikehygieniasetuksen 8 artiklassa tarkoitetut hyvän tuotantotavan ohjeet;
- 6) toimii yleisen elintarvikeasetuksen mukaisena nopean hälytysjärjestelmän kansallisena yhteyspisteenä;
- 7) hyväksyy eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen III jaksossa IV tarkoitetun metsästäjien terveys- ja hygieniakoulutuksen;
- 8) huolehtii valtakunnallisesta tiedottamisesta, riskiviestinnästä ja kuluttajainformaatiosta;
- 9) arvioi maakunnan järjestämää lihan tarkastusta ja siihen liittyvää valvontaa;
- 10) valvoo hyväksymiensä kansallisten laatu järjestelmien hyväksymisedellytysten täyttymistä;
- 11) valvoo trikiiniasetuksessa tarkoitettujen valvottujen pito-olosuhteiden vaatimusten täyttymistä niissä alkutuotantopaikoissa ja alkutuotantopaikkojen ryhmissä, joiden **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** on tunnustanut täyttävän kyseiset vaatimukset;
- 12) toimii sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa toteutettavista maataloustuotteita koskevista tiedotus- ja menekinedistämistoimista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1144/2014 täydentämisestä annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/1829 3 artiklan toisen kohdan a alakohdassa tarkoitettuna kansallisena viranomaisena arvioitaessa markkinointimateriaalissa käytettyjen terveysväitteiden lainmukaisuutta;
- 13) asettaa 3 §:n 1 momentin 13 kohdassa mainitun torjunta-ainejäämien enimmäismääriä koskevan asetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun torjunta-aineen jäämän väliaikaisen enimmäismäärän.

31 §

Maakunta

Maakunnan on huolehdittava toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, maakunta:

- 1) tekee **Ruokavirastolle** **Elintarviketurvallisuusvirastolle** elintarvikemääräysten mukaiset ilmoitukset ja raportit;
 - 2) neuvoo elintarvikealan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista;
 - 3) avustaa valtion viranomaisia korvausta vastaan eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisessa;
 - 4) julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** määrämällä tavalla;
 - 5) valvoo 17 §:n 2 momentissa säädettyjen velvoitteiden noudattamista kalastusalusten saaliiden purkamisen yhteydessä.
- Lapin maakunta huolehtii elintarvikevalvonnasta poroteurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa.

34 §

Muut valvontaviranomaiset

Muita valvontaviranomaisia ovat:

- 1) Valtion lupa- ja valvontavirasto;
- 2) Puolustusvoimat;
- 3) Tulli; ja
- 4) rajaeläinlääkärit

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Valtion lupa- ja valvontavirasto:

- 1) suunnittelee, ohjaa ja suorittaa yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien juomien valvontaa;
- 2) ohjaa maakuntaa alkoholijuomien vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa.

Puolustusvoimat huolehtii tässä laissa maakunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle säädettyistä tehtävistä puolustusvoimien valvontaan kuuluvien elintarvikehuoneistojen osalta.

Tulli valvoo:

- 1) Euroopan unionin ulkopuolelta maahan tuotavien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikemääräystenmukaisuutta;
- 2) Euroopan unionin jäsenmaista Suomeen toimitettavien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikemääräystenmukaisuutta Suomessa tapahtuvan elintarvike-erän purkamisen ja siihen liittyvän varastoinnin yhteydessä;
- 3) kauttakuljetustavarana kuljetettavien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden asiakirjojen oikeellisuutta;
- 4) Suomesta Euroopan unionin ulkopuolelle vietävien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden asiakirjojen oikeellisuutta;
- 5) helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa tuonnin ja viennin yhteydessä ATP-sopimuksen mukaisesti.

Tarkempia säännöksiä Tullille kuuluvista tehtävistä vientivaatimusten valvonnassa annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Rajaeläinlääkärit huolehtivat tämän lain mukaisesta valvonnasta eläimistä saatavien elintarvikkeiden eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä.

41 §

Valvonnan yleiset vaatimukset

Elintarvikevalvonnan järjestämisestä säädetään tämän lain lisäksi elintarvikkeiden valvontaa, turvallisuutta ja terveydellistä laatua sekä elintarvikehuoneistojen ja alkutuotantopaikkojen hygieniaa koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä.

Tässä luvussa tarkoitettu valtakunnallinen valvontaohjelma ja valvontasuunnitelmat on laadittava siten, että tämän lain ja sen soveltamisalaan kuuluvan Euroopan yhteisön elintarvikkeita koskevan lainsäädännön edellyttämät valvontaan liittyvät toimenpiteet sisältyvät niihin.

Maakunnan tulee laatia toimintaansa sopiva elintarvikevalvonnan laatujärjestelmä sekä ylläpitää ja soveltaa sitä. Laatujärjestelmää koskevista vaatimuksista säädetään valvonta-asetuksen 8 artiklassa.

43 §

Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Elintarvikehuoneistossa käsiteltävän tai säilytettävän lihan on oltava tarkastettua, jollei tässä laissa tai tämän lain nojalla toisin säädetä. Lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta säädetään eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksen 4 ja 5 artiklassa.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** vastaa lihentarkastuksesta teurastamossa ja riistan käsittelylaitoksessa. Lapin maakunta vastaa lihentarkastuksesta poroteurastamossa.

Lihantarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa voidaan käyttää apuna tätä tarkoitusta varten koulutettuja valtion tai maakunnan palveluksessa olevia lihentarkastajia. Lihantarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa voidaan käyttää apuna myös elintarvikealan toimijan palveluksessa olevaa henkilökuntaa siten kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksessa säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lihentarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta. **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** määräyksellä voidaan muuttaa trikiinitutkimusten tiheyttä ja kattavuutta silloin kun trikiiniasetus mahdollistaa sen tai edellyttää sitä.

Maakunta voi hoitaa valtion tehtäväksi säädetyn lihan tarkastuksen ja siihen liittyvän valvonnan, jos maakunta on tehnyt siitä **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** kanssa sopimuksen.

45 §

Ruokamyrkytysten selvittäminen

Maakunnan on saatuaan 24 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ruokamyrkytyksestä tai ruokamyrkytys epäilystä tai epäillessään ruokamyrkytystä muusta syystä, viipymättä tehtävä tapausta koskeva selvitys asianmukaisine epidemiologisine ja mikrobiologisine tutkimuksineen yhteistyössä tartuntatautilaissa säädettyjen viranomaisten kanssa sekä toimitettava tarpeelliset ilmoitukset Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle ja **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**. Ilmoitukset eivät saa sisältää henkilötietoja.

Tarkempia säännöksiä ruokamyrkytysten selvittämisestä ja ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

46 §

Varautuminen erityistilanteisiin

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava valtakunnallinen valvonta-asetuksen 13 artiklan mukainen erityistilanteisiin varautumista koskeva suunnitelma. Maakunnan on laadittava maakuntaa koskeva vastaava suunnitelma.

Tarkempia säännöksiä erityistilanteisiin varautumista koskevien suunnitelmien sisällöstä ja laatimisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

48 §

Valvontasuunnitelmat

Maakunnan tulee laatia säännöllistä elintarvikevalvontaa koskeva maakunnan valvontasuunnitelma siten, että valvonnassa otetaan huomioon toiminnan riskit siten kuin 6 a §:ssä säädetään ja että valvonta on yleisten valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäisee terveysvaaroja ja suojaa kuluttajia taloudellisilta tappioilta.

Maakunnan valvontasuunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen valvontaohjelma.

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston, Valtion lupa- ja valvontaviraston, Tullin, Puolustusvoimien sekä rajaeläinlääkärien on laadittava vastuullaan olevaa elintarvikevalvontaa koskevat valvontasuunnitelmat, joihin sovelletaan, mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään maakunnan valvontasuunnitelmasta.

49 §

Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus

Valvontaviranomaisella ja 36 §:ssä tarkoitetulla ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus tehdä valvonnan edellyttämiä tarkastuksia, tutustua asiakirjoihin sekä päästä paikkoihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa tai jossa säilytetään tämän lain noudattamisen kannalta merkityksellisiä tietoja. Valvontaviranomaisella ja ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus tarkastaa toiminnassa käytetyt laitteet, välineet ja tilat.

Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus olla läsnä Euroopan komission tekemissä valvonta-asetuksen 45 artiklan mukaisissa tarkastuksissa. Valvontaviranomaisen ohjauksessa olevalla opiskelijalla, joka suorittaa viranomaistoimintaan perehdyttävää harjoittelua, on oikeus olla läsnä valvontaviranomaisen suorittaessa valvontaa ja tarkastuksia.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa tarkastus voidaan tehdä vain, jos on perusteltua syytä epäillä elintarvikemääräyksiä rikotun tai rikottavan laissa rangaistavaksi säädettyllä tavalla. Tarkastuksen on oltava välttämätön rikoksen selvittämiseksi tai vakavan terveysvaaran estämiseksi. Tarkastuksen saa suorittaa vain valvontaviranomainen.

Jos valvontaviranomainen toteaa valvonnan tai tarkastuksen yhteydessä eläimistä saatavassa elintarvikkeessa määräysten vastaisia määriä vieraita aineita, maakunnalla ja **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** tai maakunnan määräämällä eläinlääkärillä on oikeus tarkastaa alkutuotantopaikka, josta elintarvike on peräisin, ja ottaa korvauksetta kaikki tutkimuksia varten tarvittavat näytteet. Maakunnalla ja **Ruokaviraston**

Elintarviketurvallisuusviraston tai maakunnan määrämällä eläinlääkärillä on tällöin tämän lain mukainen tiedonsaanti-, näytteenotto- ja tarkastusoikeus. Vain maakunnalla on oikeus tehdä tarkastus pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Mitä tässä laissa säädetään valvontaviranomaisten oikeudesta päästä paikkoihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa, ja saada tietoja, koskee myös Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettuja tarkastajia silloin, kun kyseinen Suomea sitova kansainvälinen velvoite tätä edellyttää.

51 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion viranomaisilta ja maakunnalta sekä elintarvikealan toimijoilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia elintarvikemääräyksissä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömiä tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa tai yksityisen taloudellista asemaa taikka terveydentilaa koskevana muutoin olisivat salassa pidettäviä.

52 §

Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava **Ruokavirastolle** **Elintarviketurvallisuusvirastolle** todetuista terveysvaaroista sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista muista seikoista, joilla voi olla vaikutusta elintarvikkeiden turvallisuuteen tai jäljitettävyyteen. Valvontaviranomaisen on lisäksi ilmoitettava tartuntatautilaissa tarkoitetuille viranomaisille sellaisista valvonnassa esille tulleista seikoista, joilla voi olla merkitystä väestön suojaamisessa tartuntataudeilta.

Valvontaviranomainen on velvollinen ilmoittamaan **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** 83 §:n nojalla ylläpitämiin rekistereihin tämän tarvitsemat tiedot. Lisäksi valvontaviranomainen on velvollinen pyytettäessä ilmoittamaan tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seurantaan varten.

Valvontaviranomaisen on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** määrämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

54 §

Eläinlääkärin tiedonantovelvollisuus

Jos eläinlääkäri alkutuotantopaikalla suorittamansa eläinlääkärikäynnin yhteydessä havaitsee, että alkutuotantopaikan eläinten terveydentila on sellainen, että se oleellisesti heikentää kyseisten eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenistä laatua, on eläinlääkärin ilmoitettava tästä eläinten omistajalle tai haltijalle sekä maakunnalle.

64 §

Ruokaviraston **Elintarviketurvallisuusviraston** päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** päättää yhtä maakuntaa laajempaa aluetta koskevien 55–59 §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi päättää hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä yhdenkin maakunnan alueella, jos se perustellusta syystä arvioi maakunnan toimet riittämättömiksi terveysvaaran estämiseksi.

Ruokaviraston **Elintarviketurvallisuusviraston** on viipymättä ilmoitettava 1 ja 2 momentin nojalla tekemistään päätöksistä asianomaisille maakunnille.

71 §

Maakunnan suoritteista perittävät maksut

Maakunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

- 1) laitoksen hyväksymisestä ja muun kuin 13 §:n 3 momentissa tarkoitetun elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittelystä;
- 2) maakunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, näytteenotosta ja näytteen tutkimisesta;
- 3) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa;
- 4) elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maakunnan on perittävä maksu muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena kuin valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklassa säädetään.

Maakunta voi periä maksun myös ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen valvontaan liittyvistä tarkastuksista.

Valtio korvaa maakunnalle aiheutuneet kustannukset sellaisista Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston maakuntien toimeenpantaviksi ohjaamista elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston tehtäviksi tai jotka liittyvät säädösten tai Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun. Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvontatehtävien suorittamisesta valtio korvaa maakunnalle ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut määrätään siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia, jollei valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklasta muuta johdu. Tarkemmat säännökset valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklan edellyttämistä kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

74 §

Muutoksenhaku maakunnan päätökseen

Maakunnan viranhaltijan päätökseen saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisua haetaan maakuntalain 130 §:ssä tarkoitetulta viranomaiselta.

Edellä 15 §:ssä ja 55–61 §:ssä tarkoitettuun maakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muuhun kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun maakunnan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muutosta päätökseen, joka koskee 86 §:ssä tarkoitettuja maakunnallisia elintarvikemääräyksiä sekä maakunnallisia maksuja koskevaa taksaa, saa hakea siten kuin maakuntalain 17 luvussa säädetään.

75 §

Muutoksenhaku lihan tarkastuspäätökseen

Lihantarkastusta koskevaan Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston tai maakunnan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Asianosainen voi tehdä päätöksestä oikaisuvaatimuksen Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle tai 43 §:n 2 momentin mukaisesta poronlihan tarkastuksesta Lapin maakunnalle. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viipymättä.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

77 §

Valvontaviranomaisen muutoksenhakuoikeus

Viranomaisella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut maakunnan muutoin kuin oikaisuvaatimuksen johdosta tekemän päätöksen tai muuttanut sitä. Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston valitusoikeus ei koske tämän lain 74 §:n 4 momentissa tarkoitettua hallinto-oikeuden päätöstä.

81 §

Salassa pidettävät tiedot

Valvonnassa saatuja tietoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa sekä valvonta-asetuksen 7 artiklassa. Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammatillisaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valtion viranomaisille ja maakunnalle tämän lain mukaisia tehtäviä varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 3) ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa niin edellytetään.

83 §

Rekisterit

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä kaikista elintarvikehuoneistoista, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista, ensisaapumispaikoista, ensisaapumistoimijoista, hyväksytyistä laboratorioista, eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen III jakson IV luvun I mukaisen metsästäjien hygieniakoulutuksen suorittaneista koulutetuista henkilöistä ja sellaisista alkutuotantopaikoista ja alkutuotantopaikkojen ryhmistä, joiden virasto on tunnustanut täyttävän trikiiniasetuksessa tarkoitettujen valvottujen pito-olosuhteiden vaatimukset. **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** antaa 13 §:n 2 momentissa tarkoitetuille laitoksille hyväksymisnumeron.

Alkoholijuomien vähittäismyyntipaikoista ja alkoholijuomien valmistus- ja varastointipaikoista rekisteriä pitää Valtion lupa- ja valvontavirasto.

Maakunta ylläpitää rekisteriä valvomistaan elintarvikehuoneistoista ja valvomistaan elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista.

Alkutuo-
tantopaikoista rekisteriä pitää maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) mukaisesti **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto**. Rekisterinpitäjän vastuusta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 5 §:ssä. Maakunnat käyttävät ja pitävät alkutuotantopaikkarekisteriä ajan tasalla tässä laissa säädettyjen tehtävien edellyttämässä laajuudessa. Kalastusaluksia ja vesiviljelylaitoksia koskevia rekistereitä pitävät Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö sekä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö sekä maakunnat.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä varten 40 §:n 4 momentissa ja 45 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella rekisteriä ruokamyrkytystapausten selvittämiseen sekä zoonoosien seurantaan ja valvontaan liittyvistä seikoista.

85 §

Valtionosuus

Maakunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan maakuntien rahoituslakia (/), jollei lailla toisin säädetä.

86 §

Maakunnalliset elintarvikemääräykset

Maakunta voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, maakuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä elintarvikkeisiin liittyvän terveysvaaran ehkäisemiseksi ja elintarvikkeisiin liittyvien terveydellisten olojen valvomiseksi.

Määräykset voivat koskea:

- 1) elintarvikkeiden käsittelyä, myyntiä tai luovutusta suuressa yleisötilaisuudessa;
- 2) elintarvikkeiden käsittelyä, myyntiä tai luovutusta torilla tai muualla ulkotilassa.

Maakunta voi myöntää poikkeuksen elintarvikemääräyksestä siinä mainituin perustein.

Päätös elintarvikemääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin maakunnalliset ilmoitukset maakunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava elintarvikemääräysten voimaantulosta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

108.

Laki

lannoitevalmistelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lannoitevalmistelain (539/2006) 17, 21, 23 ja 36 §, sellaisina kuin niistä ovat 17 § laissa 520/2015, 21 § osaksi laissa 520/2015 sekä 36 § laissa 1498/2009, seuraavasti:

17 §

Valvontaviranomaiset

Lannoiteasetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä lannoiteasetuksen ja tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto**. Maakunta valvoo lannoitevalmisteiden markkinoille saattamista ja käyttöä toimialueellaan. Lannoitevalmisteiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** ohella Tulli.

Tullin suorittamasta valvonnasta säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

21 §

Ennakoilmoituksen tekeminen

Euroopan unionin ulkopuolelta maahantuotavasta lannoitevalmisteesta tai sen raaka-aineesta on ilmoitettava ennakkoon valvontaviranomaiselle. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin siitä, mitä tietoja lannoitevalmisteita tai niiden raaka-aineita sisältävästä erästä on ilmoitettava sekä siitä, milloin ja miten toiminnanharjoittajan on ennakoilmoitus tehtävä.

Suomeen tuotava lannoitevalmistetta tai sen raaka-ainetta sisältävä erä voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää Tullin valvonnassa valvontaviranomaisten hyväksymässä paikassa siihen saakka, kunnes valvontaviranomainen on saanut riittävän selvityksen siitä, että lannoiteasetuksessa ja tässä laissa säädetty ja tämän lain nojalla annetut vaatimukset täyttyvät.

23 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston **Elintarviketurvallisuusviraston** on laadittava valvontasuunnitelma lannoitevalmisteiden ja niiden raaka-aineiden valvonnan järjestämisestä ja valvontakertomus suoritetuista valvonnoista.

36 §

Uhkasakko ja teettäminen

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi tehostaa 32 §:ssä tarkoitettua määräystä, 33 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieltoa tai 35 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Teettämisuhkaa ja teettämistä koskevan päätöksen voi tehdä myös maakunta.

Uhkasakosta, teettämisuhasta ja teettämisestä säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

109.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 3 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1000/2012, ja 34 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se laissa 1787/2009, sekä *muutetaan* 3, 39, 50, 63–66, 70 ja 73 §,

sellaisina kuin niistä ovat 39, 50, 63 ja 64 § laissa 1499/2009, 65 § laeissa 441/2007 ja 1499/2009, 66 ja 70 § osaksi laissa 1499/2009 sekä 73 § osaksi laeissa 1282/2006 ja 1499/2009, seuraavasti:

39 §

Päätöksen tiedoksianto

Eläkelaitos antaa päätöksensä tiedoksi lähettämällä sen vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen kirjeellä. Päätöksestä on annettava tieto maakunnalle. Lisäksi päätöksestä on annettava tieto Paliskuntain yhdistykselle, jos luopujana on porotalouden harjoittaja.

50 §

Oikeus vaatia selvitystä luopumistuen saajalta

Eläkelaitos tai maakunta voi perustellusta syystä vaatia luopumistuen saajalta selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää luopumistuen saamisen edellytykset. Jollei tuensaaja toimita selvitystä hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kuukautta lyhyempi, eläkelaitos voi päättää, että luopumistuen suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

63 §

Lain toimeenpano

Tämän lain toimeenpanosta huolehtivat maakunnat, **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto**, maa- ja metsätalousministeriö sekä eläkelaitos.

64 §

Lain toimeenpano Ahvenanmaan maakunnassa

Tämän lain mukaan maakunnalle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa vastaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

65 §

Valvonnan järjestäminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa luopumistuen käytön valvonnasta. Valvonnan toteuttamisesta vastaa **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto**. Ministeriöllä on oikeus ohjata ja valvoa eläkelaitoksen toimintaa siltä osin kuin se suorittaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** on oikeus tarkastaa eläkelaitoksen toimintaa tässä laissa tarkoitetun tukijärjestelmän toimeenpanon osalta.

Eläkelaitoksen on tukijärjestelmää toimeenpannessaan huolehdittava, ettei tukea makseta sitoumusten vastaisesti. Eläkelaitoksen on järjestettävä toimintansa niin, että maa- ja metsätalousministeriö ja **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** voivat valvoa tuen myöntämisen ja maksamisen edellytysten täyttymistä sekä sitoumusten noudattamista.

Maakunnan tehtävänä on osaltaan valvoa annettujen sitoumusten noudattamista.

66 §

Tuen saajia ja sitoumusten antajia koskevien tarkastusten suorittaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** sekä maakunnalla on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitetun tuen myöntämisen ja maksamisen ehtojen sekä sitoumusten noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Tuen saaja ja sitoumuksen antaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastuksen suorittajalle ne asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa, jonka avulla voidaan todeta, ovatko tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset täyttyneet ja onko annettuja sitoumuksia noudatettu. Tuen saaja ja sitoumuksen antaja on muutoinkin velvollinen avustamaan tarkastuksessa. Tarkastuksia suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa sitoumuksenalaiset alueet sekä tuotanto- ja talousrakennuksia. Tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

70 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Eläkelaitoksella, Eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien säännösten estämättä saada tietoja vakuuttamis-, eläke- tai muun etuusasian ratkaisemiseksi sekä lakisääteisten tehtävien toimeenpanoa varten siten kuin työntekijän eläkelain 198 §:ssä säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** ja maakunnalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä eläkelaitokselta luopumistuen saajaa ja sitoumuksen antajaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä 65 ja 66 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriöllä ja **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** on oikeus saada tietoja kaikista luopumistuen saajista ja sitoumuksen antajista. Maakunnalla on oikeus saada tietoja niistä tuensaajista ja sitoumuksen antajista, jotka ovat antaneet sitoumuksen asianomaisen viranomaisen toimialueella sijaitsesta maatilasta.

Edellä 2 momentissa säädettyjen viranomaisten oikeuteen yhdistää eläkelaitokselta ja muilta viranomaisilta saamia tuen käytön ja sitoumusten noudattamisen valvomiseksi välttämättömiä henkilötietoja sovelletaan, mitä 69 §:n 5 momentissa säädetään.

73 §

Eläkelaitoksen oikeus ja velvollisuus antaa tietoja

Eläkelaitoksen on annettava tietoja liikennevakuutuslain (279/1959) 19 §:ssä tarkoitetulle vakuutusyhtiölle, Liikennevakuutuskeskukselle, Valtiokonttorille, Kansaneläkelaitokselle sekä verohallinnolle siten kuin Eläkelaitoksen tiedonantovelvollisuuteen sovelletaan mitä maatalousyrittäjän eläkelain 146 §:n 1 momentissa säädetään.

Luopumistukeen sovelletaan myös, mitä työntekijän eläkelain 204 ja 205 §:ssä sekä 206 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään tietojen antamisesta vapaaehtoista ryhmäeläketurvaa sekä rikosten ja väärinkäytösten selvittämistä varten samoin kuin tietojen antamisesta viranomaiselle. Samoin luopumistukeen sovelletaan, mitä työntekijän eläkelain 208 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta eteenpäin.

Eläkelaitoksen on annettava luopumistuen käytön seuranta- ja valvontaa varten maa- ja metsätalousministeriölle ja **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle** tuen käyttämisen ja tukijärjestelmän toimeenpanon valvomiseksi välttämättömät 70 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot. Tietojen antamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** ja maakunnalla on oikeus saada eläkelaitokselta tieto luopumistuen saajan ja hänen puolisonsa sekä sitoumuksen antajan ja hänen puolisonsa henkilötunnuksesta sekä yhteystiedoista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

110.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinten kuljetuksesta annetun lain (1429/2006) 47 ja 48 §, sellaisena kuin niistä on 47 § laissa 768/2009,
muutetaan 4, 16 –19, 21, 22, 25, 26, 29, 36, 38, 43, 44 ja 46 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 4 ja 36 § osaksi laissa 1501/2009, 16 –19, 21, 22, 25, 29 ja 38 § laissa 1501/2009 ja 46 § laissa 973/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 27 a § seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kuljetuksella* eläinten siirtoa, joka tehdään yhdellä tai useammalla kuljetusvälineellä, mukaan luettuina kuormaaminen, purkaminen, siirtäminen ja lepo sekä muut siirtoon liittyvät toimenpiteet, siihen asti kunnes eläimet on purettu kuormasta määräpaikassa;
- 2) *pitkällä kuljetuksella* eläinkuljetusasetuksen 2 artiklan m kohdassa määriteltyä kuljetusta;
- 3) *kuljetusvälineellä* eläinten kuljetukseen käytettäviä maantie- tai raideajoneuvoja, aluksia ja ilma-aluksia;
- 4) *kuljetuspäällyksellä* laatikkoa, häkkiä, kehikkoa, allasta, konttia tai muuta vastaavaa päällystä, jota käytetään eläinten kuljetukseen; mitä tässä laissa säädetään kuljetusvälineestä, noudatetaan soveltuvin osin myös kuljetuspäällykseen;
- 5) *eläinkuljettajalla* eläinkuljetusasetuksen 2 artiklan x kohdassa määriteltyä eläinkuljettajaa;
- 6) *eläimiä kuljettavalla henkilöllä* henkilöä, joka kuljettaa eläintä tai eläimiä muussa kuin eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvassa kuljetuksessa; ja
- 7) *valvontaviranomaisella* maakuntaa, poliisia, tarkastuseläinlääkäreitä ja rajaeläinlääkäreitä.

16 §

Eläinkuljettajaluvan hakeminen

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua eläinkuljettajalupaa haetaan siltä maakunnalta, jonka toimialueella on luvan hakijan kotipaikka tai jonne muusta jäsenvaltiosta oleva hakija on sijoittautunut taikka jossa kolmanteen maahan sijoittautunut hakija on edustettuna.

Lupahakemuksessa on ilmoitettava hakijan nimi tai toiminimi, osoite ja kotipaikka sekä muut yhteystiedot. Lupahakemukseen on liitettävä eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetut luvan myöntämisen edellytyksenä olevat selvitykset ja asiakirjat lukuun ottamatta selvitystä siitä, että hakija ei ole syyllistynyt eläinsuojelulainsäädännön rikkomiseen.

17 §

Eläinkuljettajaluvan myöntäminen ja peruuttaminen

Maakunta myöntää eläinkuljettajaluvan, jos hakija täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset.

Maakunta voi peruuttaa luvan, jos eläinkuljettaja olennaisella tavalla rikkoo eläinten kuljetusta koskevaa lainsäädäntöä tai jos eläinten kuljetus ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä eikä eläinkuljettaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

18 §

Muutosten ilmoittaminen

Eläinkuljettajan tulee tehdä eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus lupaa koskevien edellytysten muutoksista luvan myöntäneelle maakunnalle.

19 §

Maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua hyväksymistodistusta pitkiin kuljetuksiin käytettävälle maantiekuljetusvälineelle haetaan eläinkuljettajaluvan myöntävältä maakunnalta. Eläinkuljetusasetuksen edellyttämän tarkastuksen kuljetusvälineelle suorittaa maakunta.

Maakunta myöntää hyväksymistodistuksen, jos kuljetusväline täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset. Maakunta voi peruuttaa hyväksymistodistuksen, jos kuljetusväline ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia eikä hyväksymistodistuksen haltija korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Hyväksymistodistus voidaan kuitenkin peruuttaa heti, jos kuljetusvälineessä oleva puute on sellainen, että se välittömästi vaarantaa kuljetettavien eläinten hyvinvoinnin.

21 §

Maantieajoneuvojen kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetun kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläinten taikka siipikarjan kuljetukseen tarkoitetun maantieajoneuvon kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistusta haetaan siltä maakunnalta, jonka toimialueella on hakijan kotipaikka.

Pätevyystodistuksen myöntää maakunta. Pätevyystodistuksen myöntämisestä säädetään eläinkuljetusasetuksen 17 artiklan 2 kohdassa ja sen peruuttamisesta 26 artiklan 5 kohdassa.

22 §

Tarkastusasemat

Tarkastusasemia koskevista yhteisön vaatimuksista ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitetun reittisuunnitelman mukauttamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1255/97, jäljempänä *tarkastusasema-asetus*, tarkoitettua tarkastusaseman hyväksymistä haetaan siltä maakunnalta, jonka toimialueella tarkastusasema sijaitsee.

Maakunta hyväksyy tarkastusaseman, jos tarkastusasema ja siellä harjoitettava toiminta täyttävät tarkastusasema-asetuksessa säädetyt vaatimukset. Maakunta voi peruuttaa hyväksymisen, jos toiminnanharjoittaja olennaisella tavalla rikkoo tarkastusasema-asetusta taikka jos tarkastusasema tai siellä harjoitettava toiminta ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä eikä toiminnanharjoittaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Tarkastusaseman käytön keskeyttämisestä säädetään tarkastusasema-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa.

6 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

25 §

Maakunta

Maakunta huolehtii eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan. Elintarvikelaissa (23/2006) tarkoitetuissa poroteurastamoissa ja niihin liittyvissä laitoksissa edellä mainituista tehtävistä huolehtii kuitenkin koko maan alueella Lapin maakunta.

Maakunta on eläinkuljetusasetuksen 20 artiklassa tarkoitettu karja-aluksia tarkastava toimivaltainen viranomainen ja tarkastusasema-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

Maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri suorittaa ne tehtävät, jotka tällä lailla täytäntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille.

Maakunnan on järjestettävä eläinten kuljetusten valvontaan liittyvien kiireellisten tehtävien hoitaminen myös virka-ajan ulkopuolella.

26 §

Poliisi

Poliisi valvoo eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialueellaan.

27 a §

Viranomaisten velvollisuus suunnitella eläinten hyvinvoinnin valvontaa eläinten kuljetuksissa

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava valtakunnallinen suunnitelma eläinten hyvinvoinnin valvonnasta eläinten kuljetuksissa. Suunnitelma on osa virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus) mukaista kansallista valvontasuunnitelmaa.

Maakunnan on laadittava alueellinen suunnitelma eläinten hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä eläinten kuljetuksissa. Alueellisessa suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen suunnitelma.

29 §

Erityiset tarkastukset

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto ja maakunta voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen sääntösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön lainsäädännön niin edellyttäessä määrätä eläinsuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat tarkastamaan eläinkuljetuksia.

Tarkastajan oikeudesta päästä tiloihin, joissa eläintä kuljetetaan tai pidetään kuljetuksen aikana, sekä tarkastus- ja näytteenotto-oikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä siitä 28 §:n 2 momentissa säädetään.

36 §

Eläinkuljettajarekisteri

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto pitää eläinkuljetusten valvontaa varten valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä. Maakunnat päivittävät rekisteriä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Rekisteriin merkitään:

- 1) eläinkuljettajan nimi tai toiminimi, Y-tunnus (yritys- ja yhteisötunnus), osoite sekä muut tarvittavat yhteystiedot;
- 2) eläinkuljettajaluvan numero;
- 3) kuljetettavia eläinlajeja tai kuljetusmuotoja koskevat rajoitukset;
- 4) luvan myöntänyt maakunta yhteystietoineen;
- 5) eläinkuljetusasetuksen liitteen III luvussa III tarkoitetut kuljettajan tai hoitajan pätevyystodistukseen sisältyvät tiedot ja tieto pätevyystodistuksen tilapäisestä peruuttamisesta;
- 6) eläinkuljetusasetuksen liitteen III luvussa IV tarkoitetut maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot sekä kuljetusvälineiden yksilöintiin tarvittavat tiedot;
- 7) eläinkuljetusasetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun karja-aluksen hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot; sekä
- 8) eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 4 kohdan c alakohdassa ja 26 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee ja ylläpitää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella eläinkuljetusasetuksen 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua yleisesti saatavilla olevaa luetteloa eläinkuljettajista. Jos eläinkuljettajaluvan haltijana on yksityinen henkilö, luettelossa ei ilman asianomaisen henkilön suostumusta saa olla luvanhaltijan kotiosoitetta tai muita yhteystietoja.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut tiedot poistetaan rekisteristä, kun pätevyystodistus lakkaa olemasta voimassa. Eläinkuljettajalupaa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun lupa lakkaa olemasta voimassa. Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla** ja tässä laissa tarkoitettulla valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä eläinkuljetusten valvonnan edellyttämiä tietoja rekisteristä. Sama oikeus on eläinkuljetusten valvomiseksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla eläinkuljetusasetuksen edellyttämässä laajuudessa.

38 §

Uhkasakko ja teettäminen

Maakunta voi tehostaa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, teettämisuhasta ja teettämisestä säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

43 §

Kustannukset

Eläinkuljettajan tai eläimiä kuljettavan henkilön on suoritettava 37 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.

Jos eläinten hyvinvoinnin turvaaminen sitä välttämättä edellyttää, voidaan 37 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset maksaa etukäteen maakunnan varoista. Kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

44 §

Perittävät maksut

Tämän lain mukaisista valtion viranomaisten suoritteista peritään valtiolle maksuja valtion maksuperusteissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan. Maakunta perii toimijalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun hakemuksesta tehdystä päätöksestä.

46 §

Muutoksenhaku

Luvan tai todistuksen peruuttamista koskevaan päätökseen sekä 37 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettua asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain 44 §:ssä tarkoitettua valtiolle perittävää maksua koskevasta muutoksenhausta säädetään valtion maksuperustelain 11 b §:ssä. Muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan päätökseen saa hakea siten kuin maakuntalain (/) 17 luvussa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

111.

Laki

eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (78/2007) 2, 7, 8 ja 11 § sekä 13—18 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 7, 13, 14, 16 ja 18 § osaksi laissa 1505/2009 sekä 11, 15 ja 17 § laissa 1505/2009, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tukijärjestelmällä* järjestelmää, josta säädetään 1 §:ssä mainitussa laissa ja jonka tarkoituksena on tai on ollut tukea yksityisen, yhteisön tai säätiön toteuttamaa toimenpidettä myöntämällä toimenpiteeseen asianomaisessa laissa tarkoitettuun tavoin lainamuotoista tai muuta tukea;

2) *lainajärjestelmällä* laina- tai saatavakokonaisuutta, joka on myönnetty tai syntynyt 1 §:ssä säädetyn lainojalla;

3) *tukijärjestelmästä vastaavalla viranomaisella*:

a) maakuntaa sekä Maanmittauslaitosta, jos kysymys on 1 §:n 1 kohdassa, 2 kohdan b, d tai e alakohdassa tai 3 kohdassa mainitun lain nojalla myönnettyjä lainoja ja syntyneitä saamisista koskevasta tukijärjestelmästä; taikka

b) metsäkeskusta, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa kohdassa tarkoitettuja lainoja ja saamisista koskevasta tukijärjestelmästä.

7 §

Pakkoperintä

Valtiokonttorin tulee huolehtia siitä, että lainaa tai saamista koskeva maksu toimitetaan ulosotosta vastaavalle viranomaiselle ulosottoon perittäväksi, jos velallinen ei kohtuullisessa ajassa huomautuksen jälkeen maksa velottua korkoa tai lyhennystä.

Valtiokonttori huolehtii pakkohuutokaupan hakemisesta. Pakkohuutokauppaa haettaessa Valtiokonttorin tulee selvittää, onko sillä perittävänä muita 1 §:ssä tarkoitettuja lainojen tai saamisten erääntyneitä maksuja samalta velalliselta tai onko pakkohuutokaupan kohteena oleva kiinteistö vakuutena muista 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista tai saamisista taikka sellaisessa toimituksessa mukana, jota koskeva rahoituspäätös on jo tehty. Valtiokonttorin on huolehdittava valtion edun valvonnasta myös silloin, kun joku muu hakee sellaisen kiinteistön pakkohuutokauppaa, joka on myös 1 §:ssä tarkoitettun lainan tai saamisen vakuutena. Valtiokonttorin on huolehdittava, että pakkohuutokauppaan osallistuu tarvittaessa joko Valtiokonttorin edustaja tai muu virkamies valtion edun valvojana. Valtiokonttorin on myös selvítettävä, onko valtion saamisen turvaamiseksi tarkoituk-senmukaista ostaa kiinteistö pakkohuutokaupassa valtiolle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää määräajasta, jossa erääntyneen saamisen ulosottoa on pyydetävä.

8 §

Seuranta ja valvonta

Sen lisäksi, mitä valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 d §:n 1 momentissa säädetään, Valtio-konttorin tulee toimittaa säännöllisesti maa- ja metsätalousministeriölle ja **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** sekä lainoja ja saamisista koskevasta tukijärjestelmästä vastaavalle viranomaiselle tietoja hoitamistaan lainoista ja saamisista näiden säännöllistä seurantaa varten siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Valtiokonttori on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan tukijärjestelmästä vastaavalle viran-omaiselle ja **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** tiedot, jotka ovat tarpeellisia lainan tai saamisen ja siihen sisältyvän tuen käyttöä valvottaessa tai muussa toimivaltaansa kuuluvassa Valtiokonttorin hoidettavaksi siir-rettyä lainaa tai saamista koskevassa tehtävässä.

Valtiokonttorin on siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, toimitettava tiedot 1 §:n 1 kohdan i, j ja l alakohdassa tarkoitetuista myyntihintasaamisista asianomaiselle metsäkeskukselle ja maakunnalle valtion edun valvomiseksi myytäessä puuta myyntihintasaamisen rasittamalta tilalta.

Valtiokonttorin tai sen palvelukeskuksen on annettava 1—3 momentissa tarkoitettut tiedot korvauksetta.

11 §

Tietojen luovuttaminen

Maakunnalla, metsäkeskuksella, **Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla**, Maanmittauslaitoksella ja maa- ja met-sätalousministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada Valtiokonttorilta tietoja niistä 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista ja saamisista, joista se vastaa tai jotka kuuluvat sen valvottavana olevaan tukijärjestel-mään. Sama oikeus on maa- ja metsätalousministeriöllä sekä sillä viranomaisella, joka vastaa maatalouden kehittämisrahaston kirjanpidosta. Valtiokonttori voi luovuttaa tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

13 §

Maksuhelpotukset

Valtiokonttori päättää 1 §:ssä tarkoitetun lainan tai saamisen yhden tai useamman lyhennys- tai korkoerän maksuhelpotuksista.

Menettelystä maksuhelpotuksia myönnettäessä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös kerralla myönnettävän maksuhelpotuksen määrästä ja tavasta, jos maksuhelpotuksen myöntäminen on mahdollista sen lain tai sen asetuksen mukaan, jonka perusteella laina on myönnetty tai saaminen syntynyt, mutta maksuhelpotuksen määrästä ja edellytyksistä ei säädetä, eikä siitä ole ehtoa siinä päätöksessä, velkakirjassa tai kauppakirjassa, johon saaminen tai laina perustuu.

14 §

Lainojen ja saamisten siirrot

Jos sen kiinteistön omistaja vaihtuu, jonka omistaminen on ollut lainan tai saamisen syntymisen perusteena, lainan tai saamisen siirtäminen uuden omistajan vastattavaksi taikka lainan tai saamisen velkavastuusta vapauttaminen voidaan hyväksyä siten kuin laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty, päätöksellä, jonka tekee:

1) Valtiokonttori, jos kysymys on 1 §:n 1 kohdassa tai 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta saamisesta tai lainasta tai sellaisesta 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa tarkoitetusta lainasta tai saamisesta, jonka takaisinmaksu on alkanut ja joka on tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään tai 3 kohdassa tarkoitetusta lainasta tai saamisesta, josta on tehty takaisinmaksupäätös ja joka on tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään;

2) Maanmittauslaitos, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan d tai e alakohdassa tarkoitetusta lainasta taikka sellaisesta 1 §:n 3 kohdassa tarkoitetusta lainasta tai saamisesta, josta ei ole tehty takaisin-maksupäätöstä tai jota ei ole vielä tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään;

3) metsäkeskus, jos kysymys on sellaisesta 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa tarkoitetusta lainasta, jonka takaisinmaksu ei ole alkanut tai jota ei ole vielä tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään.

Laina tai saaminen voidaan siirtää uuden omistajan vastattavaksi vain, jos velasta vastuussa oleva ja uusi omistaja tai velasta vastuussa olevat ovat kirjallisesti sopineet velkavastuun siirtymisestä uudelle omistajalle tai velallisen vapauttamisesta velkavastuusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velkavastuun siirtämisestä tai velkavastuusta vapauttamisesta ei vaikuta velan vakuuteen eikä toimivaltaan päättää velan vakuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää menettelystä lainojen ja saamisten siirtämisessä.

15 §

Saneerausmenettelyt

Valtiokonttori antaa suostumuksen yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun menettelyyn tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun menettelyyn taikka niitä vastaavaan vapaaehtoiseen laissa säädettyyn menettelyyn.

16 §

Lainojen ja saamisten vakuuksia koskevat ilmoitukset

Lainojen ja saamisten hoitovastuun siirtäminen Valtiokonttorille ei vaikuta lainoista tehtyihin panttivastuu-ilmoituksiin, eikä siirto muutoinkaan vaikuta lainojen vakuuksiin. Toimituksista, joista lähetään ilmoitus lainahuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merkintää varten ennen kuin toimituksessa syntyvä laina tai saaminen on tallennettu Valtiokonttorin tietojärjestelmään, on toimitettava päätösjäljennös Valtiokonttorille.

Valtiokonttorin on ilmoitettava lainahuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merkintää varten rekisteriviranomaiselle 1 §:ssä tarkoitetun saamisen tai lainan loppuun maksamisesta ja kiinteistön vapautumisesta panttivastuusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin menettelystä ilmoitettaessa panttivastuusta vapauttamisesta.

17 §

Muu vakuuksien hoito

Suostumuksen 1 §:n 1 kohdan a—d, f—n tai p alakohdassa tarkoitetun lainan tai saamisen vakuusjärjestelyihin ja panttivastuusta vapauttamiseen antaa Valtiokonttori noudattaen, mitä laissa tai lain nojalla vakuusjärjestelyn edellytyksistä säädetään

18 §

Irtisanominen

Sen estämättä, mitä muualla laissa tai lain nojalla säädetään lainan tai saamisen irtisanomisesta tai takaisinperinnästä osaksi tai kokonaan, Valtiokonttori päättää lainan tai saamisen irtisanomisesta ja takaisinperinnästä, jos irtisanominen perustuu lyhennyksen tai koron maksun viivästymiseen siten kuin muualla laissa tai lain nojalla säädetään tai kauppa- tai velkakirjan ehdoissa on sovittu irtisanomisesta maksuviivästyksen johdosta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin menettelystä lainaa tai saamista irtisanottaessa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

112.

Laki**maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 19, 20, 22, 27, 30, 31, 33, 34, 37, 38, 40, 40 a, 44–46, 49, 50, 54, 61, 64, 66 ja 67 §,

sellaisina kuin ne ovat 19 § osaksi laeissa 598/2009, 1507/2009 ja 29/2014, 20 § osaksi laeissa 1507/2009 ja 499/2011, 22, 27, 31, 34, 37, 44, 54, 64 ja 66 § laissa 1507/2009, 30, 38, 40, 49 ja 61 § laissa 1187/2014, 33 § osaksi laissa 1187/2014, 40 a § osaksi laeissa 499/2011 ja 1415/2011, 45 § osaksi laeissa 1187/2014 ja 1168/2015, 46 ja 50 § osaksi laeissa 1507/2009 ja 1187/2014 sekä 67 § laissa 80/2014, ja
lisätään lakiin siitä lailla 29/2014 kumotun 68 §:n tilalle uusi 68 § seuraavasti:

19 §

Toimenpiteen toteutusaika

Tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai toiminnan luonteen kannalta perusteltua. Jos tukea rakentamisinvestointiin on myönnetty sellaisen maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitetun luvan perusteella, joka ei ole saanut lainvoimaa, lasketaan määräaika lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Jos tukea on myönnetty rakentamisinvestoinnin yhteydessä irtaimiston hankintaan eikä hankintaa voida toteuttaa ennen rakentamisinvestoinnin valmistumista, lasketaan määräaika rakentamisinvestoinnin valmistumisesta.

Maakunta voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitettussa määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan.

Myönnettäessä tukea investointiin tai aloitustukeen Euroopan unionin osaksi rahoittamin varoin investoinnin toteutusaika tai aloitustuen maksamiselle asetettu aika taikka 1 momentissa tarkoitettu voi jatkua tai sitä voidaan 2 momentissa säädetyin edellytyksin jatkaa pidemmälle kuin sen ohjelman varojen käyttöaika, josta tuki on myönnetty. Edellytyksenä on, että tuen loppuosan maksu on mahdollista maatilatalouden kehittämisrahastosta tai valtion talousarvion määrärahasta osoitetuin kokonaan kansallisin varoin.

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan jatkamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

20 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Tuen saajan on tukea käyttäessään noudatettava menettelyä, jolla varmistetaan, että tavaroiden tai palveluiden hankinta taikka urakalla teettäminen toteutetaan tuettavan toimenpiteen laajuus, kesto ja laatu huomioon

ottaen mahdollisimman taloudellisella tavalla. Tuen saajan on kohdeltava hankintamenettelyyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Jos hankinnan arvo on enintään 60 000 euroa, hankinnasta voidaan jättää ilmoittamatta. Muusta hankinnasta on ilmoitettava avoimesti vähäisiä rakennushankkeita lukuun ottamatta. Hankinta on toteutettava hankinnan laatuun ja määrään nähden mahdollisimman avoimesti ja hankintasopimus tehtävä hankintatilanteeseen nähden tarkoituksenmukaisella tavalla siten, että sopimus ja sopimukseen johtaneet hankinnan vaiheet voidaan todentaa. Jos tuen saaja on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 5 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu hankintayksikkö ja mainitun lain 26 §:ssä tarkoitettut EU-kynnysarvot ylittyvät, hankintaan sovelletaan, mitä kynnysarvon ylittävästä hankinnasta mainitussa laissa säädetään. Tuen saajan on säilytettävä hankintaa koskevat asiakirjat mukaan lukien hankinta-asian ratkaisu vastaavalla tavalla kuin kirjanpitoaineiston säilyttämisestä tämän lain 21 §:ssä säädetään ja vaadittaessa esitettävä selvitys hankinnan toteuttamisesta tässä momentissa säädetyllä tavalla.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan yritystoimintaan ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta ja, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuetun investoinnin kohteena omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava maakunnan lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan yritystoiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Tuen kohteena olevaa yritystoimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta ja, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuen kohteena olevan yritystoiminnan omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava maakunnan lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan yritystoiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan yritystoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdon kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea maatalouden harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty tukea tilanpidon aloittamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, miten hankinta on toteutettava, kun 1 momentissa tarkoitettut EU-kynnysarvot eivät ylitä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoittamis- ja hankintamenettelystä sekä säilytettävistä hankinta-asiakirjoista.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** voi antaa tarkempia määräyksiä tarjouspyynnön sisällöstä, julkistamisesta, tarjousten käsittelystä ja sopimustavoista.

22 §

Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan maakunnalle tuettavaa toimenpidettä, sen edistymistä sekä tuen käyttöä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuen saajan on viivytyksettä ilmoitettava maakunnalle sellaisista asemaansa, toimintaansa tai tuettavaa toimenpidettä koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta tuen maksamisen edellytyksiin tai jotka voivat johtaa tuen takaisinperintään.

Tuen saaja on velvollinen avustamaan 44 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen suorittajaa antamalla korvauksetta tarkastustehtävän suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja tarkastuksen kohdetta koskevat selvitykset sekä tarvittaessa esittelemällä tuettavaa toimenpidettä.

27 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

Tuen kohteena oleva laina saadaan siirtää toiselle 52 §:n mukaisesti hyväksytylle luotonantajalle. Laina saadaan siirtää toiselle tuen saajalle, jos maakunta tämän hyväksyy 34 §:ssä tarkoitettua päätöksen yhteydessä.

Tuen kohteena olevan lainan ehtoja saadaan muuttaa edellyttäen, ettei tällä ole vaikutusta tuen myöntämisen edellytysten tai ehtojen täyttämiseen taikka valtion asemaan takaajana. Muussa tapauksessa tuen saajan on hankittava lainan ehtojen muuttamiseen maakunnan lupa. Lupaa ei voida myöntää, jos lainan ehtojen muuttaminen vaikuttaa tuen myöntämisen edellytysten täyttämiseen.

Jollei korkotukilainaan kohdistu valtiontakausta, laina saadaan siirtää ja sen ehtoja muuttaa rajoituksetta sen jälkeen, kun korkotuen maksaminen on päättynyt.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista.

30 §

Tuen hakeminen

Tuen hakemiselle voidaan asettaa määräaika. Jos hakuaikaa ei aseteta, tukihakemukset voidaan ratkaista tukijaksoittain. Tukihakemus on toimitettava toimivaltaiselle maakunnalle. Jollei maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annetun lain (/) 3 §:ssä tarkoitetussa menettelyssä toimivallasta muuta sovita, toimivaltainen on se maakunta, jonka toimialueella maatilatalouskeskus sijaitsee tai, jos maatilatalouskeskus sijaitsee usean maakunnan toimialueella, se maakunta, jonka toimialueella pääosa maatilataloustuotantorakennuksista sijaitsee.

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset tukihakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen tukihakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään.

31 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä maakunta voi pyytää muilta viranomaisilta lausunnon tuen saajaan ja tuettavaan toimenpiteeseen liittyvistä seikoista, jos tämä on välttämätöntä tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Maakunta voi ennen tuen myöntämistä suorittaa tuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi maatilakäynnin. Maatilakäynnin havainnot on kirjattava, ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Maatilakäyntiä ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

33 §

Tukipäätös

Maakunnan viranhaltija päättää tuen myöntämisestä. Päätöksestä on käytävä selvästi ilmi myönnetyn tuen määrä, tässä laissa säädetyt tuen ehdot, sen maksamisen ja takaisinperinnän edellytykset sekä takauksen ehdot. Päätöksestä on lisäksi käytävä ilmi Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut ehdot ja edellytykset. Rakentamisinvestointia koskevalla päätöksellä hyväksytään rakentamista koskeva suunnitelma.

Lainaan liittyvää tukea koskevalla päätöksellä hyväksytään korkotuen tai valtiontakauksen kohteena olevan lainan määrä ja lainaehdot. Jos korkotukea koskeva päätös valituksen johdosta muuttuu, lainan määrän ja ehtojen muuttaminen edellyttää luotonantajan suostumusta.

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista ja hakija ei ole tukipäätöksen tekohetken mennessä esittänyt lainvoimaista lupaa, tukipäätökseen voidaan ottaa ehto, jonka mukaan päätös raukeaa, jollei hakija esitä määräajassa sellaista lainvoimaista lupaa, joka mahdollistaa toimenpiteen toteuttamisen tukipäätöksen mukaisena.

34 §

Tukipäätöksen mukaisen oikeuden siirtäminen

Tukipäätöksen mukainen oikeus tukeen voidaan siirtää toiselle 5 §:ssä tarkoitetulle taholle, jos kyseisen tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Siirron saajan on haettava päätöksen mukaisen oikeuden siirtämistä 29 §:ssä tarkoitettua menettelyä noudattaen. Tukipäätöksen siirtämisestä päättää maakunta.

37 §

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Avustuksen maksamisesta päättää maakunnan viranhaltija. Maakunta kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle**. **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suorittamisesta.

38 §

Nostolupa

Luvan tuen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamiseen myöntää hakemuksesta maakunnan viranhaltijalta. Nostoluvan hakemiseen sovelletaan, mitä 36 §:n 1 momentissa säädetään maksun hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä luvan myöntämiseen tarvittavat tilinpitoasiakirjat ja selvitykset. Nostoluvan hakemiselle voidaan asettaa määräaika, jota voidaan pidentää kerran ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta. Määräajan pidentämiseen tulee olla hyväksyttävä syy.

Tuen kohteena olevaa lainaa voidaan nostaa kerrallaan enintään toteutuneita kustannuksia vastaava osuus. Nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen ehtoja on noudatettu. Lisäksi edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen.

Jos kyse on nuoren viljelijän aloitustuen kohteena olevasta lainasta ja tuki on myönnetty ennen tilanpidon aloittamista, on nostoluvan myöntämisen edellytyksenä, että tuen saaja esittää selvityksen tilanpidon aloittamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä nostoluvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Tarkemmat määräykset luvan hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa **Ruokavirasto Maaseutuvirasto**.

40 §

Tietojen antaminen seurantaan varten

Tuen saajan on pyynnöstä esitettävä liiketoimintasuunnitelman toteutumista sekä tuen seurantaan ja vaikuttavuuden arviointia koskevat selvitykset maakunnalle.

Ruokavirasto Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten sisällöstä ja esitystavasta sekä niiden toimittamisesta maakunnalle.

40 a §

Ilmoitus tuen käytön ehtojen vastaisesta hankintamenettelystä

Jollei tuettavan toimenpiteen hankintaan sovelleta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia, tarjouksen tekijällä, jonka tarjous ei ole johtanut 20 §:ssä tarkoitetussa hankintamenettelyssä hankintasopimukseen, on kahden viikon kuluessa tarjouksen hylkäämisestä tiedon saatuaan tekemästään ilmoituksesta oikeus saada tuen myöntäneeltä maakunnalta perusteltu vastaus siitä, onko hankinta toteutettu tuen maksamisen edellytykset täyttävällä tavalla. Vastaus annetaan sen jälkeen, kun maakunta on käsitellyt hankintaan myönnetyn tuen maksamista koskevan hakemuksen. Jos tuen maksamista koskevaa hakemusta käsiteltäessä ilmoituksen johdosta havaitaan, että hankintamenettelyssä on tapahtunut olennainen virhe, tuen maksamiseen ja jo maksetun tuen takaisinperintään sovelletaan, mitä 46 §:ssä säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettua vastausta ei ole voitu antaa kuuden kuukauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta sen johdosta, että tuen maksamista ei ole vielä haettu, maakunnan on pyydettävä tuen saajalta vastauksen antamiseksi tarpeelliset tiedot.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla tarjouksen tekijällä, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole oikeutta tietoon, jonka maakunta on saanut 1 momentissa tarkoitetun vastauksen antamiseksi ja joka koskee toisen tarjouksen tekijän liike- ja ammattisalaisuutta. Tieto tarjousten vertailussa käytetystä hinnasta ja muusta tekijästä on kuitenkin aina annettava.

44 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta maakunnilla.

45 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastus voi koskea valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuettavan toimenpiteen ja tuen käytön kannalta merkityksellisiä rakennuksia, toimitiloja, olosuhteita, tietojärjestelmiä ja asiakirjoja. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Tarkastustehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi voidaan ulkopuolinen tilintarkastaja valtuuttaa suorittamaan tarkastus. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tilintarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tarkastustehtävää suorittavaan tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tarkastustehtävää suoritettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolain 39 §:ssä. Tarkastuskertomus on toimitettava viipymättä asianomaiselle maakunnalle sekä **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle**.

Tarkastusta suorittavalla on oikeus ottaa asiakirjat ja muu tuen käyttöön liittyvä aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen päämäärän saavuttaminen tätä edellyttää. Asiakirjat ja muu aineisto tulee viipymättä palauttaa, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä niiden hallussapitoa.

Edellä 44 §:ssä tarkoitettulla viranomaisella on oikeus saada poliisilta korvauksetta virka-apua tarkastustehtävän suorittamisessa.

46 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Maakunta on velvollinen keskeyttämään tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 4) tuen saaja ei ole täyttänyt 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua sitoumusta;
- 5) tuen saaja on luovuttanut ilman maakunnan lupaa tuen kohteena olevan yritystoiminnan tai tuetun investoinnin kohteen ennen 20 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä;
- 6) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai
- 7) Euroopan unionin osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 100 euroa.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen palauttamisesta. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

49 §

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Maakunta voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

50 §

Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös

Maakunnan viranhaltijan on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen keskeyttämisestä päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä ja sen suorittamiselle asetettava eräpäivä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun maakunta sai tiedon 46 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta.

54 §

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan on ilmoitettava maakunnalle tuen kohteena olevan lainan siirtämisestä toiselle luotonantajalle sekä sellaisista 27 §:n 2 momentissa tarkoitetuista lainan ehtojen muutoksista, jotka eivät edellytä maakunnan lupaa.

Luotonantajan tulee takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan ottaa huomioon valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** sellaisista tuen saajan taloudellista asemaa, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan takaajana.

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** sekä maakunnalle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

Luotonantajan ja keskusrahallaitoksen tiedonantovelvollisuus koskee myös salassapidettäviä tietoja. Tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on viranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi luovutettu.

61 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriön, **Ruokaviraston Maaseutuviraston** sekä maakunnan oikeuteen saada ja luovuttaa tämän lain nojalla myönnettyä tukea koskevia tietoja sovelletaan, mitä kehittämistukilain 64 §:ssä säädetään.

64 §

Varojen alueellinen kohdentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun myöntämisvaltuuden tai määrärahan suuntaamisesta tässä laissa tarkoitettuihin tukiin ja päättää niiden osoittamisesta maakuntien käyttöön.

66 §

Valituskielto

Maakunnan 19 §:n 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

67 §

Muutoksenhaku

Ruokaviraston Maaseutuviraston sekä maakunnan tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

68 §

Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistaminen

Jos maa- ja metsätalousministeriö tai **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** havaitsee maakunnan toiminnassaan rikkovan Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvien ohjelman hallintoviranomaistehtävien hoitamista tai hoitamisen järjestämistä, maa- ja metsätalousministeriö tai **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluksa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa sakon uhka.

113.

Laki

rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rehulain (86/2008) 3 §:n 2 kohta, 5 §:n 1 momentin 19 kohta, 20, 23, 33, 40, 41, 42, 49 ja 51 § sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 kohta, 5 §:n 1 momentin 19 kohta sekä, 41 ja 42 § laissa 502/2014, 20 § osaksi laissa 502/2014, 23 § laeissa 1508/2009 ja 502/2014 sekä 51 § laissa 978/2015, seuraavasti:

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

2) virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 (*virallista valvontaa koskeva asetus*);

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

19) *laskentaperusteilla* Luonnonvarakeskuksen laskentakaavoja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sula-
vuuskertoimia ja märehitijöiden rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Maatilan ja vesiviljelylaitoksen on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen maakunnan hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa yksinomaan oman tilan tarpeisiin

- 1) rehuhygieniasetuksen 10 artiklan 1 c kohdassa tarkoitettua toimintaa,
- 2) TSE-asetuksen liitteessä IV tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa tai
- 3) lääkerehujen valmistusta.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa

1) rehuhygieniasetuksen 10 artiklan 1 a ja 1 b kohdassa tarkoitettua toimintaa tai liitteen II kohdan ”toimintatilat ja laitteisto” 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa taikka liitteen VIII 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa

- 2) lääkerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista taikka
- 3) 1 momentissa mainittujen toimintojen osalta rehun valmistusta markkinoille saatettavaksi.

Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

Hyväksymistä koskevaan hakemukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitospöytäkirjaksi;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta;
- 4) ajankohta, jolloin toiminta tai muutettu toiminta on tarkoitus aloittaa.

Myös hyväksytyn laitoksen harjoittaman toiminnan olennaisen muutoksen on oltava hyväksytty ennen muutetun toiminnan aloittamista. Toimijan on varattava valvontaviranomaiselle tilaisuus tarkastuksen suorittamiseen tuotantoyksiköissään ja muissa toimitiloissaan ennen toiminnan aloittamista.

Rehualan toimija on hyväksyttävä, jos rehuhygieniasetuksessa ja TSE-asetuksessa säädetyt vaatimukset täyttyvät. Hyväksyminen voidaan antaa ehdollisena rehuhygieniasetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Hyväksytylle toimijalle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä toimijan hyväksymistä koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen sisällöstä ja hakemusmenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

23 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä Euroopan unionin rehulainsäädännön täytäntöönpanon ja noudattamisen valtakunnallisesta valvonnasta sekä rehuvalvonnan suunnittelusta, ohjauksesta ja kehittämisestä vastaa **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto**. **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** vastaa Euroopan unionin rehulainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä, ellei tehtävää ole tässä laissa siirretty muulle viranomaiselle.

Maatilojen ja vesiviljelylaitosten tarkastuksista ja näytteenotosta vastaa toimialueellaan maakunta. **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** vastaa kuitenkin maatilojen ja vesiviljelylaitosten hyväksyntää koskevasta tarkastuksesta, jos toimija valmistaa rehuja markkinoille saatettavaksi. Maakunta vastaa myös toimialueellaan rehujen kaupan pitämisen tarkastuksista ja näytteenotosta vähittäismyynnissä.

Rehujen maahantuontia ja maastavientiä sekä kauttakuljetusta valvoo **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** ohella Tulli.

Tämän lain mukaisesta valvonnasta eläinlääkinnällisissä rajatarkastuksissa huolehtivat rajaeläinlääkärit.

Valvontaviranomaiselle tässä laissa säädetyt tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, ellei Ahvenanmaan itsehallintolaista (1144/1991) muuta johdu.

33 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava rehuvalvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallinen valvontaohjelma osana -virallista valvontaa koskevan asetuksen 109 artiklassa tarkoitettua monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa.

Monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman lisäksi **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** on laadittava vuosittainen valtakunnallinen valvontasuunnitelma rehuvalvonnan järjestämiseksi. Vuosittaisessa valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavien tarkastusten sisältö sekä valvontakohteiden tarkastustiheys. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelmista ja niiden sisällöstä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

40 §

Epäkohdan poistaminen

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos rehu tai siitä annetut tiedot, rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihe taikka tuotantotilat, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa rehusta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden taikka johtaa kulluttajaa harhaan tai eivät muutoin vastaa rehulainsäädännön vaatimuksia. Epäkohta on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa. Epäkohdan poistamiseksi annetusta määräyksestä tulee ilmoittaa aina myös **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

41 §

Kielto

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi kieltää rehun:

1) tuotannon ja valmistuksen, jos tuotanto-, valmistus- tai säilytystilat, valmistusmenetelmät tai -laitteet taikka valmistajan laadunvarmistusjärjestelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

2) käsittelyn, jos käsittely- tai säilytystilat, käsittelymenetelmät tai -laitteet taikka rehualan toimijan laadunvarmistusmenetelmät tai tuotteet eivät täytä niille Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

3) markkinoille saattamisen tai käytön:

a) jos rehu, sen pakkaaminen tai siitä annettavat tiedot eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

b) jos rehua käytetään sen käyttöohjeiden vastaisesti;

c) jos rehun valmistaja, markkinoille saattaja tai käyttäjä on laiminlyönyt 18 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden;

d) jos valmistajaa, markkinoille saattajaa tai käyttäjää ei ole hyväksytty 20 §:n mukaisesti; taikka

e) jos rehun tuotantoympäristössä tai kuljetuskalustossa on todettu salmonellabakteeri;

4) kuljetuksen tai varastoinnin, jos kuljetuskalusto tai varastointitilat eivät täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia;

5) sisämarkkinakaupan, maahantuonnin ja maastaviennin, jos rehu ei täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia.

Kielto voidaan määrätä vain, jos epäkohdasta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, jos se jatkuu tai toistuu taikka jos se aiheutetaan tahallisesti.

Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva epäkohta on poistettu tai jos sillä ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä.

Jos asia ei siedä viivytystä, maakunta, Tulli ja rajaeläinlääkäri voivat määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon väliaikaisesti. Väliaikainen kiello on saatettava viivytyksettä **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** ratkaistavaksi. Kielto raukeaa, jos **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta.

Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä valvontaviranomaisen päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

42 §

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos rehun tuotanto, valmistus, käsittely, markkinoille saattaminen, käyttö, sisämarkkinakauppa, maahan-tuonti tai maastavienti on 41 §:n nojalla kielletty, **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi määrätä rehun hyväksymällään tavalla rehualan toimijan kustannuksella käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähtömaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

49 §

Perittävät maksut

Valtion viranomaisen ja valtuutetun tarkastajan suoritteista peritään valtiolle maksuja valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Tämän lain 20 §:n 1 momentin mukaisesta hyväksymisestä peritään maakunnalle maksuja maakunnan hyväksymän taksan mukaisesti.

51 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 20 ja 40–44 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 40–44 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valtion viranomaisen määräämään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Maakunnan määräämään maksuun saa hakea muutosta siten kuin maakuntalain 17 luvussa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

114.

Laki

maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) 5 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 574/2014, seuraavasti:

5 §

Rekisterinpitoon liittyvät vastuut

~~Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto~~ **Maaseutuvirasto ja Ruokavirasto** ja Luonnonvarakeskus pitävät maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekistereitä sekä vastaavat talletettujen tietojen oikeellisuudesta kukin oman toimialansa osalta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriöllä, ~~Maanmittauslaitoksella~~, maakunnilla ja Ahvenanmaan valtionvirastolla on oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

7 §

Tietojen luovuttamisesta päättävä viranomainen

~~Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto~~ **Maaseutuvirasto ja Ruokavirasto** ja Luonnonvarakeskus päättävät kukin tietojen luovuttamisesta sivullisille oman toimialansa osalta. Lisäksi maakunnat ja Ahvenanmaan valtionvirasto voivat luovuttaa tietoja oman viranomaistehtävänsä osalta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

115.

Laki

riistavahinkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan riistavahinkolain (105/2009) 10, 23, 24, 26, 30, 34, 35, 36, 44, 47, 49 ja 50 §, sellaisina kuin niistä ovat 47 § laissa 93/2014 ja 50 § laissa 1510/2009, seuraavasti:

10 §

Viljelysvahinkojen korvaaminen

Riistaeläimen aiheuttamasta viljelysvahingosta voidaan korvata enintään menetetyn sadon arvoa vastaava määrä sekä vahingoittuneiden puutarha- ja taimitarhakasvien käypää arvoa vastaava määrä. Korvauksen määrää viljelysvahinkojen osalta laskettaessa otetaan vähennyksenä huomioon säästyneet sadonkorjuu- ja muut kustannukset. Korvausta ei makseta riistapelloille aiheutuneista vahingoista.

Ruokavirasto Maaseutuvirasto antaa määräykset puutarha- ja taimitarhakasvien sekä niiden viljelyskasvien yksikköhinnoista ja normisadoista.

23 §

Vahingosta ilmoittaminen

Sen, joka aikoo hakea tässä laissa tarkoitettua korvausta riistaeläimen aiheuttamasta vahingosta, tulee vahingon havaittuaan tehdä viipymättä vahinkoilmoitus vahingon toteamista ja arviointia sekä muita asian vaatimia toimenpiteitä varten. Porovahingoissa vahinkoilmoituksen tekee paliskunta poronomistajalta tai muulta henkilöltä saamansa ilmoituksen perusteella.

Vahinkoilmoitus tehdään:

- 1) henkilövahingoista vahinkopaikkakunnan poliisille;
- 2) viljelys-, eläin-, irtaimisto- ja porovahingoista maakunnalle, jonka alueella vahinkopaikkakunta sijaitsee;
- 3) metsävahingoista Suomen metsäkeskukselle.

Vahinkoilmoituksessa on annettava asian laadun mukaan seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

- 1) vahingonkäräjän nimi-, osoite-, tila- ja muut yhteystiedot;
- 2) vahingon tapahtumipaikka ja muut tarvittavat paikkatiedot;
- 3) vahingon aiheuttaja;
- 4) vahingon ajankohta;
- 5) kasvilaji, vahinkopinta-ala ja tuhoutuneen sadon määrä;
- 6) eläinlaji ja tapettujen tai vahingoittuneiden eläinten määrä;
- 7) tuhoutuneen tai vahingoittuneen irtaimiston laji ja määrä;
- 8) onko vahingonkäräjällä mahdollisuus saada vahingosta korvausta vakuutuksesta tai muulla perusteella;
- 9) muut vahingon suuruuteen vaikuttavat seikat.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** vahvistaa ilmoituslomakkeen kaavan sekä voi antaa tarkempia määräyksiä vahinkoilmoitusten teknisessä käsittelyssä noudatettavasta menettelystä.

24 §

Maastotarkastuksen järjestäminen

Maakunta järjestää 23 §:ssä tarkoitetun vahingon toteamiseksi ja arvioimiseksi tarvittavat viljelys-, eläin-, irtaimisto- ja porovahinkojen maastotarkastukset. Suomen metsäkeskus järjestää vastaavasti metsävahinkojen maastotarkastukset.

Porovahinkojen maastotarkastusten tarpeellisuudesta ja järjestämisestä sekä kustannusten korvaamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Viljelys-, eläin-, irtaimisto- ja metsävahinkojen tarkastusten teknisestä järjestämisestä voi **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** antaa tarkempia määräyksiä.

26 §

Viljelys-, eläin-, irtaimisto- ja porovahinkojen toteaminen ja arviointi

Viljelysvahingon toteaa ja arvioi maakunta, jonka alueella vahinkopaikkakunta sijaitsee.

Eläin-, irtaimisto- ja porovahingon toteaa ja arvioi maakunta, jonka alueella vahinkopaikkakunta sijaitsee. Maakunta voi tarvittaessa käyttää vahingon toteamisessa ja arvioinnissa esteetöntä asiantuntijaa. Arviointi on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun maakunta on saanut vahingosta tiedon.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun esteettömään asiantuntijaan sovelletaan hänen suorittaessaan vahingon toteamis- ja arviointitehtävää rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

30 §

Toimivaltainen viranomainen korvauskäsittelyssä

Viljelys-, eläin-, irtaimisto- ja porovahinkojen korvauskäsittelyssä toimivaltainen viranomainen on maakunta, jonka alueella vahinkopaikkakunta sijaitsee.

Metsävahinkoa koskevan korvausasian ratkaisee Suomen metsäkeskus.

Henkilövahinkojen korvauskäsittelyssä toimivaltainen viranomainen on Valtiokonttori.

34 §

Viranomaisten tietojensaantioikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla, maakunnalla ja Suomen metsäkeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta korvauksen hakijaa koskevia sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä korvausta koskevan asian käsittelemiseksi. Tällaisia tietoja ovat korvauksen hakijan taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa taikka muuta korvauksen myöntämisen tai takaisinperinnän kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevat tiedot.

35 §

Korvausten seurantajärjestelmä

Korvausten ja avustusten myöntämisen, maksamisen, tarkastuksen ja takaisinperinnän sekä korvausjärjestelmän toimivuuden ja vaikutusten seurannan tietojärjestelmänä toimii Riistavahinkorekisteri.

Rekisterin kehittämisestä vastaavat maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto Maaseutuvirasto. Rekisterin ylläpidosta vastaavat ja henkilötietolaissa (523/1999) tarkoitettuna rekisterinpitäjänä toimivat edellä mainittujen lisäksi maakunta, Suomen metsäkeskus ja Valtiokonttori yhdessä.

Rekisteriin voidaan tallentaa seuraavat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot sekä henkilötunnus tai yritys ja yhteisötunnus;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) korvattavaa vahinkoa tai myönnettävää avustusta koskevat hakemuksen sisältämät tiedot;
- 4) tiedot korvauksen tai avustuksen maksamisesta;
- 5) tiedot takaisinperittävistä korvauksista ja avustuksista;
- 6) muut tilastojen laatimista, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen seuranta ja tutkimusta tai Euroopan unionin komissiolle annettavia raportteja ja valvontaa varten tarvittavat tiedot.

36 §

Tietojen julkisuus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla, maakunnalla ja Suomen metsäkeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tai Euroopan unionin toimielimelle tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja, korvauksen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu

Salassapitosäännösten estämättä korvauksen hakijan kotikuntaa, vahingon aiheuttajaa, vahinkolajia, vahinkopaikkakuntaa, vahinkopaikan paikkatietoa, arviointikustannuksia sekä haetun ja maksetun korvauksen suuruutta koskevia tietoja voidaan luovuttaa myös riistaeläinten kantoja, niiden aiheuttamia vahinkoja ja vahinkojen ennaltaehkäisyä varten tehtäviin tutkimustarkoituksiin sekä riistaeläinkantojen metsästyksen mitoitus ja kohdentamista koskevaan päätöksentekoon.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

Tietojen julkisuudesta säädetään muutoin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

44 §

Kohtuullistaminen

Maakunta, Valtiokonttori ja Ruokavirasto Maaseutuvirasto voivat 41 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa päättää, että osa palautettavasta tai takaisin perittävästä määrästä, sille laskettavasta korosta tai viivästyskorosta jätetään perimättä, jos täysimääräinen palauttaminen tai takaisinperintä on kohtuutonta korvauksen saajan taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin tai olosuhteiden muutokseen nähden.

Erityisen painavasta syystä korvauksen myöntänyt maakunta, Valtiokonttori tai Ruokavirasto Maaseutuvirasto voi päättää, että palautettava tai takaisin perittävä määrä, sille laskettava korko tai viivästyskorko jätetään kokonaan perimättä.

47 §

Muutoksenhaku

Maakunnan, Suomen metsäkeskuksen, Ruokaviraston Maaseutuviraston ja Valtiokonttorin päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee korvauksen takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maa- ja metsätalousministeriön tekemään valtionapupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin valtionavustuslaissa säädetään.

49 §

Maa- ja metsätalousministeriön valvontatehtävä

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on valvoa maakunnan, Suomen metsäkeskuksen ja **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** toimintaa niiden hoitaessa tässä laissa säädettyjä tehtäviä. Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus saada maakunnalta, Suomen metsäkeskukselta ja **Ruokavirastolta** **Maaseutuvirastolta** valvontatehtäväänsä liittyviä yleisiä käyttö- ja seurantatietoja ja tehdä tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia tarkastuksia. Maa- ja metsätalousministeriön tarkastusoikeuteen ja tarkastusten suorittamiseen sovelletaan valtionavustuslain 16 ja 17 §:n säännöksiä.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maakunnalta, Suomen metsäkeskukselta ja **Ruokavirastolta** **Maaseutuvirastolta** sellaisia tehtävänsä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja tuen hakijaa ja saajaa koskevista seikoista, joilla on olennaista merkitystä tämän lain noudattamisen varmistamiseksi tuen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa.

50 §

Ruokaviraston **Maaseutuviraston** valvontatehtävä

Ruokaviraston **Maaseutuviraston** tehtävänä on suorittaa tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia maakunnan sekä Suomen metsäkeskuksen tarkastuksia. Tarkempia säännöksiä tarkastusten toteuttamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** valvontatehtävään sovelletaan tällöin vastaavasti, mitä 49 §:ssä säädetään maa- ja metsätalousministeriön valvontatehtävästä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

117.

Laki

eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 2, 6, 9, 15, 16, 23 ja 25 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laissa 519/2015, 6 ja 9 § laissa 1596/2009, 15 § laissa 353/2011 ja 23 § osaksi laissa 443/2013, sekä
muutetaan lain nimike, 1, 3, 5 ja 7 §, 3 luvun otsikko, 8 ja 10 §, 4 luvun otsikko, 11, 13 ja 17–22 §, 6 luvun otsikko sekä 26, 29–31, 33 ja 35 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 10, 26 ja 29 § osaksi laissa 1596/2009 ja 33 § laissa 1596/2009, seuraavasti:

Laki

eläinlääkäripalveluista

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään maakunnallisten eläinlääkäripalvelujen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä maakunnallisten ja muiden eläinlääkäripalvelujen valvonnasta.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kotieläimellä* kesyä eläintä, jota ihminen pitää ja hoitaa hyödyn, seuran tai harrastuksen vuoksi, poroa, tarhattua nisäkästä, lintua ja mehiläistä sekä viljeltyä vesieläintä, ei kuitenkaan tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) soveltamisalaan kuuluvaa eläintä tai eläintä, jota pidetään eläinsuojelulain 20 §:ssä tarkoitettussa eläintarhassa;

2) *hyötyeläimellä* kotieläintä, jota pidetään maataloutta tai muuta elinkeinotoimintaa taikka ihmiselle tarpeellista työsuoritusta varten;

3) *eläinlääkäripalvelulla* eläimen terveydentilan sekä sairauksien toteamista ja todistamista, eläinlääkärinavun antamista ja eläinlääkinnällisten todistusten antamista, eläimen pitämistä hoidettavana eläinlääkärinavun antamista taikka siihen liittyvää tutkimusta varten, toimenpiteitä eläimen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi, ennalta ehkäisevää terveydenhuoltotyötä sekä eläimen lopettamista;

4) *peruseläinlääkäripalvelulla* eläinlääkäripalvelua, jota annetaan eläinlääketieteellisen yleistutkimuksen tai kliinisen tutkimuksen perusteella eläintenpitopaikoissa tai tavanomaisissa eläinlääkärin vastaanottotiloissa, ei kuitenkaan eläimen pitämistä hoidettavana eläinlääkärinavun antamista tai siihen liittyvää tutkimusta varten;

5) *kiireellisellä eläinlääkärinavulla* äkillisesti ja vakavasti sairastuneen tai vahingoittuneen eläimen eläinlääketieteellistä yleistutkimusta tai kliinistä tutkimusta, ensiavun luonteisia hoitotoimenpiteitä ja eläimen lopettamista eläinsuojelullisin perustein;

6) *yksityisellä eläinlääkäripalvelun tuottajalla* eläinlääkäripalvelua tarjoavaa luonnollista henkilöä, yksityisoikeudellista oikeushenkilöä tai oppilaitosta.

5 §

Ruokavirasto ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~

Ruokavirasto ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ ohjaa ja valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

7 §

Maakunta

Maakunta järjestää alueellaan peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkärinavun siten kuin tässä laissa ja maakuntalaissa (/) säädetään.

3 luku

Eläinlääkäripalvelujen suunnittelu

8 §

Valtakunnallinen suunnitelma

Ruokaviraston ~~Elintarviketurvallisuusviraston~~ on laadittava valtakunnallinen suunnitelma maakuntien järjestämisestä eläinlääkäripalveluista. Suunnitelman tulee sisältää eläinlääkäripalveluiden saatavuutta ja laatua koskevat yleiset tavoitteet.

Tarkempia säännöksiä valtakunnallisen suunnitelman laatimisesta ja sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Maakunnan suunnitelma

Maakunnan on laadittava suunnitelma alueellaan järjestämistään eläinlääkäripalveluista. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksista, ja siinä on otettava huomioon valtakunnallinen suunnitelma. Palvelun mitoitus suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien maakunnan alueella tarjoamat palvelut.

4 luku

Maakunnan eläinlääkäripalvelut

11 §

Peruseläinlääkäripalvelu

Maakunnan on järjestettävä arkipäivisin virka-aikana saatavilla oleva peruseläinlääkäripalvelu asukkaidensa pitämiä kotieläimiä varten sekä sellaisten yhteisöjen pitämiä kotieläimiä varten, joilla on kotipaikka maakunnassa.

Maakunnan on lisäksi järjestettävä eläinlääkärin käynnin eläintenpitopaikassa arkipäivisin virka-aikana mahdollistava peruseläinlääkäripalvelu alueellaan pidettäviä hyötyeläimiä varten.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, maakunnan ei tarvitse järjestää peruseläinlääkäripalvelua muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten siltä osin kuin palvelua on 14 §:ssä säädetty edellytykset täyttävällä tavalla muutoin saatavilla. Maakunnan tarjotessa mainittua palvelua kilpailutilanteessa markkinoilla se voi maakuntalaissa säädetyn yhtiöittämisvelvollisuuden estämättä hoitaa tehtävää omana toimintanaan edellyttäen, että palvelusta peritään 21 §:ssä tarkoitettuja maksuja ja ettei toimintaan sovelleta, mitä 22 §:ssä säädetään.

13 §

Kiireellinen eläinlääkärinapu

Maakunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkärinapua alueellaan olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokaudenaikoina.

17 §

Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen

Maakunta voi tehdä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa sopimuksen 11 ja 13 §:ssä säädettyjen palveluiden tuottamisesta.

18 §

Toimitilojen ja työvälineiden järjestäminen

Jos maakunta huolehtii 11 ja 13 §:ssä säädettyjen palveluiden järjestämisestä tuottamalla itse palveluja, maakunnan on järjestettävä palveluja varten tarpeelliset toimitilat ja työvälineet ottaen huomioon 10 §:ssä tarkoitettu suunnitelma sekä maakunnan alueella pidettävien kotieläinten lajit ja lukumäärät.

19 §

Maakunnan palveluksessa olevan eläinlääkärin palkkio ja korvaukset

Maakunnan palveluksessa olevalla eläinlääkärillä on oikeus periä 11 ja 13 §:n nojalla antamistaan palveluista kotieläimen omistajalta tai haltijalta virkaehtosopimuksessa määrätty palkkio, matkakustannusten korvaus ja korvaus omistamiensa laitteiden käytöstä sekä korvaus käyttämistään lääkkeistä ja tarvikkeista aiheutuneista kustannuksista.

20 §

Yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan perimät maksut ja korvaukset

Jos maakunta on tehnyt 11 ja 13 §:ssä tarkoitettujen palveluiden tuottamisesta sopimuksen yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa, yksityinen palveluiden tuottaja saa periä sopimuksen mukaisesti tarjoamistaan eläinlääkäripalveluista kotieläimen omistajalta tai haltijalta enintään maksun, joka ilmenee sopimukseen

johtaneista tarjousasiakirjoista, ja korvauksen matkakustannuksistaan. Yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja saa periä myös korvauksen käyttämistään lääkkeistä ja tarvikkeista aiheutuneista kustannuksista.

21 §

Maakunnan perimät maksut

Maakunta voi periä 11 ja 13 §:ssä tarkoitetuista palveluista kotieläimen omistajalta tai haltijalta maksun maakunnan järjestämistä toimitiloista ja työvälineistä sekä avustavan henkilökunnan palkkauksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi silloin, kun kotieläintä hoidetaan eläinlääkärin vastaanotolla.

Maakunta voi periä sille aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi maksun myös kiireellisen eläinlääkärinavun saamiseksi virka-ajan ulkopuolella järjestetystä yhteydenottopalvelusta.

22 §

Maakunnan osallistuminen eläinlääkäripalvelusta kotieläimen omistajalle tai haltijalle aiheutuneisiin kustannuksiin

Maakunta voi osallistua 11 ja 13 §:ssä tarkoitettuun eläinlääkäripalvelusta kotieläimen omistajalle tai haltijalle aiheutuneisiin kustannuksiin tasatakseen kustannuseroja, jotka johtuvat erilaisista etäisyyksistä palveluihin.

6 luku

Eläinlääkäripalvelujen valvonta

26 §

Ilmoitusvelvollisuus

Yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan tulee tehdä toiminnastaan kirjallinen ilmoitus **Ruokavirastolle Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle**.

Ilmoitus on tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista. Ilmoituksen tulee sisältää yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan yhteystiedot sekä tiedot palveluista, henkilökunnasta ja kiinteästä toimipaikasta. Ilmoituksen sisällöstä ja tekemisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Maakunnan tulee ilmoittaa **Ruokavirastolle Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle** niiden toimipisteiden yhteystiedot, joissa se tuottaa eläinlääkäripalveluja itse tai yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa.

Ilman eläinlääkäriksi laillistamista väliaikaisesti eläinlääkäripalvelua tarjoavan henkilön ilmoitusvelvollisuudesta säädetään eläinlääkärimääräyksen harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 8 §:ssä.

29 §

Tarkastusoikeus

**Ruokavirastolla Elin-
tarviketurvallisuusvirastolla** on oikeus päästä paikkoihin, joissa tarjotaan eläinlääkäri-
palveluja, sekä tarkastaa eläinlääkäripalvelun tuottajan toimitilat, työvälineet, kirjanpito, potilasasiakirjat ja muut eläinlääkäripalveluiden tuottamista koskevat asiakirjat, jos se on tarpeen tässä laissa säädetyn valvonnan toteuttamiseksi.

Tarkastus saadaan tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aihetta epäillä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan syyllistyneen toiminnassaan rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Viranomaisen apuna tarkastuksessa voidaan käyttää asiantuntijoita. Asiantuntijoiden on oltava tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat tarkastuksen kannalta merkityksellistä tieteellistä, käytännön eläinlääkinnän tai muuta asiantuntemusta. Asiantuntijaan sovelletaan rikollisoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Asiantuntijoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada vastaanottotoiminnan tarkastamista varten tarpeelliset tiedot käyttöönsä. Asiantuntijat ovat velvollisia pitämään salassa saamansa salassa pidettäviksi säädetty tiedot.

30 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Jos tarkastuksessa tai muutoin todetaan, että eläinlääkäripalvelun tuottaja ei ole noudattanut 26–28 §:n säännöksiä, **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi määrätä palvelun tuottajan asian laatuun nähden riittävässä määrääjassa täyttämään velvollisuutensa.

31 §

Toiminnan keskeyttäminen

Jos eläinlääkäripalvelun tuottajan toiminta ei täytä 26–28 §:ssä säädettyjä vaatimuksia ja puutteita tai epäkohtia ei ole 30 §:n nojalla annetusta määräyksestä huolimatta korjattu ja jos toiminnasta voi aiheutua vakavaa vaaraa eläinten terveydelle tai hyvinvoinnille, **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi määrätä toiminnan keskeytettäväksi, kunnes puutteet tai epäkohdat on korjattu. Päätös on viipymättä peruutettava, jos puutteet tai epäkohdat on korjattu siten, että toiminnan keskeyttäminen ei enää ole välttämätöntä.

33 §

Rekisteri

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvontaa varten rekisteriä eläinlääkäripalvelun tuottajista. Rekisteriin merkitään 26 §:n mukaisesti ilmoitetut tiedot sekä tiedot 30 ja 31 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä.

Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun eläinlääkäripalvelun tuottaja on lopettanut toimintansa. Tiedot 30 ja 31 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä poistetaan kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua määräyksen antamisesta. Maakunnalla on oikeus saada rekisteriin tallennettuja tietoja maksutta teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti. Henkilötietojen käsittelyyn sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

35 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta maakunnan viranomaisen päätökseen säädetään maakuntalaissa.

Muutoksenhausta **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** 30 ja 31 §:n nojalla tekemiä päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

118.

Laki**eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) 37 § ja muutetaan 24, 27 sekä 32–34 § seuraavasti:

24 §

Valvontaviranomaiset

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää valtakunnallista eläintunnistusjärjestelmän valvontaa siten kuin tässä laissa ja Euroopan unionin eläinten tunnistamista koskevassa lainsäädännössä säädetään.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo, että elintarvikelain 6 §:n 23 kohdassa tarkoitettut teuras-tamot noudattavat tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Maakunta valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialueellaan.

Valvontaviranomaiselle tässä laissa säädetty tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, ellei Ahvenanmaan itsehallintolaista (1144/1991) muuta johdu.

27 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava valtakunnallinen valvontasuunnitelma eläintunnistusjärjestelmän valvonnan järjestämisestä. Suunnitelma on osa virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 (*virallista valvontaa koskeva asetus*) mukaista kansallista valvontasuunnitelmaa.

Maakunnan on laadittava alueellinen suunnitelma eläintunnistusjärjestelmän valvonnan järjestämisestä alueellaan. Alueellisessa suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen suunnitelma.

32 §

Kielto

Sen estämättä, mitä 31 §:ssä säädetään epäkohdan poistamisesta, maakunta voi kieltää eläimistä vastuussa olevaa toimijaa luovuttamasta ja siirtämästä eläimiä pitopaikasta, jos tämä on laiminlyönyt 9, 11, 13, 19 tai 21 §:n taikka 28 §:n 3 momentin säännösten noudattamisen. Kielto voi koskea yksittäisiä eläimiä tai kaikkia pitopaikassa olevia saman eläinlajin eläimiä. Kaikkia pitopaikassa olevia saman eläinlajin eläimiä koskevan kiellon edellytyksenä on, että merkittävä osa eläimistä ei täytä tunnistus- ja rekisteröintivaatimuksia.

Eläinten luovuttamisen ja siirtämisen kieltämisen lisäksi maakunta voi kieltää eläinten vastaanottamisen pitopaikkaan, jos 1 momentissa mainittujen säännösten noudattamisen laiminlyönti on laajamittaista, toistuvaa tai tahallista sekä aiheuttaa vaaraa eläinten, ihmisten ja ympäristön terveydelle, eläinten hyvinvoinnille tai elintarviketurvallisuudelle.

Nautaeläimen luovuttamisen, siirtämisen ja vastaanottamisen kieltämisestä säädetään neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän hallinnollisten vähimmäisseuraamusten soveltamisen osalta annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 494/98, jäljempänä *seuraamusasetus*. Päätöksen asiassa tekee maakunta.

Maakunta voi pitopaikan tarkastuksen yhteydessä määrätä 1-3 momentissa tarkoitettua kiellon väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan poistamisen ajaksi. Väliaikainen kielto on voimassa, kunnes maakunta antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Kiellon määränneen valvontaviranomaisen on tehtävä kiellosta merkintä tietojärjestelmään.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettua kaikkia pitopaikassa olevia saman eläinlajin eläimiä koskevan kiellon edellytyksistä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

33 §

Kiellon peruuttaminen

Maakunnan on peruutettava 32 §:ssä tarkoitettu kielto heti, kun valvontaviranomaisen antaman selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että kiellon perusteena ollut epäkohta on korjattu.

Maakunnan on tehtävä kiellon peruuttamisesta merkintä tietojärjestelmään.

34 §

Tunnistamattoman nautaeläimen lopettaminen

Tunnistamattoman nautaeläimen lopettamisesta säädetään seuraamusasetuksessa. Päätöksen asiassa tekee maakunta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

119.

Laki

tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta

5 §

Kunnan ja maakuntien maakunnan pelastustoimen tehtävät

Kunta ja maakuntien maakunnan pelastustoimi osallistuvat vesistöalueen ja merenrannikon tulvariskien hallinnan suunnitteluun siten kuin tässä laissa säädetään.

Kunta huolehtii hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta siten kuin 19 §:ssä säädetään

15 §

Tulvaryhmä

Tulvariskien hallintasuunnitelman laatimiseksi tarvittavaa viranomaisten yhteistyötä varten on tulvaryhmä sellaisella vesistöalueella ja merenrannikon alueella, jolle tulvariskien alustavan arvioinnin perusteella on nimetty yksi tai useampi merkittävä tulvariskialue. Tulvaryhmän muodostavat asianomaisten maakuntien ja kuntien edustajat sekä maakuntien maakunnan pelastustoimi.

22 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus on:

2) asianomaisella maakunnalla, kunnalla ja maakuntien maakunnan pelastustoimella.

123.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 36, 40, 43, 44, 46, 49, 50, 52, 53, 55, 57, 58, 61–63, 65, 73, 87–89, 93, 94–97, 101, 102, 105, 109, 111, 112, 115, 119 ja 126 §, sellaisina kuin niistä ovat 36, 43, 44, 52, 53, 61, 73, 94 ja 97 § osaksi laissa 1676/2015, 49, 57, 89 ja 111 § laissa 1676/2015 sekä 115 § laissa 84/2014, seuraavasti:

36 §

Valtionlainan myöntämisen edellytykset

Valtionlaina voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston vuosittain vahvistetun käyttösuunnitelman myöntämisvaltuuden rajoissa. Maakunnan viranhaltija, päättää tukipäätöksellään valtionlainan enimmäismäärästä. Enimmäismäärä ei saa ylittää luotonantajan hyväksymää enimmäismäärää.

Luotonantaja voi myöntää valtionlainana sellaisen lainan:

- 1) jonka laina-aika on enintään 25 vuotta;
- 2) jonka vuotuinen kokonaiskorko on enintään valtioneuvoston asetuksella säädettävän viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa;
- 3) josta lainansaaja maksaa korkoetuuden verran kokonaiskorkoa alemmaa korkoa, kuitenkin vähintään yhden prosentin vuotuista korkoa; ja
- 4) jonka lainamäärä ei yhdessä samaan tarkoitukseen myönnetyn avustuksen ja muun kuin lainaan liittyvän tuen kanssa ylitä tuettavan toimenpiteen hyväksyttäviä kustannuksia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset valtionlainan enimmäismäärästä, viitekorosta, kiinteästä viitekorkoon lisättävästä prosenttiyksiköstä sekä koron ja lainansaajan maksaman koron muuttumisesta.

40 §

Korkotukilainan koron arviointi

Jos maakunnalla on aihetta epäillä lainan koron ylittävän 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koron, se voi pyytää **Ruokavirastoa** **Maaseutuvirastoa** arvioimaan, täyttääkö lainan korko edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitetun edellytyksen. Luotonantajan on toimitettava **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle** sen asiassa pyytämä selvitys.

43 §

Toimenpiteen toteutusaika

Muu tuettava toimenpide kuin tutkimus- tai selvityshanke on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Nuorelle porotalouden tai luontaiselinkeinojen harjoittajalle elinkeinon aloittamiseen myönnetyn tuen tuettavana toimenpiteenä pidetään tällöin tilan ja porojen hankintaa. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos se on toimenpiteen toteutustavan tai toiminnan luonteen kannalta perusteltua. Jos tukea on myönnetty rakentamisinvestoinnin yhteydessä irtaimiston hankintaan eikä hankintaa voida toteuttaa ennen rakentamisinvestoinnin valmistumista, lasketaan määräaika rakentamisinvestoinnin valmistumisesta.

Maakunta voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitetussa määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan.

Tarkempia säännöksiä tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Käytettäessä tukea tavaroiden tai palveluiden hankintaan taikka urakalla teettämiseen sovelletaan, mitä maatalouden rakennetuista annetun lain 20 §:n 1, 5 ja 6 momentissa ja 40 a §:ssä säädetään.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan elinkeinotoimintaan tai paliskunnan toimintaan eikä tuetun asuinrakennuksen käyttötarkoitusta muuttaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuetun investoinnin kohteen omistus- tai

hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettun määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava maakunnan lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Tuen kohteena olevaa elinkeinotoimintaa tai muuta toimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuen kohteena oleva elinkeinotoiminta tai siihen liittyvien varojen omistus- tai hallintaoikeus merkittävältä osin luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettun määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava maakunnan lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdon kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittajan aloitustukea.

46 §

Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan tuen myöntäneelle viranomaiselle tuettavaa toimenpidettä, sen edistymistä sekä tuen käyttöä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuen saajan on viivytyksettä ilmoitettava toimivaltaiselle maakunnalle sellaisista asemaansa, toimintaansa tai tuettavaa toimenpidettä koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta tuen maksamisen edellytyksiin tai jotka voivat johtaa tuen takaisinperintään.

Tuen saaja on velvollinen avustamaan 93 ja 94 §:ssä tarkoitettun tarkastuksen suorittajaa antamalla korvauksetta tarkastustehtävän suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja tarkastuksen kohdetta koskevat selvitykset sekä tarvittaessa esittelemällä tuettavaa kohdetta ja toimenpidettä.

49 §

Tuen hakeminen

Tuen hakemiselle voidaan asettaa määräaika. Jos määräaikaa ei aseteta, tukihakemukset voidaan ratkaista tukijaksoittain. Tukihakemus on toimitettava maakunnalle.

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta ja tukijaksoista voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset tukihakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen tukihakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään.

Toimivaltainen viranomainen on Lapin maakunta, jollei jäljempänä 119 §:ssä tai 127 §:n nojalla toisin säädetä.

50 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä maakunta voi pyytää muilta viranomaisilta, Paliskuntain yhdistykseltä tai saamelaiskäräjiltä lausunnon tuen saajaan ja tuettavaan toimenpiteeseen liittyvistä seikoista, jos tämä on tarpeen tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Jos porotaloutta koskevan investoinnin kustannukset ylittävät valtioneuvoston asetuksella säädetyn määrän, Paliskuntain yhdistykseltä on pyydettävä lausunto. Jos investointi lisäksi toteutetaan saamelaisten kotiseutualueella, lausunto on pyydettävä myös saamelaiskäräjiltä.

Maakunta voi ennen tuen myöntämistä suorittaa tuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi tilakäynnin porotaloustilalla, luontaiselinkeinotilalla tai muussa kohteessa, jossa elinkeinonharjoittaja tai paliskunta aikoo toteuttaa investoinnin. Tilakäynnin havainnot on kirjattava, ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Tilakäynti porotalous- ja luontaiselinkeinotilalla ei saa koskea pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyjä tiloja.

52 §

Neuvottelu saamelaiskäräjien kanssa

Saatuun käyttöönsä vuotuiset määrärahat maakunnan on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa periaatteista, joita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten lisäksi noudatetaan tuettavista kohteista päätettäessä.

Neuvotteluissa on käsiteltävä seuraavia asioita:

- 1) varojen alueellinen ohjaaminen saamelaisalueelle;
- 2) varojen ohjaaminen porotalouteen ja muihin luontaiselinkeinoihin;
- 3) varojen ohjaaminen asuntorakentamiseen ja elinkeinojen tukemiseen saamelaisalueella;
- 4) varojen ohjaaminen paliskuntien ja elinkeinojen harjoittajien hankkeisiin saamelaisalueella.

Neuvotteluihin sovelletaan, mitä saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä säädetään.

Neuvottelun tulos on toimitettava tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle ja **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle.**

53 §

Tukipäätös

Maakunnan viranhaltija päättää tuen ja valtiontakauksen myöntämisestä.

Tukipäätökseen on otettava 5–8 luvussa tarkoitetun tuen myönnetty määrä, tässä laissa säädetty tuen ehdot, sen maksamisen ja takaisinperinnän edellytykset sekä takauksen ehdot. Päätökseen tulee lisäksi ottaa Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut ehdot ja edellytykset. Rakentamisinvestointia koskevalla päätöksellä hyväksytään rakentamista koskeva suunnitelma.

Lainaan liittyvää tukea koskevalla päätöksellä hyväksytään valtionlainan tai korkotukilainan taikka valtiontakauksen kohteena olevan lainan määrä ja lainaehdot sekä valtiontakauksen määrä ja ehdot. Jos valtionlainaa, korkotukea tai valtiontakausta koskeva päätös valituksen johdosta muuttuu, lainan määrän ja ehtojen muuttaminen edellyttää luotonantajan suostumusta.

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista ja hakija ei ole tukipäätöksen tekohetkeen mennessä esittänyt lainvoimaista lupaa, tukipäätökseen voidaan ottaa ehto, jonka mukaan päätös raukeaa, jollei hakija esitä määrääjässä sellaista lainvoimaista lupaa, joka mahdollistaa toimenpiteen toteuttamisen tukipäätöksen mukaisena.

55 §

Tukipäätöksen mukaisen oikeuden siirtäminen

Edellä 5–9 luvussa tarkoitettua tukea koskeva tukipäätöksen mukainen oikeus tukeen voidaan siirtää toiselle 4 luvussa säädetty edellytykset täyttävälle, jos kyseisen tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Siirron saajan on haettava päätöksen mukaisen oikeuden siirtämistä 48 §:ssä tarkoitettua menettelyä noudattaen. Tukipäätöksen siirtämisestä päättää maakunta.

57 §

Avustusmuotoisen investointituen, asunnonrakentamistuen ja paliskunnalle aitojen kunnossapitoon myönnetyn tuen maksaminen

Porotalous- tai luontaiselinkeinoyritystä varten myönnetyn investointituen ja asunnonrakentamistuen sekä paliskunnan investointituen ja aitojen kunnossapitotuen maksamista haetaan käyttäen 48 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 48 §:ssä säädetään. Maksuhakemus voidaan tehdä myös tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella, joka on allekirjoitettava. Hakemuksen jättämiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuhakemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen päättymisestä. Hakemus on toimitettava tuen myöntäneelle maakunnalle.

Avustus voidaan maksaa enintään viidessä erässä. Avustusta maksetaan enintään tukitasoa sekä myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista. Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä selvitys yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Avustuksen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on noudattanut tuen ehtoja. Lisäksi maksamisen edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon tosiasiallisuus, lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Jos avustusta on myönnetty rakentamisinvestointiin, viimeisen erän maksamisen edellytyksenä on, että rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena. Maksuhakemukseen on liitettävä avustuksen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät tilinpi-toasiakirjat ja selvitykset. Asuntorakentamiseen myönnetyn tuen maksamisen edellytyksenä on tilinpi-toasiakirjojen sijaan kuitenkin hyväksyttävien kustannusten mukaista rakentamista koskevan valmiusasteen osoittaminen.

Tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä valmiusasteen osoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Avustusmuotoisen investointituen maksueristä ja maksuhakemuksen jättämiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset maksun hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä maksuhakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa **Ruokavirasto Maaseutuvirasto**.

58 §

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Edellä 5–9 luvussa tarkoitetun avustuksen maksamisesta päättää maakunnan viranhaltija. Maakunta kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle**. **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suorittamisesta.

61 §

Nostolupa

Luvan tuen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamiseen myöntää hakemuksesta maakunnan viranhaltijalta. Nostoluvan hakemiseen sovelletaan, mitä 57 §:n 1 momentissa säädetään maksun hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä 57 §:n 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat. Nostoluvan hakemiselle voidaan asettaa määräaika, jota voidaan pidentää kerran ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta. Määräajan pidentämiseen tulee olla hyväksyttävä syy.

Tuen kohteena olevaa lainaa voidaan nostaa kerrallaan enintään toteutuneita kustannuksia vastaava osuus. Nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen ehtoja on noudatettu. Lisäksi edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä selvitys yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Jos kyse on nuoren elinkeinon harjoittajan aloitustuen kohteena olevasta lainasta ja tuki on myönnetty ennen elinkeinon harjoittamisen aloittamista, nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja esittää selvityksen elinkeinon harjoittamisen aloittamisesta tilalla. Jos tuki on myönnetty 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen perusteella, nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja osoittaa toteuttaneensa 22 §:n 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet. Jos laina nostetaan kahdessa erässä, on viimeksi mainittu selvitys esitettävä toisen erän nostamista varten. Erityisestä syystä maakunta voi myöntää nostoluvan ennen toimenpiteiden toteuttamista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä nostoluvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Tarkemmat määräykset luvan hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa **Ruokavirasto Maaseutuvirasto**.

62 §

Valtionlainan vakuus

Valtionlainalla tulee lainaa nostettaessa olla pankkitoiminnassa yleisesti käytetty vakuus, jollei maakunta erityisestä syystä myönnä vakuuden hankkimisesta vapautusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millä edellytyksillä valtionlainan saa myöntää kokonaan tai osittain ilman 1 momentissa tarkoitettua vakuutta.

63 §

Valtionlainan lyhentäminen ja koron suorittaminen

Valtionlainaa on lyhennettävä puolivuositain yhtä suurina maksuerinä. Lyhennysmaksujen eräpäivät ovat 30 päivänä huhtikuuta ja 31 päivänä lokakuuta.

Ensimmäinen lyhennysmaksu erääntyy suoritettavaksi viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Jos valtionlaina on myönnetty rakentamisinvestointiin, erääntyy ensimmäinen lyhennysmaksu kuitenkin viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa kahden vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Korkoa on suoritettava puolivuositain lainan tai kunkin lainaerän nostopäivästä lukien eräpäivinä.

Luotonantaja ja tuen saaja voivat sopia ylimääräisistä lyhennysmaksuista, niiden vaikutuksesta jäljellä oleviin lyhennysmaksuihin sekä koko lainan ennaikaisesta takaisinmaksusta.

Luotonantaja voi myöntää lyhennysmaksuille lykkäystä, jos tämä on tarpeen tuen saajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lykkäystä voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään viideksi vuodeksi. Jos lykkäystä tulisi myönnettäväksi yhteensä enemmän kuin kolme vuotta, luotonantajan on pyydettävä lykkäykseen maakunnan lupa. Lykkäyksen johdosta laina-aikaa voidaan pidentää 36 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 38 §:n 1 kohdassa säädetyn enimmäisajan rajoissa tai jäljellä olevia lyhennysmaksuja korottaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lykkäyksen myöntämisen edellytyksistä ja lykkäyksen vaikutuksesta tukeen.

65 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

Valtionlaina tai tuen kohteena oleva muu laina saadaan siirtää toiselle hyväksytylle luotonantajalle. Laina saadaan siirtää toiselle tuen saajalle, jos maakunta tämän hyväksyy 55 §:ssä tarkoitetun päätöksen yhteydessä.

Valtionlainan ehtoja ei saa muuttaa ilman maakunnan lupaa.

Tuen kohteena olevan muun lainan ehtoja saadaan muuttaa edellyttäen, ettei tällä ole vaikutusta tuen myöntämisen edellytysten tai ehtojen täyttämiseen taikka valtion asemaan takaajana. Muussa tapauksessa tuen saajan on hankittava lainan ehtojen muuttamiseen maakunnan lupa. Jollei korkotukilainaan kohdistu valtiontausta, laina saadaan siirtää ja sen ehtoja muuttaa rajoituksetta sen jälkeen, kun korkotuen maksaminen on päättynyt.

Lupaa lainan ehtojen muuttamiseen ei voida myöntää, jos lainan ehtojen muuttaminen vaikuttaa tuen myöntämisen edellytysten täyttämiseen taikka lisää olennaisesti valtionvastuuseen tai valtiontakaukseen perustuvaa valtion vastuuta lainasta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista.

73 §

Valtionvastuu

Valtio on vastuussa luotonantajalle tämän lain nojalla myönnettyjen valtionlainojen niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja.

Valtionvastuun voimassaolon edellytyksenä on, että luotonantaja huolehtii lainasta ja sen vakuuksista tämän lain mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lainan myöntänyt luotonantaja on myös velvollinen valvomaan valtion etua, kun lainan vakuutena oleva omaisuus muutetaan rahaksi yrityssaneerauksessa, yksityishenkilön velkajärjestelyssä, pakkohuutokaupassa tai konkurssimenettelyn yhteydessä.

Valtionlainan vakuutena olevan omaisuuden vapaaehtoinen rahaksi muuttaminen lainan takaisinperintää vaarantavalla tavalla saadaan tehdä vain maakunnan suostumuksella.

Ruokavirasto Maaseutuvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä.

87 §

Erityiset etuudet

Luontaiselinkeinon harjoittajalla, joka 4 §:n 2 momentissa tarkoitetulla alueella omistukseen perustuen tai muutoin hallitsee porotalous- tai luontaiselinkeinotilaa ja asuu sillä, on ilman eri korvausta oikeus valtion maa- ja vesialueilla:

1) sijoittaa saamelaisten kotiseutualueella tukikohta porotaloutta varten, jos se on välttämätöntä poronhoidon kannalta;

2) sijoittaa tukikohta metsästäystä varten, jos siihen on erityisen painavia syitä;

3) sijoittaa kalastusta varten tukikohta sekä kalakellareita ja varastosuojia elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömille paikoille kalastuselinkeinon kannalta merkittävien vesistöjen välittömään yhteyteen; ja

4) laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja -kortetta.

Edellytyksenä 1 momentissa tarkoitetun etuuden käyttämiselle on, että Metsähallitus päätöksellään myöntää siihen hakemuksesta luvan. Lupa voidaan antaa vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista tai maan käyttämistä on pidettävä porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömänä.

Ennen luvan antamista Metsähallituksen on pyydettävä tukikohdan tarpeellisuudesta maakunnan ja porotaloutta varten tarvittavasta tukikohdasta sen paliskunnan lausunto, jonka alueelle se on tarkoitus sijoittaa. Lisäksi porotaloutta varten tarvittavasta tukikohdasta on pyydettävä saamelaiskäräjien lausunto, jos tukikohta on tarkoitus sijoittaa saamelaisalueelle. Lupa voidaan vastaavaa menettelyä noudattaen siirtää henkilölle, jolle luontaiselinkeinotilan hallinta on siirtynyt ja joka täyttää luvan myöntämisen edellytykset. Metsähallituksen päätöksessä on mainittava myös etuuteen sisältyvän tuen määrä, jos tuen määrästä 3 momentin nojalla säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään luvan voimassaoloajasta sekä luvan myöntämisen edellytyksistä ja ehdoista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä tuen määrästä, joka luetaan katsotaan sisältyvän, sekä tuen määräytymisperusteista.

88 §

Erityisen etuuden peruuttaminen

Metsähallitus voi, maakunnan annettua asiasta lausunnon, peruuttaa myönnetyn erityisen etuuden, jos etuutta ei voida pitää porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta enää perusteltuna.

Metsähallitus voi edellyttää, että 87 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettulle alueelle pystytetyt rakennukset ja rakenteet on poistettava määräajassa etuuden lakattua.

89 §

Liiketoimintasuunnitelman seuranta

Tuen saajan on esitettävä liiketoimintasuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista koskevat selvitykset maakunnalle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä. **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset selvitysten esitystavasta sekä niiden toimitamisesta maakunnalle.

93 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, maksajiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta maakunnalla. Mainituilla viranomaisilla on tiedonsaantioikeus salassapitosäännöksistä riippumatta.

94 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastus voi koskea valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuettavan toimenpiteen ja tuen käytön kannalta merkityksellisiä tiloja, rakennelmia, rakennuksia, välineitä, olosuhteita, tietojärjestelmiä ja asiakirjoja. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Tarkastustehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi ulkopuolinen tilintarkastaja voidaan valtuuttaa suorittamaan tarkastus. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (1141/2015) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annetussa laissa (1142/2015) tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tilintarkastuksesta vastaava tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tarkastusta. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä maakunnalle sekä **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle**.

Tarkastusta suorittavalla on oikeus ottaa asiakirjat ja muu tuen käyttöön liittyvä aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen päämäärän saavuttaminen tätä edellyttää. Asiakirjat ja muu aineisto tulee viipymättä palauttaa, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä niiden hallussapitoa.

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

95 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Maakunta on velvollinen keskeyttämään 5–8 luvussa tarkoitetun tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 4) tuen saaja ei ole täyttänyt 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta;
- 5) tuen saaja on luovuttanut ilman maakunnan lupaa tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai tuetun investoinnin kohteen taikka asuntorahoituksella tuetun asuinrakennuksen ennen 44 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä;
- 6) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai
- 7) Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 25 euroa.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen palauttamisesta. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

Takaisinperittäväksi määrätty tuki on maksettava takaisin viimeistään vuoden kuluessa maakunnan päätöksestä.

96 §

Valtionlainan määrääminen irtisanottavaksi

Valtionlainaan liittyvään tukeen sovelletaan, mitä 95 §:ssä säädetään.

Maakunta voi myös määrätä luotonantajan irtisanomaan valtionlainan, jos jokin 95 §:n 1 momentissa säädettyistä edellytyksistä täyttyy.

Valtionlaina voidaan lisäksi määrätä irtisanottavaksi tai luotonantaja voi irtisanoa lainan, jos:

- 1) lainoitettu tila tai sen osa myydään ulosottoon;
- 2) vakuuden arvo on hakijasta riippumattomasta syystä siinä määrin alentunut, että lainasta maksamatta olevan pääoman periminen vaarantuu;
- 3) koron tai lyhennyksen suorittaminen on viivästynyt enemmän kuin kolme kuukautta;
- 4) lainansaaja tai takaaja on asetettu konkurssiin taikka jos takaajan liiketoiminta on lakannut eikä lainansaaja ole kehoituksista huolimatta asettanut lainan antajan hyväksymää riittävää vakuutta.

Irtisanottavaksi määrätty valtionlaina on maksettava takaisin enintään kahdessa erässä viimeistään puolen vuoden kuluessa maakunnan päätöksestä.

97 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja ennakotieto

Tuen saajan on välittömästi ilmoitettava tuen myöntäjälle 95 §:n 1 momentissa tai 96 §:ssä tarkoitettua sellaisesta tuen, valtionlainan tai valtiontakauksen myöntämisen perusteena olleiden tai tuen maksun taikka lainan nostamisen edellytyksenä olevien olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen taikka valtionlainan irtisanomisen.

Tuen saajalle voidaan pyynnöstä antaa sitova ennakotieto siitä, aiheuttaako suunniteltu toimenpide, joka koskee 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta, liiketoimintasuunnitelmaa, harjoitettua elinkeinoa tai tuen kohteena olleen omaisuuden muutosta tai luovutusta, 95 §:n 1 momentissa tai 96 §:ssä tarkoitettua seuraamusta. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Ennakkotietoa koskeva maakunnan päätös on voimassa vuoden sen antamisesta. Maakunta ei voi poiketa antamastaan ennakkotiedosta, jollei hakija ole toteuttanut toimenpidettään olennaisesti toisin kuin on ennakkotietoa koskevassa hakemuksessaan esittänyt tai jos hakija on esittänyt ennakotiedon saamiseksi olennaisesti virheellisen tai puutteellisen tiedon.

Ennakkotietoa ei anneta, jos muu hakemus asiassa on vireillä tai asia on viranomaisen toimesta ratkaistu taikka asian ratkaisu kuuluu Euroopan unionin toimielimelle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä menettelystä ennakkotietoa pyydettyäessä ja annettaessa.

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Maakunta voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden tai kalastuksen rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

102 §

Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös

Maakunnan viranhaltijan on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen keskeyttämisestä sekä valtionlainan määräämisestä irtisanottavaksi päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä tai irtisanottava määrä, 99 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun maakunta sai tiedon 95 §:ssä säädetystä perusteesta, ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta. Valtionlainaan liittyvä tuki katsotaan käytetyksi, kun viimeinen lainan korkoon liittyvä tukierä on tullut käytetyksi.

105 §

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan on ilmoitettava maakunnalle tuen kohteena olevan lainan siirtämisestä toiselle luotonantajalle sekä sellaisista 65 §:n 3 momentissa tarkoitetuista lainan ehtojen muutoksista, jotka eivät edellytä maakunnan lupaa.

Luotonantajan tulee ottaa huomioon valtionlainaa hoitaessaan valtion etu luotonantajana samoin kuin takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** sellaisista tuen saajan taloudellista asemaa, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan luotonantajana tai takaajana.

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** sekä maakunnalle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

Luotonantajan ja keskusrahallaitoksen tiedonantovelvollisuus koskee myös salassapidettäviä tietoja. Tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on viranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi luovutettu.

109 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla** sekä maakunnalla on salassapitosäätösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla** sekä maakunnalla on salassapitosäätösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle sellaisia tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

111 §

Päätöksen maksullisuus

Tässä laissa tarkoitettu päätös on hakijalle ja tuen saajalle maksuton. Metsähallituksen päätökseen erityisestä etuudesta sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään, kuitenkin niin, että siltä osin kuin päätös koskee erityiseen etuuteen sisältyvää tukea, päätös on maksuton. Maakunta perii tuen saajalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun 97 §:n 2 momentissa tarkoitettusta ennakotietoa koskevasta päätöksestä.

112 §

Varojen alueellinen kohdentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun myöntämisvaltuuden tai määrärahan suuntaamisesta tässä laissa tarkoitettuihin tukiin ja päättää niiden osoittamisesta maakunnan käyttöön.

115 §

Muutoksenhaku

Ruokaviraston **Maaseutuviraston**, Metsähallituksen sekä maakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

119 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön nojalla vireillä olevat asiat käsitellään loppuun mainittujen lakien mukaisesti siinä viranomaisessa, jossa ne ovat vireillä tämän lain tullessa voimaan. Myönnetyn avustuksen maksaa sen myöntänyt viranomainen.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain sekä muun ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön täytäntöönpanon osalta sekä mainitun lainsäädännön nojalla syntyneen valtion, kunnan ja luottolaitoksen saamisen osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja, kuitenkin niin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan kuuluneen asian käsittelee ja ratkaisee Lapin maakunta.

126 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain säännöksiä noudatetaan niiden asioiden osalta, jotka liittyvät mainittujen lakien täytäntöönpanoon ja joista ei tässä laissa säädetä toisin. Mainittujen lakien mukaisten lainojen ja saamisten hoidossa noudatetaan, mitä eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetussa laissa (78/2007) säädetään. Avustusten takaisin periminen ja luovutuslupien myöntäminen sekä muut toimenpiteet, jotka lain perusteella eivät kuulu Valtiokonttorin toimivaltaan, kuuluvat Lapin maakunnan toimivaltaan. Maa- ja metsätalousministeriön myöntämän avustuksen perii kuitenkin takaisin tuen myöntänyt ministeriö.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

124.

Laki

porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) 17 §:n 3 momentti
sekä
muutetaan 6, 11, 12, 14 a ja 15 §, sellaisena kuin niistä on 14 a § laissa 86/2014, seuraavasti:

6 §

Vahingon toteaminen

Porotalouden harjoittajalle aiheutuneen vahingon arvioi Lapin maakunta. Arviointi voidaan jättää tekemättä, jos vahinko ja sen määrä on ilmeinen.

Paliskunnalle aiheutuneen vahingon arvioi Lapin maakunta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä menettelystä vahinkoa arvioitaessa sekä siitä, milloin arviointi voidaan jättää tekemättä.

11 §

Korvauksen hakeminen

Korvausta on haettava kirjallisesti Lapin maakunnalta. Hakijan on allekirjoitettava hakemus.

Korvausta voidaan hakea sen jälkeen, kun tuho on valtioneuvoston päätöksellä todettu.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä korvauksen hakemisen määräajasta, menettelystä korvausta haettaessa ja hakemukseen vaadittavista selvityksistä.

12 §

Päätös korvauksesta

Lapin maakunta tekee päätöksen korvauksen maksamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää määräajasta, jonka kuluessa päätös on tehtävä.

14 a §

Muutoksenhaku

Valtioneuvoston sekä maa- ja metsätalousministeriön 5 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Lapin maakunnan sekä **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Lapin maakunnan päätöstä koskevaan oikaisuvaatimukseen sovelletaan lisäksi, mitä maakuntalain (/) 130 §:n 2 momentissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

15 §

Korvauksen maksun keskeyttäminen ja korvauksen takaisinperintä

Päätöksen korvauksen maksun keskeyttämisestä ja korvauksen takaisinperimisestä tekee Lapin maakunta. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä, korkolain (633/1982) 3 §:ssä tarkoitettu korko, niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä sekä korkolain 4 §:ssä tarkoitettu viivästyskorko.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun Lapin maakunta sai tiedon valtionavustuslain 21 tai 22 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua korvauksen viimeisen erän maksamisesta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

127.

Laki

maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 46 b, 46 e, 46 f, 46 g, 52, 53, 58 b, 58 c, 58 e, 59, 86 d ja 90 §, sellaisina kuin ne ovat, 46 b, 46 e, 46 f, 58 b, 58 c, 58 e ja 86 d § laissa 1194/2013, 46 b § laeissa 1194/2013 ja 207/2018, 46 g § laeissa 1194/2013 ja 652/2015, 52 § osaksi laissa 937/2014, 53 § laissa 1074/2016, 58 b § laissa 207/2018, 59 § osaksi laissa 1233/2015 sekä 90 § laeissa 1194/2013, 88/2014 ja 569/2014, seuraavasti:

46 b §

Kaupan pitämisen vaatimukseen liittyvissä hakemuksissa ja ilmoituksissa toimivaltainen viranomainen

Jos kaupan pitämisen vaatimusten kohteena olevan toimijan on EU:n kaupanormilainsäädännön tai tämän lain nojalla tehtävä EU:n ulkopuolelta tapahtuvaan tuontiin tai muista EU:n jäsenvaltioista tuotavien tuotteiden Suomessa tapahtuvaan ensimmäiseen purkamiseen liittyvä hakemus tai ilmoitus, se on toimitettava Tullille, kun kyse on:

- 1) oliivialan tuotteista;
- 2) hedelmistä tai vihanneksista;
- 3) humala-alan tuotteista; tai
- 4) viinialan tuotteista.

Hakemus ja ilmoitus on toimitettava Valtion lupa- ja valvontavirastolle, jos kyse on:

- 1) viinialan tuotteista eikä kyse ole 1 momentissa tarkoitettusta tuonnista; tai
- 2) etyylialkoholista.

EU:n kaupanormilainsäädännössä tarkoitettua muna-alan tuotteiden pakkaamon lupaa ja pakkaamon toimintaa koskeva hakemus tai ilmoitus on toimitettava maakunnalle.

Muissa kuin 1–3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakemus ja ilmoitus on toimitettava Ruokavirastolle, Elintarviketurvallisuusvirastolle, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tässä pykälässä tarkoitettu viranomainen käsittelee ja tarvittaessa ratkaisee hakemuksessa ja ilmoituksessa tarkoitetun asian.

46 e §

Viinialan tuotteita koskevien tietojen ilmoittaminen

Viinialan tuotteita varastoivien toimijoiden ilmoitusvelvollisuudesta, ilmoitettavista tiedoista ja ilmoitusten määräajoista säädetään EU:n kaupanormilainsäädännössä. Tiedot on ilmoitettava Valtion lupa- ja valvontavirastolle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tiedoista sekä EU:n kaupanormilainsäädännössä sallituista sellaisista ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista, jotka eivät vaaranna tuotteiden valvontaa eivätkä jäsenvaltion ilmoitusvelvollisuutta.

46 f §

Etyylialkoholia koskevien tietojen ilmoittaminen

46 f § Poistetaan esityksestä (kumottu)

46 g §

Kaupan pitämiseen liittyvien tietojen rekisteröiminen, käyttö ja luovuttaminen

EU:n kaupanormilainsäädännön ja tämän lain nojalla viranomaiselle toimitettujen kaupan pitämisen vaatimusten kohteena olevia toimijoita koskevien tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta vastaa 46 b ja 46 d–46 f e §:ssä tarkoitettu kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvissä hakemuksissa ja ilmoituksissa toimivaltainen viranomainen. Maakunnalle toimitettujen tietojen osalta näistä tehtävistä vastaa kuitenkin **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto**, jolle maakunnan on toimitettava kyseiset tiedot.

Tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa. Tullille toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta säädetään henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (639/2015) 2 luvussa. Valtion lupa- ja valvontavirastolle toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta sovelletaan säädetään alkoholilain (1143/1994 1102/2017) 44 §:n 2 ja 3 momenttia ja 45 §:ää 64 ja 66 §:ssä sen estämättä, mitä viimeksi mainitun lain 44 66 §:n 2 1 momentissa säädetään rekisterin pitämisestä alkoholilaissa tarkoitettujen lupa-asoiden käsittelyä ja valvontaa sekä alkoholitilastointia varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu rekisteriin merkitsemisestä vastaava viranomainen vastaa tietojen toimittamisesta EU:n toimielimille EU:n kaupanormilainsäädännössä edellytetyllä tavalla, jollei tässä laissa toisin säädetä.

EU:n kaupanormilainsäädännössä tarkoitettuihin siipikarjan poikasiin liittyvien laitosten ja hautomojen rekisteröimisestä säädetään eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa.

52 §

Varastoitavien tuotteiden valmistajan tarkastus

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto tarkastaa varastoitavien tuotteiden valmistajan hyväksymistä hakevien ja hyväksytyjen varastoitavien tuotteiden valmistajien hyväksymisedellytykset ja tuotannon vaatimustenmukaisuuden EU:n interventiolainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Tulli tarkastaa hyväksytyjen varastoitavien tuotteiden valmistajien tuotantoa koskevan kirjanpidon vaatimustenmukaisuuden EU:n interventiolainsäädännössä edellytetyllä tavalla.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää tarkastuksissa apunaan maakuntaa, jos **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** ja maakunta, jonka toimialueella kyseinen laitos sijaitsee, näin sopivat. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastustehtävistä, joissa maakunta avustaa **Ruokavirastoa Elintarviketurvallisuusvirastoa**.

Tässä pykälässä tarkoitetuilla viranomaisilla on oikeus päästä tarkastusta varten hyväksymistä hakevan ja hyväksytyin varastoitavien tuotteiden valmistajan hyväksymisen kohteena olevien tuotteiden valmistuksessa käyttämiin tiloihin ja tarkastaa tuotteet, laitteet, asiakirjat ja kirjanpito laitoksen hyväksymisedellytysten noudattamisen ja valmistuksen vaatimustenmukaisuuden sekä viranomaisille annettujen tietojen oikeellisuuden varmistamisen edellyttämässä laajuudessa. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

53 §

Varastoon toimitettavien ja sieltä poistettavien tuotteiden tarkastus

Ruokavirasto Maaseutuvirasto tarkastaa luuttomaksi leikattavan naudanlihan, maakunta viljatuotteiden ja Tulli muiden tuotteiden määrän, laadun, pakkaustavan ja pakkausmerkintöjen vaatimustenmukaisuuden tuotteiden interventiovarastoon ja yksityisessä varastoinnissa käytettäviin tiloihin toimittamisen yhteydessä EU:n interventiolainsäädännössä tarkoitettulla tavalla. **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** kuitenkin ottaa ja tutkii näytteet interventiovarastoon toimitettavasta voista ja maitojauheesta sekä tutkii interventiovarastoon toimitettavista viljatuotteista otetut näytteet.

Maakunta tarkastaa sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, yksittäisten interventiovarastolle toimitettavien viljatuotekuormien laadun aistinvaraisesti (*viljatuotteiden alustava laaduntarkastus*) ennen tuotteiden siirtoa varastoon, jos tämä on tarpeen selvästi laatuvaatimuksista poikkeavien erien erottamisen varmistamiseksi.

Tulli tarkastaa tuotteiden määrän, laadun, pakkaustavan ja pakkausmerkintöjen vaatimustenmukaisuuden yksityisessä varastoinnissa käytettävistä tiloista poistamisen yhteydessä EU:n interventiolainsäädännössä tarkoitettulla tavalla. **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** tarkastaa luuttomaksi leikattavan naudanlihan, maakunta viljatuotteiden ja Tulli muiden tuotteiden määrän, laadun, pakkaustavan ja pakkausmerkintöjen vaatimustenmukaisuuden interventiovarastosta poistamisen yhteydessä, jos tämä on tarpeen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettulla viranomaisella on tuotteiden varastoon toimittamisen tai sieltä poistamisen yhteydessä oikeus päästä tuotteiden varastointiin ja lastaamiseen käytettyihin tiloihin ja tarkastaa tuotteet ja niitä

koskevat tuotteiden toimittajan asiakirjat sekä varastonpitäjän tuotteita koskevat asiakirjat ja kirjanpito tuotteiden vaatimustenmukaisuuden ja annettujen tietojen oikeellisuuden varmistamisen edellyttämässä laajuudessa. Jos viljatuotteet tarjotaan interventiovarastoon niiden varastointipaikassa tai jos tarjottujen viljatuotteiden sijaintia ilmoitetussa varastointipaikassa on syytä epäillä, viranomaisella on lisäksi oikeus päästä varastoinnissa ennen tuotteiden toimittamista interventiovarastoon käytettäviin tiloihin ja tarkastaa tuotteet ja tuotteita koskevat varastonpitäjän ja tarjoajan asiakirjat ja kirjanpito. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

58 b §

Kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvät Valtion lupa- ja valvontaviraston tarkastukset

Valtion lupa- ja valvontavirasto tarkastaa EU:n kaupanormilainsäädännössä tarkoitettujen toimijoiden toiminnan ja näiden hallinnassa olevien tuotteiden ja asiakirjojen vaatimustenmukaisuuden mainitussa lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla, kun kyse on **etyylialkoholista sekä** viinialan tuotteista lukuun ottamatta 58 a §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia.

Valtion lupa- ja valvontavirasto vastaa sille 46 b ja 46 c §:n nojalla kuuluvan hyväksymisen, todistuksen, luvan tai vapautuksen myöntämisedellytysten täyttyminen varmistamiseksi tarvittavista tarkastuksista.

58 c §

Kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvät maakuntien tarkastukset

Maakunta tarkastaa EU:n kaupanormilainsäädännössä tarkoitettujen toimijoiden toiminnan ja näiden hallinnassa olevien tuotteiden ja asiakirjojen vaatimustenmukaisuuden mainitussa lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla, kun kyse on:

1) vasikanlihasta lukuun ottamatta teurastamossa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa tehtäviä tarkastuksia;

2) maitotuotteista;

3) levitettävistä rasvoista;

4) muna-alan tuotteista lukuun ottamatta tuotantotapoja koskevia vaatimuksia.

Tarkastustehtävien järjestämiseen maakunnissa sovelletaan, mitä niistä elintarvikelain (23/2006) 32 §:ssä säädetään.

58 e §

Maakunnan käyttö apuna kaupan pitämisen vaatimusten tarkastuksissa

Ruokavirasto **Elintarvikeeturvallisuusvirasto** voi käyttää kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvissä tarkastuksissa apunaan maakuntia, kun kyse on:

1) hedelmistä tai vihanneksista;

2) muna-alan tuotteiden tuotantotavoista;

3) siipikarjanliha-alan tuotteiden tuotantotapaa koskevista vapaaehtoisista merkinnöistä.

59 §

Yksityisten toimijoiden käyttö apuna tarkastuksissa

Tässä luvussa tarkoitettu tarkastuksesta vastaava viranomainen voi käyttää tarkastuksessa apuna ulkopuolista tilintarkastajaa tämän suostumuksella, jos tämä on tarpeen tarkastuksen tarkoituksenmukaiseksi toteuttamiseksi. Tilintarkastajan on oltava tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja. Tilintarkastusyh-teisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** voi oikeuttaa maakunnan käyttämään interventiovarastoon toimitettavien viljatuotteiden tarkastuksessa apuna viljatuotteiden interventiovarastonpitäjää tämän suostumuksella, jos tämä on tarpeen tarkastusten tarkoituksenmukaiseksi toteuttamiseksi. Interventiovarastonpitäjällä on oltava tehtävän edellyttämät riittävät tekniset ja hallinnolliset resurssit ja tämän tarkastuksessa käyttämällä henkilöstöllä tehtävän edellyttämä kokemukseen tai koulutukseen perustuva riittävä ammattitaito. Interventiovarastonpitäjän on kirjattava ja ilmoitettava **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle** toteutettuihin tarkastuksiin liittyvät tiedot. Henkilökunnan ammattitaidosta, interventiovarastolta edellytettävistä resursseista sekä kirjattavista ja ilmoitettavista tiedoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** voi käyttää ruhonluokituksen tarkastuksessa apuna yksityisoikeudellista yhteisöä tämän suostumuksella, jos tämä on tarpeen tarkastuksen tarkoituksenmukaiseksi toteuttamiseksi. Yhteisöllä on oltava käytettävissä tehtävään riittävä määrä henkilöitä, joilla on tarkastusten toteuttamisen edellyttämä koulutukseen tai kokemukseen perustuva ammattitaito. Edellytettävästä ammattitaidosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Yhteisön on nimettävä tarkastuksista vastuulliset henkilöt.

Tarkastuksessa avustavaan sovelletaan tämän luvun mukaisissa tehtävissä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

86 d §

Yhtä maakuntaa laajempaa aluetta koskeva päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä

Tämän lain mukaan maakunnalle kuuluvien 86 a–86 c §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä päättää **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto**, jos asia koskee yhtä maakuntaa laajempaa aluetta. **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** on viipymättä ilmoitettava tekemästään päätöksestä asianomaisille maakunnille.

90 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön, Luonnonvarakeskuksen, **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** ja Valtion lupa- ja valvontaviraston tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tullin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa säädetään. Maakunnan tekemää päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä elintarvikelain 74 §:ssä säädetään.

Ruokaviraston **Maaseutuviraston** tekemään muuhun kuin hallinnollisen pakon käyttöä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua **Ruokavirastolta** **Maaseutuvirastolta** siten kuin hallintolaissa säädetään. **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen ja hallinnollisen pakon käyttöä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee hallinnollisen pakon käyttöä, takaisinperintää, seuraamusmaksun määräämistä tai valvontaa, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muuhun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muilta osin muutoksenhausta säädetään hallintolainkäyttölaissa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

128.

Laki

maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 8, 9 ja 52 §, sellaisena kuin niistä on 8 § osaksi laeissa 1358/2014, 1361/2014 ja 1691/2015, sekä *muutetaan* 10—12 §, 22 §:n 3—6 momentti, 23 §, 24 §:n 1 momentti, 25, 28, 38, 42, 49 ja 51 §, 53 §:n 1 ja 3 momentti ja 54 §,

sellaisina kuin niistä ovat 10 ja 25 § osaksi laissa 1358/2014, 11 § osaksi laeissa 1358/2014, 1361/2014, 1365/2014 ja 1691/2015, 12, ja 28 § osaksi laissa 1691/2015, 22 §:n 6 momentti ja 38 § laissa 1358/2014, 24 §:n 1 momentti, 42 § ja 53 §:n 1 momentti laissa 1691/2015, 49 § laeissa 501/2014 ja 584/2014, 51 § osaksi laissa 501/2014 sekä 54 § laissa 76/2014, seuraavasti:

10 §

Ahvenanmaan valtionvirasto

Ahvenanmaan valtionvirasto tekee Ahvenanmaan maakunnassa päätöksen:

- 1) suorien tukien lain 3 ja 25 a §:ssä tarkoitetun tuen ja palkkion myöntämisestä
 - 2) suorien tukien lain 5 §:ssä tarkoitetun ennakkoluvan myöntämisestä sekä 6 ja 6 a :ssä tarkoitetusta ennallistamisvelvoitteesta;
 - 3) suorien tukien lain 14 §:ssä tarkoitetun tukioikeuden siirtämisestä;
 - 4) suorien tukien lain 17 §:ssä tarkoitetusta tukioikeuksien myöntämisestä ja tukioikeuksien arvon uudelleen määrittelystä;
 - 5) käyttämättömien tai perusteettomasti myönnettyjen tukioikeuksien luovuttamisesta;
 - 6) kansallisten tukien lain 6 §:ssä tarkoitetun tuen myöntämisestä, jollei toimivalta kuulu tämän lain 6 §:n 2 momentin mukaan **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle**;
 - 7) kansallisten tukien lain 10 f §:ssä tarkoitetun sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän siirtämisestä, jakamisesta ja lakkauttamisesta.
- Ahvenanmaan valtionvirasto suorittaa lisäksi tukien ja täydentävien ehtojen valvontaa Ahvenanmaan maakunnassa siten kuin jäljempänä säädetään.
- Ahvenanmaan valtionvirasto suorittaa Ahvenanmaan maakunnassa valvonta-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tiedon siirron sähköiseen järjestelmään sekä merkitsee tiedon kuluttajille suoraan myydyn maidon litramäärästä 41 a §:ssä tarkoitettuun maitorekisteriin.

11 §

Maakunta

- Maakunnan viranhaltija tekee päätöksen:
- 1) suorien tukien lain 3 ja 25 a §:ssä tarkoitetun tuen ja palkkion myöntämisestä;
 - 2) suorien tukien lain 5 §:ssä tarkoitetun ennakkoluvan myöntämisestä sekä 6 ja 6 a §:ssä tarkoitetusta ennallistamisvelvoitteesta;
 - 3) suorien tukien lain 14 §:ssä tarkoitetun tukioikeuden siirtämisestä;
 - 4) suorien tukien lain 17 §:ssä tarkoitetusta tukioikeuksien myöntämisestä ja tukioikeuksien arvon uudelleen määrittelystä;
 - 5) käyttämättömien tai perusteettomasti myönnettyjen tukioikeuksien luovuttamisesta;
 - 6) eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain 5–10 §:n mukaisen korvauksen myöntämisestä, jollei toimivalta kuulu tämän lain 6 §:n 2 momentin mukaan **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle**;
 - 7) kansallisten tukien lain 6 §:ssä tarkoitetun tuen myöntämisestä, jollei toimivalta kuulu tämän lain 6 §:n 2 momentin mukaan **Ruokavirastolle Maaseutuvirastolle** tai 10 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan Ahvenanmaan valtionvirastolle;
 - 8) kansallisten tukien lain 10 f §:ssä tarkoitetun sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän siirtämisestä, jakamisesta ja lakkauttamisesta.
- Maakunta suorittaa lisäksi tukien ja täydentävien ehtojen valvontaa siten kuin jäljempänä säädetään.
- Maakunta suorittaa valvonta-asetuksen 17 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun tiedon siirron sähköiseen järjestelmään sekä merkitsee tiedon kuluttajille suoraan myydyn maidon litramäärästä 41 a §:ssä tarkoitettuun maitorekisteriin.

12 §

Maakunnan alueellinen toimivalta

Toimivaltainen maakunta on se maakunta, jonka toimialueella maatalon talouskeskus sijaitsee, jollei maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annetun lain (/) nojalla toimivallasta muuta päätetä. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, toimivaltainen on se maakunta, jonka toimialueella pääosa maatalon pelloista sijaitsee.

Edellä 1 momentista poiketen toimivaltainen maakunta on se maakunta, jollei maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annetun lain nojalla toimivallasta muuta päätetä, jonka toimialueella:

- 1) investointi toteutetaan, jos hakemus koskee ei-tuotannollista investointia;
 - 2) sopimuksen kohteena oleva alue sijaitsee, jos ympäristösopimuksen hakija on eräistä ohjelmaperusteisista viljelijätuista annetun lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettu rekisteröity yhdistys tai vesioikeudellinen yhteisö;
 - 3) tuotteiden varasto sijaitsee, jos hakemus koskee metsämarjojen ja sienten varastointitukea;
 - 4) mehiläistalouden harjoittajan toimintapiste sijaitsee, jos hakemus koskee mehiläistalouden tukea.
- Porotalouden tukea koskevassa asiassa toimivaltainen viranomais on Lapin maakunta.

22 §

Paikan päällä tehtävä valvonta ja valvonnan laajentaminen

Maakunta tai Ahvenanmaan valtionvirasto tekee paikan päällä tehtävän valvonnan tiloilla.

Jos tässä laissa tarkoitetun valvonnan tai muun valvonnan yhteydessä havaitaan tai valvonnan suorittavan viranomaisen tietoon tulee tässä laissa tarkoitetun tuen myöntämisen edellytyksiä tai täydentäviä ehtoja koskeva virhe tai laiminlyönti, valvonta on laajennettava tässä laissa tarkoitettua tukea tai täydentävää ehtoa koskeväksi valvonnaksi.

Jos viranomaisen tietoon muutoin tulee tuen myöntämisen edellytyksiä tai täydentäviä ehtoja koskeva virhe tai laiminlyönti tai viranomainen muutoin pitää sitä tarpeellisenä, viranomainen voi riippumatta 1 ja 2 momentissa tarkoitetun otannan tuloksista tehdä tuenhakijaa koskevan tarkastuksen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä paikan päällä tehtävästä valvonnasta ja valvonnan laajentamisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tukiehtojen valvonnasta hallintoasetuksessa ja valvonta-asetuksessa edellytetyssä laajuudessa sekä vähimmäistarkastusmäärästä, valvonnassa noudatettavasta menettelystä, perus- ja kasvulohkojen ulko- ja sisärajojen määrittämisestä ja mitausmenetelmästä, -tavasta ja -tarkkuudesta sekä mittapoikkeamasta.

23 §

Hallinnollinen valvonta ja ristiintarkastus

Maakunnan ja Ahvenanmaan valtionviraston on tarkastettava tukihakemukseen sisältyvät tiedot.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** tekee ristiintarkastukset tietojärjestelmissä oleviin tietoihin. Ristiintarkastuksilla verrataan tietojärjestelmissä olevia tietoja tukihakemuksella ilmoitettuihin tietoihin. Maakunta tai Ahvenanmaan valtionvirasto tekee ristiintarkastuksessa valvottavaksi tulleiden tuenhakijoiden osalta tarpeelliset tarkastukset.

Jos pinta-alan perusteella maksettavaa tukea vähennetään tuenhakijan tukihakemuksessa ilmoittaman ja lohkon uusimman digitoidun pinta-alan välisen eron perusteella, tuen vähennys voidaan tehdä tuensaajaa kuulematta, jos eroa tukihakemuksessa ilmoitetun pinta-alan ja uusimman digitoidun pinta-alan välillä voidaan lohkoa kohden pitää kokonaisuutena katsoen vähäisenä. Tuenhakijaa täytyy kuitenkin kuulla, jos ero koskee tukihakemuksessa puutarhakasvien viljelyyn tai kasvihuonetuotantoon ilmoitettua pinta-alaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hallinnollisesta valvonnasta ja sen suorittamisesta.

24 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla**, **Maaseutuvirastolla**, **Elintarviketurvallisuusvirastolla**, **Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla**, Ahvenanmaan valtionvirastolla ja maakunnalla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkoitetun tuen ja täydentävien ehtojen valvomiseksi tuenhakijoihin ja -saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Jos tuen saamisen edellytysten valvonta tätä edellyttää, tarkastus saadaan suorittaa teurastamossa ja maataloustuotteiden jalostusta tai välittämistä harjoittavassa yrityksessä.

25 §

Täydentäviä ehtoja koskevat erityiset säännökset

Maakunta valvoo täydentävien ehtojen noudattamista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä täydentävien ehtojen valvonnasta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa horisontaalasetusta tarkentavia säännöksiä valvonnasta ja valvonnassa noudatettavasta menettelystä sekä 2 momentissa mainituissa laeissa tarkoitetun valvonnan kohteista.

Täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnan suorittaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

28 §

Valvonnassa noudatettava menettely

Valvontaa suorittavalla henkilöllä on oltava **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** antama valvontapassi taikka **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston**, **Elintarviketurvallisuusviraston**, **Turvallisuus- ja kemikaaliviraston**, maakunnan tai Ahvenanmaan valtionviraston antama tarkastusoikeuden osoittava asiakirja. Valvontapassi tai asiakirja on pyydettyäessä esitettävä tuenhakijalle tai tämän edustajalle ennen valvonnan aloittamista.

Valvonnasta laaditaan pöytäkirja, josta käyvät ilmi tehdyt havainnot. Tuenhakijalle tai tämän edustajalle varataan tilaisuus lisätä pöytäkirjaan huomautuksensa. Tuenhakijalle annetaan jäljennös pöytäkirjasta.

38 §

Ruokaviraston Maaseutuviraston ja Elintarviketurvallisuusviraston tarkastusoikeus

Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla on oikeus suorittaa Euroopan unionin varojen asianmukaisen hallinnon ja käytön varmistamiseksi valvontaa viranomaisissa siltä osin kuin ne suorittavat maksajavirastolle delegoidussa maksajavirastoasetuksessa säädettyjä tehtäviä. **Elintarviketurvallisuusvirasto** suorittaa kuitenkin delegoidussa maksajavirastoasetuksessa edellytyn valvonnan siltä osin kuin se kohdistuu maakuntien suorittamaan kansanterveyden, eläinten terveyden ja kasvien terveyden alaan kuuluvien elintarvikkeiden turvallisuuden, eläintautien ja kasvinsuojeluaineiden osalta sekä eläinten hyvinvoinnin alaan kuuluvien täydentävien ehtojen valvontaan.

42 §

Viranomaisen tiedonsaantioikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä, 39 §:ssä tarkoitetulla todentamisviranomaisella, **Elintarviketurvallisuusvirastolla, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla**, Luonnonvarakeskuksella, **Maanmittauslaitoksella**, Ahvenanmaan valtionvirastolla sekä maakuntien viranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 41 ja 41 a §:ssä tarkoitetuista rekistereistä niille laissa säädettyjen Euroopan unionin suoria tukia ja maa- ja puutarhatalouden kansallisia tukia koskevien tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

49 §

Neuvontarekisteri

Neuvontajärjestelmän toimeenpanoa varten on neuvontarekisteri. Rekisteriin talletetaan tarpeelliset yksilöinti- ja yhteystiedot maatilojen neuvontajärjestelmän neuvojista sekä muut neuvonnan toteuttamista ja seurantaan varten tarpeelliset tiedot.

Ruokavirasto Maaseutuvirasto pitää neuvontarekisteriä. Maakuntien viranomaisilla on rekisterinpitäjän ohella oikeus käyttää neuvontarekisteriä. **Elintarviketurvallisuusvirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tietoja neuvontarekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä selvitys tietojen suojaamisesta.**

51 §

Päätöksen maksullisuus ja tiedoksianto

Tässä laissa tarkoitettua tukea koskeva päätös on hakijalle tai tuensaaajalle maksuton. **Ruokaviraston Maaseutuviraston** ja Ahvenanmaan valtionviraston oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä peritään kuitenkin maksu valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan. Maakunnan oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä peritään maakunnan hyväksymä kiinteämääräinen maksu. Oikaisuvaatimukseen annettu oikaisuvaatimuksen tekijälle myönteinen päätös on kuitenkin maksuton.

Maakunnan ja Ahvenanmaan valtionviraston tekemä päätös voidaan antaa tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään.

53 §

Viranomaisen oikeus tietojensaantiin

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla, Elintarviketurvallisuusvirastolla, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla** sekä muulla toimivaltaisella viranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valtion ja maakunnan viranomaiselta sellaisia hakijaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat tukea koskevan asian käsittelemiseksi välttämättömiä.

Tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista saa salassapitosäännösten estämättä

luovuttaa valtion ja maakunnan viranomaisille tässä laissa säädetyn tehtävän suorittamista varten sekä syyttäjää, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

54 §

Muutoksenhaku

Ruokaviraston **Maaseutuviraston**, maakunnan ja Ahvenanmaan valtionviraston hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun **Ruokaviraston** **Maaseutuviraston** sekä ja maakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun Lapin maakunnan päätökseen, joka koskee porotalouden tuen myöntämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Ahvenanmaan valtionviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen päätökseen, joka koskee tuen takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

130.

Laki

eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläintautilain (441/2013) 25 ja 101 §,
muutetaan 6, 8, 10, 14—16, 19, 20, 22—24, 26, 28—30, 34, 36, 38—42, 44, 45, 47, 49, 52, 54, 56, 57, 62, 64, 67, 68, 71, 73, 74, 76, 84—89, 91, 99, 111, 113, 114, 116 ja 117 §,
sellaisina kuin niistä ovat 52, 73, 74, 85, 99 ja 113 § osaksi laissa 1500/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 86 a § seuraavasti:

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *uudella vakavalla eläintaudilla* ennen esiintymätöntä tai erittäin harvinaista, haitallisilta vaikutuksiltaan vastustettaviin eläintauteihin verrattavaa eläintautia, jota ei ole nimetty vastustettavaksi tai ilmoitettavaksi eläintaudiksi;
- 2) *zoonoosilla* eläintautia, joka voi siirtyä eläimen ja ihmisen välillä;
- 3) *taudille alttiilla lajilla* eläinlajeja, johon eläintaudin tieteellisen selvityksen perusteella tiedetään tai oletetaan voivan tarttua tai joka on määritelty taudille alttiiksi lajiksi Euroopan unionin lainsäädännössä;
- 4) *siipikarjalla* lintuja, joita pidetään lihan, kulutukseen tarkoitettujen munien tai muiden valmisteiden tuottamista, riistalintujen istuttamista taikka edellä mainittujen lintujen tuottamiseen tähtääviä kasvatushjelmia varten;
- 5) *nautaeläimillä* kaikkia kesynautarotuja, biisoneita ja vesipuhveleita;
- 6) *apinoilla* simia- ja prosimiaheimoa kuuluvia lajeja;
- 7) *lemmikkieläimellä* lemmikkieläinasetuksessa tarkoitettua lemmikkieläintä;

- 8) *vesieläimillä* vedessä eläviä kaloja, äyriäisiä ja nilviäisiä;
- 9) *vesiviljelyeläimillä* viljelylaitoksessa olevia, viljelylaitoksesta peräisin olevia ja viljelylaitokseen toimitettavaksi tarkoitettuja vesieläimiä;
- 10) *vektorilla* vesieläintä ja selkärangatonta maaeläintä, joka voi levittää eläintautia eläimestä toiseen eläimeen, eläimestä ihmiseen tai ihmisestä eläimeen sairastumatta siihen itse;
- 11) *sukusoluilla* eläinten lisäämiseksi tarkoitettuja hedelmöitettyjä tai hedelmöittymättömiä sukusoluja;
- 12) *alkioilla* nisäkkäiden varhaisia kehitysasteita, jotka on tarkoitettu siirtää vastaanottajaeläimeen;
- 13) *eläimestä saadulla tuotteella* mitä tahansa eläimestä peräisin olevaa tuotetta, jonka välityksellä eläintauti voi levitä;
- 14) *eläimistä vastuussa olevalla toimijalla* eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010) tarkoitettua eläimistä vastuussa olevaa toimijaa;
- 15) *pitopaikalla* eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua pitopaikkaa;
- 16) *pitopaikasta vastuussa olevalla toimijalla* pitopaikan omistajaa ja haltijaa;
- 17) *eläinlääkärillä* henkilöä, jolla on eläinlääkärinammattin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) nojalla oikeus harjoittaa eläinlääkärinammattia Suomessa;
- 18) *valvontaviranomaisella* **Ruokavirastoa** **Elintarviketurvallisuusvirastoa** ja maakuntaa;
- 19) *eläimen lopettamisella* eläimen kuoleman aiheuttavaa toimenpidettä, jonka seurauksena saatavaa lihaa ei ole tarkoitettu käytettäväksi elintarvikkeena;
- 20) *eläimen teurastamisella* eläimen kuoleman aiheuttavaa toimenpidettä, jonka seurauksena saatava liha on tarkoitettu käytettäväksi elintarvikkeena;
- 21) *perkaamisella* sisäelinten poistamista kaloista tarkoituksena käyttää kalat elintarvikkeena;
- 22) *perkaamalla* elintarvikelaissa tarkoitettua elintarvikehuoneistoa, jossa perataan kaloja;
- 23) *markkinoille saattamisella* myytäväksi tarjoamista taikka myyntiä tai muuta korvausta vastaan tai korvauksetta tapahtuvaa siirtämistä, ei kuitenkaan siirtämistä saman pitopaikan sisällä;
- 24) *karanteenilla* pitopaikkaa, jossa eläimiä pidetään eristyksissä sen selvittämiseksi, esiintyykö niillä eläintautia;
- 25) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota sekä valtiota, joka Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä sovellettaessa rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon Euroopan unionin ja kyseisen valtion välillä tehdyn sopimuksen perusteella;
- 26) *eläinten keräyskeskuksella* pitopaikkaa, johon kootaan useasta eri pitopaikasta peräisin olevia eläimiä kaupan asetettavien erien muodostamiseksi;
- 27) *eläinvälittäjällä* eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua eläinvälittäjää;
- 28) *laboratoriolla* tutkimuslaitosta, diagnostista tai analyttistä laboratoriota ja mitä tahansa muuta paikkaa, jossa tutkitaan tai analysoidaan eläimistä tai niiden elinympäristöstä peräisin olevia näytteitä.

8 §

Pakollinen terveysvalvonta

Pitopaikasta vastuussa olevan toimijan tulee valvoa tietyn vastustettavan eläintaudin esiintymistä, jos pitopaikkaan liittyy erityistä kyseisen taudin esiintymisen tai leviämisen vaaraa ja jos taudin esiintymisen säännöllinen valvonta on välttämätöntä Euroopan unionin säädösten täytäntöön panemiseksi tai taudin leviämisen vaaran hallitsemiseksi (*pakollinen terveysvalvonta*). Pakollisessa terveysvalvonnassa tulee seurata eläinten terveydentilaa, ottaa tai otattaa eläimistä tarvittavat näytteet eläintaudin varalta, lähettää näytteet laboratorioon tutkittaviksi sekä pitää kirjaa näytteiden ottamisesta ja lähettämisestä. Tarvittaessa toimijan tulee lähettää valvontaviranomaiselle näytteiden tutkimustuloksia koskevat tiedot ja tehdä ilmoitus eläintaudin esiintymisestä pitopaikassa, pitopaikan eläinmäärästä sekä uusien eläinten ottamisesta pitopaikkaan.

Maakunnan on tehtävä pitopaikoissa, joita pakollinen terveysvalvonta koskee, säännöllisesti ja taudin valvomiseksi tarkoituksenmukaisin väliajoin tarkastuksia sen selvittämiseksi, onko pakolliseen terveysvalvontaan sisältyviä velvoitteita noudatettu ja esiintyykö pitopaikassa eläintautia, jonka vastustamiseksi terveysvalvontaa toteutetaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitä pitopaikkoja ja minkä eläintautien valvontaa pakollinen terveysvalvonta koskee, sekä annetaan tarkemmat säännökset velvoitteista. Tarkemmat säännökset näytteiden määrästä, näytteenoton tiheydestä, tavasta, jolla näytteet otetaan ja lähetetään tutkittaviksi, näytteiden tutkimisesta laboratorioissa sekä näytteitä koskevasta kirjanpidosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettujen viranomaistarkastusten tiheydestä ja sisällöstä.

10 §

Sitoutuminen vapaaehtoiseen terveysvalvontaan sekä päätös terveyslukasta

Jos pitopaikasta vastuussa oleva toimija haluaa sitoutua vapaaehtoiseen terveysvalvontaan, tulee tämän ilmoittaa asiasta maakunnalle. Maakunta tekee päätöksen pitopaikan terveysluokasta.

Maakunta voi peruuttaa terveysluokkaa koskevan päätöksensä, jos pitopaikassa ei noudateta 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kieltoja, ehtoja, rajoituksia ja velvoitteita. Maakunnan tulee peruuttaa terveysluokkaa koskeva päätös, jos pitopaikasta vastuussa oleva toimija ilmoittaa lopettavansa terveysvalvonnan kyseisen pitopaikan osalta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja niiden tekemisessä noudatettavasta menettelystä.

14 §

Velvollisuus ilmoittaa eläintaudeista

Jos eläimistä vastuussa oleva toimija tai muu henkilö, joka osallistuu eläimen tutkimiseen, hoitoon, käsitteilyyn, kuljetukseen, lopetukseen, teurastukseen, metsästykseseen, pyyntiin, perkuuseen tai tarkkailuun, epäilee tai toteaa eläimellä olevan vastustettava tai uusi vakava eläintauti, hänen on viipymättä ilmoitettava asiasta maakunnalle. Eläimistä vastuussa olevan toimijan on tehtävä maakunnalle ilmoitus myös sellaisesta eläinten joukkosairastumisesta tai -kuolemasta sekä olennaisesta eläinten käyttäytymiseen tai tuottavuuteen liittyvästä muutoksesta, joka voi viitata vastustettavan tai uuden vakavan eläintaudin esiintymiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja ilmoituksen tekemisessä noudatettavasta menettelystä sekä sellaisesta eläinten käyttäytymiseen tai tuottavuuteen liittyvästä muutoksesta, josta ilmoitus on tehtävä.

15 §

Eläinlääkärin ja laboratorion ilmoitusvelvollisuus

Jos eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimellä olevan vastustettava, ilmoitettava tai uusi vakava eläintauti, hänen on salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava asiasta maakunnalle. Ilmoitus vastustettavasta ja uudesta vakavasta eläintaudista on tehtävä viipymättä.

Mitä 1 momentissa säädetään eläinlääkäristä, koskee myös laboratoriota riippumatta siitä, onko näyte lähetetty tutkittavaksi kyseessä olevan taudin varalta tehtävää vai muuta tutkimusta varten.

16 §

Valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus

Maakunnan on toimitettava **Ruokavirastoon Elintarviketurvallisuusvirastoon** tiedot eläimissä epäillyistä ja todetuista vastustettavan, ilmoitettavan ja uuden vakavan eläintaudin tapauksista sekä vastaanottamistansa 14 ja 15 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista. Lisäksi maakunnan on kuukausittain toimitettava **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** yhteenveto kaikista toimialueellaan todetuista vastustettavista, ilmoitettavista ja uusista vakavista eläintaukeista. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** on ilmoitettava vastustettavien ja uusien vakavien eläintautien esiintymisestä maa- ja metsätalousministeriölle.

Maakunnan on ilmoitettava asianomaiselle maakunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärielle sellaisista eläintaukeista, joista voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvetojen sisällöstä, niiden tekemiseen sovellettavasta määräajasta sekä niiden tekemisessä noudatettavasta menettelystä.

19 §

Ensisijaiset toimenpiteet taudin leviämisen estämiseksi

Eläimistä vastuussa olevan toimijan, joka epäilee eläimellä vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia, on pyrittävä pitämään eläin erillään pitopaikan muista eläimistä sekä vältettävä tartuntaa mahdollisesti levittävien eläinten, tuotteiden, tavaroiden ja aineiden siirtämistä siihen saakka, kunnes maakunta on päättänyt jatkotoimenpiteistä.

Eläinlääkärin, joka epäilee eläimellä vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia, on annettava eläimistä vastuussa olevalle toimijalle viipymättä neuvoja 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

20 §

Eläintautiepäily ja virallinen eläintautiepäily

Maakunnan, joka epäilee eläimellä vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia taikka vastaanottaa 14 tai 15 §:ssä tarkoitetun, vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia koskevan ilmoituksen, on viipymättä tutkittava eläin ja otettava siitä tarvittavat näytteet. Maakunnan on myös tutkittava pitopaikan olosuhteet, muut eläimet, rehut ja kuivikkeet sekä otettava pitopaikasta tarvittavat näytteet. Jos kyseessä on luonnonvarainen eläin, sen on huolehdittava tarvittavien näytteiden ottamisesta eläimen elinympäristöstä. Maakunnan on toimitettava näytteet laboratorioon, jossa ne on tutkittava taudin toteamiseksi tai pois sulkemiseksi.

Jos maakunta pitopaikassa tehtyjen tutkimusten, laboratoriotutkimusten tulosten, eläimen ja tartuntalähteen välisen yhteyden tai muun näihin rinnastettavan syyn perusteella epäilee vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia (*virallinen eläintautiepäily*) eikä tautia voida todeta tai epäilyä sulkea pois eläintä lopettamatta, maakunta voi määrätä eläimen lopetettavaksi. Se ei kuitenkaan voi määrätä eläintä lopetettavaksi, jos virallinen eläintautiepäily koskee valvottavaa eläintautia.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen ja pitopaikan tutkimisesta, näytteiden laadusta ja määrästä, näytteiden lähettämisessä noudatettavasta menettelystä sekä näytteiden tutkimisesta laboratoriossa.

22 §

Selvitys eläintaudin alkuperästä ja levinneisyydestä

Jos kyseessä on virallinen eläintautiepäily taikka vastustettava tai uusi vakava eläintauti on todettu, maakunta laatii selvityksen eläintaudin alkuperästä ja levinneisyydestä. Selvityksestä on käytävä tarpeellisessa laajuudessa ilmi:

- 1) ajankohta, jona tauti on todennäköisesti tullut pitopaikkaan;
- 2) mahdolliset tartuntalähteet;
- 3) eläimistä saadut tuotteet sekä muut aineet ja tavarat, joihin tauti on voinut siirtyä; sekä
- 4) muut pitopaikat, joista tauti on voinut siirtyä pitopaikkaan tai joihin tauti on voinut levitä pitopaikasta tai joissa pidettävät eläimet ovat voineet sairastua samasta tartuntalähteestä.

Maakunnan on tehtävä tarvittavat tutkimukset 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuissa muissa pitopaikoissa ja otettava niistä tarvittavat näytteet.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläintaudin alkuperää ja levinneisyyttä koskevan selvityksen tekemisestä sekä 2 momentissa tarkoitetuista tutkimuksista ja näytteenotoista.

23 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Jos kyseessä on virallinen eläintautiepäily taikka vastustettava tai uusi vakava eläintauti on todettu, maakunnan on viipymättä ryhdyttävä välttämättömiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi. Tällöin maakunta voi tehdä pitopaikasta vastuussa olevalle toimijalle osoitettavan päätöksen, jolla voidaan taudin tarttuvuus, leviävyys ja taudin aiheuttamat haitat huomioon ottaen:

- 1) määrätä pitopaikan eläimet eristettäviksi tai pidettäviksi sisätiloissa sekä kieltää eläinten siirrot pitopaikan eri eläintenpitoyksiköiden välillä tai rajoittaa niitä;
- 2) määrätä eläinten terveydentilan seurannasta ja sitä koskevasta kirjanpitovelvollisuudesta;
- 3) kieltää eläinten, eläimistä saatujen tuotteiden sekä tartuntaa mahdollisesti levittävien muiden aineiden ja tavaroiden siirtäminen pois pitopaikasta tai pitopaikkaan, rajoittaa siirtämistä tai asettaa sille ehtoja sekä määrätä mainittujen tuotteiden, aineiden ja tavaroiden säilyttämisestä ja käsittelystä;
- 4) määrätä pitopaikan eläinten, eläimistä saatujen tuotteiden ja eläinten elinympäristön tutkimisesta sekä pitopaikan eläinten rokottamisesta, lääkitsemisestä tai muusta käsittelystä;
- 5) määrätä eläinten rokottamiseen, lääkitsemiseen tai muuhun käsittelyyn liittyvistä kirjanpitoa, eläinten ja tuotteiden merkitsemistä taikka viranomaisille tehtäviä ilmoituksia koskevista toimijan velvollisuuksista;
- 6) rajoittaa henkilöiden muuta kuin välttämätöntä liikkumista pitopaikkaan ja sieltä pois;
- 7) määrätä välineiden, varusteiden ja suojavaatteiden käytöstä pitopaikassa sekä määrätä niiden sekä eläin-suojien ja eläinten kanssa kosketuksissa olevien pintojen sekä pitopaikassa käyvien ajoneuvojen puhdistuksesta ja desinfiointista;
- 8) määrätä toimenpiteistä, joilla pyritään estämään luonnonvaraisten eläinten ja vektorien pääsy kosketuksiin pitopaikan eläinten kanssa taikka lemmikkieläinten pääsy kosketuksiin muiden eläinten kanssa;
- 9) määrätä pitopaikan tai perkaamon poistoveden käsittelystä ja desinfiointista; sekä

10) määrätä pitopaikan eläimiä, eläimistä saatuja tuotteita sekä tartuntaa mahdollisesti levittäviä muita tuotteita ja rehuja koskevasta kirjanpitovelvollisuudesta siltä osin kuin asiasta ei ole säädetty muualla laissa.

Maakunta huolehtii 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetusta tutkimisesta, rokottamisesta, lääkitsemisestä ja käsittelystä silloin, kun toimenpiteet voi suorittaa vain eläinlääkäri. Maakunnan on saatettava 1 momentin nojalla tehty päätös välittömästi **Ruokaviraston Elintarvikeeturvallisuusviraston** tietoon.

Maakunta voi myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa luvan poiketa 1 momentissa tarkoitetusta päätöksestä, jos poikkeamiseen on perusteltu tarve ja jos poikkeaminen ei aiheuta taudin leviämisen vaaraa. Luvassa voidaan asettaa taudin leviämisen estämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää toimenpiteistä, joihin valvontaviranomaisen on ryhdyttävä kunkin eläintaudin vastustamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan lisäksi tarkemmat säännökset 3 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisen edellytyksistä.

24 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Maakunnan on kumottava 23 §:n 1 momentin nojalla tehty päätös välittömästi, kun eläintautia ei enää epäillä. Päätös on kumottava myös, kun on voitu laboratoriotutkimuksin tai muulla riittävällä tavalla varmistua siitä, ettei eläintautia enää esiinny pitopaikassa tai ettei eläintaudista enää aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle pitopaikassa tehtyjen toimenpiteiden seurauksena. Uuden vakavan eläintaudin leviämisen estämiseksi tehty päätös on kumottava viimeistään kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei tautia ole siihen mennessä nimetty vastustettavaksi eläintaudiksi.

Ruokaviraston Elintarvikeeturvallisuusviraston on ilmoitettava maakunnalle välittömästi tiedossaan olevista, päätöksen voimassaoloon vaikuttavista seikoista.

Pitopaikasta vastuussa olevan toimijan, joka ryhtyy toimenpiteisiin valvottavan eläintaudin hävittämiseksi, tulee tehdä toimenpiteistä ennakolta ilmoitus maakunnalle, jos se on eläintaudista vapautumisen varmistamiseksi välttämätöntä. Maakunnan on valvottava toimenpiteiden suorittamista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mikä on kunkin eläintaudin osalta riittävä tapa varmistaa, ettei eläintautia enää esiinny pitopaikassa tai ettei eläintaudista enää aiheudu vaaraa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään eläintaukeista, joiden hävittämistä koskevista toimenpiteistä on tehtävä 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

26 §

Päätös eläintaudin hävittämiseksi pitopaikasta

Jos vaarallinen, helposti leviävä tai uusi vakava eläintauti on todettu, **Ruokavirasto Elintarvikeeturvallisuusvirasto** voi ryhtyä välttämättömiin toimenpiteisiin taudin hävittämiseksi pitopaikasta. Tällöin se voi pitopaikasta vastuussa olevalle toimijalle osoitettavalla päätöksellään:

- 1) määrätä eläimiä lopetettaviksi, teurastettaviksi tai perattaviksi;
- 2) määrätä eläimistä saatujen tuotteiden sekä tartuntaa mahdollisesti levittävien muiden aineiden ja tavaroiden käsittelystä, käytöstä ja hävittämisestä;
- 3) määrätä, että pitopaikassa on suoritettava perusteellinen puhdistus ja desinfiointi;
- 4) määrätä, että laitumet ja muut ulkoalueet on käsiteltävä tartunnan hävittämiseksi tai määrätä ne käyttökieltoon;
- 5) määrätä hävitettäväksi sellaiset esineet ja rakenteet, joita ei voida puhdistaa tai desinfoida taikka joiden puhdistus ja desinfiointi tulisi esineiden ja rakenteiden arvo huomioon ottaen suhteettoman kalliiksi;
- 6) kieltää uusien eläinten tuomisen pitopaikkaan ennen kuin riittävä aika on kulunut puhdistuksesta ja desinfioinnista tai rakenteiden uusimisesta; sekä
- 7) määrätä pitopaikassa olevia ja sinne tuotavia eläimiä koskevista tutkimuksista.

Ruokavirasto Elintarvikeeturvallisuusvirasto voi tehdä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen myös vaarallista, helposti leviävää tai uutta vakavaa eläintautia koskevan virallisen eläintautiepäilyn perusteella, jos se on välttämätöntä taudin leviämisen estämiseksi ja jos tautia ei voida todeta tai epäilyä sulkea pois kohtuullisessa ajassa taudin tarttuvuuteen, leviävyyteen ja sen aiheuttamiin haittoihin nähden.

Maakunta vastaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanosta. Se, jolle päätös on osoitettu, on velvollinen avustamaan täytäntöönpanossa siinä laajuudessa kuin se on kohtuullista ottaen huomioon hänen koulutuksensa, työkokemuksensa, terveydentilansa sekä muut hänen henkilökohtaiset ominaisuutensa ja olosuhteensa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kunkin eläintaudin hävittämisen edellyttämistä välttämättömistä toimenpiteistä.

28 §

Toimenpiteet muiden kuin vastustettaviksi eläintaudiksi nimettyjen zoonoosien yhteydessä

Jos muuta kuin vastustettavaksi eläintaudiksi nimettyä zoonoosia epäillään tai todetaan esiintyvän pitopaikassa, jossa ammattimaisesti harjoitetaan eläinten myyntiä kuluttajille, eläinten näytteille asettamista tai eläimiin liittyvää harrastustoimintaa, pitopaikasta vastuussa oleva toimija on velvollinen tiedottamaan asiasta eläinten ostajille ja pitopaikassa vieraileville henkilöille sekä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin heidän suojaamiseksi tartunnalta.

Jos ihmisten terveydelle aiheutuvan vaaran torjumiseksi on välttämätöntä, maakunta voi pitopaikasta vastuussa olevalle toimijalle osoitettavalla päätöksellään määrätä:

- 1) pitopaikassa käytettävien varusteiden ja välineiden puhdistuksesta ja desinfioinnista;
- 2) sellaisten pitopaikassa pidettävien tuotteiden, aineiden ja tavaroiden säilyttämisestä ja käytöstä, joissa voi olla tartuntaa;
- 3) eläinsuojien ja eläinten kanssa kosketuksissa olevien pintojen puhdistuksesta ja desinfioinnista;
- 4) haittaeläinten torjunnasta ja seurannasta;
- 5) tavasta, jolla eläinten ostajia ja pitopaikassa vierailevia henkilöitä ohjataan suojautumaan tartunnalta; sekä
- 6) pitopaikassa pidettävien eläinten lääkitsemisestä.

29 §

Tuotteiden jäljitys, käsittely ja hävittäminen

Maakunnan on 22 §:ssä tarkoitetun selvityksen yhteydessä mahdollisuuksien mukaan jäljitettävä ne helposti leviävän tai vaarallisen eläintaudin leviämisen vaaraa aiheuttavat tuotteet, jotka on saatu pitopaikassa pidetyistä taudille alttiisiin eläinlajeihin kuuluvista eläimistä sen ajankohdan jälkeen, jona tauti on selvityksen perusteella todennäköisesti tullut pitopaikkaan.

Ruokavirasto Elin- ja eläinlääkintävirasto voi tuotteiden omistajalle tai haltijalle osoitettavalla päätöksellään määrätä 1 momentissa tarkoitettujen tuotteiden sekä niiden kanssa kosketuksessa olleiden tuotteiden säilyttämisestä ja käsittelystä tartuntavaaran poistamiseksi sekä tuotteiden merkitsemisestä niiden alkuperää ja käsittelyä osoittavalla merkinnällä. Jos käsittelyllä ei voida poistaa tartuntavaaraa, **Ruokavirasto Elin- ja eläinlääkintävirasto** voi määrätä tuotteet hävitettäväksi. Se jolle päätös on osoitettu, vastaa **Ruokaviraston Elin- ja eläinlääkintäviraston** päätöksen täytäntöönpanosta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, mitä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä kunkin eläintaudin vastustaminen edellyttää, sekä antaa toimenpiteistä tarkempia säännöksiä.

30 §

Eläintautitapaukset luonnonvaraisilla eläimillä

Jos vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia epäillään tai todetaan luonnonvaraisilla eläimillä, maakunnan on järjestettävä taudille herkkien luonnonvaraisten eläinten terveydentilan seuranta ja tähän liittyvä näytteenotto. Lisäksi maakunnan on järjestettävä kuolleiden luonnonvaraisten eläinten hävittäminen siten, ettei niistä aiheudu taudin leviämisen vaaraa.

Jos 1 momentissa säädettyihin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä vain luonnonsuojelu-, metsästys- tai kalastuslaissa tarkoitettulla luvalla, maakunta vastaa luvan hakemisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luonnonvaraisten eläinten terveydentilan seurannasta, näytteiden ottamisesta ja kuolleiden luonnonvaraisten eläinten hävittämisestä.

34 §

Toimenpiteet rajoitusvyöhykkeellä

Jos taudin leviämisen estämiseksi tai ihmisten terveyden suojaamiseksi on välttämätöntä, **Ruokavirasto Elin- ja eläinlääkintävirasto** voi päätöksellään:

- 1) määrätä, että maakunnan on tarkastettava rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevat pitopaikat, joissa pidetään taudille alttiisiin lajeihin kuuluvia eläimiä, ja näissä pitopaikoissa pidettävät eläimet sekä ottamaan tarvittavat näytteet taudin varalta;
- 2) määrätä, että vyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta vastuussa olevan toimijan on eristettävä vyöhykkeellä pidettävät eläimet tai pidettävä niitä sisätiloissa taikka kieltää eläinten siirtäminen pitopaikan eri eläintenpitoyksiköiden välillä, rajoittaa siirtämistä tai asettaa sille ehtoja;

3) määrätä, että eläimistä vastuussa olevien toimijoiden tulee seurata vyöhykkeellä pidettävien eläinten terveydentilaa, käsitellä mainitut eläimet ja vyöhykkeellä olevat alkioit ja sukusolut taikka lääkittää eläimet sekä pitää kirjaa eläinten terveydentilan seurannasta, käsittelystä ja lääkitsemisestä;

4) kieltää eläinten, eläimistä saatujen tuotteiden, eläinten kuljetuskaluston sekä eläintautia mahdollisesti levittävien muiden aineiden ja tavaroiden kuljetuksen tai muun siirtämisen vyöhykkeellä, sen rajojen yli tai sen kautta, rajoittaa sitä tai asettaa sille ehtoja;

5) kieltää vyöhykkeeltä peräisin olevien eläinten ja niistä saatujen tuotteiden saattamisen markkinoille taikka käyttämisen ihmisten tai eläinten ravinnoksi, rajoittaa mainittua toimintaa sekä määrätä tavasta, jolla eläimistä vastuussa olevien toimijoiden ja tuotteiden haltijoiden on säilytettävä mainittuja eläimiä ja tuotteita sekä käytettyjä kuivikkeita tai käsiteltävä ne;

6) määrätä eläimistä vastuussa olevien toimijoiden ja tuotteiden haltijoiden velvollisuudesta merkitä vyöhykkeeltä peräisin olevat eläimet ja eläimistä saadut tuotteet merkinnällä, joka kuvaa niiden alkuperää, vapautta eläintaudeista ja käsittelyä, taikka lisäämään merkintä eläinten ja tuotteiden mukana seuraaviin asiakirjoihin;

7) rajoittaa henkilöiden liikkumista vyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoissa ja eläinsuojissa sekä määrätä eläinten kanssa kosketuksessa olevien henkilöiden velvollisuudesta käyttää suojavaatteita, peseytyä sekä puhdistaa ja desinfioida vaatteitaan ja varusteitaan;

8) määrätä vyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta vastuussa olevan toimijan estämään tartunnan leviäminen luonnonvaraisten eläinten, vektorien, lemmikkieläinten taikka pitopaikassa käyvien ajoneuvojen välityksellä;

9) määrätä maakunnan toteuttamaan toimenpiteitä vyöhykkeen eri osien välisen rajan taikka vyöhykkeen ulkorajan ylittävien henkilöiden vaatteiden ja jalkineiden sekä ajoneuvojen ja tavaroiden puhdistamiseksi ja desinfioimiseksi sekä vyöhykkeellä sen estämiseksi, ettei eläintauti pääse leviämään luonnonvaraisten eläinten tai vektorien välityksellä;

10) kieltää eläinten keinosiemennyksen, alkionsiirrot ja astutukset vyöhykkeellä, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja;

11) kieltää eläintaudille alttiiden eläinlajien vapauttamisen luontoon sekä luonnonvaraisten eläintaudille alttiiden eläinlajien ruokinnan vyöhykkeellä;

12) kieltää eläinten rokotuksen vyöhykkeellä; sekä

13) määrätä eläimistä vastuussa olevien toimijoiden ja tuotteiden haltijoiden velvollisuudesta pitää kirjaa vyöhykkeellä olevista eläimistä, eläimistä saaduista tuotteista sekä tartuntaa mahdollisesti levittävistä tuotteista ja rehuista, ellei asiasta säädetä muualla laissa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat säännökset siitä, mitä 1 momentissa tarkoitettuja kieltoja, ehtoja, rajoituksia ja toimenpiteitä kunkin eläintaudin vuoksi perustetulla rajoitusvyöhykkeellä sekä, jos vyöhyke on jaettu osiin, sen osissa on määrättävä noudatettavaksi ja missä laajuudessa niitä on määrättävä noudatettavaksi.

36 §

Toimenpiteet rajoitusalueella

Jos helposti leviävän eläintaudin leviämisen estämiseksi tai maan muiden alueiden hyvän eläintautitilanteen turvaamiseksi on välttämätöntä taikka Euroopan unionin lainsäädännössä sitä edellytettäessä, voi maa- ja metsätalousministeriö päätöksellään:

1) kieltää eläinten, eläimistä saatujen tuotteiden, eläinten kuljetusvälineiden sekä eläintautia mahdollisesti levittävien muiden aineiden ja tavaroiden kuljetuksen tai muun siirtämisen rajoitusalueella ja sieltä pois, rajoittaa sitä tai asettaa sille ehtoja;

2) määrätä, ettei eläimiä tai tuotteita saa siirtää pois rajoitusalueelta, ellei niitä ole käsitelty mahdollisen tartunnan poistamiseksi tai ellei eläimiä ole pidetty karanteenissa sekä määrätä eläinten tai tuotteiden sallituista käyttötavoista;

3) määrätä eläimistä vastuussa olevia toimijoita toimittamaan maakunnalle tietoja rajoitusalueella sijaitsevaan pitopaikkaan tuotujen ja sieltä pois siirrettyjen eläinten lajeista, määristä ja tunnistusmerkinnöistä;

4) määrätä eläinten kuljettajia ja välittäjiä toimittamaan maakunnalle tietoja rajoitusalueella, -alueelta tai -alueelle kuljettamistaan tai välittämistään eläimistä, niiden kuljetuksesta sekä välitettyjen eläinten osto- ja myyntitapahtumista;

5) määrätä eläimistä vastuussa olevien toimijoiden ja tuotteiden haltijoiden velvollisuudesta merkitä rajoitusalueelta peräisin olevat eläimet ja eläimistä saadut tuotteet merkinnällä, joka kuvaa niiden alkuperää, vapautta eläintaudeista ja käsittelyä, taikka lisäämään merkintä eläinten ja tuotteiden mukana seuraaviin asiakirjoihin; sekä

6) määrätä, että sen, joka siirtää eläimiä tai eläimistä saatuja tuotteita pois rajoitusalueelta, on todistettava eläinten ja tuotteiden alkuperä ja vapaus eläintaudista maakunnan antamalla virallisella terveystodistuksella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista kielloista, ehdoista, rajoituksista ja toimenpiteistä sekä siitä, miltä osin niitä on määrättävä sovellettavaksi kunkin eläintaudin osalta.

38 §

Alueellisesta toimenpiteestä poikkeaminen

Maakunta voi myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa luvan poiketa tartunta-alueella, rajoitusvyöhykkeellä tai rajoitusalueella noudatettavasta kiellosta, ehdosta, rajoituksesta tai toimenpiteestä, jos poikkeaminen ei aiheuta taudin leviämisen vaaraa. Luvassa asetetaan eläintaudin vastustamiseksi välttämättömät ehdot.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä kielloista, ehdoista, rajoituksista ja toimenpiteistä, joiden osalta lupa voidaan myöntää, sekä luvan myöntämisen edellytyksistä.

39 §

Eläinten lopettaminen tartunta-alueella, rajoitusvyöhykkeellä ja rajoitusalueella

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi päätöksellään määrätä tartunta-alueella, rajoitusvyöhykkeellä ja rajoitusalueella sijaitsevista pitopaikoista pidettäviä, taudille alttiiseen lajiin kuuluvia eläimiä lopettaviksi, jos alueella tai vyöhykkeellä esiintyy helposti leviävää eläintautia, joka uhkaa levitä muualle maahan 4 luvussa sekä 32—36 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä huolimatta, alueella tai vyöhykkeellä on paljon taudille alttiiseen lajiin kuuluvia eläimiä, joita ei voida suojata tartunnalta, ja eläinten lopettaminen on välttämätöntä taudin leviämisen estämiseksi. **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi myös määrätä, että eläimet on ennen lopettamista rokotettava, jos eläimiä ei voida lopettaa riittävän nopeasti taudin leviämisen estämiseksi.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi päätöksellään ja eläimen omistajan hakemuksesta määrätä eläimiä lopettaviksi tartunta-alueella, rajoitusvyöhykkeellä ja rajoitusalueella, jos eläinten siirtämistä koskevat, 32, 34 ja 36 §:ssä tarkoitetut kiellot, ehdot tai rajoitukset ovat olleet voimassa yli 14 vuorokautta ja huomattavasti vaikeuttavat eläinten pitoa taloudellisista tai eläinten hyvinvointiin liittyvistä syistä.

Maakunta vastaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanosta. Eläimistä vastuussa oleva toimija on velvollinen avustamaan päätöksen täytäntöönpanossa siinä laajuudessa kuin se on kohtuullista ottaen huomioon hänen koulutuksensa, työkokemuksensa, terveydentilansa sekä hänen muut henkilökohtaiset ominaisuutensa ja olosuhteensa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista toimenpiteistä sekä siitä, millä edellytyksillä ja missä laajuudessa niitä voidaan soveltaa kunkin eläintaudin osalta.

40 §

Hätärokotus

Jos eläintautia ei muuten voida kohtuullisin toimenpitein hävittää tartunta-alueelta ja rajoitusvyöhykkeeltä tai jos Euroopan unionin lainsäädännössä sitä edellytetään, alueella ja vyöhykkeellä voidaan toteuttaa pakollinen eläinten hätärokotus. Hätärokotus voidaan ulottaa koskemaan kaikkia eläintaudille alttiiseen lajiin kuuluvia eläimiä, joille rokote on saatavissa, tai sellaisia eläimiä tai pitopaikkoja, joihin liittyy erityinen riski eläintaudin esiintymisestä tai sen leviämisestä edelleen.

Maakunta vastaa eläinten hätärokotuksen toteuttamisesta. Eläimistä vastuussa oleva toimija on velvollinen sallimaan sen, että eläimet rokotetaan ja että rokotetut eläimet merkitään tarvittavilla merkinnöillä. Eläimistä vastuussa olevan toimijan tai rokotuksen suorittajan on tehtävä rokotuksesta tarvittavat merkinnät eläimiä koskeviin todistuksiin, luetteloihin ja muihin asiakirjoihin. Valvontaviranomaisten tulee toteuttaa tarvittavat tutkimukset eläintaudin esiintymisen seuraamiseksi.

Jos tartunta-alueella ja rajoitusvyöhykkeellä toteutetaan hätärokotus, voidaan eläinten ja niistä saatujen tuotteiden kuljetus ja muu siirtäminen eläintaudin leviämisen estämiseksi välttämättömistä syistä kieltää taikka sitä rajoittaa tai asettaa sille ehtoja. Samoin perustein voidaan määrätä, ettei rokotetuista eläimistä saatuja tuotteita saa käyttää tai saattaa markkinoille, ellei niitä ole asianmukaisesti käsitelty ja merkitty sekä määrätä tuotteiden sallituista käyttötapoista.

Hätärokotuksen toteuttamisesta ja siitä, mitä eläimiä ja pitopaikkoja hätärokotus koskee, säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään käytettävistä rokotteista, rokotustavasta ja rokotusten tiheydestä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään myös 3 momentissa tarkoitetuista kielloista, ehdoista ja rajoituksista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä rokotuksesta todistuksiin, luetteloihin ja asiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä.

41 §

Alueiden luokittelu vesieläintautien leviämisen estämiseksi

Vesieläimiin tarttuvien vastustettavien eläintautien leviämisen estämiseksi Suomen alueita voidaan muiden alueellisten toimenpiteiden toteuttamisesta riippumatta luokitella kunkin taudin osalta seuraavasti:

- 1) taudista vapaat alueet;
- 2) alueet, joilla toteutetaan seuranta taudista vapaan aseman saavuttamiseksi;
- 3) alueet, joiden asema taudin suhteen on määrittelemätön;
- 4) alueet, joilla tautia esiintyy ja joilta se pyritään hävittämään; sekä
- 5) alueet, joilla tautia esiintyy ja joilta sitä ei pyritä hävittämään.

Luokkaan 1 tai 3 kuuluvalla alueella ei saa siirtää alempaan luokkaan kuuluvalla alueella kyseessä olevalla eläintaudille alttiiseen lajiin tai vektorilajiin kuuluvia vesieläimiä tai niiden sukusoluja taikka perkaamattomia kuolleita kaloja. Luokkaan 2 tai 4 kuuluvalla alueella ei saa siirtää kyseessä olevalla eläintaudille alttiiseen lajiin tai vektorilajiin kuuluvia vesieläimiä tai niiden sukusoluja taikka perkaamattomia kuolleita kaloja muulta kuin luokkaan 1 kuuluvalla alueelta. Kiellot eivät kuitenkaan koske siirtoja, joista aiheutuva eläintaudin leviämisen vaara on vähäinen.

Jos taudille alttiiseen lajiin tai vektorilajiin kuuluvia vesieläimiä tai niiden sukusoluja taikka perkaamattomia kuolleita kaloja siirretään 1 momentissa tarkoitetulle luokitellulle alueelle tai sieltä pois, eläimistä vastuussa olevan toimijan on Euroopan unionin lainsäädännössä sitä edellytettäessä todistettava siirrettävien vesieläinten ja sukusolujen alkuperä ja vapaus kyseisestä taudista maakunnan antamalla virallisella terveystodistuksella.

Alueet luokitellaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Luokittelussa on otettava huomioon maantieteelliset, hallinnolliset, ekologiset sekä epidemiologiset tekijät. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään 2 momentissa tarkoitetuista siirroista, joita mainitussa momentissa tarkoitetut kiellot eivät koske, sekä siirroista, joissa vaaditaan 3 momentissa tarkoitettua todistusta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä mainituista todistuksista.

42 §

Lokero

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi hakemuksesta hyväksyä pitopaikan, jonka toimintaan liittyvät riskit tietyn vastustettavan eläintaudin leviämisestä ovat poikkeuksellisen hyvin hallinnassa, taikka tällaisten pitopaikkojen muodostaman verkoston yksiköksi (*lokero*), johon ei sovelleta kaikkia tässä luvussa tarkoitettuja alueellisia kieltoja, ehtoja, rajoituksia ja toimenpiteitä mainitun eläintaudin leviämisen estämiseksi. Lokeroon kuuluvan pitopaikan on oltava maakunnan säännöllisessä valvonnassa.

Lokeron hyväksymistä koskevassa hakemuksessa tulee ilmoittaa hakijan sekä pitopaikan tai pitopaikkojen yhteystiedot. Hakemukseen tulee liittää kuvaus lokeron toiminnasta, toimintaan liittyvistä eläintautiriskeistä sekä toimenpiteistä, joilla riskejä hallitaan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat säännökset siitä, mitkä alueelliset kiellot, ehdot, rajoitukset ja toimenpiteet eivät koske lokeroita. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämiä tarkempia säännöksiä lokeron hyväksymisen edellytyksistä, hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä sekä lokeroa valvovan viranomaisen suorittamien tarkastusten tiheydestä ja sisällöstä.

44 §

Toimenpiteet pitopaikoissa sekä eläinnäyttelyt ja eläinkilpailut

Jos helposti leviävää tai vaarallista eläintautia esiintyy Suomessa taikka jos sitä epäillään esiintyvän luonnonvaraisissa eläimissä tai leviävän Suomeen luonnonvaraisten eläinten tai vektoreiden välityksellä tai muulla vastaavalla tavalla, voidaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin eläintaudin leviämisen estämiseksi. Tässä tarkoituksessa voidaan:

- 1) velvoittaa eläimistä vastuussa olevia toimijoita seuraamaan taudille alttiisiin lajeihin kuuluvien eläinten terveydentilaa;
- 2) velvoittaa eläimistä vastuussa olevia toimijoita pitämään taudille alttiisiin lajeihin kuuluvia eläimiä sisätiloissa;
- 3) kieltää eläintaudin leviämisen vaaraa aiheuttava luonnonvaraisten eläinten ruokinta;

4) velvoittaa eläimistä vastuussa olevia toimijoita suojaamaan ulkona pidettävien eläinten ruokintapaikat ja toteuttamaan muita toimenpiteitä sen estämiseksi, etteivät pitopaikoissa pidettävät eläimet saa tartuntaa luonnonvaraisista eläimistä;

5) velvoittaa pitopaikoista vastuussa olevia toimijoita huolehtimaan pitopaikan eläinsuojissa käytettyjen vaatteiden ja jalkineiden puhdistuksesta ja desinfiomisesta;

6) velvoittaa valvontaviranomaisia torjumaan ja seuraamaan vektorien esiintymistä;

7) velvoittaa pitopaikoista vastuussa olevia toimijoita ja pitopaikoissa vierailevia henkilöitä toteuttamaan toimenpiteitä tartunnan leviämisen estämiseksi pitopaikoissa käyvien ajoneuvojen välityksellä; sekä

8) kieltää taudille alttiisiin lajeihin kuuluvien eläinten vieminen eläinnäyttelyihin, eläinkilpailuihin tai muihin vastaaviin tilaisuuksiin.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista velvoitteista ja kielloista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Maakunnan on tehtävä pitopaikoissa tarkastuksia 1 momentin 1—7 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden ja kieltojen noudattamisen valvomiseksi.

45 §

Väliaikainen kuljetuskielto

Jos Suomessa on todettu esiintyvän helposti leviävää eläintautia, jonka levinneisyyttä ei tunneta tai joka uhkaa levitä edelleen 4 luvussa sekä 32—36 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä huolimatta, taikka kyseessä on tällaista tautia koskeva virallinen eläintautiepäily, **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi Euroopan unionin lainsäädännössä sitä edellytettäessä sekä taudin leviämisen estämiseksi ja tautitilanteen selvittämiseksi välttämättömistä syistä päätöksellään kieltää eläinten kuljetuksen koko maassa taikka rajoittaa sitä. Päätös voi olla voimassa enintään 14 vuorokauden ajan taudille alttiisiin lajeihin kuuluvien eläinten kuljetusten osalta ja enintään kolmen vuorokauden ajan muihin lajeihin kuuluvien eläinten kuljetusten osalta. Päätös on kumottava välittömästi sen jälkeen, kun kiellon tai rajoituksen asettamiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole.

Jos taudille alttiisiin lajeihin kuuluvien eläinten kuljetusta koskevaa kieltoa tai rajoitusta on taudin laajan levinneisyyden tai merkittävän leviämisuhan takia välttämätöntä pitää voimassa pidempään kuin 1 momentin mukaan on mahdollista, maa- ja metsätalousministeriö voi päätöksellään jatkaa kiellon tai rajoituksen voimassaoloa. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** on mainittujen edellytysten täytyessä tehtävä maa- ja metsätalousministeriölle aloite kiellon tai rajoituksen voimassaolon jatkamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön päätös on kumottava välittömästi sen jälkeen, kun kiellon tai rajoituksen asettamiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätös sekä sen kumoamista koskeva päätös julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** on asianmukaisesti ja riittävällä tavalla tiedotettava päätöksestä.

Maakunta voi yksittäistapauksessa myöntää hakemuksesta luvan poiketa tässä pykälässä tarkoitettusta kiellosta tai rajoituksesta edellyttäen, että luvan myöntäminen ei aiheuta taudin leviämisen vaaraa.

47 §

Sperman keräysaseman hyväksyminen

Maakunta hyväksyy sperman keräysaseman hakemuksesta. Hyväksymisen edellytyksenä on, että:

1) aseman tilat soveltuvat eläinten pitämiseen ja eristämiseen, sperman keräykseen, käsittelyyn ja säilytykseen sekä välineiden huoltamiseen ja että nämä tilat on siten suunniteltu, rakennettu ja huollettavissa, että eläintautien leviäminen voidaan tehokkaasti estää;

2) eläintautien leviämisen estämisestä asemalla vastaa nimetty eläinlääkäri; sekä

3) aseman henkilöstöllä on tehtäviensä hoitamisen kannalta riittävät tiedot ja taidot.

Hyväksymistä koskevasta hakemuksesta tulee käydä ilmi toimijan sekä sperman keräysaseman yhteystiedot, ja hakemukseen on liitettävä kuvaus keräysasemalla harjoitettavasta toiminnasta sekä selvitys 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista seikoista. Hyväksymistä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja. **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** antaa hyväksytylle sperman keräysasemalle Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyn hyväksymisnumeron.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat säännökset hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä.

49 §

Alkioiden keräysryhmän ja alkioiden tuotantoryhmän hyväksyminen

Maakunta hyväksyy alkioiden keräysryhmän ja alkioiden tuotantoryhmän hakemuksesta.

Alkioiden keräysryhmän hyväksyminen edellyttää, että:

- 1) keräysryhmän käytettävissä on asianmukaisesti varustetut tilat alkioiden tutkimiseen, käsittelyyn, säilyttämiseen, pakkaamiseen ja välineiden huoltamiseen;
- 2) keräysryhmän toiminnasta vastaa ryhmään kuuluva nimetty eläinlääkäri; sekä
- 3) keräysryhmän jäsenillä on tehtävän hoitamisen kannalta riittävät tiedot ja taidot.

Alkioiden tuotantoryhmän hyväksyminen edellyttää, että hakijana on hyväksytty alkioiden keräysryhmä, jonka jäsenillä on riittävät alkioiden tuotantoon käytettäviä menetelmiä sekä tuotantoon liittyviä hygieniavaatimuksia ja eläintautien vastustamista koskevat tiedot ja taidot. Tuotantoryhmän käytettävissä on lisäksi oltava 2 momentin 1 kohdassa säädetty edellytykset täyttävät kiinteät tilat munasolujen keräykseen, alkioiden tuotannossa käytettävien sukusolujen säilytykseen ja käsittelyyn sekä alkioiden tuotantoon ja säilytykseen.

Alkioiden keräysryhmän ja alkioiden tuotantoryhmän hyväksymistä koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava ryhmän jäsenten yhteystiedot ja, jos ryhmällä on kiinteät tilat toimintaansa varten, toimitilojen yhteystiedot. Hakemukseen on liitettävä kuvaus ryhmän toiminnasta sekä selvitys hyväksymiselle säädettyjen edellytysten täyttymisestä. Hyväksymistä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto antaa hyväksytylle alkioiden keräysryhmälle ja alkioiden tuotantoryhmälle Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyn hyväksymisnumeron.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat säännökset hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä.

52 §

Spermavaraston hyväksyminen

Maakunta hyväksyy spermavaraston hakemuksesta. Hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) varastolla on toimintaan soveltuvat tilat ja välineet ja se on siten rakennettu, eristetty ja huollettavissa, että sperman hygieeninen laatu ei vaarannu ja eläintautien leviäminen voidaan tehokkaasti estää;
- 2) eläintautien leviämisen estämisestä varastossa vastaa nimetty eläinlääkäri; ja
- 3) varaston henkilöstöllä on tehtävän hoitamisen kannalta riittävät tiedot ja taidot.

Hyväksymistä koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava toimijan ja spermavaraston yhteystiedot, ja hakemukseen on liitettävä kuvaus spermavaraston toiminnasta sekä selvitys 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua seikoista. Hyväksymistä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja. **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** antaa hyväksytylle spermavarastolle Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyn hyväksymisnumeron.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat säännökset hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä.

54 §

Luvanvaraisessa toiminnassa tapahtuvat muutokset ja toiminnan valvonta

Sperman keräysaseman, alkioiden keräysryhmän, alkioiden tuotantoryhmän sekä spermavaraston toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista on ilmoitettava viipymättä maakunnalle.

Maakunta valvoo sperman keräysasemia, alkioiden keräysryhmiä, alkioiden tuotantoryhmiä sekä spermavarastoja ja suorittaa niissä säännöllisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ne täyttävät hyväksymiselle säädetty edellytykset ja että toiminnalle säädettyjä vaatimuksia ja hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan. Lisäksi maakunta valvoo sperman keräysasemalle toimitettavien eläinten eristämistä pitopaikassa sekä vastaa sperman keräysasemalle tuotavien eläinten ja niiden kanssa samassa pitopaikassa pidettävien muiden eläinten terveydentilaa koskevista tarkastuksista ja tutkimuksista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettua valvonnasta sekä siihen liittyvien tarkastusten ja tutkimusten tiheydestä ja sisällöstä.

56 §

Luvan hakeminen ja toiminnan valvonta

Edellä 55 §:ssä tarkoitettua lupaa koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava toimijan kotipaikka ja yhteystiedot sekä niiden pitopaikkojen yhteystiedot, joissa harjoitettavaa toimintaa hakemus koskee. Hakemukseen on liitettävä kuvaus toiminnasta sekä jokaista pitopaikkaa ja perkaamoa koskeva kirjallinen kuvaus siitä, miten pitopaikassa tai perkaamossa ennalta ehkäistään, seurataan ja torjutaan eläintauteja (*omavalvonnan kuvaus*). Perkaamon toimintaa koskevaan omavalvonnan kuvaukseen on myös liitettävä yksityiskohtainen kuvaus toiminnassa syntyvien jätteiden ja jätevesien käsittelystä.

Lupa myönnetään, jos:

1) omavalvonnan kuvauksessa esitetyt toimet ovat riittäviä eläintautien havaitsemiseksi ja seuraamiseksi sekä niiden leviämisen estämiseksi tai vähentämiseksi;

2) toiminta täyttää eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain 21 §:ssä säädetty vaatimukset luettelon pitämisestä; sekä

3) toiminnasta ei aiheudu vakavaa vaaraa eläintautien leviämisestä.

Jos osa hakemuksessa mainituista pitopaikoista tai perkaamoista ei täytä luvan myöntämisen edellytyksiä, lupa voidaan rajata koskemaan vain edellytykset täyttäviä pitopaikkoja ja perkaamoja. Lupa voidaan sisällyttää eläintautien vastustamisen kannalta välttämättömiä ehtoja. Toimija on velvollinen ilmoittamaan **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** viipymättä toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista sekä pitämään omavalvonnan kuvauksen ajan tasalla. Maakunnan on valvottava toimintaa säännöllisin tarkastuksin, joiden tiheydestä **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** päättää riskinarvioinnin perusteella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luvan edellytyksistä, omavalvonnan kuvauksen sisällöstä, luvan hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä toiminnan valvonnasta.

57 §

Karanteenin hyväksyminen ja toiminta

Tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettun karanteenin tulee olla maakunnan hyväksymä. Karanteenin hyväksymisen edellytyksenä on, että karanteeni on ottaen huomioon karanteenissa pidettävien eläinten asettamat vaatimukset siten suunniteltu, sijoitettu, rakennettu, varustettu ja hoidettu sekä sen toiminta ja valvonta siten järjestetty, että eläintaudit eivät pääse leviämään karanteenin ulkopuolelle taikka karanteenissa pidettäviin eläimiin.

Karanteenin hyväksymistä koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava hakijan ja karanteenin yhteystiedot, ja hakemukseen on liitettävä kuvaus karanteenin toiminnasta sekä selvitys eläintautien leviämisen estämisen kannalta keskeisistä toimintaan, tiloihin ja toiminnan valvontaan liittyvistä seikoista. Hyväksymistä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja. Karanteenin toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista on ilmoitettava viipymättä maakunnalle.

Maakunnan on suoritettava karanteenissa säännöllisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että karanteeni täyttää hyväksymiselle säädetty edellytykset ja että hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä karanteenin hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä sekä karanteenin valvonnasta.

62 §

Hyväksymisen edellytykset ja hyväksymismenettely

Maakunta hyväksyy 61 §:ssä tarkoitettut pitopaikat ja toimijat hakemuksesta. Hyväksyminen edellyttää, että toiminnan kohteena olevien eläinten vapaus eläintaukeista ja jäljitettävyys voidaan riittävällä tavalla varmistaa. Edellytyksenä on lisäksi, että toiminta on siten järjestetty, että eläinten terveydentilan jatkuva seuranta ja hyvän hygieniatason ylläpitäminen on mahdollista ja että eläintautien leviäminen voidaan tehokkaasti estää. Siipikarjan pitopaikan, eläinten keräyskeskuksen ja eläinvalittajan hyväksyminen edellyttää, että toimijalla on toimintaan soveltuvat ja eläintautien leviämisen estämisen kannalta tarkoituksenmukaisesti sijoitetut, rakennetut, varustetut ja huollettavissa olevat tilat.

Hyväksymistä koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava toimijan ja toimintaan käytettävien tilojen yhteystiedot, ja hakemukseen on liitettävä kuvaus toiminnasta sekä selvitys hyväksymiselle säädettyjen edellytysten täyttymisestä. Hyväksymistä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja. Toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista on ilmoitettava viipymättä maakunnalle.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pitopaikkojen ja toimijoiden hyväksymisen edellytyksistä sekä hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto antaa hyväksytylle pitopaikalle ja toimijalle Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyn hyväksymisnumeron.

64 §

Jäsenvaltioiden välillä toimitettaville eläimille, alkioille ja sukusoluille tehtävät tarkastukset

Toimijan on tarkastettava toisesta jäsenvaltiosta vastaanottamansa eläimet, alkioit ja sukusolut, joista voi aiheutua vastustettavan tai uuden vakavan eläintaudin leviämisen vaaraa, sekä eläimiä, alkioita ja sukusoluja koskevat asiakirjat välittömästi niiden saapumisen jälkeen määräpaikassa eläinten, alkioiden ja sukusolujen siirtokelpoisuuden varmistamiseksi. Jos määräpaikkana on keräyskeskus tai teurastamo, joka on valvontaviranomaisen päivittäisessä valvonnassa, edellä tarkoitettun tarkastuksen tekee kuitenkin mainittu valvontaviranomainen. Toimijan on ilmoitettava maakunnalle viipymättä tarkastuksessa havaitsemistaan puutteista sekä säilytettävä eläimiä, alkioita ja sukusoluja, joihin puutteet liittyvät, määräpaikassa siihen saakka, kunnes maakunta tai **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** on päättänyt mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, valvontaviranomaiset voivat tehdä pistokokein tarkastuksia ja ottaa niiden yhteydessä tarvittavat näytteet sen varmistamiseksi, että eläinten, alkioiden ja sukusolujen siirtokelpoisuutta koskevat vaatimukset täyttyvät. Tarkastus voidaan suorittaa eläinten tai tuotteiden määräpaikassa, kuljetuksen aikana taikka elävien eläinten kyseessä ollen myös pitopaikassa, johon eläimet on toimitettu määräpaikasta.

Toimijan on tarkastettava toiseen jäsenvaltioon toimitettavat eläimet, alkioit ja sukusolut, joista voi aiheutua vastustettavan tai uuden vakavan eläintaudin leviämisen vaaraa, niiden siirtokelpoisuuden varmistamiseksi. Niissä tapauksissa, joissa toimitettavan erän mukana vaaditaan siirtokelpoisuuden osoittamiseksi virallinen terveystodistus, tarkastuksen suorittaa ja todistuksen antaa kuitenkin toimijan pyynnöstä maakunta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämät säännökset eläimistä ja eläimistä saaduista tuotteista, jotka on 1 tai 3 momentissa säädetyllä tavalla tarkastettava. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä tarkastuksen suorittamisesta.

67 §

Toiminnan valvonta

Maakunta valvoo 60 §:n nojalla rekisteröityjä toimijoita ja 62 §:n nojalla hyväksytyjä toimijoita ja pitopaikkoja sekä 63 §:ssä tarkoitettua luvanvaraista toimintaa. Maakunnan on suoritettava tarkastuksia sen varmistamiseksi, että hyväksytyt toimijat ja pitopaikat täyttävät hyväksymiselle säädetyt edellytykset ja että hyväksymispäätöksessä tai luvassa asetettuja ehtoja noudatetaan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastusten tiheydestä ja sisällöstä.

68 §

Toimenpiteet taudinpurkausten yhteydessä

Jos toisesta jäsenvaltiosta toimitetulla tai Suomen kautta kuljetettavalla eläimellä todetaan tai lähtöpaikassa vallitsevan eläintautitilanteen vuoksi taikka muusta perustellusta syystä epäillään olevan vastustettava tai uusi vakava eläintauti, **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi päätöksellään määrätä eläimen lopetettavaksi, pidettäväksi eristettynä määräpaikassa, asetettavaksi karanteeniin taikka palautettavaksi jäsenvaltioon, josta eläin on tuotu, jos kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen hyväksyy palautuksen. Toimenpiteisiin ryhtyminen edellyttää, että näytteet eläintaudin varalta on otettu neljän viikon kuluessa maahantuonnista. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** päätöksessä voidaan asettaa toimenpiteiden suorittamista koskevia välttämättömiä ehtoja sekä määrätä eristämisen tai karanteenin yhteydessä suoritettavista, eläimelle tehtävistä välttämättömistä tutkimuksista.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös maahan tuodusta siitosmunasta kuoriutunutta lintua, kuitenkin siten, että näytteet on toimenpiteisiin ryhtymiseksi otettava neljän kuukauden kuluessa maahantuonnista.

Jos jollain toiseen jäsenvaltioon kuuluvalla alueella esiintyy sellaista vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia, joka uhkaa levitä Suomeen kyseiseltä alueelta toimitetun tai Suomen kautta kuljetettavan eläimestä saadun tuotteen välityksellä, **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi määrätä tuotteen hävitettäväksi, käsiteltäväksi siten, että eläintaudin leviämisen vaara poistuu, säilytettäväksi siihen saakka, kunnes tuotteeseen liittyvästä eläintaudin leviämiskaarasta on saatu selvyys taikka palautettavaksi jäsenvaltioon, josta tuote on tuotu, jos kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen hyväksyy palautuksen.

Toimija vastaa 1 ja 3 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamisesta. Maakunta valvoo toimenpiteiden suorittamista. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa noudatetaan lisäksi, mitä 4 luvussa säädetään toiminnasta taudinpurkauksissa.

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on viipymättä ilmoitettava maa- ja metsätalousministeriölle 1 ja 3 momentissa tarkoitettua päätöksestään. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämiä tarkempia säännöksiä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

71 §

Eläinlääkintötodistukset, vientitarkastukset ja Traces-tietojärjestelmän käyttö

Muuhun kuin jäsenvaltioon vietävien eläinten ja eläimistä saatujen tuotteiden mukana vaadittavan virallisen eläinlääkintötodistuksen antaa toimijan pyynnöstä maakunta. Maakunnan on ennen todistuksen myöntämistä tarkastettava eläimet ja niiden pitopaikka ja tuotteet, ellei eläinten ja tuotteiden vientikelpoisuudesta sekä määränpäävaltion asettamien tuontivaatimusten ja mahdollisten kauttakuljetukseen liittyvien vaatimusten täyttymisestä voida muulla tavoin varmistua.

Eläinlääkintötodistusten laatimisessa tai lähettämisessä voidaan käyttää 66 §:ssä tarkoitettua Traces-tietojärjestelmää, jos Euroopan unionin lainsäädännössä se sallitaan. Tietojärjestelmää on käytettävä todistusten laatimisessa ja lähettämisessä, jos Euroopan unionin lainsäädännössä sitä edellytetään tai Euroopan unionin ja määränpäävaltion kesken niin sovitaan. Toimija vastaa eläinlääkintötodistuksen laatimista varten tarvittavien perustietojen antamisesta ja vaadittaessa näiden tietojen tallettamisesta Traces-tietojärjestelmään. Toimijalla, jonka tulee tallettaa tietoja tietojärjestelmään, tai hänen edustajallaan on oikeus saada valvontaviranomaiselta maksutta tarvittavat järjestelmää koskevat käyttöoikeudet.

Jos eläinlääkintötodistuksen antanut valvontaviranomainen saa todistuksen myöntämisen jälkeen tiedon epäilystä tai todetusta taudinpurkauksesta, joka olisi estänyt todistuksen myöntämisen, valvontaviranomaisen on ilmoitettava asiasta **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**, jonka on saatettava asia määränpäävaltion toimivaltaisen viranomaisen tietoon.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään Traces-tietojärjestelmän käyttämisestä eläinlääkintötodistusten laatimisessa ja lähettämisessä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä vientitarkastuksen suorittamisesta sekä eläinlääkintötodistuksen muodosta ja sen myöntämiseen liittyvästä menettelystä.

73 §

Nisäkkäiden ja lintujen kuljetus

Nisäkkäiden ja lintujen kuljetuksessa on käytettävä sellaisia kuljetusvälineitä, joista ei kuljetuksen aikana valu tai muutoin pääse ulos eläinten eritteitä, kuivikkeita tai rehua. Kuljetusten välillä kuljetusvälineen eläimille tarkoitettu tila on puhdistettava ja tarvittaessa desinfioitava siihen soveltuvalla desinfiointiaineella.

Suomen rajat ylittävään nautaeläinten, sikojen, lampaiden, vuohien tai siipikarjan kuljetukseen käytettävä ajoneuvo on puhdistettava ja desinfioitava hyväksytyssä kuljetusajoneuvojen desinfiointipaikassa ennen eläinten lastausta sekä Suomeen palaamisen jälkeen ennen uutta kuljetusta. Eläimet eivät saa kuljetuksen aikana joutua kosketuksiin sellaisten eläinten kanssa, joiden terveydentila on kuljetettavien eläinten terveydentilaa huonompi. Nautaeläimiä, sikoja, lampaita tai vuohia toiseen jäsenvaltioon kuljettavan on pidettävä luetteloa kuljetettavista eläimistä jokaisen kuljetusvälineen osalta erikseen. Luetteloa on säilytettävä vähintään kolme vuotta.

Jos kuljetettavissa nisäkkäissä tai linnuissa epäillään tai todetaan vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia, maakunta voi päätöksellään määrätä eläimet siirrettäviksi päätöksessä nimettyyn paikkaan. Eläimet voidaan määrätä lopetettaviksi, jos se on vaarallisen tai helposti leviävän eläintaudin vastustamiseksi välttämätöntä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämiä tarkempia säännöksiä kuljetukseen käytettävien kuljetusvälineiden puhdistamisesta ja desinfioinnista, desinfiointiaineista, kuljetettavien eläinten pitämisestä erillään, 2 momentissa tarkoitettua luettelosta sekä 3 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

74 §

Vesieläinten kuljetus

Vesiviljelyeläimiä saa kuljettaa pitopaikasta vain, jos eläinten terveydentila ja pitopaikan vapaus eläintaukeista on eläinten käyttötarkoitusta varten riittävä ja vastaanottajalle tarkoitettussa asiakirjassa on riittävät tiedot kuljetettavista eläimistä ja kuljetuksesta.

Vesieläimiä kuljettavan on huolehdittava siitä, että eläinten terveydentila ei muutu kuljetuksen aikana ja että kuljetus ei vaaranna vesieläinten terveydentilaa lähtöpaikassa, kauttakuljetuspaikoissa tai määräpaikassa. Kul-

jetusten aikana tapahtuva kuljetussäiliöiden veden vaihto ei saa heikentää kuljetettavien vesieläinten terveydentilaa eikä aiheuttaa vaaraa eläintautien leviämisestä. Suomen rajat ylittävissä vesieläinten kuljetuksissa kuljetussäiliön vesi saadaan vaihtaa vain hyväksytyssä kuljetussäiliöiden vedenvaihtopaikassa.

Jos kuljetettavissa vesieläimissä epäillään tai todetaan vastustettavaa tai uutta vakavaa eläintautia, maakunta voi päätöksellään määrätä eläimet siirrettäviksi päätöksessä nimettyyn paikkaan. Eläimet voidaan määrätä lopetettaviksi, jos se on vaarallisen tai helposti leviävän eläintaudin vastustamiseksi välttämätöntä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämiä tarkempia säännöksiä vesieläinten kuljettamista koskevista edellytyksistä, kuljetuksen aikana tehtävästä vedenvaihdosta ja 3 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

76 §

Kuljetusajoneuvojen desinfiointipaikkojen ja kuljetussäiliöiden vedenvaihtopaikkojen hyväksyminen

Maakunta hyväksyy kuljetusajoneuvojen desinfiointipaikan ja kuljetussäiliöiden vedenvaihtopaikan hakemuksesta. Desinfiointipaikan hyväksymisen edellytyksenä on, että se on siten sijoitettu, rakennettu, varustettu ja hoidettu sekä sen toiminnassa syntyvien jätevesien ja jätteiden käsittely ja muu toiminta on siten järjestetty, että kuljetusajoneuvojen pesu ja desinfiointi voidaan suorittaa tehokkaasti ja että eläintaudit eivät pääse leviämään desinfiointipaikan ulkopuolelle. Vedenvaihtopaikan hyväksymisen edellytyksenä on, että se on siten sijoitettu ja sen vedenotto ja poistoveden käsittely sekä muu toiminta on siten järjestetty, että eläinten terveys ei vaarannu.

Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan sekä desinfiointi- tai vedenvaihtopaikan yhteystiedot, ja hakemukseen on liitettävä kuvaus paikan toiminnasta sekä selvitys eläintautien leviämisen estämisen kannalta keskeisistä toimintaan ja tiloihin liittyvistä seikoista. Hyväksymistä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja. Toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista on ilmoitettava viipymättä maakunnalle.

Maakunta valvoo desinfiointipaikkoja ja vedenvaihtopaikkoja ja voi suorittaa niissä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ne täyttävät hyväksymiselle säädetyt edellytykset ja että hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä desinfiointipaikan ja vedenvaihtopaikan hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä.

84 §

Ruokavirasto ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~

Ruokavirasto ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ suunnittelee, ohjaa, kehittää ja valvoo valtakunnallisesti eläintautien vastustamista.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään **Ruokaviraston** ~~Elintarviketurvallisuusviraston~~ tehtävistä, virasto:

- 1) vastaa kansallisen eläntautivalmiuden ylläpidosta ja laatii valtakunnallisia valmiussuunnitelmia eläintautien varalta;
- 2) järjestää helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien vastustamisen ohjaukseen ja diagnostiikkaan liittyvien kiireellisten tehtävien hoitamisen virka-ajan ulkopuolella;
- 3) vastaa eläintauteihin liittyvästä tilastoinnista ja raportoinnista;
- 4) järjestää tämän lain täytäntöönpanoon liittyvää koulutusta maakunnan eläinlääkäreille sekä pitää luetteloa niistä maakunnan eläinlääkäreistä, jotka ovat saaneet taudinpurkausten varalta erityistä valmiuskoulutusta; sekä

5) vastaa toimivaltaisena viranomaisena niistä tällä lailla täytäntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaisista tehtävistä, jotka tämän lain mukaan kuuluvat sen tehtäviin.

Ruokavirasto ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ vastaa eläintautien vastustamisesta elintarvikelaissa tarkoitetuissa teurastamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa, lukuun ottamatta teurastamoja ja laitoksia, joiden elintarvikelain mukainen valvonta on elintarvikelain 43 §:n 5 momentissa tarkoitettulla tavalla siirretty maakunnalle. **Ruokavirasto** ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ suorittaa valvomiensa teurastamojen ja laitosten alueella maakunnan sijasta 64 §:n 3 momentissa, 67 ja 71 §:ssä sekä 76 §:n 3 momentissa säädetyt tehtävät ja ottaa vastaan teurastamoa tai laitosta koskevat 14 §:n 1 momentissa tarkoitettut ilmoitukset. **Ruokavirasto** ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~ on velvollinen toimittamaan maakunnalle tiedot teurastamossa tai laitoksessa epäillyistä ja todetuista vastustettavan, ilmoitettavan ja uuden vakavan eläintaudin tapauksista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tilastoinnista ja raportoinnista sekä valtakunnallisten valmiussuunnitelmien sisällöstä.

85 §

Maakunta

Maakunta suunnittelee, ohjaa, valvoo ja toteuttaa eläintautien vastustamista toimialueellaan.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään maakunnan tehtävistä, maakunta:

1) ylläpitää toimialueensa eläintautivalmiutta ja laatii toimialuettaan koskevia valmiussuunnitelmia eläintautien varalta;

2) vastaa toimivaltaisena viranomaisena tällä lailla täytäntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaisista tehtävistä siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** toimivaltaan.

Elintarvikelaissa tarkoitetuissa poroteurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa suoritettavat 84 §:n 3 momentissa tarkoitetut tehtävät suorittaa koko maan alueella Lapin maakunta.

Maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri päättää terveys- tai eläinlääkintötodistuksen myöntämisestä sekä suorittaa ne muut tehtävät, jotka tällä lailla täytäntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille.

Maakunnan on järjestettävä helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien torjuntaan ja tautitilanteen selvittämiseen sekä eläinten ja tuotteiden jäsenvaltioiden välisten siirtojen ja viennin valvontaan liittyvien kiireellisten tehtävien hoitaminen myös virka-ajan ulkopuolella.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto voi tarvittaessa määrätä maakunnan palveluksessa olevan eläinlääkärin suorittamaan erikseen määritellyjä, tässä laissa maakunnalle säädettyjä tehtäviä tämän toimialueen ulkopuolella, jos kyseessä on helposti leviävä, vaarallinen tai uusi vakava eläintauti taikka jos valvottavaa eläintautia esiintyy poikkeuksellisen laajasti. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** tulee ensisijaisesti määrätä tehtävään valmiuskoulutusta saanut eläinlääkäri. Määräystä annettaessa on otettava huomioon maakunnan mahdollisuudet suorittaa lakisääteiset ja muut tehtävänsä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valmiussuunnitelmien sisällöstä.

86 §

Viranomaisten velvollisuus suunnitella eläintautien vastustamista

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava valtakunnallinen suunnitelma eläintautien vastustamisesta. Suunnitelma on osa valvonta-asetuksen mukaista kansallista valvontasuunnitelmaa.

Maakunnan on laadittava alueellinen suunnitelma eläintautien vastustamisesta alueellaan. Alueellisen suunnitelman tulee perustua valtakunnalliseen suunnitelmaan.

86 a §

Ahvenanmaan valtionvirasto

Valvontaviranomaiselle tässä laissa säädettyt hallintoasiat hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, ellei Ahvenanmaan itsehallintolaista (1144/1991) muuta johdu.

87 §

Valtuutettu tarkastaja

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrääjäksi ja tiettyä tehtävää varten myöntää oikeuden valtuutettuna tarkastajana suorittaa maakunnan sijasta tai apuna pitopaikoissa tässä laissa tarkoitettuja tarkastuksia ja tutkimuksia sekä ottaa niiden yhteydessä tarvittavat näytteet sille, jolla on tehtävänsä hoitamiseksi riittävä tarkastuksen tai tutkimuksen kohteena olevaa eläinlajeja sekä eläintauteja ja eläintautien vastustamista koskeva ammattitaito. Tarkastus-, tutkimus- ja näytteenotto-oikeus voidaan rajata koskemaan tiettyjä eläinlajeja tai määrättyjä tarkastuksia ja tutkimuksia. Valtuutetulla tarkastajalla ei ole oikeutta päästä tehtäviensä suorittamiseksi pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, valtuutettu tarkastaja voi suorittaa valvontaviranomaisen hänelle osoittamia, tämän lain täytäntöönpanoon liittyviä toimeenpanevia tehtäviä.

Valtuutettu tarkastaja toimii tehtävässään **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** valvonnassa. **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi peruuttaa myöntämänsä oikeuden, jos valtuutettu tarkastaja lai-

minlyö **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** määrämien ehtojen noudattamisen tai muutoin olennaisella tavalla rikkoo tehtäviin liittyviä velvoitteitaan vielä senkin jälkeen, kun häntä on ensin huomautettu puutteista.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Valtuutetun tarkastajan tulee vaadittaessa esittää kirjallinen valtuutus.

88 §

Työvelvolliset laajan eläintautiepidemian sattuessa

Jos helposti leviävä eläintauti on levinnyt maassa laajalle alueelle eivätkä valvontaviranomaisten voimavarat riitä sen vastustamiseen siten kuin tässä laissa säädetään, Suomessa vakituisesti asuvat laillistetut eläinlääkärit sekä eläinlääketieteen opiskelijat, joilla on oikeus harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkärintamattia, ovat **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** päätöksen nojalla velvollisia hoitamaan sellaisia 87 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja, eläintautitilanteen vuoksi välttämättömiä eläinlääkärin tehtäviä, joita he kohtuudella pystyvät tekemään ottaen huomioon heidän koulutuksensa, työkokemuksensa, terveydentilansa ja perhesuhteensa. Työvelvollisuus voi kestää enintään kaksi viikkoa kerrallaan, kuitenkin yhteensä enintään kaksi kuukautta. Valtion varoista maksetaan tehtävää suorittavalle henkilölle **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** määräämä kohtuullinen palkkio ja korvaus aiheutuneista kustannuksista. Työvelvollisen varsinainen palvelussuhde ei katkea työmääräyksen johdosta.

Edellä tarkoitettuun tehtävään määrättyyn henkilöön sovelletaan, mitä 87 §:n 4 momentissa säädetään valtuutetusta tarkastajasta. Tehtävissä sovelletaan lisäksi työaikalakia (605/1996), vuosilomalakia (162/2005), työturvallisuuslakia (738/2002), työterveyshuoltolakia (1383/2001), työtapaturma- ja ammattitautilakia (459/2015) ja julkisten alojen eläkelakia (8182/2016) sekä soveltuvin osin työsopimuslain (55/2001) säännöksiä työntekijän ja työnantajan oikeuksista ja velvollisuuksista. Työvelvollisella ei ole oikeutta päästä tehtäviensä suorittamiseksi pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

Työvelvollinen toimii tehtävässään **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** valvonnassa. Maakunnan tulee huolehtia siitä, että työvelvollinen on selvillä tehtävän hoitamiseen liittyvistä velvollisuuksista ja vastuista. Työvelvollisen tulee tehtäviä hoitaessaan vaadittaessa esittää työmääräys.

89 §

Vastuu taudintorjunnasta ja sen johtamisesta

Taudintorjunnasta maakunnassa vastaa maakunnan hallintosäännön mukaan määräytyvä viranhaltija, jonka tulee olla eläinlääkäri. Maakunta toimii Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettuna paikallisena taudintorjuntakeskuksena helposti leviävän eläintaudin yhteydessä.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto johtaa ja sovittaa yhteen maakuntien toimintaa vastustettavan ja uuden vakavan eläintaudin hävittämiseksi ja leviämisen estämiseksi. **Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla** on tarvittaessa oikeus antaa eläintautien torjunnasta vastaavalle maakunnan viranhaltijalle vastustettavan ja uuden vakavan eläintaudin torjuntaa ja leviämisen estämistä koskevia käskyjä. **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** toimii lisäksi Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettuna kansallisena taudintorjuntakeskuksena helposti leviävän eläintaudin yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämiä tarkempia säännöksiä paikallisen ja kansallisen taudintorjuntakeskuksen tehtävistä.

91 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, valtuutetulla tarkastajalla sekä työvelvollisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tässä laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat eläimistä ja pitopaikoista vastuussa olevilta toimijoilta sekä muilta, joita tässä laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat.

Valvontaviranomaisella on lisäksi oikeus saada salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi eläintenpitoon tai muuhun tässä laissa säädettyyn toimintaan liittyvät välttämättömät tiedot valtion, maakunnan ja kunnan viranomaisilta.

99 §

Viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Valtion viranomaisen ja valtuutetun tarkastajan suoritteista valtiolle perittäviin maksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Maakunta perii toimijalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun seuraavista suoritteista:

- 1) hakemuksesta tehty päätös;
- 2) 8 ja 9 §:ssä tarkoitettuun terveystarkastukseen liittyvä tarkastus ja näytteenotto;
- 3) 42 §:ssä, 54 §:n 2 momentissa, 57 ja 67:ssä sekä 76 §:n 3 momentissa tarkoitettu hyväksytyjen toimijoiden, pitopaikkojen ja laitosten sekä luvanvaraisen toiminnan valvonta;
- 4) 36 §:n 1 momentin 6 kohdassa, 41 §:n 3 momentissa, 64 §:n 3 momentissa ja 71 §:n 1 momentissa tarkoitettujen terveystarkastus- tai eläinlääkintötodistusten myöntäminen.

Viranomaisen velvollisuudesta periä maksu säännösten noudattamatta jättämisestä aiheutuvista ylimääräisistä valvontatoimista säädetään lisäksi valvonta-asetuksen 28 artiklassa.

111 §

Kielto ja rajoitus

Maakunta voi kieltää taudille alttiiseen lajiin kuuluvien eläinten tai niistä saatujen tuotteiden siirtämisen pitopaikkaan tai sieltä pois toistaiseksi taikka rajoittaa sitä toistaiseksi, jos toiminnan harjoittaminen edellyttää tämän lain mukaista lupaa tai hyväksyntää eikä sitä ole myönnetty tai jos pitopaikan ja pitopaikassa pidettävien eläinten osalta ei noudateta:

- 1) 7 §:n 2 momentin nojalla säädettyjä velvoitteita;
- 2) 8 §:ssä tarkoitettuun pakolliseen terveystarkastukseen sisältyviä velvoitteita;
- 3) 11 §:ssä tarkoitettuun pakolliseen rokotukseen tai käsittelyyn liittyviä velvoitteita; tai
- 4) 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuja velvoitteita tai kieltoja helposti leviävän eläintaudin leviämisen estämiseksi.

Kiellon tai rajoituksen asettaminen edellyttää lisäksi, että toimija ei ole viranomaisen kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa korjannut puutetta ja että tämä menettely aiheuttaa vakavaa vaaraa vastustettavan eläintaudin leviämisestä tai vaaraa ihmisten terveydelle. Kielto tai rajoitus voidaan asettaa vain siinä laajuudessa kuin se on tarpeen eläintaudin leviämisen riskin hallitsemiseksi. Kielto ja rajoitus on kumottava, jos tarkastuksessa todetaan, että 1 momentissa tarkoitettuja velvoitteita noudatetaan, ja jos tutkimustulokset osoittavat, ettei pitopaikassa esiinny eläintautia, jonka leviämisen estämiseen mainitut velvoitteet tähtäävät.

Käsitellessään 1 momentissa tarkoitettua asiaa maakunta voi asettaa mainitussa momentissa tarkoitettua kiellon tai rajoituksen väliaikaisena, jos se on eläinten terveydelle taikka kansanterveydelle aiheutuvan välittömän vaaran vuoksi välttämätöntä. Väliaikainen kielto tai rajoitus on voimassa, kunnes maakunta antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Maakunnan tulee huolehtia siitä, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

113 §

Toimenpiteet siirtokelpoisuuden puuttuessa

Jos 64 §:ssä tarkoitettua tarkastuksessa tai 90 §:n 1 momentissa tarkoitettua epäilyn perusteella suoritetussa tarkastuksessa todetaan, että toisesta jäsenvaltiosta toimitettu eläin tai eläimestä saatu tuote taikka eläimen tai tuotteen mukana olevat asiakirjat eivät täytä niille 9 luvussa säädettyjä vaatimuksia, maakunta voi määrätä eläimen pidettäväksi karanteenissa tai eristettynä määräpaikassa tai osoittamassaan muussa paikassa taikka tuotteen säilytettäväksi määräpaikassa tai osoittamassaan muussa paikassa siihen asti, kunnes toimija on korjannut puutteet.

Jos puutteita ei ole mahdollista korjata tai niitä ei ole korjattu asetetussa määräajassa, maakunta voi määrätä eläimen lopetettavaksi tai tuotteen hävitettäväksi. Eläin tai tuote voidaan toimijan siihen suostuessa määrätä palautettavaksi jäsenvaltioon, josta se on tuotu, jos kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen hyväksyy palautuksen, taikka käsiteltäväksi tai eläin pidettäväksi karanteenissa, jos eläimeen tai tuotteeseen liittyvä eläintaudin leviämisaika on siten mahdollista poistaa.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa toimenpiteitä koskevia, eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja. Toimija vastaa toimenpiteiden suorittamisesta. Maakunta valvoo toimenpiteiden suorittamista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sen mukaan kuin eläinten terveyttä koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

114 §

Uhkasakko ja teettäminen

Maakunta tai **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi tehostaa 110, 111 tai 113 §:ssä tarkoitettua kieltä, rajoitusta tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta, teettämisuudesta ja teettämisestä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

116 §

Muutoksenhaku

Tämän lain tai tällä lailla täytäntöön pantavan Euroopan unionin säädöksen nojalla annettuun valvontaviranomaisen päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Lain 111 §:n 3 momentissa tarkoitettuun väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea erikseen muutosta.

Tämän lain tai tällä lailla täytäntöön pantavan Euroopan unionin säädöksen nojalla tehdyssä valvontaviranomaisen päätöksessä on määrättävä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomaisen toisin määrää, jos:

- 1) päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava viivytyksettä täytäntöön; tai
- 2) täytäntöönpanoa ei eläinten tai ihmisten terveyden suojaamiseen taikka elintarvikkeiden turvallisuuden varmistamiseen liittyvän syyn vuoksi voida lykätä.

117 §

Muutoksenhaku maksuja koskevaan päätökseen

Tämän lain mukaisesta toimenpiteestä valtiolle määrättyä maksua koskevasta muutoksenhausta säädetään valtion maksuperustelain 11 b §:ssä.

Muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan päätökseen saa hakea siten kuin maakuntalain (/) 17 luvussa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

131.

Laki

tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) 8, 10, 21, 23, 27–31, 33, 35, 36, 38, 40, 45–50 ja 53 § seuraavasti:

8 §

Henkilöstön koulutus- ja pätevyysvaatimukset

Hankkeen saa suunnitella tarkoitukseen soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, joka on lisäksi suorittanut yliopiston tai korkeakoulun opetusohjelman mukaiset tai **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** hyväksymät eläinten käyttöä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin koskevat opinnot.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy hakemuksesta henkilön, joka on muualla kuin Suomessa suorittanut tarvittavat opinnot, päteväksi suunnittelemaan hankkeita Suomessa. Hyväksymisen edellytyksenä on, että suoritettavat opinnot vastaavat sisällöltään 1 momentissa tarkoitettuja opintoja.

Henkilöllä, joka tekee toimenpiteitä, hoitaa tai lopettaa eläimiä, on oltava osoitettuna riittävät tiedot ja taidot tehtävän suorittamiseksi ennen siihen ryhtymistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitettujen opintojen sisällöstä ja suorittamisesta. Tarkempia säännöksiä henkilöstön koulutus- ja pätevyysvaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Eläimiä koskeva kirjanpito ja tilastot

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa:

1) kasvatettujen, hankittujen, toimitettujen, toimenpiteessä käytettyjen, muualle luovutettujen ja vapaaksi päästettyjen eläinten lajeista ja määristä, eläinten toimittajien ja vastaanottajien nimistä ja osoitteista sekä päivämääristä, jolloin eläimet on hankittu, toimitettu, päästetty vapaaksi tai luovutettu muualle;

2) eläinten alkuperästä;

3) eläimille annetuista lääkkeistä; ja

4) lopetettujen ja kuolleiden eläinten lajeista ja määristä sekä niiden tiedossa olevista kuolinsyistä.

Toiminnanharjoittajan on pyydettäessä laadittava tilasto 1 momentin 1 ja 4 kohdassa tarkoitetuista tiedoista ja toimitettava se **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

Toiminnanharjoittajan, joka on käyttäjä, on lisäksi pidettävä kirjaa toteutettavista hankkeista ja laadittava tilasto niihin käytetyistä eläimistä sekä niille tehtyjen toimenpiteiden tosiasiallisesta vakavuudesta. Tilasto on toimitettava vuosittain **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** kolmen kuukauden kuluessa kalenterivuoden päättymisestä.

Kirjanpito ja tilastot on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan viimeisen niihin tehdyn merkinnän jälkeen.

Tarkempia säännöksiä kirjanpidon ja tilastojen sisällöstä, pitämisestä ja säilyttämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä eläinlajeista, joista on pidettävä yksilökohtaista kirjanpitoa.

21 §

Toimintalupa ja sen hakeminen

Toiminnanharjoittajalla on oltava **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** lupa toiminnan harjoittamiseen (*toimintalupa*).

Lupahakemuksesta tulee käydä ilmi 6, 7 ja 9 §:ssä tarkoitetut luvan myöntämisen edellytyksenä olevat tiedot. Tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Muutokset henkilöstössä ja toiminnassa

Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava 7 §:n 2–4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden vaihtumisesta **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**. Käyttäjän on viipymättä ilmoitettava 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden vaihtumisesta **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

Toimintalupaa on haettava uudelleen, jos toimintaa tai laitoksen rakennetta muutetaan merkittävästi tavalla, joka voi vaikuttaa haitallisesti eläinten hyvinvointiin. Toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

27 §

Hankeluvan muuttaminen

Lupaa hankkeen toteuttamiseen sille annetusta luvasta poikkeavalla tavalla on haettava hankelupalautakunnalta. Hakemuksesta on käytävä ilmi hankkeen muuttamista koskevat perustelut.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi myöntää luvan hanketta koskeviin vähäisiin muutoksiin, jos:

1) se on hankkeen jatkamisen kannalta ehdottoman välttämätöntä ja asiaa ei ehditä hankkeen tarkoituksen vaarantumatta saattaa hankelupalautakunnan tai sen jaoston käsiteltäväksi eikä hankkeen muuttamisesta voi aiheutua sellaista toimenpiteen vakavuusluokan muutosta, joka on eläimelle haitallisempi; tai

2) kyseessä on hankeluvan voimassaolon lyhytaikainen jatkaminen tai käytettävien eläinten lukumäärän vähäinen lisäys.

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava hankelupalautakunnalle lupaa koskevista muutoksista.

28 §

Hankkeessa käytetyn tai siihen tarkoitetun eläimen vapauttaminen, luovuttaminen ja palauttaminen.

Hankeluvassa voidaan sallia hankkeessa käytetyn luonnosta pyydystetyn eläimen vapaaksi luontoon päästäminen, jos:

- 1) eläimen terveydentila sallii sen;
- 2) vapauttamisesta ei aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle; ja
- 3) on oletettavissa, että eläin sopeutuu vaikeuksista luonnonvaraiseen elämään.

Hyvinvointiryhmä voi päättää hankkeessa käytetyn tai siihen tarkoitetun eläimen luovuttamisesta tai palauttamisesta sopivaan hoitojärjestelmään, jos:

- 1) eläimen terveydentila sallii sen;
- 2) eläimen luovuttamisesta tai palauttamisesta ei aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle; ja
- 3) on oletettavissa, että eläin sopeutuu uusiin olosuhteisiin.

Tarvittaessa eläin on ennen sen luovuttamista, palauttamista tai vapauttamista sopeutettava asteittain uuteen hoitojärjestelmäänsä tai elinympäristöönsä.

Ennen eläimen luontoon vapauttamista koskevan asian ratkaisemista lupahakemuksesta on tarvittaessa pyydetävä sen maakunnan lausunto, jonka toimialueella eläin on tarkoitus vapauttaa luontoon. Maakunnan tulee tarvittaessa kuulla asiasta muita viranomaisia.

Tarkempia säännöksiä eläimen sopeuttamisesta, luovuttamisesta, palauttamista ja vapauttamista koskevista ehdoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

29 §

Takautuva arviointi

Takautuva arviointi on tehtävä kaikille sellaisille hankkeille, joissa käytetään apinoita, sekä hankkeille, joihin sisältyy vakavuusluokkaan vakava luokiteltuja toimenpiteitä. Hankkeen takautuvassa arvioinnissa arvioidaan:

- 1) miten hankkeen tavoitteet on saavutettu;
- 2) eläimille aiheutettu haitta, mukaan lukien käytettyjen eläinten määrät ja lajit sekä toimenpiteiden tosiasiallinen vakavuus; ja
- 3) kaikki seikat, jotka saattavat edistää korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatteen toteuttamista.

Ruokavirasto tekee hankkeiden takautuvan arvioinnin. Hankeluvan haltijan on kolmen kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä toimitettava virastolle takautuvaa arviointia varten tarvittavat tiedot.

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston tulee toimittaa 1 momentissa tarkoitetut takautuvan arvioinnin tulokset tiedoksi hankeluvan haltijalle ja hankelupalautakunnalle.

Tarkempia säännöksiä takautuvaa arviointia varten toimitettavista tiedoista sekä 1 momentissa tarkoitetuista arvioitavista seikoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Hankelupalautakunnan asettaminen ja kokoonpano

Hankelupalautakunnan asettaa valtioneuvosto maa- ja metsätalousministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 16 muuta jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Lautakunnan kokoonpanossa tulee ottaa huomioon maan eri osien tasapuolinen edustus tässä laissa tarkoitetun toiminnan harjoittamisen kannalta. Lautakunta toimii **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** yhteydessä.

Lautakunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla oikeustieteen maisterin tutkinto tai muu tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Lautakunnan jäsenten ja varajäsenten tulee olla tunnetusti taitavia ja kokeneita tieteellisissä tarkoituksissa tapahtuvaa eläinten käyttöä tuntevia henkilöitä, joista neljän tulee edustaa tieteellisen tutkimuksen asiantuntemusta, neljän tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten hoitoa ja eläimille tehtäviä toimenpiteitä koskevaa asiantuntemusta, neljän eläinlääketieteellistä asiantuntemusta sekä neljän asiantuntemusta käytännön eläinsuojelutyöstä tai eettisistä kysymyksistä.

Hankelupalautakunta jakautuu neljään jaostoon. Hankelupalautakunta nimeää jäsenet ja varajäsenet jaostoihin siten, että niissä on tasapuolisesti edustettuna lautakunnan eri alojen asiantuntemus. Lautakunta nimeää jaostoille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hankelupalautakunnalla on oikeus kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita.

31 §

Asioiden valmistelu ja käsittely lautakunnassa

Lautakunnassa tai sen jaostossa käsiteltävät asiat valmistellaan **Ruokavirastossa Elintarviketurvallisuusvirastossa**, josta myös käsiteltävät asiat esitellään. Lautakunnan tai sen jaoston kutsuu koolle lautakunnan tai jaoston puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja.

Päätös hanketta koskevaan lupahakemukseen on annettava viimeistään 40 työpäivän kuluttua siitä, kun kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot on toimitettu **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** on lähetettävä hakeluvan hakijalle viipymättä ilmoitus vastaanotetuista hakemuksista sekä 40 työpäivän määräajasta, jonka kuluessa päätös tehdään. Jos se hankkeen monimutkaisuuden tai monitieteellisen luonteen vuoksi on perusteltua, päätöksen määräaikaa voidaan jatkaa 15 työpäivällä. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** on ilmoitettava hakijalle määräajan jatkamisesta ja sen perusteluista ennen ensin mainitun määräajan päättymistä.

Lautakunnan ja sen jaoston kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri. Lautakunnan tai sen jaoston päätökset allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja varmentaa esittelijä.

Tarkempia määräyksiä hankelupalautakunnan sisäisestä työnjaosta, asioiden käsittelemisestä sekä toiminnan muusta järjestämisestä annetaan työjärjestyksessä, jonka maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa.

Lautakunnan ja sen jaostojen puheenjohtajaan sekä muuhun jäseneseen ja varajäseneseen sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän käsitellessään tässä laissa tarkoitettuja asioita. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

33 §

Lautakunnan henkilöstö

Hankelupalautakunnalla on päätoimisia esittelijöitä ja toimistosiihteereitä, jotka ottaa palvelukseen **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto**. Esittelijän kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä perehtyneisyys eläinten käyttöön tieteellisissä ja opetustarkoituksissa.

35 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto**.

36 §

~~Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston~~ eräät tehtävät

Sen lisäksi, mitä **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** tehtävistä muualla tässä laissa säädetään, virasto:

- 1) kerää ja pitää sähköisesti yleisön nähtävillä tilastotietoja eläinten käytöstä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin;
- 2) julkaisee myönnettyjen hankelupien yleistajuiset tiivistelmät ja huolehtii niiden päivittämisestä, kun hankkeet on arvioitu takautuvasti;
- 3) huolehtii hankelupalautakunnan ja 53 §:ssä tarkoitetun neuvottelukunnan tarvitsemista tukipalveluista; ja
- 4) huolehtii tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU 47 artiklan 4 kohdassa tarkoitetusta vaihtoehtoisten menetelmien edistämisestä ja niitä koskevien tietojen jakamisesta.

38 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava vuosittain valvontasuunnitelma valvonnan järjestämisestä. Valvontasuunnitelmasta on käytävä ilmi suoritettavat tarkastukset, valvontakohdetyypit ja niiden tarkastustiheys. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohdetyyppien riskinarvioinnin perusteet ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

40 §

Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus

Ruokavirastolla **Elintarviketurvallisuusvirastolla** on oikeus tehdä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnan edellyttämiä tarkastuksia sekä sitä varten päästä tiloihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa taikka joissa säilytetään toimintaa varten tarkoitettuja eläimiä, eläinten rehua tai juomaa tai toiminnan harjoittamisessa käytettäviä näytteitä, aineita, laitteita, välineitä, tarvikkeita tai varusteita taikka toimintaa koskevia asiakirjoja tai tietoja. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

Ruokavirastolla **Elintarviketurvallisuusvirastolla** on oikeus olla läsnä toteutettaessa hanketta ja tehtäessä toimenpidettä. Lisäksi virastolla on oikeus olla läsnä hankelupalautakunnan kokouksessa

45 §

Rekisteri toiminnanharjoittajista

Toiminnanharjoittajista pidetään valvontaa ja valvonnan suunnittelua varten rekisteriä.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** tallettaa rekisteriin seuraavat tiedot:

1) maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut tunnistetiedot;

2) toiminnan kohteena olevat eläinlajit;

3) toiminnan aloittamisajankohta ja myönnetty toimintaluvat;

4) toimiiko toiminnanharjoittaja 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna kasvattajana, toimittajana vai käyttäjänä;

5) toiminnasta vastaavan henkilön, 7 §:n 3 momentissa tarkoitettujen laitoksesta vastaavien henkilöiden ja 7 §:n 4 momentissa tarkoitettujen nimettyjen eläinlääkärien ja mahdollisen muun pätevän asiantuntijan nimi ja yhteystiedot; sekä

6) toiminnan lopettaminen.

Toiminnanharjoittajista pidettävän rekisterin tiedot talletetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettuun tietojärjestelmään. Rekisteriin sovelletaan edellä mainittua lakia, jollei tässä laissa toisin säädetä.

46 §

Hankerekisteri

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** pitää valvontaa ja valvonnan suunnittelua sekä tilastointia varten rekisteriä hankeluvista. Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

1) käyttäjän laitos, jossa hanke toteutetaan;

2) hankeluvan numero ja luvanhaltijan nimi sekä 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen hankkeesta vastaavan henkilön nimi;

3) hankkeen tarkoitus;

4) hankkeessa käytettävät eläinlajit ja lajikohtaisesti eläinten lukumäärä;

5) suunniteltu hankkeen alkamis- ja päättymisajankohta;

6) toimenpiteiden vakavuusluokat;

7) onko hankkeesta tehtävä takautuva arviointi; sekä

8) tiedot takautuvasta arvioinnista.

Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun hankeluvassa asetettu määräaika on päättynyt. Jos hanke on arvioitava takautuvasti, tiedot poistetaan kuitenkin vasta silloin, kun kolme vuotta on kulunut takautuvan arvioinnin saattamisesta päätökseen.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja **Ruokavirastolla** **Elintarviketurvallisuusvirastolla** on oikeus käyttää rekisteriä säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

47 §

Kiellot, määräykset ja kiireelliset toimenpiteet

Jos 40 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa tai muutoin todetaan, että toiminnan harjoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai toiminnalle tai hankkeen toteuttamiselle asetettuja lupaehtoja, **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** on kiellettävä toiminnanharjoittajaa tai hankeluvan haltijaa jatkamasta tai toistamasta säännösten, määräysten tai lupaehtojen vastaista menettelyä taikka määrättävä tämä asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

Kiireellisenä toimenpiteenä **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi 1 momentista poiketen:

1) lopettaa tai määrätä hankkeessa käytettävän eläimen välittömästi lopetettavaksi, jos eläimen käyttäytymisessä, elintoiminnoissa tai ulkoisessa olemuksessa esiintyy oireita tai muutoksia, joiden perusteella sen voidaan päätellä kokevan hankeluvassa ennakoimatonta voimakasta kipua, tuskaa tai kärsimystä eikä sitä voida poistaa lääkityksellä tai muilla toimilla;

2) lopettaa tai määrätä toiminnan harjoittamisessa käytettävän muun kuin 1 kohdassa tarkoitetun eläimen välittömästi lopetettavaksi, jos eläinsuojelulliset syyt välttämättä niin vaativat.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet toteutetaan toiminnanharjoittajan kustannuksella.

48 §

Hankeluvan peruuttaminen

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi peruuttaa hankeluvan, jos hankkeen toteuttamisessa on rikkottu olennaisella tavalla hanketta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai lupaehtoja eikä epäkohtia ole korjattu valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** peruuttaa hankeluvan, jos Euroopan komissio tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU 55 artiklan mukaisin perustein sitä vaatii.

Jos hankelupa peruutetaan, toiminnanharjoittajan on lopetettava hankkeessa käytetyt eläimet tai toteutettava muu sellainen **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** hyväksymä toimi tilanteen korjaamiseksi niin, että eläinten hyvinvoinnille ei aiheudu haittaa.

49 §

Toimintaluvan peruuttaminen

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi peruuttaa myöntämänsä toimintaluvan, jos toiminnanharjoittaja rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa tai eläinsuojelulaissa tai niiden nojalla säädettyjä toimintaa koskevia vaatimuksia tai lupaehtoja taikka jos toiminta ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä eikä toiminnanharjoittaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Jos toimintalupa peruutetaan, laitoksessa pidetyt eläimet on toiminnanharjoittajan kustannuksella lopetettava, siirrettävä toisen toiminnanharjoittajan laitokseen tai on toteutettava muu **Ruokaviraston** **Elintarviketurvallisuusviraston** hyväksymä toimi tilanteen korjaamiseksi niin, että eläinten hyvinvoinnille ei aiheudu haittaa.

50 §

Uhkasakko ja teettäminen

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi asettaa 47 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon tai teettämisuhan.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tietojen ilmoittamisvelvollisuuden tehosteeksi, jos henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja kyse on tiedoista, jotka koskevat rikosepäilyn kohteena olevaa asiaa.

Uhkasakosta ja teettämisuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

53 §

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Ruokaviraston **Elintarviketurvallisuusviraston** yhteydessä toimii tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tavoitteena on edistää korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatteen toteutumista. Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan viideksi vuodeksi kerrallaan.

Neuvottelukunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnan järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain (27/2014) 5, 7, 10 ja 20 § seuraavasti:

20 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön päätökseen asiassa, joka koskee paikallisen toimintaryhmän ja maaseudun innovaatioryhmän hyväksymistä, saa hakea muutosta valittamalla (*korkeimpaan*) hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

133.

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 70 §:n 5 momentti, muutetaan 15, 30, 31, 34 - 38, 40, 42, 44, 48, 52, 53, 55, 58, 60, 64, 68 ja 69 §, sellaisina kuin niistä ovat 15 ja 30 § laissa 1336/2016, 31, 34, 42, 48, 52 ja 64 § osaksi laissa 1176/2014, 53 § osaksi laissa 1167/2015 ja 60 § laissa 1176/2014, sekä lisätään lakiin uusi 69 a § seuraavasti:

15 §

Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten

Jollei jäljempänä toisin säädetä, tukea voidaan osaksi siirtää toiselle käytettäväksi tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on tällöin, että tuen siirtäminen on tuettavan toimenpiteen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvat tahot täyttävät kyseisen tuen saajaa koskevat edellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että tuen saaja varmistaa muiden toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvien kanssa laadittavien sopimuksien tuen myöntämiselle ja maksamiselle asetettujen edellytysten täyttämisen sekä tuen ehtojen noudattamisen mukaan lukien mahdollinen tuen ja muun julkisen rahoituksen takaisinmaksu korkoineen ja hallinnollisine seuraamusmaksuineen sekä viranomaisen oikeuden tarkastaa siirron saajan toimintaa vastaavalla tavalla kuin tuen saajan toimintaa. Tuen saaja vastaa kuitenkin edellytysten täyttämisestä ja ehtojen noudattamisesta sekä, jos tuki peritään takaisin, tuen takaisinmaksusta tuen myöntävään viranomaiseen nähden.

Kehittämishanketta koskevasta tuesta on siirron jälkeenkin jätävä hakijan omaan käyttöön merkittävä osa.

Mitä 1 momentissa säädetään mahdollisuudesta siirtää tuki toiselle, ei koske yrityksen perustamiseen myönnettyä tukea, paitsi jos:

1) kysymys on luonnollisena henkilönä harjoitetun toiminnan yhtiöittämisestä tai tuensaajayhteisön yhteisömuodon muuttamisesta;

2) maakunta toteaa yhtiön täyttävän 16 ja 17 §:ssä sekä 20 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetty edellytykset; ja

3) yhtiö jatkaa 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun liiketoimintasuunnitelman toteuttamista.

Tuen siirrolla ei tarkoiteta hakijan suorittamaa hankintaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen siirtämisen edellytyksistä ja menettelyistä.

30 §

Toimenpiteen toteutusaika

Yritystuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä lukuun ottamatta uuden yrityksen perustamista, joka on toteutettava kolmen vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai yritystoiminnan luonteen kannalta perusteltua taikka jos tuen myöntämiseen käytettävät Euroopan unionin tai valtion rahoitusta koskevat rajoitukset sitä edellyttävät.

Kehittämishanketuella tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava 27 §:n 2 momentissa tarkoitettussa ajassa.

Maakunta voi pidentää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Määräajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävä syy, joka ei ole ollut tiedossa toteutusaikasta päätettäessä. Määräaika voidaan jättää pidentämättä, jos varoja, joista tuki on myönnetty, tai muitakaan varoja ei ole käytettävissä tuen maksuun hyväksytyin määräajan jälkeen.

Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Kehittämishankkeen toteutusaika voi kuitenkin kokonaisuudessaan olla enintään kuusi vuotta, jos kyseessä on Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 d) ja e) kohdan mukainen tuki.

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan pidentämisen edellytyksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

31 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Tuen käyttämisestä tavaroiden ja palveluiden hankintaan sekä urakalla teettämiseen sovelletaan, mitä julkisista hankinnoista **annetussa laissa (348/2007) ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016)** säädetään. Tuen saajan on esitettävä selvitys hankinnan toteuttamisesta mainitussa lainsäädännössä edellytetyllä tavalla.

Tuen kohteena olevaa toimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen myönnettyä tukea koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn määräajan päättymistä.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan toimintaan tai kehittämistyöhön ennen myönnettyä tukea koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn määräajan päättymistä.

Jos tuen kohteena oleva toiminta tai tuetun investoinnin omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta haettava maakunnan lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan yritystoiminnan tai kehittämistyön luonne ei olennaisesti muutu. Jos luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa ja osa tuesta on vielä maksamatta, voidaan jäljellä oleva tuki samalla siirtää maksettavaksi siirron saajalle.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan yritystoiminnan siirtymistä perintönä tai sukupolvenvaihdon kautta. Jos kyseessä on luonnollisena henkilönä harjoitetun toiminnan yhtiöittäminen tai tuensaajayhteisön yhteisömuodon muuttaminen, voidaan 4 momentissa ja 15 §:ssä säädetystä poiketen myös kokonaan maksamatta oleva tuki siirtää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset luvan myöntämisestä ja maksamatta olevan tuen siirtämisestä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset myös tuettavan toiminnan ja investoinnin pysyvyydestä sekä tarvittaessa sitä koskevasta määräajasta, jollei Euroopan unionin lainsäädännössä asiasta säädetä.

34 §

Hakuaika ja hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Tuen hakemiselle voidaan asettaa hakuaika. Jos hakuaikaa ei aseteta, tukihakemukset on ratkaistava tukijaksoittain lukuun ottamatta hakemuksia, jotka koskevat paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä myönnet-

tävää tukea. Tukiehdot täyttävät hakemukset ratkaistaan valintaperusteiden mukaisessa järjestyksessä hallinnointilain 3 §:n 4 kohdassa tarkoitetussa asetuksessa säädetyllä tavalla. Valintaperusteet vahvistaa ennen haun alkamista maa- ja metsätalousministeriö ohjelman seurantakomiteaa kuultuaan.

Maakunnan on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava toimivaltaansa kuuluvan tuen hakumahdollisuudesta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä tuen myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

Paikallisen toimintaryhmän on tiedotettava alueellaan 1 momentissa tarkoitetuista seikoista sellaisen tuen osalta, joka rahoitetaan paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä.

Valintaperusteista ja -menettelystä voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

35 §

Tukihakemus

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa 50 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Hakemuksen allekirjoitukseen sovelletaan, mitä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617/2009) säädetään henkilön yksilöimisestä ja tunnistamisesta.

Tukihakemus voidaan tehdä myös muutoin kuin sähköisesti tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella, joka on allekirjoitettava, tai muun hallinnonalan verkkopalveluun jätetyllä hakemuksella, joka maakunnassa hakijan suostumuksin tallennetaan 1 momentissa tarkoitettuun tietojärjestelmään tämän lain mukaisena hakemuksena.

Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat ja selvitykset sekä tuettavaa toimenpidettä koskeva 11 §:ssä tarkoitettu suunnitelma.

Hakemus liitteineen tallennetaan tietojärjestelmään ja käsitellään sen jälkeen pääosin sähköisesti. Muutoin kuin sähköisesti tehtyä hakemusta tai sen liitettä ei arkistoida, jollei siihen ole erityistä syytä.

Jos tukea on tarkoitus siirtää, tukihakemuksessa on yksilöitävä siirronsaajat ja esitettävä kaikki 15 §:n 1 momentissa tarkoitettut sopimukset.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista, sähköisen hakemisen menettelyistä sekä suunnitelman ja selvitysten esitustavasta.

36 §

Tuen hakeminen

Tukihakemus on toimitettava maakunnalle tai paikalliselle toimintaryhmälle, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tukihakemus on tullut vireille, kun se on tehty 35 §:n 1 momentissa tarkoitettussa verkkopalvelussa niin, että se on toimivaltaisen maakunnan tai toimintaryhmän saatavilla tai lomakkeella muutoin kuin sähköisesti tehty hakemus on saapunut maakunnalle tai toimintaryhmälle. Jos viimeksi mainitulla tavalla tehty hakemus on toimitettu muulle kuin toimivaltaiselle maakunnalle tai toimintaryhmälle, hakemuksen vastaanottaneen maakunnan tai toimintaryhmän on tallennettava asia asianhallintajärjestelmään ja siirrettävä hakemusasiakirjat toimivaltaisen maakunnan tai toimintaryhmän käsiteltäviksi.

Hakemus ei kuitenkaan tule vireille, ennen kuin hakemuksessa on esitetty seuraavat yksilöidyt ja todenmukaiset tiedot ja liitetty seuraavat asiakirjat:

- 1) tuen hakija;
- 2) hakemuksen kohteena oleva toimenpide tai hanke;
- 3) toimenpiteen tai hankkeen kustannukset sekä niiden määrä ja rahoitus;
- 4) haetun tuen määrä;
- 5) yritystukea haettaessa liiketoimintasuunnitelma ja kehittämishanketukea haettaessa hankesuunnitelma;
- 6) haettaessa tukea investointiin investointisuunnitelma.

Toimivaltaisen maakunnan tai toimintaryhmän, jos tukea haetaan toimintaryhmän rahoituskiintiöstä, on viipymättä kirjallisen hakemuksen saavuttua pyydettävä hakijaa täydentämään puutteellista hakemustaan. Vireilletulosta on ilmoitettava hakijalle.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset hakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä, muutoin kuin sähköisesti saapuneiden hakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään, kirjallisten asiakirjojen hävittämisestä sekä yksilöidystä investointisuunnitelmasta.

37 §

Toimivaltainen maakunta

Tuen myöntää sen maakunta, jonka toimialueella tuettava toimenpide on tarkoitus toteuttaa.

Jos tuettava yksittäinen toimenpide on tarkoitus toteuttaa useamman kuin yhden maakunnan toimialueella, toimivaltainen on se maakunta, jonka toimialueella tuettava toimenpide on tarkoitus pääosin toteuttaa. Maakunnat voivat kuitenkin siirtää tällä tavoin toimivaltaiselta maakunnalta hakemuksen toisen maakunnan ratkaistavaksi, jos asianomaiset maakunnat suostuvat siirtoon.

Toimivaltaisesta maakunnasta voidaan sopia 1 ja 2 momentista poikkeavasti noudattaen maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annetun lain (/) 3 §:ssä säädettyä menettelyä.

Jos kehittämishankkeella on pääasiassa valtakunnallisia tavoitteita, toimivaltainen on Päijät-Hämeen maakunta.

38 §

Tuen hakeminen paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä

Haettaessa tukea paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä sovelletaan, mitä 35 ja 36 §:ssä säädetään sähköisestä tukihakemuksesta, hakemuksen vireilletulon edellytyksistä sekä hakemuksen sähköisestä käsittelystä.

Toimivaltainen paikallinen toimintaryhmä tarkistaa, että sille toimitettu hakemus täyttää hakemukselle säädettyt muotovaatimukset, ja antaa lausunnon tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta paikallisen strategian tavoitteiden kannalta. Jos tuettava toimenpide toteutetaan useamman kuin yhden paikallisen toimintaryhmän alueella, on toimivaltaisen paikallisen toimintaryhmän hankittava muiden toimintaryhmien lausunto tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta sekä tarvittavan rahoituksen varaamisesta niille osoitetuista rahoituskiintiöistä. Paikallinen toimintaryhmä toimittaa tukihakemuksen sekä lausuntonsa toimivaltaiselle maakunnalle.

Jos tuen hakija on paikallinen toimintaryhmä, hakemiseen sovelletaan kuitenkin, mitä 35 ja 36 §:ssä säädetään.

Paikallinen toimintaryhmä siirtää sille saapuneen ja sen rahoituskiintiöstä rahoitettavaksi haetun muutoin kuin sähköisesti tehdyn hakemuksen asianhallintajärjestelmään. Hakemukseen sovelletaan, mitä 35 ja 36 §:ssä säädetään. Toimintaryhmä vastaa hakemuksen oikeasta tallentamisesta.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset hakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasikirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä niiden toimittamisesta maakunnalle sekä sähköisestä käsittelystä.

40 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tukihakemuksen ratkaisemista koskevan päätöksen tekemistä maakunta voi pyytää muulta viranomaiselta lausunnon tuen saajaan ja tuettavaan toimenpiteeseen liittyvistä seikoista, jos tämä on välttämätöntä tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Maakunta voi ennen yritystuen myöntämistä tehdä yritystuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi yrityskäynnin. Yrityskäynnin havainnot on kirjattava, ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Yrityskäynnin kohteena eivät saa olla pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettut tilat.

42 §

Tuen myöntäminen

Maakunnan viranhaltija päättää tuen myöntämisestä. Jos tuettava toiminta on tarkoitus toteuttaa useamman kuin yhden maakunnan toimialueella, on toimivaltaisen maakunnan hankittava ennen tuen myöntämistä muiden asianomaisten maakuntien lausunto. Tukea voidaan myöntää toisen maakunnan toimialueella tapahtuvaa toimintaa varten ainoastaan, jos kyseinen maakunta antaa puoltavan lausunnon.

Edellytyksenä tuen myöntämiselle paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä on toimintaryhmän antama puoltava lausunto hakemuksesta. Maakunta voi poiketa paikallisen toimintaryhmän puoltavasta lausunnosta vain, jos tuen myöntäminen olisi vastoin Euroopan unionin tai kansallista lainsäädäntöä. Maakunnan viranhaltija ratkaisee myös hakemuksen, jota paikallinen toimintaryhmä ei ole puoltanut. Paikallisen toimintaryhmän on viipymättä toimitettava hakemus lausuntoineen maakunnalle.

44 §

Maksuhakemus

Maksuhakemus tehdään käyttäen 35 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 35 §:n 4 ja 6 momentissa ja 36 §:n 2, 4 ja 5 momentissa maakunnan osalta säädetään.

Maksuhakemus voidaan tehdä myös muutoin kuin sähköisesti tarkoitusta varten vahvistetulle lomakkeelle. Hakemus on allekirjoitettava.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hakemus on toimitettava tuen myöntäneelle viranomaiselle.

Hakemukseen on liitettävä tuen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät selvitykset ja, jollei tukea ole myönnetty kertakorvauksena, tilinpitoasiakirjat.

48 §

Maksujen hyväksyminen ja suorittaminen

Tuki maksetaan vuosittain enintään neljässä erässä. Kehittämishanketukea voidaan maksaa enakkoon, jos tämä on tuen saajan aseman ja tuettavan toimenpiteen toteutuksen kannalta perusteltua. Kehittämishanketuen maksua on haettava vähintään kerran vuodessa. Euroopan unionin lainsäädännön salliessa maksua voi kuitenkin hakea ja tuen maksaa harvemmin, jos hankkeen kesto on enintään 24 kuukautta.

Tuen maksamisesta päättää tuen myöntäneen maakunnan viranhaltija. Maakunta kokoaa maksuja koskevat tiedot ja toimittaa ne **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle**. **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** vastaa menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen suorittamisesta. Maksuja koskevat päätökset voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Tarkemmat säännökset tukien maksueristä, enakkona maksettavan tuen määrästä, ennakon maksamisen edellytyksistä ja ehdoista sekä ennakon hakemisesta ja maksamisesta noudatettavasta menettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

49 §

Tiedon antaminen seurantaan varten

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** on salassapitosäännösten estämättä ja korvauksetta oikeus saada maakunnilta avustusjärjestelmän hallinnoinnin edellyttämät tarpeelliset tiedot ja selvitykset avustusten hakemisesta, myöntämisestä, maksamisesta ja valvonnasta. Maa- ja metsätalousministeriöllä on vastaava oikeus saada tietoja **Ruokavirastolta** **Maaseutuvirastolta**.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** ja maakunnalla on oikeus saada tietoja avustusten käytöstä avustuksen saajilta. Lisäksi tuen saajan on esitettävä tuettavan toimenpiteen edistymistä ja vaikuttavuutta koskevat selvitykset ja seurantatiedot maakunnalle.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin selvitysten ja seurantatietojen sisällöstä. **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** antaa tarkemmat määräykset selvitysten ja seurantatietojen esitystavasta sekä niiden toimitamisesta maakunnille.

52 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen saajien osalta maakunnilla sekä hallinnointilain 13 §:ssä tarkoitettulla todentamisviranomaisella siltä osin kuin hallinnointilain 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettussa horisontaalasetuksessa tai sen nojalla säädetään. Jos tukea on tämän lain 15 §:ssä tarkoitettulla tavalla siirretty muulle taholle, on edellä mainituilla viranomaisilla ja todentamisviranomaisella oikeus tarkastaa myös tämän taloutta ja toimintaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi. Jos tuen kohteena oleva toiminta tai tuetun investoinnin kohde on luovutettu 31 §:n 4 momentissa tarkoitettulla luvalla ilman, että tukea on samalla siirtynyt, mainituilla viranomaisilla ja todentamisviranomaisella on oikeus tarkastaa luovutettu toiminta tai kohde luovutuksensaajan luona.

Euroopan unionin varoista osaksi tai kokonaan taikka valtiontuen myönnettyä tukea koskeva tarkastusoikeus on myös Euroopan unionin toimielimellä siten kuin asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

53 §

Tarkastuksen suorittaminen

Edellä 52 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittamista varten viranomaisella ja todentamisviranomaisella on oikeus päästä tuettavan toimenpiteen ja tuen käytön kannalta merkityksellisiin rakennuksiin, toimitiloihin ja paikkoihin ja tarkastaa näitä sekä tuen saajan olosuhteita, tietojärjestelmiä ja asiakirjoja. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Tarkastustehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi voidaan ulkopuolinen tilintarkastaja valtuuttaa suorittamaan tarkastus. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tilintarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia, kielilakia, saamen kielilakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia. Tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tarkastustehtävää. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä asianomaiselle maakunnalle sekä **Ruokavirastolle** **Maaseutuvirastolle**.

Tarkastusta suorittavalla on oikeus ottaa asiakirjat ja muu tuen käyttöön liittyvä aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen päämäärän saavuttaminen tätä edellyttää. Asiakirjat ja muu aineisto tulee viipymättä palauttaa, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä niiden hallussapitoa.

Edellä 52 §:ssä tarkoitetulla viranomaisella ja todentamisviranomaisella on oikeus saada poliisilta korvausta virka-apua tarkastustehtävän suorittamisessa.

55 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Maakunta on velvollinen keskeyttämään tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen saaja on luovuttanut ilman maakunnan lupaa tuen kohteena olevan toiminnan tai tuetun investoinnin kohteen ennen 31 §:ssä tarkoitetun määräajan päättymistä;
- 4) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai
- 5) Euroopan unionin osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maaseudun kehittämisen tukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 100 euroa.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen palauttamisesta.

58 §

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Maakunta voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maaseudun kehittämisen tukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

60 §

Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös

Maakunnan viranhaltijan on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen keskeyttämisestä päätös. Päätöksessä määrätään takaisinperittävä määrä ja ilmoitetaan sen suorittamisen eräpäivä, joka on 60 päivän kuluttua takaisinperintäpäätöksen tekopäivästä tai, jos kyseinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, tätä edeltävä arkipäivä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun maakunta sai tiedon 55 §:ssä säädetystä perusteesta, ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta.

64 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** sekä maakunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Pyydetyn tiedon yhteys käsiteltävään asiaan ja tiedon välttämättömyys on perusteltava tietoa pyydettyessä.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla** **Maaseutuvirastolla** sekä maakunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle, julkista tehtävää hoitavalle ja Euroopan unionin toimielimelle sellaiset tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saadut, tuen saajaa koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen viranomaiselle, julkista tehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Ruokavirastolla **Maaseutuvirastolla** ja maakunnalla on oikeus korvauksetta saada Verohallinnolta 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään liittyvät tuen hakijaa ja saajaa koskevat viimeksi vahvistettua verotusta koskevat tiedot Verohallinnon rekisteristä.

Edellä 1–4 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoa pyytävän on esitettävä selvitys luovutettavien tietojen asianmukaisesta suojaamisesta. Saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

68 §

Valituskielto

Maakunnan 30 §:n 3 momentissa tarkoitettua määräajan pidentämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

69 §

Muutoksenhaku

Ruokaviraston **Maaseutuviraston** ja maakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen haetaan muutosta. Viranomaisen on toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa muutoksenhakuviranomaiselle.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

11 luku

Erinäiset säännökset

69 a §

Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten täyttymisen varmistaminen

Jos maa- ja metsätalousministeriö tai **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** havaitsee maakunnan toiminnassaan rikkovan Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvien ohjelman hallintoviranomaistehtävien hoitamista tai hoitamisen järjestämistä, maa- ja metsätalousministeriö tai **Ruokavirasto** **Maaseutuvirasto** voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluksa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa sakon uhka.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

135.

Laki

eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 29 ja 48 § sekä
muutetaan 6, 15, 28, 32, 41–44, 47, 49 ja 51 § seuraavasti:

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *lääkitsemisellä* lääkkeen tai muun eläinten käsittelyssä käytettävän aineen sekä lääkkeen antamisessa käytettävän laitteen tai tarvikkeen käyttöä;
- 2) *lääkkeellä* lääkelain 3 §:ssä tarkoitettua valmistetta tai ainetta;
- 3) *lääkevalmisteella* lääkelain 4 §:ssä tarkoitettua lääkettä;
- 4) *lääkeaineella* lääkelain 5 §:ssä tarkoitettua ainetta;
- 5) *muulla eläinten käsittelyssä käytettävällä aineella* eläimelle annettavaa muuta kuin lääkettä tai eläimen ravitsemukseen kuuluvaa ainetta, jota käytetään eläimen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen tai eläintuotannollisista syistä;
- 6) *eläinlääkinnässä käytettävällä laitteella ja tarvikkeella* instrumenttia, laitteistoa, materiaalia ja välinettä, jota käytetään lääkkeen antamiseen, sairauden diagnosointiin, eläimen sairauden tai terveyden hoitoon taikka elintoiminnon tutkimiseen tai säätelyyn;
- 7) *lääkkeen luovutuksella* tapahtumaa, jossa eläinlääkäri antaa lääkkeitä eläimen omistajalle tai haltijalle, toiselle eläinlääkärille tai lääkerehun valmistajalle;
- 8) *tuotantoeläimillä* tarkoitetaan eläimiä, joita pidetään, kasvatetaan, hoidetaan, teurastetaan tai kerätään elintarvikkeiden tuottamiseksi;
- 9) *varojalla* lääkkeen viimeisestä antokerrasta laskettua vähimmäisaikaa, jonka kuluessa teurastetun eläimen lihaa tai muita teurastetusta eläimestä saatuja tuotteita taikka eläintä tai eläimen tuottamaa maitoa, hunajaa tai munia ei saa luovuttaa elintarvikkeena käytettäväksi;
- 10) *valvontaviranomaisella* **Ruokavirastoa** **Elintarviketurvallisuusvirastoa**, maakuntaa ja Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusta;
- 11) *eläinlääkärillä* henkilöä, jolla on eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain mukainen oikeus harjoittaa eläinlääkäriammattia;
- 12) *hevoseläimen tunnistusasiakirjalla* neuvoston direktiivien 90/427/ETY ja 2009/156/EY mukaisten sääntöjen vahvistamisesta hevoseläinten tunnistusmenetelmien osalta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/262 tarkoitettua tunnistusasiakirjaa tai hevospassia;
- 13) *valtakunnallisella eläinten terveydenhuolto-ohjelmalla* eläinlääkäripalveluista annetun lain (765/2009) 12 §:n mukaista valtakunnallista ohjelmaa;
- 14) *terveydenhuollon seurantajärjestelmällä* valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan kuuluvaa sähköistä järjestelmää, johon kirjataan eläinten terveydenhuoltoon liittyviä tietoja;
- 15) *eläinten pitopaikalla* eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) 5 §:n mukaista pitopaikkaa.

15 §

Eläinlääkäriin oikeus luovuttaa lääkkeitä

Eläinlääkärillä on oikeus luovuttaa lääkkeitä eläimen omistajalle tai haltijalle eläimen hoitoa tai jatkohoitoa varten, toiselle eläinlääkärille eläinlääkinnälliseen tai eläinlääketieteelliseen tarkoitukseen käytettäväksi ja rehulain (86/2008) nojalla hyväksytylle lääkerehun valmistajalle lääkerehun valmistusta varten.

Eläinlääkäri saa luovuttaa lääkkeitä eläimen omistajalle tai haltijalle eläimen tai eläinryhmän hoitoa tai jatkohoitoa varten vain tutkittuaan eläimen tai eläimet taikka hankittuaan muulla luotettavalla tavalla selvityksen lääkityksen tarpeellisuudesta. Eläinlääkäri voi kuitenkin luovuttaa lääkkeitä eläinten tai ihmisten terveyttä uhkaavissa vaikeissa eläinten joukkosairastumisissa, vaikka ei olisi tutkinut itse kaikkia eläimiä ennen lääkkeiden luovutusta. Eläinlääkäriin on tehtävä luovutuksesta välittömästi ilmoitus **Ruokavirastolle** **Elintarviketurvallisuusvirastolle**.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lääkkeiden luovutuksesta sekä luovutuksen ehdoista, edellytyksistä ja rajoituksista, luovutettavien lääkkeiden määrästä ja valikoimasta sekä poikkeuksista vaatimukseen tutkia kaikki eläimet.

28 §

Maakunta

Maakunta huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan lukuun ottamatta eläinlääkäreihin, lääketehaitsiin, lääketukkukauppoihin ja apteekkeihin kohdistuvaa valvontaa.

Maakunnan tulee ilmoittaa Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle, jos se suorittamansa valvonnan yhteydessä havaitsee eläinlääkärin rikkoneen 1 momentissa mainittuja säännöksiä.

32 §

Valtakunnallinen ja alueellinen valvontasuunnitelma

Sen lisäksi, mitä elintarvikelaissa säädetään eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta, Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden sekä eläinlääkinnässä käytettävien laitteiden ja tarvikkeiden käytön ja luovutuksen valvontaa varten valtakunnallinen valvontasuunnitelma. Suunnitelman on katettava myös eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 10 §:n mukainen lääkkeiden määräämisen valvonta. Suunnitelma on osa valvonta-asetuksen mukaista kansallista valvontasuunnitelmaa. Suunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- 1) valvonnan tavoitteet ja kattavuus osa-alueittain;
- 2) perusteet, joiden mukaan erityyppisten valvontakohteiden riskit arvioidaan ja kohteet sekä niiden valvontatiheys valitaan;
- 3) valvonnan sisällön ja menetelmien määrittely;
- 4) toimenpiteet epäiltäessä tai todettaessa säännösten vastaista toimintaa;
- 5) valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnissa käytettävät menetelmät.

Maakunnan on laadittava alueellinen suunnitelma sen vastuulle tämän lain mukaan kuuluvasta valvonnasta. Alueellisen suunnitelman tulee perustua valtakunnalliseen suunnitelmaan. Alueellista suunnitelmaa ei kuitenkaan laadita kansalliseen vierasainevalvontaohjelmaan liittyvästä valvonnasta, vaan maakunta toteuttaa valvonnassa valtakunnallista ohjelmaa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtakunnallisen valvontasuunnitelman sisällöstä.

41 §

Määräykset ja kiellot

Maakunta voi määrätä tuotantoeläimen lopetettavaksi sekä sen ruhon ja eläimestä saadut tuotteet hävitettäväksi, jos eläimelle on annettu tämän lain nojalla kiellettyä lääkeainetta tai lääkeainetta, jonka käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, muuhun kuin sallittuun käyttötarkoitukseen, tai jos eläimen käsittelyssä on käytetty tämän lain nojalla kiellettyä laitetta tai tarviketta. Maakunta voi myös kieltää tällaisen eläimen myynnin tai muun luovuttamisen, eläimen teurastamisen elintarvikkeena tai rehuna käytettäväksi ja eläimestä saatavien tuotteiden luovuttamisen elintarvikkeina tai rehuna käytettäväksi. Maakunta voi lisäksi kieltää tehtävien tutkimusten ja selvitysten ajaksi muiden tuotantoeläinten siirtämisen kyseisestä eläinten pitopaikasta.

Maakunta voi määrätä pitopaikan muun tuotantoeläimen lopetettavaksi ja hävitettäväksi, jos kyseisen pitopaikan toisesta tuotantoeläimestä tai siitä saadusta tuotteesta on todettu tämän lain nojalla kiellettyä lääkeainetta tai lääkeainetta, jonka käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, ja eläimen omistaja tai haltija kieltäytyy vastaamasta kustannuksista, jotka aiheutuvat tutkimuksista sen selvittämiseksi, onko eläimelle annettu tällaista lääkeainetta.

Maakunta voi kieltää tehtävien tutkimusten ja selvitysten ajaksi tuotantoeläinten siirtämisen eläinten pitopaikasta ja eläimistä saatavien tuotteiden luovuttamisen elintarvikkeena tai rehuna käytettäväksi, jos eläimestä saadussa elintarvikkeessa todetaan lääkkeitä yli sallittujen enimmäismäärien.

Maakunta voi määrätä eläinten pitopaikan ja muut saman henkilön omistamat tai hallussa pitämät eläinten pitopaikat väliaikaisesti tehostettuun valvontaan, jos tuotantoeläimessä tai siitä saadussa tuotteesta on todettu tämän lain nojalla kiellettyä lääkeainetta tai lääkeainetta, jonka käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, taikka jos eläimistä saaduissa elintarvikkeissa on toistuvasti todettu lääkkeitä yli sallittujen enimmäismäärien.

Maakunnan on tehtävä merkintä maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettuun tietojärjestelmään 1 ja 3 momentissa tarkoitetuista eläimen siirtämisestä, luovuttamisesta sekä elintarvikkeena tai rehuna käyttämisestä koskevista kielloista. Maakunnan on lisäksi tehtävä tietojärjestelmään merkintä kiellon peruuttamisesta heti, kun voidaan varmistua siitä, että kiello ei ole enää aiheellinen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä määräysten ja kieltojen toteuttamisesta sekä tehostetusta valvonnasta.

42 §

Uhkasakko ja teettäminen

Maakunta voi tehostaa 41 §:ssä tarkoitettua määräystä ja kielloa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta, teettämisuhasta ja teettämisestä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

43 §

Haltuunotto

Maakunta voi 41 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ottaa eläinten pitopaikassa taikka eläimen omistajan tai haltijan hallussa olevan rehun, lääkkeen tai muun eläinten käsittelyssä käytettävän aineen taikka eläinlääkinnässä käytettävän laitteen tai tarvikkeen haltuunsa, jos on syytä epäillä, että rehu, lääke tai muu eläinten käsittelyssä käytettävä aine sisältää tämän lain nojalla kiellettyjä lääkeaineita tai lääkeaineita, joiden käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, tai että eläinlääkinnässä käytettävän laitteen tai tarvikkeen käyttö on tämän lain nojalla kielletty.

Lisäksi maakunta voi ottaa eläinten pitopaikassa taikka eläimen omistajan tai haltijan tai muun tässä laissa mainitun toimijan hallussa ja **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** eläinlääkärin hallussa olevan lääkkeen tai muun eläinten käsittelyssä käytettävän aineen haltuunsa, jos on perusteltua syytä epäillä, että lääketta tai ainetta on hankittu tai luovutettu tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti.

Haltuunotto on suoritettava todistajan läsnä ollessa. Eläimen omistajalle tai haltijalle on annettava todistus, josta ilmenee haltuunotetun omaisuuden määrä ja haltuunoton syy.

Haltuunotetusta omaisuudesta voidaan korvauksetta ottaa näytteitä tutkimuksia varten.

44 §

Haltuunotetun omaisuuden säilyttäminen ja käyttäminen

Haltuunotettu omaisuus voidaan tarvittaessa säilyttää eläinten pitopaikassa tai eläimen omistajan tai haltijan, eläinlääkärin tai muun tässä laissa tarkoitettujen toimijain luona sopivalla tavalla merkittynä taikka sinetöidyssä tai muuten merkityssä varastotilassa.

Haltuunoton suorittava viranomainen päättää siitä, miten haltuunotetun omaisuuden suhteen on meneteltävä. Haltuunotettu omaisuus voidaan määrätä hävitettäväksi, jos haltuunotetun omaisuuden todetaan sisältävän tämän lain nojalla kiellettyjä lääkeaineita tai lääkeaineita, joiden käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, tai jos haltuunotetun eläinlääkinnässä käytettävän laitteen tai tarvikkeen käyttö on tämän lain nojalla kielletty, taikka lääkkeitä on todettu hankitun tai luovutetun tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti. Muussa tapauksessa omaisuus on määrättävä palautettavaksi sen omistajalle tai haltijalle.

47 §

Maksut

Jos tuotantoeläimestä tai siitä saadusta tuotteesta otetusta näytteestä todetaan, että eläimelle on annettu sellaista lääkeainetta, jonka käyttö kyseiselle eläimelle on tämän lain nojalla kielletty, tai jos eläimestä saadussa elintarvikkeessa todetaan lääkejäämiä yli sallittujen enimmäismäärien, eläimen omistajan tai haltijan on maksettava asian selvittämiseksi tehdyistä tutkimuksista ja selvityksistä aiheutuvat kustannukset sekä todettua rikkomusta seuraavaan väliaikaisesti tehostettuun valvontaan liittyvistä tutkimuksista aiheutuvat kustannukset.

Jos eläin on määrätty lopetettavaksi ja hävitettäväksi 41 §:n nojalla, eläimen omistaja tai haltija vastaa eläimen lopettamisesta ja hävittämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Jos valvonnassa havaitaan, että lääkkeitä tai muita eläinten käsittelyssä käytettäviä aineita on hankittu, käytetty tai luovutettu tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, voidaan rikkomuksesta epäil-

lyltä eläimen omistajalta tai haltijalta taikka eläinlääkäriltä periä asian selvittämiseksi tehdyistä lisäselvityksistä aiheutuvat kustannukset sekä todettua rikkomusta seuraavan väliaikaisen tehostetun valvonnan kustannukset.

Tarkemmat säännökset valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklassa edellytetyistä kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määräytymisestä sekä kansalliseen vierasainevalvontaohjelmaan liittyvistä maksuista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Valvonta-asetuksen 28 artiklaan perustuvista maakunnan suoritteista peritään kuitenkin maakunnan hyväksymän taksan mukainen maksu. Maksujen perusteissa otetaan huomioon valvonta-asetuksen säännökset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

49 §

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Tämän lain tai tällä lailla täytäntöön pantavan Euroopan unionin säädöksen nojalla annettuun maakunnan ja **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan päätökseen haetaan kuitenkin siten kuin maakuntalain (/) 17 luvussa säädetään.

Tämän lain 41, 43 ja 44 §:n nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

51 §

Valtakunnalliset eläinten terveydenhuolto-ohjelmat

Valtakunnallisissa eläinten terveydenhuolto-ohjelmissa on asetettava valtakunnalliset tavoitteet keskeisten eläintuotannossa käytettävien lääkkeiden käytölle hallitun ja tarkoituksenmukaisen lääkkeiden käytön edistämiseksi.

Terveydenhuolto-ohjelmaa hallinnoivan tahon on ilmoitettava **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** epäillessään, että tämän lain ja sen nojalla annettuja säännöksiä ei ole noudatettu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

136.

Laki

Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1093/2014) 3, 4, 8, 10, 19, 20—25, 27, 29—31, 34, 35, 37 ja 39 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 25, 31, 34 ja 39 § osaksi laissa 1632/2015, 4 § osaksi laissa 202/2015, 8, 24, 29 ja 30 § laissa 1632/2015 sekä 35 § laissa 643/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 36 a ja 37 a § seuraavasti:

3 §

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävät

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa:

- 1) toimintaohjelman ja sen muutosten valmistelusta sekä sen toimeenpanon suunnittelusta;
- 2) toimintaohjelman merkitykseltään vähäistä muutosta koskevan ehdotuksen antamisesta Euroopan komission hyväksyttäväksi;

3) toimintaohjelman varojen käytön suunnittelusta ja varojen jaon valmistelusta tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavien tahojen käyttöön;

4) toimintaohjelman Ahvenanmaan maakuntaa koskevan Euroopan unionin rahoitusosuuden ohjaamisesta maakunnan hallitukselle;

5) toimintaohjelman varojen käytön riittävän valvonnan järjestämisestä;

6) kalatalouden toimintaryhmien ja niiden laatimien paikallisten strategioiden hyväksymisestä.

Ohjelman yhdenmukaisen ja tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo maakuntaa ja kalatalouden toimintaryhmiä niiden hoitaessa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

4 §

Hallintoviranomainen

Maa- ja metsätalousministeriö toimii yleisasetuksen 123 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna hallintoviranomaisena.

8 §

Välittävä toimielin

Maakunta toimii yleisasetuksen 123 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuna välittävänä toimielimenä alueellaan.

Välittävä toimielin vastaa suorittaa tässä laissa säädettyistä tuen myöntämiseen, maksamiseen ja takaisinperintään sekä toimenpiteiden alueellisesta yhteensovittamiseen liittyvistä tehtävistä liittyvät tehtävät hallintoviranomaisen lukuun. Välittävä toimielin vastaa lisäksi myöntämänsä tuen seurantaan, raportointiin, petosten torjuntaan ja paikan päällä varmentamiseen liittyvistä tehtävistä sekä toimenpiteiden alueellisesta yhteensovittamisesta, tiedotuksesta ja viestinnästä yleisölle, tuen hakijoille ja tuensaajille.

Välittävän toimielimen on eriytettävä rakennerahastojen tuen myöntäminen, maksaminen ja paikan päällä varmentaminen, takaisinperiminen ja muiden jatkotoimenpiteiden toteuttaminen moitteettoman varainhoidon edellyttämällä tavalla. Välittävän toimielimen itse toteuttamien hankkeiden toimeenpanossa hankkeiden toteutus tulee eriyttää edellä mainituista tehtävistä.

Välittävän toimielimen on laadittava ja ylläpidettävä kuvausta hallinto- ja valvontajärjestelmästä. Välittävän toimielimen on raportoitava tehtävien hoitamisesta maa- ja metsätalousministeriölle tämän edellyttämällä tavalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä välittävän toimielimen tehtävistä.

10 §

Toimintaohjelman yhteensovittaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa toimintaohjelman yhteensovittamisesta muiden yhteiseen strategiakehykseen kuuluvien rahasto-ohjelmien ja rahoitusvälineiden kanssa. Maakunta vastaa toimintaohjelmaan sisältyvien alueellisten toimenpiteiden toimeenpanon yhteensovittamisesta muiden alueella toteutettavien edellä mainittujen ohjelmien ja niiden kehittämistoimenpiteiden kanssa. Kalatalouden toimintaryhmät vastaavat yhteistyössä maakunnan kanssa paikallisten strategioiden ja muiden alueellisten kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta.

19 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa 31 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Hakemuksen allekirjoitukseen sovelletaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annettua lakia (617/2009).

Tukihakemus voidaan tehdä myös kirjallisesti maa- ja metsätalousministeriön tarkoitusta varten vahvistamalla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava ja toimitettava maakunnalle.

Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat ja selvitykset sekä tuettavaa toimenpidettä koskeva hankesuunnitelma. Investointituen hakijalta voidaan edellyttää myös yrityksen tai ammatinharjoittajan toiminnan kehittämisen kannalta olennaiset seikat sisältävän kehittämissuunnitelman esittämistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen hakemisessa noudatettavasta menettelystä, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista sekä selvitysten, hankesuunnitelman ja kehittämissuunnitelman sisällöstä ja esittämisestä.

20 §

Tuen hakeminen kalatalouden toimintaryhmän rahoituskiintiöstä

Jos tukea haetaan kalatalouden toimintaryhmän rahoituskiintiöstä, maakunta pyytää hakemuksesta lausunnon toimivaltaiselta kalatalouden toimintaryhmältä. Toimintaryhmä antaa lausunnon tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta paikallisen strategian tavoitteiden kannalta. Jos tuettava toimenpide toteutetaan useamman kuin yhden kalatalouden toimintaryhmän alueella, toimivaltaisen kalatalouden toimintaryhmän on hankittava muiden kalatalouden toimintaryhmien lausunto tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta sekä tarvittavan rahoituksen varaamisesta niille osoitetusta rahoituskiintiöstä.

Toimivaltainen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa on se kalatalouden toimintaryhmä, jonka alueella tuettava toimenpide toteutetaan. Jos tuettava toimenpide toteutetaan useamman kuin yhden kalatalouden toimintaryhmän alueella, toimivaltainen on se kalatalouden toimintaryhmä, jonka alueella tuettava toimenpide on tarkoitus pääosin toteuttaa.

Edellä 1 momentissa säädettyä menettelyä ei sovelleta, jos hakija on kalatalouden toimintaryhmä.

21 §

Tuen myöntäminen

Maakunta päättää tuen myöntämisestä.

Edellä 18 §:n 2 momentin mukaisessa hakumenettelyssä maa- ja metsätalousministeriö voi päättää, että maakunta tekee päätöksen saatuaan asiasta maa- ja metsätalousministeriön lausunnon. Maakunta voi poiketa ministeriön lausunnosta vain, jos tuen myöntäminen olisi Euroopan unionin tai kansallisen lainsäädännön taikka toimintaohjelman vastaista tai jos sillä ei ole riittävää määrärahaa toimenpiteen rahoittamiseen.

Ratkaistaessa hakemusta kalatalouden toimintaryhmän rahoituskiintiöstä maakunta tekee päätöksen saatuaan 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua lausunnon toimivaltaiselta kalatalouden toimintaryhmältä. Maakunta voi poiketa kalatalouden toimintaryhmän lausunnosta vain, jos tuen myöntäminen olisi Euroopan unionin tai kansallisen lainsäädännön taikka toimintaohjelman tai paikallisen strategian vastaista tai jos kalatalouden toimintaryhmän rahoituskiintiössä ei ole riittävää määrärahaa toimenpiteen rahoittamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kalatalouden toimintaryhmän rahoituskiintiöstä rahoitettavista tukikelpoisista toimenpiteistä.

Tukipäätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

22 §

Tuen myöntäminen ilman hakemusta

Maakunta voi myöntää tukea meri- ja kalatalousrahastoasetuksen 78 artiklassa tarkoitettuun tekniseen tukeen ja 76 artiklassa tarkoitettuun kalastuksen valvontaan ilman hakemusta maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman käyttösuunnitelman perusteella. Samaa menettelyä voidaan noudattaa myönnettäessä tukea monivuotisille tutkimus- ja kehittämisohjelmille.

Maakunta jättää myöntämättä 1 momentissa tarkoitettua tukea maa- ja metsätalousministeriön sille osoittaman vahvistetun käyttösuunnitelman mukaisesti ainoastaan, jos tuen myöntäminen olisi Euroopan unionin tai kansallisen lainsäädännön vastaista tai sen käytössä olevat määrärahat eivät riitä tuen myöntämiseen.

23 §

Päätöksenteko yhdennettyä meripolitiikkaa koskevissa hankkeissa

Meri- ja kalatalousrahastoasetuksen 80 artiklassa tarkoitetuille toimille voidaan myöntää tukea ilman hakemusta valtioneuvoston kanslian vahvistaman käyttösuunnitelman perusteella.

Valtioneuvoston kanslia vahvistaa käyttösuunnitelman sovittuaan yhdessä maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, puolustusministeriön, sisäministeriön ja ympäristöministeriön kanssa tukea koskevasta kokonaisratkaisusta. Ratkaisun teossa on pyrittävä yksimielisyyteen. Jos päätöstä ei voida tehdä yksimielisesti, valtioneuvoston kanslia päättää ratkaisusta saatuaan vähintään kaksi puoltavaa lausuntoa muilta edellä mainituilta ministeriöiltä.

Ennen ratkaisun tekemistä maakunta tekee tarvittaessa arvion hanke-ehdotuksista ja hankkii tarvittavat asiantuntijalausunnot.

Maakunta voi poiketa edellä 1 momentissa tarkoitettua käyttösuunnitelmasta ainoastaan, jos tuen myöntäminen olisi Euroopan unionin tai kansallisen lainsäädännön vastaista tai sen käytössä olevat määrärahat eivät riitä tuen myöntämiseen.

Tukea voidaan lisäksi myöntää määräaikaisen hakumenettelyn puitteissa. Tuettavien hankkeiden valinnassa noudatetaan, mitä 2–4 momentissa on säädetty.

24 §

Maksuhakemus

Maksuhakemus tehdään maakunnalle käyttäen 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Mitä 19 §:n 1 momentissa säädetään sähköisestä tukihakemuksesta ja sen käsittelystä, sovelletaan myös tuen maksamista koskevaan hakemukseen.

Maksuhakemus voidaan tehdä myös kirjallisesti maa- ja metsätalousministeriön tarkoitusta varten vahvistamalla lomakkeella. Hakemus on allekirjoitettava. Kirjallinen hakemus on toimitettava maakunnalle.

Hakemukseen on liitettävä tuen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät tilinpitoasiakirjat ja selvitykset.

25 §

Maksujen hyväksyminen

Tuen maksamisesta päättää maakunta. Maksupäätöksen toimeenpanee Ruokavirasto Maaseutuvirasto.

Kehittämishankkeelle tukea voidaan maksaa ennakoon, jos tämä on tuen saajan aseman ja tuettavan toimenpiteen toteutuksen kannalta perusteltua.

Kehittämishanketuen määrää vähentävänä tekijänä otetaan huomioon tuettavasta toimenpiteestä aiheutuneet tulot. Tuloina ei pidetä 19 §:ssä tarkoitettussa hakemuksessa ilmoitettua yksityistä rahoitusta. Tuen saajan on esitettävä selvitys hankkeen tuloista maksuhakemuksen yhteydessä.

Toimenpiteelle voidaan maksaa tukea ilman erillistä maksuhakemusta, jos menettelystä on ilmoitettu 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimenpidettä koskevan määräaikaisen hakumenettelyn aloittamisen yhteydessä.

27 §

Tuen takaisinperintä

Tuen maksaminen on keskeytettävä ja tuki on perittävä takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) 11 §:n 3 momentin mukaisesti tukea saanut ei ole kolmen vuoden kuluessa tuen viimeisen maksuerän maksamisesta täyttänyt mainitun pykälän 2 momentin vaatimusta;
- 3) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 4) tuen saaja on luovuttanut ilman maakunnan lupaa toiselle tuetun investoinnin kohteen ennen tukipäätöksessä asetetun määräajan päättymistä;
- 5) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tuen tarkastuksessa;
- 6) Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka ilman korkoa on enintään 250 euroa.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, kaikki tuen saajat vastaavat yhteisvastuullisesti takaisin perityn tuen suorittamisesta.

29 §

Takaisinperinnän menettelyt

Tuen takaisinperinnästä päättää maakunta. Maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä maakunnan ryhtymään takaisinperintään, jos se katsoo 27 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyvän.

Takaisinperintää koskevassa päätöksessä on vahvistettava takaisinperittävä määrä, 28 §:n 1 momentissa tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä. Päätös on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun maakunta on saanut tiedon takaisinperinnän perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen maksamisesta.

Maakunta vastaa takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintäpäätös on suoraan ulosottokelpoinen sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

30 §

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Maakunta voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin lainsäädäntö sitä edellyttää.

31 §

Tietojärjestelmän tarkoitus

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa käyttöön yleisasetuksen 125 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetun tietojärjestelmän. Tietojärjestelmää käytetään Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä sekä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Maakunta ja kalatalouden toimintaryhmät vastaavat niille säädettyjen tehtävien mukaisesti siitä, että tietojärjestelmään tallennetaan oikeat ja riittävät tiedot.

Tuen hakijalla on oikeus tietojärjestelmään kuuluvassa verkkopalvelussa seurata tuen hakemista, maksamista, tarkastamista ja takaisinperintää koskevan asiansa etenemistä ja ratkaisuja sekä tuen seurantatietojen käsittelyä. Vastaava oikeus on kalatalouden toimintaryhmällä sen rahoituskiintiöstä haetun ja myönnetyn tuen osalta lukuun ottamatta tarkastamista ja takaisinperintää koskevia sekä maksuhakemuksen yhteydessä esitetyjä salassa pidettäviä tietoja. Toimintaryhmällä on omasta rahoituskiintiöstään myönnetyn tuen osalta lisäksi oikeus asianhallintajärjestelmään kuuluvassa verkkopalvelussa nähdä kokoomatietoja, jos tällainen mahdollisuus sisällytetään tietojärjestelmään. Asian seuraaminen ja koontitietojen katselu edellyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista.

34 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, maakunnalla ja 35 §:ssä tarkoitettulla tarkastuksien tekijällä on salassapitosäätöjen estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta, julkista tehtävää hoitavalta taholta ja kalatalouden toimintaryhmältä hakijaa ja tuen saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja maakunnalla on salassapitosäätöjen estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja, tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle, julkista tehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Tietoja voidaan vastaavasti luovuttaa Luonnonvarakeskukselle sen tiedonkeruutehtävän suorittamiseksi, josta säädetään yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 25 artiklassa.

Kalatalouden toimintaryhmällä on salassapitosäätöjen estämättä oikeus saada 31 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmästä sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

Edellä 1–4 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

35 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus tehdä tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen saajien osalta maakunnalla.

Edellä 6 §:ssä tarkoitettu tarkastusviranomainen voi valtuuttaa **Ruokaviraston Maaseutuviraston** tai riippumattoman tilintarkastajan tarkastamaan tuen saajan toteuttamat toimenpiteet sekä tuen myöntämiseen liittyvät menettelyt tarkastusviranomaisen laatiman tarkastusstrategian mukaisesti. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (1141/2015) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annetussa laissa (1142/2015) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta päävastuullinen tilintarkastaja.

36 a §

Hallintoviranomaisen oikeus takaisinperintään välittävältä toimielimeltä

Hallintoviranomainen voi määrätä toimintaohjelman varoista maksetut varat tai osan niistä perittäväksi takaisin välittävältä toimielimeltä, jos välittävä toimielin on käyttänyt varoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin ne on osoitettu tai se on varoja käyttäessään olennaisesti toiminut vastoin Euroopan unionin tai kansallista lainsäädäntöä tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hallintoviranomaisen takaisinperintämenettelystä.

37 §

Toimivaltainen maakunta

Tässä laissa tarkoitettuja maakunnalle säädettyjä tehtäviä hoitaa se maakunta, jonka toimialueella tuettava toimenpide pääosin toteutetaan tai jonka alueella hakijan toimipaikka sijaitsee, jollei toimivallasta muuta säädetä.

37 a §

Maakunnan toimivallan siirtäminen viranhaltijalle

Maakunnan on annettava tässä laissa maakunnalle säädetyn toimivallan käyttäminen hallintosäännössä viranhaltijalle.

39 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön ja maakunnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

137.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 4, 5, 7, 13, 15, 18-22, 27, 28, 36, 38, 49, 65 ja 69 §,

| sellaisena kuin niistä ovat 4, 18, 20-22 ja 49 § osaksi laissa 208/2018 ~~421/2016~~ ja 69 § osaksi laissa 356/2018, sekä lisätään lakiin uusi 67 a ja 70 a §, seuraavasti:

4 §

~~Maa- ja metsätalousministeriö~~

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo, ohjaa ja koordinoi yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja vastaa neuvoston valvonta-asetuksen 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa neuvoston ja komission LIS-asetuksissa ja neuvoston ja komission valvonta-asetuksissa tarkoitettua keskinäisestä avunannosta muiden unionin jäsenvaltioiden, kolmansien maiden, komission ja komission nimeämän elimen kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus edellä 1 momentissa tarkoitetun valvonnan suorittamiseksi saada viranomaisilta salassapitosäätöjen estämättä valvonnan kannalta välttämättömät tiedot ja tehdä viranomaisten toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

4 §

~~Maa- ja metsätalousministeriö~~

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo, ohjaa ja koordinoi yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja vastaa neuvoston valvonta-asetuksen 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa neuvoston LIS-asetuksessa ja komission LIS-asetuksessa sekä neuvoston valvonta-asetuksessa ja komission valvonta-asetuksessa tarkoitettua keskinäisestä avunannosta muiden unionin jäsenvaltioiden, kolmansien maiden, komission ja komission nimeämän elimen kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvonnassa käytettävät valvontastrategian sekä valvontasuunnitelmat ja -ohjelmat.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus 1 momentissa tarkoitetun valvonnan suorittamiseksi saada viranomaisilta salassapitosäätöjen estämättä valvonnan kannalta välttämättömät tiedot ja tehdä viranomaisten toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

5 §

Varsinais-Suomen maakunta

Varsinais-Suomen maakunta ja rajavartiolaitos vastaavat Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien säädösten ja päätösten noudattamisen valvonnasta kalastustoiminnassa. Varsinais-Suomen maakunta valvoo yhteiseen kalastuspolitiikkaan liittyvien kalastusta, saalista, kalan kuljetusta ja kalakauppaa koskevien ilmoitusvelvollisuuksien noudattamista ja vastaa ilmoitusten tallentamisesta jäljempänä 5 luvussa tarkoitettuihin rekistereihin.

Varsinais-Suomen maakunta valvoo yhteistyössä Tullin kanssa neuvoston LIS-asetuksen ja komission LIS-asetuksen sääntöjen noudattamista kalatuotteita maahan tuotaessa ja maasta viettäessä. Varsinais-Suomen maakunta on neuvoston LIS-asetuksen 15 artiklassa, 16 artiklan 1 kohdassa sekä 17, 18 ja 21 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, ja se antaa mainitun asetuksen 15 ja 18 artiklassa edellytetyn kalatuotteiden maahantuontia ja maastavientiä koskevan varmennuksen ja hyväksynnän.

Varsinais-Suomen maakunta on neuvoston LIS-asetuksessa ja komission LIS-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, joka myöntää ja peruuttaa komission LIS-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettua hyväksytyn talouden toimijan todistuksen (*APEO-todistus*) ja vastaa hyväksytyn talouden toimijan toiminnan valvonnasta ja siihen liittyvästä yhteistyöstä Euroopan unionin toimielinten ja muiden valtioiden kanssa. Neuvoston LIS-asetuksen 16 artiklassa ja komission LIS-asetuksen 9–30 artiklassa säädetään hyväksytyn talouden toimijan asemasta, APEO-todistuksesta, todistuksen haku- ja myöntämismenettelystä, hyväksymisen edellytyksistä, hyväksytyn talouden toimijan tehtävistä, toiminnan valvonnasta ja toiminnan keskeyttämisestä.

7 §

~~Ruokavirasto~~ ~~Elintarviketurvallisuusvirasto~~

~~Ruokaviraston~~ ~~Elintarviketurvallisuusviraston~~ kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyttä ja kuluttajille annettavia tietoja koskevasta valvonnasta säädetään elintarvikelaissa (23/2006).

13 §

Kalastusluvan tilapäinen peruuttaminen

Varsinais-Suomen maakunnalla ja rajavartiolaitoksella on oikeus peruuttaa toimijalle myönnetty kalastuslupa tilapäisesti, jos on perusteltua syytä epäillä, että toimija on syyllistynyt 7 luvussa tarkoitettuun vakavaan rikkomukseen ja että hän jatkaa lain vastaista toimintaansa. Päätös on voimassa, kunnes **Ruokavirasto Maa-seutuvirasto** on käsitellyt asian tai samaa tekoa koskeva rikosoikeudellinen rangaistus on määrätty tai tuomittu, kuitenkin enintään 60 päivää sen antamisesta lukien. Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei olisi lainvoimainen, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

15 §

Moottoritehon mittaaminen

Varsinais-Suomen maakunta, rajavartiolaitos tai Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä, että kalastusaluksen moottoriteho on mitattava, jos kalastuslisenssissä ja moottorin valmistajan antamassa moottoritehotodistuksessa mainittu enimmäisteho eivät vastaa toisiaan, tai jos on perusteltua syytä olettaa, että kalastusaluksen moottoriteho ylittää kalastuslisenssissä mainitun moottoritehon.

Edellä tarkoitettu valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, jonka kuluessa moottoriteho tulee mitata ja sitä koskeva todistus toimittaa määräyksen antaneelle valvontaviranomaiselle. Jos valvontaviranomainen ei ole saanut asettamassaan määräajassa hyväksyttävää todistusta moottoritehosta, Varsinais-Suomen maakunta voi valvontaviranomaisen pyynnöstä peruuttaa kalastusaluksen kalastuslisenssin toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes viranomaiselle toimitetaan asianmukainen moottoritehotodistus.

Moottoritehon mittauksesta vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa 8 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai muun toiminnanharjoittajan suorittamaan moottoritehon mittaamisen.

~~18 §~~~~*Vapautukset eräistä velvoitteista*~~

~~Varsinais-Suomen maakunta myöntää kalastuslisenssinhaltijan hakemuksesta vapautuksen velvollisuudesta ottaa käyttöön satelliittiseurantajärjestelmä tai varustaa alus kadonneen pyydyksen talteenoton mahdollistavilla laitteilla. Vapautus myönnetään sellaiselle Suomen lipun alla purjehtivalle vähintään 12 metriä mutta alle 15 metriä pitkälle kalastusalukselle, joka harjoittaa toimintaansa yksinomaan Suomen aluevesillä tai joka ei ole merellä koskaan pidempää kuin 24 tuntia laskettuna lähtöhetkestä satamaan paluuseen.~~

~~Vapautus on voimassa toistaiseksi. Varsinais-Suomen maakunta peruuttaa vapautuksen, jos sen myöntämisperusteet eivät enää ole olemassa. Kalastuslisenssinhaltija on velvollinen ilmoittamaan Varsinais-Suomen maakunnalle välittömästi, jos kalastusaluksen kalastusalue tai kalastusaika muuttuu niin, että vapautus tulee peruuttaa.~~

~~18 §~~~~*Vapautukset eräistä velvoitteista*~~

~~Varsinais-Suomen maakunta myöntää kalastuslisenssinhaltijan hakemuksesta vapautuksen velvollisuudesta ottaa käyttöön satelliittiseurantajärjestelmä tai varustaa alus kadonneen pyydyksen talteenoton mahdollistavilla laitteilla. Vapautus myönnetään sellaiselle Suomen lipun alla purjehtivalle vähintään 12 metriä mutta alle 15 metriä pitkälle kalastusalukselle, joka harjoittaa toimintaansa yksinomaan Suomen aluevesillä tai joka ei ole merellä koskaan pidempää kuin 24 tuntia laskettuna lähtöhetkestä satamaan paluuseen.~~

~~Varsinais-Suomen maakunta peruuttaa viipymättä vapautuksen, jos sen myöntämisperusteet eivät enää ole olemassa. Kalastuslisenssinhaltija on velvollinen ilmoittamaan hyvissä ajoin etukäteen Varsinais-Suomen maakunnalle, jos kalastusaluksen kalastusalue tai kalastusaika muuttuu niin, että vapautus tulee peruuttaa.~~

19 §

LIS-kalastuksesta peräisin olevien kalastustuotteiden hävittäminen

Maahantuotava tai maastavietävä kalastustuote tai saalis hävitetään saalistodistuksen hyväksymistä tai varmentamista hakeneen kustannuksella, jos kalastustuote tai saalis on peräisin kalastuksesta, joka on lainvoimaisella päätöksellä todettu olevan neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kalastusta (LIS-kalastus). Hävittämistä koskevan päätöksen tekee Varsinais-Suomen maakunta samalla, kun se tekee saalistodistuksen hyväksymistä tai varmentamista koskevan päätöksen.

20 §

Ilmoituksia vastaanottava viranomainen ja määräajan laskeminen

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 17 artiklassa tarkoitettu ennakkoilmoitus, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62–64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa Varsinais-Suomen maakunnalle.

Edellä 1 momentissa ja 21–23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut Varsinais-Suomen maakunnalle. Paperinen ilmoitus katsotaan saapuneeksi määräajassa Varsinais-Suomen maakunnalle myös, jos ilmoituksen sisältävän kirjekuoren postileimasta selviää, että kuori on leimattu postissa ennen määräajan päättymistä tai se on ennen määräajan päättymistä annettu Varsinais-Suomen maakunnan valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

20 §

Ilmoituksia vastaanottava viranomainen ja määräajan laskeminen

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62–64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa Varsinais-Suomen maakunnalle. Neuvoston valvonta-asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu ennakkoilmoitus ja tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettu lohenkalastusta koskeva ennakkoilmoitus tehdään kalastuksenseurantakeskukselle.

Edellä 1 momentissa sekä 21–23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle. Paperinen ilmoitus katsotaan saapuneeksi määräajassa myös, jos ilmoituksen sisältävän kirjekuoren postileimasta selviää, että kuori on leimattu postissa ennen määräajan päättymistä, tai se on ennen määräajan päättymistä annettu valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

21 §

Alle kymmenmetrisen kalastusaluksen kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kalalajeja koskevat saalisilmoitukset

Kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkän kalastusaluksen päällikön tulee 48 tunnin kuluessa saaliin purkamisen päättymisestä ilmoittaa saamansa lohisaalet kappalemäärittäin ja kilogrammoittain sekä muiden kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvien kalalajien saaliit kilogrammoittain Varsinais-Suomen maakunnalle.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi kalastusaluksen neuvoston valvonta-asetuksen 6 artiklassa tarkoitettun kalastuslisenssinhaltijan (kalastuslisenssinhaltija) henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus ja seuraavat seikat:

1) kenelle saalis on myyty tai myydään, jos se on tiedossa, sekä myydyn saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi), siten kuin siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevan tilastoasetuksen liitteessä 1, ja määrä;

2) suoraan kuluttajille myydyn ja omaan käyttöön otetun saaliin määrä ja kalalajitunnus (FAO-koodi);

3) poisheitetyn ja vapautetun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi) ja määrä;

4) saaliit pyytäneen kalastusaluksen rekisteritunnus;

5) kalastusaluksen päällikön henkilötunnus;

6) käytetyt pyydykset;

7) saaliin kalastusalue ja pyyntiaika;

8) saaliin purkupaikka ja -aika;

9) tiedot tahattomista sivusaaliista;

10) tiedot kalastusmatkalla tuhoutuneista tai kadonneista pyydyksistä.

Jos kalastusmatkalla saadun silakka- tai kilohailisaaliin määrä on pienempi kuin 50 kilogrammaa, voidaan edellä säädetystä poiketen kyseessä oleva silakka- tai kilohailisaalis ilmoittaa 22 §:ssä tarkoitetulla ilmoituksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista.

21 §

Alle kymmenmetrisen kalastusaluksen kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kalalajeja koskevat saalisilmoitukset

Kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkän kalastusaluksen päällikön tai hänen valtuuttamansa tulee 48 tunnin kuluessa saaliin purkamisen päättymisestä ilmoittaa saamansa lohisaaliit kappalemäärittäin ja kilogrammoittain sekä muiden kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvien kalalajien saaliit kilogrammoittain Varsinais-Suomen maakunnalle.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi kalastusaluksen neuvoston valvonta-asetuksen 6 artiklassa tarkoitetun kalastuslisenssinhaltijan henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus ja seuraavat seikat:

1) kenelle saalis on myyty tai myydään, jos se on tiedossa, sekä myydyn saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi), siten kuin siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevan tilastoasetuksen liitteessä I, ja määrä;

2) suoraan kuluttajille myydyn ja omaan käyttöön otetun saaliin määrä ja kalalajitunnus (FAO-koodi);

3) poisheitetyn ja vapautetun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi) ja määrä;

4) saaliit pyytäneen kalastusaluksen rekisteritunnus;

5) kalastusaluksen päällikön henkilötunnus;

6) käytetyt pyydykset;

7) saaliin kalastusalue ja pyyntiaika;

8) saaliin purkupaikka ja -aika;

9) tiedot tahattomista sivusaaliista;

10) tiedot kalastusmatkalla tuhoutuneista tai kadonneista pyydyksistä.

Jos kalastusmatkalla saadun silakka- tai kilohailisaaliin määrä on pienempi kuin 50 kilogrammaa, kyseessä oleva silakka- tai kilohailisaalis voidaan edellä säädetystä poiketen ilmoittaa 22 §:ssä tarkoitetulla ilmoituksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

22 §

Alle kymmenmetrisen kalastusaluksen muita kuin kiintiöjärjestelmään kuuluvia kalalajeja koskevat saalisilmoitukset

Kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkän kalastusaluksen kalastuslisenssinhaltijan tai tämän valtuuttaman aluksen päällikön tulee antaa vähintään kalenterikuukausittain seuraavan kalenterikuukauden 20 päivään mennessä ilmoitus kyseisellä kalastusaluksella saaduista kaikista muista kuin 21 §:n mukaisesti ilmoitettavista saaliista Varsinais-Suomen maakunnalle.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi:

1) puretun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi), siten kuin siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevan tilastoasetuksen liitteessä 1, ja määrä kilogrammoittain;

2) niiden toimijoiden nimi ja yhteystiedot, joille saalista on myyty ilmoituksessa tarkoitettuna aikana;

3) poisheitetyn ja vapautetun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi) ja määrä kilogrammoina;

4) saaliit pyytäneen kalastusaluksen rekisteritunnus;

5) kalastusaluksen päällikön henkilötunnus;

6) käytetyt pyydykset;

7) saaliin kalastusalue tai kalastusalueet;

8) pyyntipäivien lukumäärä;

9) saaliin pääasiallinen purkupaikka;

10) tiedot tahattomista sivusaaliista;

11) tiedot kalastusmatkalla tuhoutuneista tai kadonneista pyydyksistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista.

22 §

Alle kymmenmetrisen kalastusaluksen muita kuin kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kala-lajeja koskevat saalisilmoitukset

Kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkän kalastusaluksen päällikön tai hänen valtuuttamansa tulee antaa vähintään kalenterikuukausittain seuraavan kalenterikuukauden 20 päivään mennessä ilmoitus kyseisellä kalastusaluksella saaduista kaikista muista kuin 21 §:n mukaisesti ilmoitettavista saaliista Varsinais-Suomen maakunnalle.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi:

- 1) puretun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi), siten kuin siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevan tilastoasetuksen liitteessä I, ja määrä kilogrammoina;
- 2) niiden toimijoiden nimi ja yhteystiedot, joille saalista on myyty ilmoituksessa tarkoitettuna aikana;
- 3) poisheitetyn ja vapautetun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi) ja määrä kilogrammoina;
- 4) saaliit pyytäneen kalastusaluksen rekisteritunnus;
- 5) kalastusaluksen päällikön henkilötunnus;
- 6) käytetyt pyydykset;
- 7) saaliin kalastusalue tai kalastusalueet;
- 8) pyyntipäivien lukumäärä;
- 9) saaliin pääasiallinen purkupaikka;
- 10) tiedot tahattomista sivusaaliista;
- 11) tiedot kalastusmatkalla tuhoutuneista tai kadonneista pyydyksistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

27 §

Ilmoitus kalastuspäiväkirjan, jälleenlaivaus- ja purkuilmoituksen ja saalisilmoituksen allekirjoittajista

Kalastuslisenssinhaltijan tulee ilmoittaa kirjallisesti Varsinais-Suomen maakunnalle niiden henkilöiden henkilö- ja yhteystiedot, jotka ovat oikeutettuja allekirjoittamaan kalastuspäiväkirjan, jälleenlaivaus- ja purkamisilmoituksen tai antamaan niitä vastaavat sähköiset ilmoitukset tai 21 ja 22 §:ssä tarkoitetut saalisilmoitukset kalastuslisenssinhaltijan kalastusalusten pyytämistä saaliista. Ilmoituksesta on käytävä ilmi ilmoituksen antoon oikeutetun asema kalastuslisenssinhaltijan aluksessa tai liiketoiminnassa. Tiedot tallennetaan kalastusalusrekisteriin.

Kalastusaluksen päällikkönä toimivan kalastuslisenssinhaltijan ei tarvitse tehdä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, jos lisenssinhaltijan kalastusalue on alle kymmenen metriä pitkä.

28 §

Ensiostajaksi ilmoittautuminen

Jokaisen, joka ostaa suoraan kalastusalukselta tai kaupallista kalastusta harjoittavalta merialueelta pyydettyjä kalansaaliita taikka tällaisista saaliista kalastuksenharjoittajan itse valmistamia kalastustuotteita, on ilmoitettava neuvoston valvonta-asetuksen 59 artiklassa tarkoitettuun Varsinais-Suomen maakunnan pitämään kalastustuotteiden ensiostajarekisteriin. Poikkeuksesta rekisteröitymisvelvollisuudesta säädetään neuvoston valvonta-asetuksen 59 artiklan 3 kohdassa.

Ilmoituksesta tulee ostajan yhteystietojen lisäksi käydä ilmi ostajan henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus ja yrityksen toimiala. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

36 §

Saalistodistusrekisteri

Saalistodistusrekisteriin tallennetaan neuvoston LIS-asetuksen 12 artiklassa tarkoitetut, Varsinais-Suomen maakunnalle toimitetut saalistodistukset liitteineen sekä tiedot saalistodistusten perusteella myönnettyistä maanhantuontia ja maastavientiä koskevista luvista ja lupien epäämisistä. Rekisteriin tallennetaan myös tiedot Euroopan unionin LIS-alusluetteloon merkityistä kalastusaluksista ja niistä kolmansista maista, joiden tiedot komissio on julkaissut neuvoston LIS-asetuksen 35 artiklan mukaisesti.

Varsinais-Suomen maakunta käyttää saalistodistusrekisteriin tallennettuja tietoja hyväksyessään ja varmentamalla saalistodistuksia sekä vastatessaan Euroopan komission tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden saalistodistusjärjestelmän toimeenpanoa koskeviin tiedusteluihin ja tietopyyntöihin. Maa- ja metsätalousministeriö

käyttää tietoja neuvoston ja komission LIS- ja valvonta-asetuksissa tarkoitetun keskinäisen avunannon edellyttämiin tehtäviin.

38 §

Rekistereiden pitäjät ja käyttäjät

Edellä 30–35 §:ssä tarkoitettuja rekistereitä pitävät maa- ja metsätalousministeriö, Varsinais-Suomen maakunta ja rajavartiolaitos yhdessä. Maa- ja metsätalousministeriö ja Varsinais-Suomen maakunta pitävät yhdessä 36 §:ssä tarkoitettua saalistodistusrekisteriä. Päävastuullinen rekisterinpitäjä on Varsinais-Suomen maakunta.

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa tietojärjestelmän kehittämistä, rekisterien ylläpitoa ja rekisterien pitoa. Päävastuullinen rekisterinpitäjä myöntää viranomaisen esityksestä henkilölle käyttöoikeuden niihin rekistereihin ja rekistereiden tietoryhmiin tai tietokenttiin, jotka ovat tarpeen kyseisen viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamista varten. Tiedot tallettanut viranomainen vastaa tallettamiensa tietojen virheettömyydestä sekä tallettamisen ja käytön laillisuudesta omien tehtäviensä hoidossa.

Ruokavirasto **Maaseutuvirasto** käyttää kaikkia tässä luvussa tarkoitettuja rekistereitä selvittäessään käsiteltävänä olevia rikkomusasioita ja määrätessään 7 luvun mukaisia rikkomus- ja seuraamusmaksuja. Tulli käyttää saalistodistusrekisteriä tehdessään kalastustuotteiden maahantuloa ja maastavientiä koskevia päätöksiä. Luonnonvarakeskus käyttää 30–33 §:ssä tarkoitettuja rekistereitä Euroopan unionin tiedonkeruuvuoroitettujen täyttämistä ja tilastointia varten sekä tutkimustarkoituksiin.

49 §

Rikkomukset

Maaseutuvirasto määrää rikkomusmaksun sille, joka:

- 1) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 6 tai 7 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen merkkintöjä ja asiakirjoja koskevia säännöksiä;
- 2) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 8–17 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen apuveneitä, kalastusaluksella käytettäviä pyydyksiä ja pyydyksiin kiinnitettäviä poijuja koskevia säännöksiä;
- 3) laiminlyö varmistaa komission valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädetyn mukaisesti, että aluksen satelliittipaikannuslaite on toimintakykyinen tai että sen toimintaa ei estetä;
- 4) komission valvonta-asetuksen 25 artiklan vastaisesti lähtee VMS-laitteen toimintahäiriön jälkeen satamasta ennen kuin lippuvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, poistaa VMS-laitteen ilman lippuvaltion toimivaltainen viranomaisten hyväksyntää tai laiminlyö ilmoittaa mainitun artiklan 1 kohdan mukaisesti aluksen maantieteellisen sijainnin kalastuksen seurantakeskukseen;
- 5) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 14–16 artiklan tai 21–25 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta tai purkuilmoitusta koskevien säännösten noudattamisen tai komission valvonta-asetuksen 29–36, 38–42, 44, 47–55 ja 58 artiklassa olevien kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta, purkamista, purkuilmoitusta tai pyyntiponnistusilmoitusta koskevien säännösten noudattamisen;
- 6) laiminlyö toimittaa 21–23, 25 ja 26 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen määräajassa tai toimittaa puutteellisen ilmoituksen;
- 7) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 17 tai 18 artiklassa säädetyn ennakkoilmoituksen tekemisen, tekee puutteellisen ilmoituksen tai ei tee ilmoitusta määräajassa;
- 8) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädettyjä jälleenlaivauksia koskevia säännöksiä;
- 9) laiminlyö noudattaa pyyntiponnistusta koskevia neuvoston valvonta-asetuksen 26–30 artiklan säännöksiä;
- 10) kalastaa neuvoston valvonta-asetuksen 39 artiklassa säädetyn kiellon vastaisesti kalastusaluksella, jossa on aluksen kalastuslisenssissä vahvistetun tehon ylittävä moottori;
- 11) käyttää neuvoston valvonta-asetuksen 40 artiklan säännöksen vastaisesti uutta käyttömootoria, vaihdettua käyttömootoria tai teknisesti muokattua käyttömootoria, joka ei ole saanut asianomaisen jäsenvaltion virallista varmennusta;
- 12) purkaa saalista jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 43 artiklan nojalla nimeämien satamien tai lähellä rannikkoa olevien nimettyjen paikkojen ulkopuolella;
- 13) säilyttää kalastusaluksella neuvoston valvonta-asetuksen 44 artiklan säännösten vastaisesti monivuotisissa suunnitelmissa tarkoitettujen pohjakalakantojen saaliita;
- 14) säilyttää neuvoston valvonta-asetuksen 47 artiklan säännösten vastaisesti pyydyksiä aluksella;
- 15) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 48 artiklassa säädettyjä kadonneen pyydyksen talteenotto-laitteita, talteenottoa ja pyydyksen katoamista koskevia velvollisuuksia;
- 16) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 49 artiklassa säädettyjen lajikoostumusta tai kalastuspäiväkirjaan kirjaamista koskevien velvollisuuksien noudattamisen;

- 17) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 50 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta taikka mainituissa artiklassa säädettyä pyydysten säilytystä tai kauttakulkunopeutta koskevaa velvollisuutta;
- 18) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 52 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta;
- 19) kalastaa vastoin jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 53 artiklan mukaisesti asettamaa reaaliaikaista kalastuskieltoa;
- 20) pitää virkistyskalastuksesta peräisin olevia saaliita kaupan vastoin neuvoston valvonta-asetuksen 55 artiklan 2 kohdan säännöstä;
- 21) laiminlyö ennen ensimyyntiä jaotella eriin kaikki pyydetty tai kerätty kalastus- ja vesiviljelytuotteet neuvoston valvonta-asetuksen 56 artiklassa säädetyn mukaisesti;
- 22) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 58 artiklassa tai komission valvonta-asetuksen 66–68 artiklassa säädettyjä kalatuotteiden jäljitettävyyttä, kuluttajille annettavia tietoja tai pakkausmerkintöjä koskevia velvollisuuksia;
- 23) laiminlyö ensiostajaksi rekisteröitymisen neuvoston valvonta-asetuksen 59 artiklan ja tämän lain 28 §:n mukaisesti;
- 24) asettaa myyntiin punnitsematonta kalaa neuvoston valvonta-asetuksen 60 tai 61 artiklan säännösten tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen valvonta- tai pistokoesuunnitelmien säännösten vastaisesti;
- 25) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 69–73 artiklan punnituksia koskevia säännöksiä;
- 26) laiminlyö täyttää ja toimittaa myynti-ilmoituksen neuvoston valvonta-asetuksen 62–64 artiklan säännösten tai tämän lain 20 §:n mukaisesti;
- 27) laiminlyö täyttää ja toimittaa Varsinais-Suomen maakunnalle asianmukaisesti neuvoston valvonta-asetuksen 66 tai 67 artiklassa tarkoitetut haltuunottoilmoitukset;
- 28) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa säädettyjä kuljetusasiakirjan täyttämistä ja toimivaltaiselle viranomaiselle toimittamista koskevia säännöksiä;
- 29) laiminlyö noudattaa viranomaisen suorittaman tarkastuksen yhteydessä neuvoston valvonta-asetuksen 75 artiklassa tai komission valvonta-asetuksen 113 tai 114 artiklassa toimijalle tai aluksen päällikölle säädettyjä velvollisuuksia;
- 30) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 4 artiklan 3 tai 4 kohdassa säädettyjä jälleenlaivauskieltoja;
- 31) purkaa tai jälleenlaivaa saalista muualla kuin neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklan mukaisesti nimetyissä satamissa ja lähellä rantaa olevissa paikoissa;
- 32) toimittaa neuvoston LIS-asetuksen 6 artiklassa säädetyn ennakkoilmoituksen säädetyn ajan jälkeen;
- 33) tulee satamaan tai aloittaa saaliin purkamisen vastoin neuvoston LIS-asetuksen 7 artiklassa säädettyä satamaantulolupaa tai purkulupaa;
- 34) laiminlyö toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle neuvoston LIS-asetuksen 8 artiklassa tarkoitetun purku- tai jälleenlaivausilmoituksen;
- 35) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 36 artiklan nojalla tehtyä kiireellistä toimenpidettä tai väliaikaista toimenpidettä koskevaa täytäntöönpanopäätöstä;
- 36) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 5 kohdan nojalla annetun satamaantuloluvan määräyksiä;
- 37) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 7 kohdan säännöstä miehistön vaihdosta;
- 38) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 38 artiklan 2–7 kohdassa säädettyä ostokieltoa, kalastusaluksen kolmanteen maahan siirtymistä koskevaa kieltoa, vientikieltoa, kauppajärjestelykieltoa tai yhteisten kalastustoimien harjoittamiskieltoa;
- 39) maahantuo Euroopan unionin alueelle kalataloustuotteita vastoin neuvoston LIS-asetuksen 12 artiklan saalistodistusta koskevia säännöksiä tai näitä säännöksiä tarkentavia Euroopan unionin toimielinten antamia säädöksiä ja päätöksiä;
- 40) kalastaa neuvoston Itämeri-asetuksen 3 artiklassa säädettyä, verkon silmäkokovaatimuksia pienempisilmäisillä verkoilla tai purkaa saalista kyseisen artiklan säännösten vastaisesti;
- 41) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 5 tai 6 artiklan pyydyksen rakennetta koskevia säännöksiä;
- 42) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 8 artiklan säännöksiä verkkojen mitoista ja verkkojen vedessäoloajasta;
- 43) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 12 artiklan säännöksiä vaadittavista saalisosuuksista;
- 44) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 13 artiklan säännöksiä pyydysten käytöstä ja käyttövalmiina pitämisestä;
- 45) purkaa lajittelemattomia saaliita vastoin neuvoston Itämeri-asetuksen 19 artiklan säännöstä ja 47 §:n nojalla annettua maa- ja metsätalousministeriön päätöstä;
- 46) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 24 artiklan säännöksiä tieteellisessä tutkimustarkoituksessa tapahtuvasta kalastuksesta ja saaliin myynnistä;
- 47) laiminlyö noudattaa neuvoston turska-asetuksen 16 artiklan säännöksiä erityisalueille saapumisesta tai niiltä poistumisesta;
- 48) laiminlyö noudattaa neuvoston turska-asetuksen 17 artiklan säännöksiä ennakkoilmoituksen tekemisestä;

49) purkaa saalista vastoin neuvoston turska-asetuksen 18 artiklan säännöstä purkamisesta nimettyyn satamaan;

50) laiminlyö noudattaa neuvoston turska-asetuksen 21 artiklan kauttakulkua koskevaa säännöstä;

51) laiminlyö noudattaa neuvoston turska-asetuksen 22 artiklan säännöstä purkamisilmoituksen tekemisestä;

52) laiminlyö noudattaa 44 §:n nojalla annetun valtioneuvoston tai maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettuja Euroopan unionin säilyttämistoimenpiteitä tai monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä; taikka

53) toimii kalastusaluksen päällikkönä vastoin 61 §:n 2 momentissa tarkoitettua kalastusaluksen päällikkönä toimimisen kieltoa koskevaa päätöstä.

49 §

Rikkomukset

Ruokavirasto määrää rikkomusmaksun sille, joka:

1) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 6 tai 7 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen merkintöjä tai asiakirjoja koskevia säännöksiä;

2) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 8—16 tai 17 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen apuveneitä, kalastusaluksella käytettäviä pyydyksiä ja pyydyksiin kiinnitettäviä poijuja koskevia säännöksiä;

3) laiminlyö varmistaa komission valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädetyn mukaisesti, että aluksen satelliittipaikannuslaite on toimintakykyinen tai että sen toimintaa ei estetä;

4) komission valvonta-asetuksen 25 artiklan vastaisesti lähtee VMS-laitteen toimintahäiriön jälkeen sata-masta ennen kuin lippuvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, poistaa VMS-laitteen ilman lippuvaltion toimivaltainen viranomaisten hyväksyntää tai laiminlyö ilmoittaa mainitun artiklan 1 kohdan mukaisesti aluksen maantieteellisen sijainnin kalastuksen seurantakeskukseen;

5) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 14—16 tai 21—25 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta tai purkuilmoitusta, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 12 tai 13 artiklan kalastuspäiväkirjaa taikka komission valvonta-asetuksen 29—36, 38—42, 44, 47—55 tai 58 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta, purkamista, purkuilmoitusta ja pyyntiponnistusilmoitusta koskevia säännöksiä;

6) laiminlyö toimittaa 21—23, 25 tai 26 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen määräajassa tai toimittaa puutteellisen ilmoituksen;

7) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 17 tai 18 artiklassa, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 11 artiklassa tai tämän lain 20 a §:ssä säädetyn ennakoilmoituksen tekemisen, tekee puutteellisen ilmoituksen tai ei tee ilmoitusta määräajassa;

8) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädettyjä jälleenlaivaustoimia koskevia säännöksiä;

9) laiminlyö noudattaa pyyntiponnistusta koskevia neuvoston valvonta-asetuksen 26—29 tai 30 artiklan säännöksiä;

10) kalastaa neuvoston valvonta-asetuksen 39 artiklassa säädetyn kiellon vastaisesti kalastusaluksella, jossa on aluksen kalastuslisenssissä vahvistetun tehon ylittävä moottori;

11) käyttää neuvoston valvonta-asetuksen 40 artiklan säännöksen vastaisesti uutta käyttömoottoria, vaihdettua käyttömoottoria tai teknisesti muokattua käyttömoottoria, joka ei ole saanut asianomaisen jäsenvaltion virallista varmennusta;

12) purkaa saalista jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 43 artiklan nojalla nimeämien satamien tai lähellä rannikkoa olevien nimettyjen paikkojen ulkopuolella;

13) säilyttää kalastusaluksella neuvoston valvonta-asetuksen 44 artiklan säännösten vastaisesti monivuotisissa suunnitelmissa tarkoitettujen pohjakalakantojen saaliita;

14) säilyttää neuvoston valvonta-asetuksen 47 artiklan säännösten vastaisesti pyydyksiä aluksella;

15) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 48 artiklassa säädettyjä kadonneen pyydyksen talteenottolaitteita, talteenottoa tai pyydyksen katoamista koskevia velvollisuuksia;

16) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 49 artiklassa säädettyjen lajikoostumusta tai kalastuspäiväkirjaan kirjaamista koskevien velvollisuuksien noudattamisen;

17) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 50 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta taikka mainitussa artiklassa säädettyä pyydysten säilytystä tai kauttakulunopeutta koskevaa velvollisuutta;

18) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 52 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta;

19) kalastaa vastoin jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 53 artiklan mukaisesti asettamaa reaaliaikaista kalastuskieltoa;

20) pitää virkistyskalastuksesta peräisin olevia saaliita kaupan vastoin neuvoston valvonta-asetuksen 55 artiklan 2 kohdan säännöstä;

21) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 56 artiklassa säädettyjä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämistä koskevia velvollisuuksia;

22) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 58 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 67 artiklassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 35 artiklassa säädettyjä kalatuotteiden jäljitettävyyttä, kuluttajille annettavia tietoja tai pakkausmerkintöjä koskevia velvollisuuksia;

23) laiminlyö ensiostajaksi rekisteröitymisen neuvoston valvonta-asetuksen 59 artiklan tai tämän lain 28 §:n mukaisesti;

24) asettaa myyntiin punnitsematonta kalaa neuvoston valvonta-asetuksen 60 tai 61 artiklan säännösten tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen valvonta- tai pistokoesuunnitelmien säännösten vastaisesti;

25) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 69—72 tai 73 artiklan punnituksia koskevia säännöksiä;

26) laiminlyö täyttää ja toimittaa myynti-ilmoituksen neuvoston valvonta-asetuksen 62, 63 tai 64 artiklan säännösten tai tämän lain 20 §:n mukaisesti;

27) laiminlyö täyttää ja toimittaa Varsinais-Suomen maakunnalle asianmukaisesti neuvoston valvonta-asetuksen 66 tai 67 artiklassa tarkoitettua haltuunottoilmoitukset;

28) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa säädettyjä kuljetusasiakirjan täyttämistä tai toimivaltaiselle viranomaiselle toimittamista koskevia säännöksiä;

29) laiminlyö noudattaa viranomaisen suorittaman tarkastuksen yhteydessä neuvoston valvonta-asetuksen 75 artiklassa tai komission valvonta-asetuksen 113 tai 114 artiklassa toimijalle tai aluksen päällikölle säädettyjä velvollisuuksia;

30) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 4 artiklan 3 tai 4 kohdassa säädettyjä jälleenlaivauskieltoja;

31) purkaa tai jälleenlaivaa saalista muualla kuin neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklan mukaisesti nimetyissä satamissa ja lähellä rantaa olevissa paikoissa;

32) toimittaa neuvoston LIS-asetuksen 6 artiklassa säädetyn ennakoilmoituksen säädetyn ajan jälkeen;

33) tulee satamaan tai aloittaa saaliin purkamisen vastoin neuvoston LIS-asetuksen 7 artiklassa säädettyä satamaantulolupaa tai purkulupaa;

34) laiminlyö toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle neuvoston LIS-asetuksen 8 artiklassa tarkoitettua purku- tai jälleenlaivausilmoituksen;

35) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 36 artiklan nojalla tehtyä kiireellistä toimenpidettä tai väliaikaista toimenpidettä koskevaa täytäntöönpanopäätöstä;

36) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 5 kohdan nojalla annetun satamaantuloluvan määräyksiä;

37) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 7 kohdan säännöstä miehistön vaihdosta;

38) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 38 artiklan 2—7 kohdassa säädettyä ostokieltoa, kalastusaluksen kolmanteen maahan siirtymistä koskevaa kieltoa, vientikieltoa, kauppajärjestelykieltoa tai yhteisten kalastustoimien harjoittamiskieltoa;

39) maahantuo Euroopan unionin alueelle kalataloustuotteita vastoin neuvoston LIS-asetuksen 12 artiklan saalistodistusta koskevia säännöksiä tai näitä säännöksiä tarkentavia Euroopan unionin toimielinten antamia säädöksiä ja päätöksiä;

40) kalastaa neuvoston Itämeri-asetuksen 3 artiklassa säädettyä verkon silmäkokovaatimuksia pienempisilmäisillä verkoilla tai purkaa saalista kyseisen artiklan säännösten vastaisesti;

41) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 5 tai 6 artiklan pyydyksen rakennetta koskevia säännöksiä;

42) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 8 artiklan säännöksiä verkkojen mitoista tai verkkojen vedessäoloajasta;

43) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 12 artiklan säännöksiä vaadittavista saalisosuuksista;

44) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 13 artiklan säännöksiä pyydysten käytöstä tai käyttövalmiina pitämisestä;

45) purkaa lajittelemattomia saaliita vastoin neuvoston Itämeri-asetuksen 19 artiklan säännöstä tai tämän lain 68 a §:n nojalla annettua valtioneuvoston asetusta;

46) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 24 artiklan säännöksiä tieteellisessä tutkimustarkoituksessa tapahtuvasta kalastuksesta ja saaliin myynnistä;

47) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 9 §:n nojalla annetun valtioneuvoston tai maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettuja Euroopan unionin säilyttämistoimenpiteitä tai monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä;

48) toimii kalastusaluksen päällikkönä vastoin 61 §:n 2 momentissa tarkoitettua kalastusaluksen päällikkönä toimimisen kieltoa koskevaa päätöstä; taikka

49) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 49 a tai 49 c artiklan säännöksiä vähimmäisviitekokoja pienempien kalojen saaliiden erillisestä säilyttämisestä tai purkamisesta.

65 §

Rikkomusrekisterin pitäjät ja käyttäjät

Maa- ja metsätalousministeriö ja **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** pitävät rikkomusrekisteriä. Päävastuullinen rekisterinpitäjä on **Ruokavirasto Maaseutuvirasto**. Rekisterin käyttäjiä ovat edellä mainittujen lisäksi rajavartiolaitos ja Varsinais-Suomen maakunta.

Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii rekisterin yleisestä ylläpidosta ja rekisterinpidon ohjauksesta. **Ruokavirasto Maaseutuvirasto** myöntää viranomaisen esityksestä henkilölle käyttöoikeuden niihin rekistereihin ja rekistereiden tietoryhmiin tai tietokenttiin, jotka ovat tarpeen kyseisen viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamista varten. Tiedot tallettanut viranomainen vastaa tallettamiensa tietojen virheettömyydestä sekä tallettamisen ja käytön laillisuudesta omien tehtäviensä hoidossa.

9 luku

Erinäiset säännökset

67 a §

Maakunnan toimivallan siirtäminen viranhaltijalle

Varsinais-Suomen maakunnan on annettava tässä laissa maakunnalle säädetyn toimivallan käyttäminen hallintonsäännössä viranhaltijalle.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Tietojen luovutuksesta päättää rekisteriä pitävä viranomainen. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Salassapitosäännösten estämättä käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja voidaan luovuttaa:

- 1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;
- 2) poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;
- 3) Liikenteen turvallisuusvirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja **alusrekisterin liikenneasioiden rekisterin** ylläpitoa varten;
- 4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;
- 5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;
- 6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määräämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;
- 7) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastuksenvilvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määräämistä varten;
- 8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitettulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;
- 9) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettulle maakunnalle vakuutustuen takaisinperintää varten.

70 a §

Maksut

Varsinais-Suomen maakunta perii 5 §: n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista maahantuontia, maastavientiä ja hyväksytyt talouden toimijan määräämistä koskevista päätöksistä maksun, joka vastaa enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteesta määrätään tarkemmin maakuntalain (/) 16 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitettua päätöksessä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

138.

Laki

eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain 11 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain (1360/2014) 11 ja 18 § seuraavasti:

11 §

Korvauksen maksamisen edellytykset

Ympäristökorvauksen ja luonnonmukaisen tuotannon korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että korvauksen saaja toimittaa korvauksen myöntävälle viranomaiselle vuosittain maksuhakemuksen **Ruokaviraston Maaseutuviraston** vahvistamalla lomakkeella. Tiedot voidaan toimittaa lomakkeella myös sähköisessä muodossa. Ei-tuotannollisten investointien korvausta sekä 5 §:n 7 momentissa tarkoitetun sopimuksen johdosta maksettavaa ympäristökorvausta maksetaan enintään myönnetyn korvauksen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista.

Neuvojan on annettava neuvonnasta maakunnalle ennakkoilmoitus. Maatilojen neuvonnan korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että viljelijä on vahvistanut neuvontatoimenpiteen toteutumisen ja että korvausta haetaan kuuden kuukauden kuluessa edellä mainitusta ennakkoilmoituksesta.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että maksettavan korvauksen määrä sitoumus-, sopimus- tai korvausvuodelta on korvauksen saajaa ja yksittäistä korvausta kohden vähintään 100 euroa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä korvauksen maksamisen edellytyksistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä korvauksen alarajan laskennassa käytettävistä perusteista.

Ruokavirasto Maaseutuvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä korvauksen hakemisessa noudatettavasta menettelystä ja 2 momentissa tarkoitetusta ennakkoilmoituksesta.

18 §

Tiedon antaminen seuranta varten

Maa- ja metsätalousministeriöllä, **Ruokavirastolla Maaseutuvirastolla** ja maakunnalla on oikeus saada korvauksen saajalta korvauksen seuranta ja vaikuttavuuden arviointia varten tarpeelliset selvitykset ja seurantatiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin selvitysten ja seurantatietojen sisällöstä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

140.

Laki

luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain (294/2015) 6, 7, 9, 12, 23, 26–28 ja 35–37 §, sellaisena kuin niistä on 23 § osaksi laissa 1117/2017, seuraavasti:

6 §

Maakunta

Maakunta valvoo:

- 1) luonnonmukaisesti tuotettujen maataloustuotteiden tuotantoa ja kaupan pitämistä vähittäismyynissä; sekä
- 2) maatilalla harjoitettua omien maataloustuotteiden käsittelyä vähäiseksi valmistukseksi katsottavalla tavalla.

Maakunta toimii toimeenpanoasetuksen 36 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena koskien kasvintuotannon siirtymävaihetta sekä 40 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena koskien rinnakkaista tuotantoa. Lisäksi maakunta on toimivaltainen viranomainen toimeenpanoasetuksen 47 artiklan a ja b alakohtien mukaisessa hätätilanteessa.

7 §

Valtion lupa- ja valvontavirasto

Valtion lupa- ja valvontavirasto valvoo luonnonmukaisesti tuotettujen alkoholijuomien ja väkiviinan valmistusta, valmistuttamista, varastointia, kaupan pitämistä ja tukkukauppaa. Virasto valvoo 5 §:n 2 momentissa säädetystä poiketen luonnonmukaisesti tuotettujen alkoholijuomien ja väkiviinan maahantuontia ja maastavientiä harjoittavia toimijoita.

9 §

Valvontasuunnitelmat

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava toimeenpanoasetuksen 92 f artiklassa tarkoitettu monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma, jossa kuvataan luonnonmukaisen tuotannon valvontaan liittyvien järjestelmien rakenteet ja organisaatiot sekä valvonnan strategiset tavoitteet, tärkeysjärjestykseen asettaminen ja yleinen järjestäminen.

Monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman lisäksi **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** on laadittava vuosittainen valvontasuunnitelma maakuntien ja suorittamansa valvonnan järjestämiseksi. Vuosittaisessa valvontasuunnitelmassa on määritettävä tarkastusten sisältö sekä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Valtionlupa- ja valvontaviraston on laadittava 7 §:ssä tarkoitettua valvonnasta 2 momentissa tarkoitettu vuosittainen valvontasuunnitelma.

12 §

Valtuutettu tarkastaja

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto ja maakunta voivat käyttää toimijoiden ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden valvonnassa apuna **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** valvontatehtävään kirjallisesti valtuuttamia tarkastajia. Valtuutetut tarkastajat voivat tehdä viranomaisvalvontaa varten vaadittavia tarkastuksia. Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Valtuutetulla tarkastajalla tulee olla sitä valvonnan aluetta, jolle hänet on valtuutettu, koskevien tarkastusten tekemiseen vaadittava asiantuntemus ja pätevyys. Valtuutetun tarkastajan tulee toimijan niin vaatiessa esittää valtuutuksestaan kirjallinen selvitys, josta on käytävä ilmi, mitä valvonnan aluetta hänen valtuutensa koskee.

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston ja maakunnan on valvottava valtuutettujen tarkastajien toimintaa. Tarkastusten johdosta tehtävät hallinnolliset päätökset tekee tarkastuksen toimeksi antanut valvontaviranomainen.

23 §

Rekisterinpitäjä

Luonnonmukaisen tuotannon rekisteriä pitää **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto**. Rekisterinpitäjän vastuusta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) 5 §:ssä. Lisäksi maakunnilla on oikeus käyttää ja päivittää rekisterin tietoja tämän lain 6 §:ssä säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

Tämän lain 7 §:ssä tarkoitettujen tehtävien osalta rekisterinpitäjä on kuitenkin Valtion lupa- ja valvontavirasto. Rekisteriä pidetään alkoholilain 66 §:n nojalla.

26 §

Asiakirjaselvityksen julkaisu

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** julkaisee toimijan ajantasaisen asiakirjaselvityksen. Edellä 7 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden osalta asiakirjaselvityksen julkaisee kuitenkin Valtion lupa- ja valvontavirasto.

27 §

Nautakarjan pitäminen kytkettynä pienellä tilalla

Maakunta voi myöntää toimeenpanoasetuksen 39 artiklan mukaisen luvan pitää nautakarjaa kytkettynä tilalla, jolla nautakarjan yhteenlaskettu määrä vastaa enintään 30 eläinyksikköä. Kytkettynä pidettävän nautakarjan on oltava maidon- tai emolehmätuotannossa.

Eläinyksiköiden laskentaperusteista voidaan säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

28 §

Muun kuin luonnonmukaisesti tuotetun lisäysaineiston käyttö

Maakunnan luvalla toimija voi käyttää muuta kuin luonnonmukaisesti tuotettua siementä ja siemenperunaa. Luvan myöntäminen edellyttää, että toimeenpanoasetuksen 45 artiklan 5 kohdan edellytykset täyttyvät. Lupaa on haettava kullekin kasvukaudelle viimeistään 1 päivänä toukokuuta. Maakunnan on käsiteltävä annetun määräajan jälkeen jätetty lupahakemus, jos kyse on uudesta viljelijästä tai jos siihen on painava syy.

Selvitettään vuosittain luonnonmukaisesti tuotetun siemenen ja siemenperunan saatavuuden Suomessa, **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi julkaista luettelon niistä lajeista ja lajikkeista, joille ei voida myöntää 1 momentissa tarkoitettua lupaa.

Muun kuin 1 momentissa mainitun lisäysaineiston osalta sovelletaan edellä 1 ja 2 momenteissa säädettyjä menettelyjä.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi myöntää toimeenpanoasetuksen 45 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua yleisen luvan myös muulle lisäysaineistolle kuin siemenille ja siemenperunalle. Luvan myöntäminen edellyttää, että toimeenpanoasetuksen 45 artiklan 5 kohdan a tai c alakohdan edellytykset täyttyvät.

35 §

Perittävät maksut

Tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön mukaisista viranomaisen suoritteista peritään valtiolle maksuja valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan ja maakunnalle maksuja maakunnan hyväksymän taksan mukaisesti.

36 §

Palkkiot ja kustannusten korvaus

Tarkastustehtävän antanut viranomainen suorittaa valtuutetulle tarkastajalle tämän lain mukaisesta tarkastuksesta palkkion ja kustannusten korvausta.

37 §

Muutoksenhaku

Asiakirjaselvityksestä saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä valvontaviranomaiselta siten kuin hallinto-laissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun valvontaviranomaisen tämän lain nojalla tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta

siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tullin tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa (1466/1994 304/2016) säädetään. Muutosta maakunnallisia maksuja koskevaan taksapäätökseen haetaan siten kuin maakuntalain 17 luvussa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee yksityisen tuotantoehdon hyväksymisen peruuttamista ja 32 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräaikaista kaupan pitämisen kieltoa, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Jos tämän lain ja 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tehtävä päätös tai kielto on luonteeltaan sellainen, että se on pantava viivytyksettä täytäntöön, siinä voidaan määrätä, että sitä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

142.

Laki

eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 61 ja 62 §, sekä muutetaan 3, 8, 12, 30, 31, 35, 44, 45, 48, 49, 52, 59, 68, 70, 71 ja 73 §, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

- 1) *sivutuotteilla* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja eläimistä saatavia sivutuotteita;
- 2) *johdetuilla tuotteilla* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tuotteita;
- 3) *aineksella* tiettyyn sivutuoteluokkaan kuuluvia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita;
- 4) *toimijalla* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettua toimijaa;
- 5) *pitopaikalla* paikkaa, jossa pidetään tai kasvatetaan tuotantoeläimiä, tarhakoiria tai kalansyötiksi tarkoitettuja toukkia;
- 6) *rehusekoittamolla* toimijaa, joka sivutuoteasetuksen 18 artiklan nojalla valmistaa tai käsittelee turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan tarkoitettua rehua myyntiä, välitystä tai jakelua varten;
- 7) *tilarehustamolla* toimijaa, joka sivutuoteasetuksen 18 artiklan nojalla valmistaa tai käsittelee rehua 6 kohdassa mainittujen eläinten ruokintaan vain samassa eläintenpitopaikassa käytettäväksi;
- 8) *keräyskeskuksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 53 kohdassa tarkoitettua laitosta, joka myyntiä, välitystä tai jakelua varten kerää tai käsittelee tiettyjä sivutuotteita turkiseläinten, tarhakoirien, eläintarhaeläinten tai kalansyötiksi kasvatettujen toukkien rehun raaka-aineena tai rehuna käytettäväksi;
- 9) *käsittelylaitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 58 kohdassa tarkoitettua laitosta;
- 10) *lemmikkieläinten ruokia valmistavalla laitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteen I kohdassa 57 tarkoitettua laitosta;
- 11) *biokaasulaitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 52 kohdassa tarkoitettua laitosta;
- 12) *kompostointilaitoksella* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 54 kohdassa tarkoitettua laitosta;
- 13) *entisillä eläinperäisillä elintarvikkeilla* sivutuoteasetuksen 10 artiklan f kohdassa tarkoitettuja elintarvikkeita;
- 14) *ruokajätteellä* täytäntöönpanoasetuksen liitteessä I olevassa 22 kohdassa tarkoitettua jäteruokaa;
- 15) *raadolla* kuollutta eläintä;
- 16) *turkiseläimen ruholla* kuollutta turkiseläintä, jolta on poistettu nahka;
- 17) *toimivaltaisella viranomaisella Ruokavirastoa Elintarviketurvallisuusvirastoa* tai maakuntaa sen mukaan, kumman toimivaltaan asia on tässä laissa säädetty kuuluvaksi;
- 18) *elintarvikelain mukaisella valvontaviranomaisella* elintarvikelain 30–32 §:n mukaista viranomaista;
- 19) *elintarvikealan toimijalla* elintarvikelain 6 §:n 11 kohdassa tarkoitettua toimijaa;

20) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota sekä valtiota, joka Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä sovellettaessa rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon Euroopan unionin ja kyseisen valtion välillä tehdyn sopimuksen perusteella;

21) *tarhakoiralla* koiraa, jota ammattimaisesti pidetään tai kasvatetaan koiratarhalla ja jota ei yleensä pidetä asuintiloissa;

22) *nautaeläimellä* kaiken rotuisia kesynautoja, biisoneita ja vesipuhveleita;

23) *hevoseläimellä* hevosia, aaseja ja seeproja ja niiden jälkeläisiä;

24) *siipikarjalla* sellaisia lintulajeja, joita kasvatetaan tai pidetään yleensä lihan, munien tai muiden tuotteiden tuottamista, riistalintujen luontoon istuttamista taikka edellä mainittujen lintujen tuottamiseen tähtääviä kasvatushjelmia varten;

25) *sikaeläimellä* kesysikarotuja ja tarhattuja villisikarotuja.

8 §

Eläintarhaeläinten ruokkiminen luokkaan 1 kuuluvalla aineksella

Sen estämättä, mitä sivutuoteasetuksen 12 artiklassa säädetään, maakunta voi myöntää rekisteröidylle eläintarhalle luvan käyttää eläintarhan eläimistä peräisin olevaa luokan 1 ainesta eläintarhan eläinten ruokintaan. Luvan myöntämisen edellytyksistä säädetään täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VI olevan II luvun 4 jaksossa.

12 §

Tutkimusnäytteitä, diagnostisia näytteitä, kaupallisia näytteitä ja näyttelyesineitä koskevat vaatimukset

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä tutkimuksellisiin ja muihin erityistarkoituksiin ja tällaisen käytön edellytyksistä säädetään sivutuoteasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, luokkaan 1 kuuluvien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käyttöön on haettava lupa käyttäjän toimialueen maakunnalta, ellei kyseisille sivutuotteille tai niistä johdetuille tuotteille ole **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** myöntämää tuontilupaa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** ja Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan käyttöön toimitettaville sivutuotteille ja niistä johdetuille tuotteille.

30 §

Hävittäminen poikkeuksellisissa olosuhteissa

Maakunta voi myöntää luvan sivutuoteasetuksen 19 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun aineksen hävittämiseen hautaamalla maahan tai toimittamalla hyväksytylle kaatopaikalle alueilla, joissa se on perusteltua ilmastollisista, luonnonmullistuksellisista tai muista poikkeuksellisista olosuhteista johtuvista syistä tai jos hävittäminen muulla tavalla ei ole käytännössä mahdollista.

Maakunta voi eläintautilain 23 §:n nojalla annettavan päätöksen yhteydessä ja **Ruokavirasto-Elintarviketurvallisuusvirasto** mainitun lain 26 §:n nojalla annettavan päätöksen yhteydessä päättää eläintautitapauksissa sivutuoteasetuksen 19 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti muun kuin sivutuoteasetuksen 8 artiklan a kohdan i alakohdassa tarkoitetun luokkaan 1 kuuluvan aineksen hävittämisestä hautaamalla maahan tai tämän lain 27 §:ssä säädetystä kiellosta poiketen polttamalla avotulella, jos kuljetus lähimpään käsittelylaitokseen aiheuttaisi vaaraa terveydelle tai jos käsittelylaitosten kapasiteetti on ylittynyt eläintautiepidemian johdosta.

31 §

Sivutuotteita hautaamalla hävittävän kirjanpito- ja ilmoitusvelvollisuus

Sivutuotteita hautaamalla hävittävän toimijan velvollisuudesta pitää kirjaa säädetään täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VIII olevan IV luvun 6 jaksossa. Kirjanpitoa ei kuitenkaan edellytetä kuolleiden lemmikkieläinten hautaamisesta.

Toimijan on tautitapauksissa ilmoitettava viipymättä maakunnalle sivutuotteiden hautaamisesta ennen hautaamista.

35 §

Maakunnan toimivalta

Maakunta rekisteröi toimialueellaan:

- 1) keräyskeskukset, lukuun ottamatta niitä, jotka toimivat teurastamon yhteydessä;
- 2) tilarehustamot;
- 3) sivutuotteita eläintarhaeläinten, kalansyötiksi kasvatettavien matojen ja toukkien sekä muiden matelijoiden ja petolintujen kuin eläintarhaeläinten ruokintaan käyttävät toimijat;
- 4) luonnonvaraisena elävien eläinten haaskaruokintapaikasta vastuussa olevat toimijat;
- 5) tekniseen käyttöön tarkoitettuja tuotteita valmistavat ja käsittelevät laitokset, lukuun ottamatta niitä, jotka toimivat teurastamon yhteydessä;
- 6) tekniseen käyttöön tarkoitettuja johdettuja tuotteita varastoivat laitokset, lukuun ottamatta niitä, jotka toimivat teurastamon yhteydessä.

Maakunta hyväksyy toimialueellaan:

- 1) sivutuoteasetuksen 24 artiklan 1 kohdan j alakohdassa olevan i ja ii kohdan mukaiset varastointilaitokset, lukuun ottamatta niitä, jotka toimivat teurastamon yhteydessä;
- 2) sivutuoteasetuksen 24 artiklan 1 kohdan h ja i alakohdan mukaiset laitokset, lukuun ottamatta niitä, jotka toimivat teurastamon yhteydessä, ja täytöntöönpanoasetuksen liitteen IX olevan II luvun kohdassa i tarkoitettuja hygienisointiyksiköitä;
- 3) sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita sivutuoteasetuksen 24 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohtien mukaan polttavat laitokset.

44 §

Maakunta

Maakunta ohjaa ja valvoo toimialueellaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä sivutuoteasetuksen ja täytöntöönpanoasetuksen noudattamista.

Lisäksi maakunta:

- 1) valvoo maakunnan hyväksyttäväksi ja rekisteröitäväksi kuuluvia sivutuotealan toimijoita ja laitoksia;
- 2) valvoo **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** ohella **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** hyväksymiä ja rekisteröimiä sivutuotealan toimijoita ja laitoksia lukuun ottamatta teurastamon yhteydessä toimivia laitoksia, joiden valvonta kuuluu kokonaisuudessaan **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle**;
- 3) tarkastaa toimialueensa muita paikkoja, joissa sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita kerätään, kuljetaan, käsitellään, muunnetaan, jalostetaan, varastoidaan, saatetaan markkinoille, jaellaan, käytetään tai hävitetään.

Maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri antaa täytöntöönpanoasetuksen liitteessä XI olevan I luvun 1 jakson 3 kohdan mukaisen käsittelemättömän lannan terveyttä koskevan vakuutuksen toimijan pyynnöstä sekä suorittaa ne muut tehtävät, jotka tällä lailla täytöntöön pantavien Euroopan unionin säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille.

45 §

Ahvenanmaan valtionvirasto

Valvontaviranomaiselle tässä laissa säädetty tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, ellei Ahvenanmaan itsehallintolaista (1144/1991) muuta johdu.

48 §

Maakunnan antama virka-apu

Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus tarvittaessa saada maakunnalta virka-apua **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** 43 §:n mukaan kuuluvan valvontatehtävän hoitamiseen silloin, kun se on yksittäistapauksissa tehtävän laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

49 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava vuosittainen riskiperusteinen valtakunnallinen valvontasuunnitelma sivutuotevalvonnan järjestämiseksi. Suunnitelma on osa virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009,

(EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 (*virallista valvontaa koskeva asetus*) mukaista kansallista valvontasuunnitelmaa.

Maakunnan on laadittava alueellinen suunnitelma sille tässä laissa säädettyjen tehtävien järjestämisestä alueellaan. Alueellisessa suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen valvontasuunnitelma.

52 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Valvonnassa saatuja tietoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä valvonta-asetuksen 7 artiklassa. Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammatillisaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valtion, maakunnan ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisia tehtäviä varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 3) ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa niin edellytetään.

59 §

Maksut

Valtion viranomaisen ja valtuutetun tarkastajan suoritteista valtiolle perittaviin maksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Maakunta perii toimijalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun seuraavista suoritteista:

- 1) 8 ja 12 §:n sekä 30 §:n 1 momentin mukaisen luvan myöntäminen;
- 2) toimijan ja laitoksen rekisteröinti sekä toimijan ja laitoksen hyväksyntää koskevat päätökset;
- 3) 35 §:ssä tarkoitettujen rekisteröityjen ja hyväksytyjen ja toimijoiden ja laitosten valvonta sekä 44 §:ssä tarkoitettu muu valvonta;
- 4) 44 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutus ja sen myöntämiseksi tarvittava valvonta.

Maakunnan suorittamasta 46 §:n mukaisesta elintarvikehuoneistojen ja niissä harjoitettavan toiminnan valvonnasta peritään maksut siten kuin elintarvikelaissa säädetään.

Viranomaisen velvollisuudesta periä maksu säännösten noudattamatta jättämisestä aiheutuvista ylimääräisistä valvontatoimista säädetään lisäksi valvonta-asetuksen 28 artiklassa.

68 §

Luvan peruuttaminen

Jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla lupaehtoja, **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi peruuttaa 21 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua luvan ja maakunta 8 §:ssä, 12 §:n 2 momentissa ja 30 §:n 1 momentissa tarkoitettua luvan, jos luvanhaltija ei ole korjannut puutteita asetetussa määräajassa.

70 §

Uhkasakko ja teettämishukka

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** tai maakunta voi tehostaa 63 §:ssä tarkoitettua määräystä, 64 §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka 67 §:ssä tarkoitettua uudelleenkasittelyä, hävittämistä, markkinoilta poistamista tai palauttamista koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

71 §

Päätösvallan siirtäminen eräissä tapauksissa

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** voi päättää 63–65 ja 67 §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä maakunnan alueella, jos se perustellusta syystä arvioi maakunnan toimet riittämättömiksi.

73 §

Muutoksenhaku

Tämän lain ja sivutuoteasetuksen sekä täytäntöönpanoasetuksen nojalla annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai toimijan kotipaikan perusteella. Haettaessa muutosta päätökseen, joka koskee maakunnallisia maksuja koskevaan tak-saa, sovelletaan kuitenkin, mitä maakuntalain 17 luvussa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 10 luvussa tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen muussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitus-luvan.

Tämän lain ja sivutuoteasetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

143.

Laki**vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 7, 13, 14

ja 17–20 §, **sekä**

lisätään lakiin uusi 18 a §, seuraavasti:

7 §

Viranomaiset

Maakunta valvoo vieraslajiasetuksen ja tämän lain noudattamista, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä. Maakunta päättää nopeiden hävittämistoimenpiteiden toteuttamisesta vieraslajiasetuksen 17 ja 18 artiklan mukaisesti.

Tulli valvoo vieraslajiasetuksen 15 artiklan mukaista maahantuontia sekä tämän lain 11 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua maahantuontikiellon noudattamista Euroopan unionin ulkopuolelta.

Maakunta myöntää vieraslajiasetuksen 8 artiklassa tarkoitetut luvat haitallisten vieraslajien *ex situ* -suojeluun sekä asetuksen 9 artiklassa tarkoitetut luvat haitallisten vieraslajien muuhun käyttöön ja vastaa luvissa tarkoitettujen toimipaikkojen valvonnasta.

Ruokavirasto **Elintarviketurvallisuusvirasto** myöntää vieraslajiasetuksen 8 artiklassa tarkoitetut luvat haitallisten vieraslajien tutkimukseen sekä niiden käyttöön lääketieteellisessä tuotannossa ja vastaa luvissa tarkoitettujen toimipaikkojen valvonnasta.

13 §

Luvan peruuttaminen

Edellä 7 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettu lupaviranomainen voi peruuttaa myöntämänsä luvan, jos luvan määräyksiä on rikottu olennaisella tavalla eikä toimintaa ole saatettu luvan mukaiseksi lupaviranomaisen asettaman kohtuullisen määräajan kuluessa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vieraslajiasetuksen 8 ja 9 artiklan nojalla myönnetyn luvan peruuttamisesta säädetään vieraslajiasetuksen 8 artiklan 5 kohdassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luvan peruuttamisessa noudatettavasta menettelystä.

14 §

Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Maakunnalla, Tullilla ja **Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla** on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisiltaan, toimijalta sekä vieraslajiasetuksen mukaista lupaa edellyttävää taikka tämän lain 11 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä vieraslajiasetuksen ja tämän lain noudattamisen valvontaa varten.

Maakunnalla ja **Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla** tai niiden määräämällä viranhaltijalla tai virkamiehellä on oikeus tehtävänsä suorittamista varten:

- 1) kulkea toisen alueella;
 - 2) päästä paikkaan, jossa harjoitetaan vieraslajiasetuksen 8 tai 9 artiklan mukaista lupaa edellyttävää toimintaa taikka tämän lain 11 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimintaa;
 - 3) tehdä tarkastuksia ja tutkimuksia, suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä.
- Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.
Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävää tilaa.
Tullin toimivaltuuksista säädetään tullilaissa (304/2016).

17 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Maakunta voi:

- 1) kieltää sitä, joka vieraslajiasetuksen 7 artiklan 1 kohdan taikka tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen vastaisesti pitää hallussaan, kasvattaa, kuljettaa, saattaa markkinoille, välittää taikka myy tai muutoin luovuttaa unionin luetteloon kuuluvan tai kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin, jatkamasta tai toistamasta mainittujen säännösten vastaista menettelyä;
- 2) määrätä sen, joka tahallaan tai huolimattomuudesta päästää ympäristöön unionin luetteloon kuuluvan tai kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin, hävittämään ympäristöön päässeeseen lajin esiintymän;
- 3) määrätä sen, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 §:n 1 momentissa säädettyä ympäristöön päästämisen kieltä, hävittämään kiellon rikkomisen seurauksena ympäristöön päässeeseen lajin esiintymän;
- 4) määrätä kiinteistön omistajan tai haltijan täyttämään 4 §:ssä säädetyn velvollisuutensa;
- 5) määrätä toimijan täyttämään 5 §:ssä säädetyn velvollisuutensa.

Maakunnan on 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettua määräystä antaessaan määrättävä myös siitä, millä tavalla vieraslajina tai haitallisena vieraslajina pidettävä lintu- tai nisäkäslaji on hävitettävä.

Maakunnan on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, 1 momentin nojalla antamaansa kieltä tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Jollei 1 momentissa tarkoitettu asia ole tullut vireille maakunnan aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille kunta tai kuntayhtymä, jonka toimialueella rikkomus tai laiminlyönti ilmenee tai jonka alueelle rikkomuksesta tai laiminlyönnistä aiheutuvat vaikutukset voivat ulottua, sekä asiassa yleistä etua valvova viranomainen tai muu julkista hallintotehtävää hoitava.

18 §

Takavarikointi ja hävittäminen

Maakunta tai sen määräämä viranhaltija voi määrätä vieraslajiasetuksen taikka tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen vastaisesti hallussa pidetyn haitallisen vieraslajin takavarikoitavaksi ja hävitettäväksi.

Edellä 1 momentissa säädetty oikeus on myös **Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla** tai sen määräämällä virkamiehellä näiden suorittaessa 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua valvontatehtävää. Tavarain takavarikoinnista säädetään pakkokeinolaissa (806/2011).

Päätöksen maksullisuus

Maakunta voi periä 7 §:n 3 momentissa tarkoitettusta lupapäätöksestä maksun. Maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta maakunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin maakunnan hyväksymässä taksassa.

19 §

Muutoksenhaku

Maakunnan ja **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tullin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa säädetään.

20 §

Ilmoitus esitutkintaviranomaiselle

Jos maakunnalla tai **Ruokavirastolla Elintarviketurvallisuusvirastolla** on todennäköisiä perusteita epäillä 21 §:ssä tarkoitetun teon tapahtuneen, sen on ilmoitettava asiasta poliisille tai Tullille esitutkintaa varten. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos teko on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen eikä yleinen etu vaadi asian tarkempaa selvittämistä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

153.

Laki

perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
~~muutetaan perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain (517/1999) 1 §:n 2 momentti sekä 10 – 13 §,~~
sellaisina kuin ne ovat laissa 1521/2009, seuraavasti:

1 §

Perintätoiminnan luvanvaraisuus

Toimiluvan myöntää Valtion lupa- ja valvontavirasto.

10 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvoo Valtion lupa- ja valvontavirasto.
Toimiluvan haltijan on toimitettava Valtion lupa- ja valvontavirastolle jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Toimiluvan haltijan on myös viipymättä tehtävä Valtion lupa- ja valvontavirastolle ilmoitus perintätoiminnasta vastaavan henkilön vaihtumisesta ja esitettävä selvitys uuden vastaavan henkilön kelpoisuudesta.

11 §

Pakkokeinot

Valtion lupa ja valvontaviraston on kiellettävä perintätoiminta, jota harjoitetaan ilman tässä laissa säädettyä toimilupaa. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös perintätoiminnan harjoittajan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Jos toimiluvan haltija laiminlyö 9 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 2 momentissa säädetyn tai 13 §:n 2 momentista johtuvan velvollisuuden, Valtion lupa ja valvontavirasto voi kehottaa asianomaista täyttämään sen määräajassa.

Valtion lupa ja valvontavirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettua kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kielltoa on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Hämeenlinnan hallinto-oikeus. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

12 §

Kirjallinen varoitus ja toimiluvan peruuttaminen

Valtion lupa ja valvontaviraston on peruutettava toimilupa, jos toimiluvan haltija ei enää täytä toimiluvan myöntämisen edellytyksiä eikä ole asetetussa määräajassa korjannut niissä olevaa puutetta tai jos perintätoiminnasta vastaava henkilö on laiminlyönyt 5 §:ssä säädetyn velvollisuutensa. Toimilupa on peruutettava myös, jos toimiluvan haltija on toistuvasti laiminlyönyt 9 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 2 momentissa säädetyn tai 13 §:n 2 momentista johtuvan velvollisuuden.

Jos toimiluvan peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta, Valtion lupa ja valvontavirasto voi sen sijasta antaa toimiluvan haltijalle kirjallisen varoituksen.

13 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Valtion lupa ja valvontavirastolla on oikeus saada valvontaa sekä toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä varten tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä.

Valtion lupa ja valvontavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus pyynnöstä saada toimiluvan haltijalta tämän lain noudattamisen valvontaa varten muut tarpeelliset tiedot.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

165.

Laki

mittauslaitelain 34 ja 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan mittauslaitelain (707/2011) 34 ja 38 §, sellaisena kuin niistä on 34 § osaksi laissa 1138/2016, seuraavasti:

34 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.
Työ- ja elinkeinoministeriö valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.

171.

Laki

ulkorajan ylittävistä yhteistyöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkorajan ylittävistä yhteistyöstä annetun lain (657/2015) 2 §:n 9 kohta, 3 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 4 momentti, 18 §:n 1 momentti, 19 §, 20 §:n 1 ja 4 momentti, 26 § ja 31 §:n 1 momentti, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

➦ 9) tukisopimuksella johtavan tuensaajan ja hallintoviranomaisena toimivan maakunnan välillä tehtävää hankkeen rahoittamisesta tehtävää asiakirjaa;

173.

Laki

Laki alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista ja romanasioita koskevista tehtävistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

176.

Laki

terveydensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan terveydensuojelulain (763/1994) 5 §, sellaisena kuin se on laissa 1551/2009,
muutetaan 4, 4 a, 6, 7, 7 a, 8, 13, 17, 18, 18 a, 20, 20 a, 20 b, 27, 28 a, 29–31, 42, 44, 46–48, 49 a, 49 b, 50, 51–54, 56, 58 ja 59 a §, sellaisina kuin niistä ovat 4, 4 a, 6, 8, 13, 17, 18, 18 a, 20, 20 b, 28 a, 49 b ja 59 a § laissa 942/2016, 7 § laeissa 691/2001, 1223/2002 ja 285/2006, 7 a § laissa 129/2009, ja 201/2017, 20 a § laeissa 24/2006, 1551/2009 ja 1103/2011, 27 ja 46 § laissa 1237/2014, 47, 48 ja 52 § laissa 1551/2009, 49 a § laissa 1103/2011, 50 § laeissa 129/2009, 327/2012, 553/2014 ja 1237/2014, 51 § laissa 553/2014, 53 § osaksi laeissa 89/2000 ja 1551/2009, 54 § laeissa 405/2002 ja 24/2006, 56 § laissa 1042/2015 ja 58 § laissa 1723/2009, sekä lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

4 §

Valvonnan johto ja ohjaus

Terveydensuojelun yleisen suunnittelun ja valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle.

Valtion lupa- ja valvontavirasto ohjaa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten toimeenpanoa ja valvontaa.

4 a §

Valtakunnallinen valvontaohjelma

Valtion lupa- ja valvontaviraston tulee laatia tämän lain valvonnan toimeenpanon ohjaamiseksi ja yhteensöittämiseksi valtakunnallinen terveydensuojelun valvontaohjelma (*valvontaohjelma*).

Valvontaohjelma tulee tarkistaa tarvittaessa. Valvontaohjelmassa tulee ottaa huomioon ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa asetetut ympäristöterveydenhuollon yhteiset tavoitteet.

6 §

Maakunnan terveydensuojelutehtävät

Maakunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, kuin tässä laissa säädetään. Maakunta määrää maakunnan terveydensuojelua valvovan viranomaisen (*maakunnan terveydensuojeluviranomainen*). Maakunnan on tiedotettava terveydensuojelusta ja järjestettävä terveydensuojelua koskevaa ohjausta ja neuvontaa.

Maakunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva terveydensuojelun valvontasuunnitelma (*maakunnan valvontasuunnitelma*) siten, että valvonta on laadukasta, riskiperusteista ja terveyshaittoja ehkäisevää.

Maakunnan valvontasuunnitelmassa tulee ottaa huomioon 4 a §:ssä tarkoitettu valvontaohjelma paikallisten tarpeiden mukaisesti. Valvontasuunnitelma on tarkistettava tarvittaessa.

Maakunnan tehtävänä on myös huolehtia alueellaan tämän lain soveltamisalaan liittyvien Euroopan unionin asetusten noudattamisen valvonnasta sekä Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveyssäännösten (2005) (SopS 51/2007) 20 ja 39 artiklassa tarkoitettujen todistusten myöntämisestä säännösten liitteessä 3 olevan mallin mukaisesti. Valtion lupa- ja valvontavirasto nimeää ne Suomen satamat, joissa maakunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee tarkastaa alukset ja myöntää tarvittaessa todistukset mainitun mukaisesti.

6 a §

Maakunnan ja kuntien yhteistyö terveydensuojelussa

Maakunnan ja alueen kuntien tulee harjoittaa ennakoivaa ja vuorovaikutteista yhteistyötä terveydensuojelussa. Maakunnan ja kuntien kesken järjestetään tarpeen mukaan tai vähintään kerran valtuustokaudessa keskustelu ajankohtaisista terveydensuojelun kysymyksistä ja yhteistyön järjestämisestä. Keskusteluun voidaan kutsua myös valtion viranomaisten ja muiden sidosryhmien edustajia.

7 §

Viranhaltijan pätevyysvaatimukset

Terveydensuojelun valvontatehtäviä hoitavalla maakunnallisella viranhaltijalla on oltava soveltuva korkeakoulu-, ammattikorkeakoulu- tai teknillinen opistotason tutkinto. Terveydensuojelun valvontatehtäviä hoitavan viranhaltijan kelpoisuuden täyttää myös henkilö, joka terveydensuojelulain voimaan tullessa hoiti vastavia terveydenhoitolain (469/1965) valvontatehtäviä. Terveydensuojelun tehtäviä hoitavien viranhaltijoiden kelpoisuusehdoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 a §

Puolustusvoimien terveydensuojelutehtävät

Puolustusvoimat huolehtii tässä laissa maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle säädetyistä tehtävistä puolustusvoimien sotilaallisissa harjoituksissa, maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavissa kohteissa sekä kriisinhallinnassa ulkomailla.

Puolustusvoimien on laadittava vastuullaan olevaa terveydensuojelua koskeva valvontasuunnitelma, johon sovelletaan, mitä 6 §:n 2 momentissa säädetään maakunnan terveydensuojelun valvontasuunnitelmasta.

Terveysuojelun valvontatehtäviä hoitavalla puolustusvoimien viranhaltijalla on oltava soveltuva korkeakoulu- tai ammattikorkeakoulututkinto taikka teknillinen opistotason tutkinto.

8 §

Häiriötilanteisiin varautuminen

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisen on yhteistyössä muiden viranomaisten sekä kuntien ja laitosten kanssa laadittava suunnitelma elinympäristöön vaikuttaviin häiriötilanteisiin varautumiseksi. Toiminta on suunniteltava ennakolta ja sitä on harjoitettava siten, että häiriötilanteessa pystytään ehkäisemään, selvittämään ja poistamaan häiriön aiheuttamat terveyshaitat, häiriön vaikutukset saadaan rajoitettua mahdollisimman vähäisiksi ja häiriöstä toipuminen saadaan käyntiin mahdollisimman nopeasti.

Valtion lupa- ja valvontaviraston on laadittava suunnitelma talousveden laadun turvaamiseksi onnettomuuksissa tai vastaavissa muissa häiriötilanteissa.

Tarkempia säännöksiä häiriötilanteisiin varautumista koskevien suunnitelmien sisällöstä ja laatimisesta annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

13 §

Ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle:

1) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitetun majoitusliikkeen käyttöönotosta;

2) yleisölle avoimen kuntosalin ja muun liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, uimalan ja uimarannan käyttöönotosta;

3) päiväkodin ja kerhon sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta tai korkeakoulutusta antavan oppilaitoksen tai opetuksen järjestämispaikan käyttöönotosta;

4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta;

5) solariumliikkeen, tatuointiliikkeen tai kauneushoitolan taikka muun huoneiston, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä, käyttöönotosta;

6) sellaisen muun huoneiston tai laitoksen käyttöönotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Vastaava ilmoitus on tehtävä myös 1 momentissa mainitun toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan vaihtumisesta maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa.

Ilmoituksessa on annettava toiminnanharjoittajaa ja toimintaa koskevat sekä toimintaan liittyvien terveyshaittojen arviointia varten tarpeelliset tiedot. Tarkemmat säännökset ilmoituksesta ja siihen liitettävistä selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Yleiset vaatimukset ja niistä poikkeaminen

Talousvetenä käytettävän veden on oltava terveydelle haitatonta ja muutoinkin tarkoitukseensa soveltuvaa. Veden käsittelyssä tai jakelussa käytetyistä aineista tai laitteissa käytetyistä materiaaleista ei saa joutua talousvedeen epäpuhtauksia suurempia määriä kuin niiden käyttötarkoituksen mukaan on tarpeellista, eivätkä ne saa vaarantaa talousveden laatuvaatimusten täyttymistä.

Vedenottamo sekä veden käsittely-, varastointi- ja jakelulaitteet on suunniteltava, sijoitettava ja rakennettava ja niiden haltijan on hoidettava niitä siten, että talousvesi täyttää 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Näiden toimien yhteydessä on otettava huomioon vesilain 4 luvun 12 §:n nojalla annetut vedenottamon suoja-alue määräykset sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 10 e §:n nojalla laadittu pohjavesialueen suojelusuunnitelma.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin talousveden laatuvaatimuksista, desinfioimisesta, talousvedeksi toimitettavan veden riittävästä käsittelystä, käsittelyyn käytettävistä kemikaaleista, johtamis- ja käsittelylaitteiden materiaalien terveydellisistä ominaisuuksista sekä muista veden laatuun vaikuttavista seikoista sekä 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta haettaessa ja myönnettäessä noudatettavasta menettelystä.

Valtion lupa- ja valvontavirasto voi talousvettä toimittavan laitoksen tai veden käyttäjän omilla laitteilla otetun talousveden osalta veden omistajan hakemuksesta myöntää määräaikaisen poikkeuksen 3 momentin nojalla säädettyjenlaatuvaatimusten täyttämistä vedenjakelualueella. Poikkeus voidaan myöntää, jos talousveden hankintaa ei voida muutoin hoitaa kohtuulliseksi katsottavalla tavalla ja poikkeamisesta ei aiheudu terveyshaittaa.

18 §

Talousvettä toimittavan laitoksen hyväksyminen

Talousvettä toimittavan laitoksen, jolla on omaa veden tuotantoa tai käsittelyä, on haettava toimintansa hyväksymistä maakunnan terveydensuojeluviranomaiselta viimeistään 3 kuukautta ennen suunniteltua toiminnan aloittamista. Talousvettä ei saa toimittaa ennen kuin toiminta on hyväksytty.

Toiminnan hyväksymistä on haettava myös, jos vedenottoa tai vedenkäsittelyä laajennetaan tai muutetaan olennaisesti tai jos veden laadussa tai jakelussa tapahtuu talousveden laadun kannalta olennaisia muutoksia. Muutosta koskeva hakemus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan muuttamista. Toimintaa ei saa muuttaa ennen kuin hakemus on hyväksytty.

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisen on lähetettävä hakemus tiedoksi Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja niille maakuntien terveydensuojeluviranomaisille, joiden alueelle talousvettä toimittava laitos toimittaa vettä tai joiden alueelta se ottaa vettä, ja varattava näille tilaisuus antaa hakemuksesta lausunto.

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisen on hyväksymispäätöksessään nimettävä talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualueet. Maakunnan terveydensuojeluviranomaisen on annettava hyväksymispäätöksessään hakijalle 20 §:ssä tarkoitetut tarpeelliset määräykset.

18 a §

Ilmoitusvelvollisuus vedenjakelualueesta

Toiminnanharjoittajan, joka ottaa talousvettä omilla laitteilla käytettäväksi osana julkista tai kaupallista toimintaa, ja muun kuin 18 §:ssä tarkoitetun talousvettä toimittavan laitoksen, on tehtävä maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle 13 §:ssä tarkoitettu ilmoitus. Yhteisessä käytössä olevan vedenottamon tai vesisäiliön omistajan on tehtävä maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle vedenjakelualueesta 13 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, jos vettä otetaan vedenkäyttäjien omilla laitteilla talousvetenä käytettäväksi yhteensä vähintään 50 henkilön tarpeisiin tai vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa.

20 §

Talousveden laadun valvonta ja talousveden käyttöä koskevat määräykset

Talousvettä toimittavan laitoksen ja veden käyttäjän, joka ottaa talousvettä omilla laitteilla, on huolehdittava siitä, että talousvesi täyttää 17 §:n 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset.

Talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden laadun valvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan. Riskinarviointi on tehtävä toiminnan harjoittajien ja viranomaisten välisenä yhteistyönä.

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisen on:

- 1) hyväksyttävä 1 momentissa tarkoitettu riskinarviointi;
- 2) varmistettava, että tieto riskinarvioinnin suorittamisesta ja yhteenvedo sen tuloksista ovat veden käyttäjien saatavilla;
- 3) valvottava säännöllisesti 18 ja 18 a §:ssä tarkoitetun ja elintarvikehuoneistossa käytettävän talousveden laatua; ja
- 4) todennettava valvontaohjelmien avulla, että terveydelle aiheutuvien riskien hallintatoimenpiteitä toteutetaan koko vedenjakeluketjussa vedenmuodostumisalueelta vedenoton, -käsittelyn ja -varastoinnin kautta vedenjakeluun, ja että hallintatoimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia ja tehokkaita.

Maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi tarvittaessa:

- 1) asettaa toiminnanharjoittajalle veden laatua koskevia tarkkailuvelvoitteita;
- 2) määrätä talousveden desinfioitavaksi tai muuten käsiteltäväksi, jos sitä on pidettävä veden laadun kannalta tarpeellisenä; tai
- 3) antaa veden käyttöä koskevia määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua riskinarvioinnista ja riskinhallinnasta- samoin kuin talousveden säännöllisestä valvonnasta, tarvittavista tutkimuksista, tiedottamisesta ja tulosten raportoinnista.

20 a §

Talousveden välityksellä leviävän taudin ehkäiseminen

Talousvettä toimittavan laitoksen on, saatuaan tiedon toimittamansa talousveden aiheuttamasta epidemiasta tai epäillessään toimittamansa talousveden voivan aiheuttaa epidemian, ilmoitettava siitä välittömästi maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin talousveden laadun parantamiseksi.

Saatuaan tiedon talousveden aiheuttamasta epidemiasta tai sen epäilystä maakunnan terveydensuojeluviranomaisen on tehtävä viipymättä tapausta koskeva selvitys ja ryhdyttävä toimenpiteisiin taudin leviämisen ehkäisemiseksi sekä ilmoitettava siitä edelleen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ja Valtion lupa- ja valvontavirastolle.

Tarkempia säännöksiä talousveden aiheuttamien epidemioiden selvittämisestä ja ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

20 b §

Talousvesihygieninen osaaminen

Toiminnanharjoittajan on kustannuksellaan huolehdittava siitä, että talousvettä toimittavassa laitoksessa työskentelevillä talousveden laatuun vaikuttavia toimenpiteitä tekevillä henkilöillä on laitosteknisistä ja talousvesihygienistä osaamista osoittava Valtion lupa- ja valvontaviraston antama todistus. Todistus annetaan henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti laitosteknisistä ja talousvesihygienistä osaamista arvioivan testin. Todistus on voimassa viisi vuotta.

Tarkempia säännöksiä testitodistuksesta sekä laitosteknisestä ja talousvesihygienisestä osaamisesta annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

27 §

Asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyvä terveyshaitta

Jos asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyy melua, tärinää, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa tai muussa tilassa oleskelevalle, toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi on ryhdyttävä viipymättä.

Jos haitta aiheutuu asuinhuoneiston tai muun oleskelutilan rakennuksen rakenteista, eristeistä tai rakennuksen omistajan vastuulla olevista perusjärjestelmistä, haitan poistamisesta vastaa rakennuksen omistaja, ellei muualla laissa toisin säädetä. Jos terveyshaitta aiheutuu kuitenkin asunnon tai muun oleskelutilan käytöstä, joka ei ole tavanomaista, terveyshaitan poistamisesta vastaa asunnon tai muun oleskelutilan haltija. Maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka vastuulla haitta on, ryhtymään viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin terveyshaitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Jos terveyshaitta on ilmeinen ja on syytä epäillä sen aiheuttavan välitöntä vaaraa, haittaa ei voida korjata tai jos terveydensuojeluviranomaisen määräystä haitan poistamiseksi ei ole noudatettu, eikä muita tämän lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä, terveydensuojeluviranomainen voi kieltää tai rajoittaa asunnon tai muun oleskelutilan käyttöä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten antamisen tulee perustua terveydensuojeluviranomaisen tekemään tarkastukseen sekä riittäviin ja luotettaviin mittauksiin, näytteisiin, tutkimuksiin, selvityksiin tai havaintoihin. Terveyshaitan selvittämiseksi voidaan lisäksi antaa määräys rakenteen kuntotutkimuksen suorittamisesta.

28 a §

Allasvesihygieninen osaaminen

Toiminnanharjoittajan on kustannuksellaan huolehdittava siitä, että 13 §:n nojalla ilmoitusvelvollisessa uimahallissa, kylpylässä tai vastaavassa laitoksessa työskentelevillä, allasveden laatuun vaikuttavia toimenpiteitä tekevillä henkilöillä on allasvesihygienistä osaamista osoittava Valtion lupa- ja valvontaviraston antama todistus. Todistus annetaan henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti laitosteknisistä ja allasvesihygienistä osaamista arvioivan testin. Todistus on voimassa viisi vuotta.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että allasveden kuormituksen vähentämiseksi uima-allas- ja märkätilojen puhtaanapitoon ja siivoukseen osallistuvilla henkilöillä on riittävä tieto siitä, miten uima-allas- ja märkätilojen hygieniä vaikuttaa allasveden terveydelliseen laatuun, ja riittävä osaaminen näiden tilojen siivoukseen ja puhtaanapitoon.

Tarkempia säännöksiä testitodistuksesta sekä laitek teknisestä ja allasvesihygienisestä osaamisesta annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

29 §

Uimaveden säännöllinen valvonta

Yleisen uimalan, uimahallin, uimarannan, kylpylän sekä yleisen virkistymis-, kuntoutus- ja hieronta-altaan veden laatua on maakunnan terveydensuojeluviranomaisen säännöllisesti valvottava.

Maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi kieltää käyttämästä yleistä allasta tai uimarantaa tarkoitukseensa, jos sen vesi ei täytä 32 §:n nojalla annettuja terveydellisiä laatuvaatimuksia.

30 §

Käymälät

Asunnossa ja muussa oleskelutilassa tai niiden välittömässä läheisyydessä on oltava tarkoituksenmukainen käymälä ja tarvittaessa useampia käymälöitä.

Käymälä on sijoitettava, rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, ettei käymälästä aiheudu terveyshaittaa siinä kävijöille tai sen ympäristössä oleskeleville.

Yleisellä alueella, jossa ihmisiä tilapäisesti tai pysyvästi oleskelee, on oltava riittävä määrä asianmukaisesti varustettuja ja hoidettuja käymälöitä.

Maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi tarvittaessa määrätä käymälän rakennettavaksi yleiselle alueille.

31 §

Mikrobit ja vahinkoeläimet

Maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa kiinteistön tai yleisen alueen omistajan tai haltijan ryhtymään tarvittaessa toimenpiteisiin terveyshaittaa aiheuttavien mikrobien ja vahinkoeläinten hävittämiseksi kiinteistöltä tai yleiseltä alueelta.

Maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä kunnassa tarpeellisista toimenpiteistä vahinkoeläinten hävittämiseksi, mikäli niiden voidaan katsoa levittävän tauteja tai muutoin aiheuttavan terveyshaittaa.

42 §

Hautaamisesta aiheutuva terveyshaitta

Jos hautaamiseen käytettävästä alueesta havaitaan aiheutuvan terveyshaittaa, maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa alueen omistajan tai haltijan poistamaan epäkohdan tai, jollei se ole mahdollista, kieltää alueen käytön hautaamiseen.

Luvan hakemisesta hautausmaan ja yksityisen hautauspaikan perustamista varten säädetään erikseen.

44 §

Tiedonsaantioikeus

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus saada tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajalta ja henkilöltä, jota tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten velvoitteet koskevat.

Toiminnanharjoittajan ja yleisötilaisuuden järjestäjän on ilmoitettava viivytyksettä maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle terveydensuojelun kannalta merkityksellisestä onnettomuudesta tai muusta toiminnan häiriöstä. Samalla on annettava tieto niistä toimenpiteistä, joihin toiminnanharjoittajan tai yleisen tilaisuuden järjestäjän toimesta on ryhdytty.

46 §

Asunnontarkastus

Tarkastus tai siihen liittyvä muu valvontatoimi voidaan tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa muutoin kuin tilan haltijan tai omistajan omasta aloitteesta vain, jos se on välttämätön sen selvittämiseksi, aiheutuuko haltijalle tai muulle tilassa oleskelevalle taikka naapurille terveyshaittaa.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyn tilan tarkastus asukkaan tahdon vastaisesti voidaan tehdä vain, jos viranomaisella on perusteltu syy epäillä välittömiä toimia edellyttävää vakavaa terveyshaittaa. Tällöin tarkastuksen tai siihen liittyvän toimen suorittamiseen tulee olla maakunnan terveydensuojeluviranomaisen antama kirjallinen määräys.

Lisäksi 1 momentissa tarkoitettu tarkastus tai muu valvontatoimi voidaan tehdä tässä laissa rangaistavaksi säädetyn menettelyn selvittämiseksi, jos lakia on perusteltu syy epäillä rikotun tai rikottavan ja valvontatoimi tässä tarkoituksessa on välttämätön.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävän tilan tarkastuksen voi toimittaa vain viranomainen.

47 §

Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus saada kunnan, maakunnan, valtion ja kirkon viranomaiselta maakunnan terveydensuojelun kehittämisen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Maakunnan terveydensuojeluviranomainen on velvollinen pyydettäessä toimittamaan korvauksetta Valtion lupa- ja valvontavirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan ohjausta, seurantaa, raportointia ja tilastointia varten.

Valvontaviranomaisen on toimitettava 2 momentissa tarkoitettut tiedot Valtion lupa- ja valvontaviraston määrämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

48 §

Virka-apu

Poliisi ja Valtion lupa- ja valvontavirasto ovat velvollisia tarvittaessa antamaan virka-apua maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnassa.

49 a §

Tutkimuslaboratoriot

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten edellyttämät viranomaisille tarkoitettut tutkimukset tulee tehdä **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** hyväksymässä laboratoriossa.

Tutkimuksia tekevällä laboratoriolla tulee olla kirjallinen laatujärjestelmä, ja laboratorion on pystyttävä osoittamaan tekemiensä määritysten luotettavuus. Laboratoriolla tulee lisäksi olla tutkimuksen suorittamiseen tarvittava asiantuntemus ja tekniset valmiudet.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy laboratoriot hakemuksesta. Hyväksymisen edellytyksenä on, että laboratorio täyttää 2 momentissa säädetty vaatimukset. Ennen laboratorion hyväksymistä **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** tulee pyytää hakemuksesta lausunto Valtion lupa- ja valvontavirastolta, Terveys- ja hyvinvoinnin laitokselta tai Säteilyturvakeskukselta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tutkimuslaboratorioiden hyväksymisen edellytyksistä.

Hyväksytyn laboratorion on ilmoitettava **Ruokavirastolle Elintarviketurvallisuusvirastolle** toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta. Hyväksytyn laboratorion on viivytyksettä ilmoitettava toimeksiantajalleen terveyshaittaan viittaavasta tutkimustuloksesta ja lähetettävä näytteestä eristetyt mikrobikannat Terveys- ja hyvinvoinnin laitokselle.

49 b §

Tutkimuslaboratorioiden valvonta

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo, että 49 a §:ssä tarkoitettut laboratoriot noudattavat tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Jos laboratorio toimii näiden vastaisesti, **Ruokavirasto**

Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa Valtion lupa- ja valvontavirastoa kuultuaan tarpeellisia määräyksiä toiminnan korjaamiseksi. Jos laboratorio ei **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** määräyksistä huolimatta korjaa puutteita, **Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto** voi peruuttaa laboratorion hyväksymisen määräajaksi. **Ruokaviraston Elintarviketurvallisuusviraston** tulee antaa määräyksiä laboratorion toiminnan korjaamiseksi tai tarvittaessa toiminnan keskeyttämiseksi määräajaksi myös Valtion lupa- ja valvontaviraston esityksestä.

Ruokavirasto Elintarviketurvallisuusvirasto ylläpitää 1 momentissa tarkoitettua valvontaa varten rekisteriä hyväksytyistä laboratorioista. Rekisteriin merkitään hyväksytyn laboratorion nimi, yhteystiedot, arvioinnin piirissä olevat määrittämenetelmät ja laboratoriossa tutkimuksista vastaavan henkilön nimi.

Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä säädetään henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

50 §

Maksut

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Maakunnan tulee määritellä suoritteistaan perimät maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Maakunnan teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratoriossa kustannukset peritään asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Maakunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta tämän lain mukaisista käsittelemistään ilmoituksista ja hakemuksista, 6 §:ssä tarkoitettuun maakunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista sekä mainitun pykälän nojalla myöntämistään todistuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu.

Toiminnanharjoittajalta on lisäksi perittävä maksu valvontatoimenpiteistä, jotka liittyvät:

1) 6 §:ssä tarkoitettuun maakunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen;

2) 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaan;

3) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan sekä 20 §:ssä edellytettyyn talousveden laadun valvontaan ja tarkkailuun;

4) 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden säännölliseen valvontaan; sekä

5) säteilylain 44 a §:n nojalla tehtyyn tarkastukseen.

Maakunnalla on lisäksi oikeus periä hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

1) kiinteistön omistajalta tai haltijalta taikka muulta, jonka vastuulla terveyshaitta 27 §:n nojalla on, asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua tarkastuksesta, mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuitenkin maksuton;

2) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua talousvettä toimittavasta laitoksesta;

3) ympäristönsuojelulain 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen valvontaan liittyvistä tarkastuksista.

Maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Valtio korvaa maakunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Valtion lupa- ja valvontaviraston maakuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

51 §

Terveydensuojelua koskevat määräykset

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi. Jos toiminta on ympäristönsuojelulain nojalla luvan- tai ilmoituksenvaraista tai siitä on tehtävä mainitun lain 116 §:n nojalla ilmoitus rekisteröintiä varten, määräyksen antaa mainitun lain mukainen viranomainen noudattaen, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään.

Kiireellisessä tapauksessa valvontaa suorittava maakunnan viranhaltija saa antaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen. Kielto tai määräys on viipymättä saatettava maakunnan terveydensuojeluviranomaisen ratkaistavaksi.

Maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi myös antaa yleisiä määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi ja terveydellisten olojen valvomiseksi (*terveydensuojelujärjestys*).

52 §

Sosiaali- ja terveysministeriön määräykset

Milloin 51 §:ssä tarkoitettu terveyshaitta ulottuu laajalle alueelle tai muutoin on erityisen merkityksellinen, sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveydellisen haitan poistamiseksi tai sen syntymisen ehkäisemiseksi.

53 §

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

Jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisen velvollisuutensa, valvontaviranomainen voi päätöksellään velvoittaa asianomaisen määräajassa oikaisemaan sen, mitä on oikeudettomasti tehty tai lyöty laimin.

Valtion lupa- ja valvontavirasto tai maakunnan terveydensuojeluviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai että toiminta keskeytetään tai kielletään.

Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskevassa asiassa sovelletaan muutoin, mitä uhkasakolaissa (1113/90) säädetään.

54 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesta toiminnasta, joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, säädetään rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä.

Rangaistus tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesta ilmoituksen tekemättä jättämisestä sekä viranomaisen antaman kiellon tai määräyksen rikkomisesta säädetään rikoslain 44 luvun 2 §:ssä.

Rangaistus vastoin tätä lakia tehdystä ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1–4 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) harjoittaa terveydelle haitallista toimintaa 17 §:n 2 momentin, 22, 26 tai 28 §:n, 30 §:n 2 momentin vastaisesti,

2) rikkoo 27 §:n 3 momentin nojalla annetun kiellon tai rajoituksen käyttää asuntoa tai oleskelutilaa tarkoitukseensa tai

3) jättää ilmoittamatta 20 a §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla vesiepidemiasta tai 44 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla onnettomuudesta tai muusta toiminnan häiriöstä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveyden vaarantamisrikkomuksesta* sakkoon.

55 §

Muutoksenhaku

Laboratorion hyväksymistä koskevaan 49 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen, sertifioijan 49 d §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä maakunnan viranhaltijan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Sertifioijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveysministeriölle. Maakunnan viranhaltijan päätöksestä oikaisuvaatimus tehdään maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja se on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 49 b §:ssä tarkoitetussa laboratorion hyväksymisen peruuttamista tai toiminnan keskeyttämistä koskevassa asiassa, 49 c §:ssä tarkoitetussa sertifioijan nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa, 49 d §:ssä tarkoitetussa ulkopuolisen asiantuntijan pätevyyttä koskevan merkinnän poistamis- päätöstä koskevassa asiassa sekä 15, 27 ja 51–53 §:ssä tarkoitettua kieltoa, rajoitusta ja määräystä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maakunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen.

Muutosta 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua valvontasuunnitelmaa sekä 51 §:n 3 momentissa tarkoitettua terveydensuojelujärjestystä ja 50 §:n 2 momentissa tarkoitettua taksaa koskevaan päätökseen saa hakea siten kuin maakuntalaissa (/) säädetään.

58 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Maakunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan maakuntien rahoituslakia (/) jollei lailla toisin säädetä.

59 a §

Testi ja testaaminen

Edellä 20 b ja 28 a §:ssä tarkoitettuja testejä voivat järjestää Valtion lupa- ja valvontaviraston hyväksymät testaajat. Testaajaksi hyväksytään henkilö:

- 1) jolla on 7 §:n 3 momentin mukainen koulutus sekä talous- ja allasveden laatuun sekä tekniikkaan liittyvä asiantuntemus ja kokemus; tai
- 2) joka on tutkinnon ja aineenhallinnan osalta kelpoinen korkeakoulun tai opetushallituksen toimialaan kuuluvan oppilaitoksen vesilaitostekniikkaan taikka talous- ja allasvesihygieniaan liittyvän lehtorin tai opettajan virkaan.

Testi suoritetaan testiin osallistuvan valinnan mukaan joko suomeksi tai ruotsiksi. Valtion lupa- ja valvontavirasto voi määrätä testin laatimisesta, testin hyväksyttävän suorittamisen arvioinnista ja testitodistuksen sisällystä.

Valtion lupa- ja valvontavirasto valvoo testaajien toimintaa. Valtion lupa- ja valvontavirasto voi peruuttaa testaajan hyväksynnän, jos testaaja rikkoo olennaisesti toimintaansa koskevia säännöksiä eikä ole korjannut toimintaansa Valtion lupa- ja valvontaviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

Testaajalla on oikeus periä testistä maksu, joka vastaa enintään testin järjestämisestä aiheutuvia todellisia kustannuksia. Tämän pykälän mukaisia tehtäviä suorittavaan testaajaan sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään virkamiehen esteellisyydestä.

Tarkempia säännöksiä testaajan kelpoisuudesta ja testaajaksi hyväksymisen edellytyksistä annetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleet luvat jäävät voimaan. Toiminnasta, josta on tämän lain mukaan tehtävä ilmoitus maakunnalle, ei tarvitse tehdä ilmoitusta, jos siitä on ennen tämän lain voimaantuloa ilmoitettu kunnalle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain 4a §:n mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa laadittua valvontaohjelmaa pidetään tämän lain mukaisena valvontaohjelmana.

180.

Laki

huumausainelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huumausainelain (373/2008) 30, 34, 40 ja 46 §, sellaisina kuin ne ovat 30 § osaksi laissa 1568/2009, 34 §: laissa 1127/2014, 40 § laissa 775/2009 ja 46 §: laeissa 775/2009 ja 1568/2009, seuraavasti:

30 §

Kirjanpitovelvollisuus

Tämän lain mukaisen luvan haltijan sekä 15 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimijan on pidettävä kirjaa valmistamistaan, viemistään, tuomistaan ja käsittelemistään huumausaineista. Kirjanpitovelvollisuus ei kuitenkaan koske henkilökohtaiseen lääkitykseen määrättyjä huumausaineiksi katsottavia lääkkeitä. Kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana se on laadittu. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusella on oikeus saada tässä momentissa tarkoitettu huumausainekirjanpitoaineisto nähtäväkseen. **Ruokavirastolla** **Elintarviketurvallisuusvirastolla** on oikeus saada nähtäväkseen eläinlääkärin huumausainekirjanpito.

Huumausaineiden hävittämisestä on tehtävä merkintä huumausainekirjanpitoon. Asiakkaiden apteekkiin toimittamien lääkkeiden hävittämisessä ja kirjanpitovelvollisuudessa noudatetaan, mitä siitä erikseen säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä säädetystä huumausaineiden kirjanpidosta ja huumausainekirjanpitoaineistosta sekä sen säilyttämisestä.

34 §

Lupa- ja valvontaviranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen ylin johto ja ohjaus kuuluvat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle.

Tämän lain mukaisena lupa-, ilmoitus- ja valvontaviranomaisena sekä sisäkaupan ja ulkokaupan lähtöaineasetuksissa ja lähtöaineasetusten täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena toimii Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, jollei toisin säädetä.

Lisäksi Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus on tehtävänä on:

- 1) pitää yllä tietokantaa huumausaineista ja kuluttajamarkkinoilta kielletyistä psykoaktiivisista aineista;
- 2) vastata tämän lain mukaisista tiedonkeruutehtävistä siltä osin kuin ne eivät kuulu Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtäviin 35 §:n mukaisesti.

Eläinlääkäreitä valvoo myös **Ruokavirasto** **Elintarviketurvallisuusvirasto**.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 3 momentissa säädetystä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus on tehtävistä.

40 §

Tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus saa omasta aloitteestaan luovuttaa poliisille, tulli- ja rajaviranomaisille sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolle tämän lain mukaista valvontaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaisten lakisääteisten tehtävien hoitamista varten.

46 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sisäkaupan lähtöaineasetuksen tai ulkokaupan lähtöaineasetuksen säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi myös määrätä sen, joka rikkoo mainittuja säännöksiä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi tehostaa tämän lain nojalla annettua kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai uhalla, että toiminta keskeytetään. Luvan peruuttamisesta säädetään 21 §:ssä.

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee Valtion lupa- ja valvontavirasto Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus vaatimuksesta. Uhkasakosta, teettämisuhasta ja keskeyttämisuhasta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

Uhkasakkoa ei kuitenkaan saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

193.

Laki

aravarajoituslain 4 d ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aravarajoituslain (1190/1993) 4 d ja 23 §, sellaisina kuin ne ovat 4 d § laissa 716/2008 ja 23 § laissa **XX/2018**, seuraavasti:

4 d §

Asukasvalinnan valvonta

Kunta valvoo asukkaiden valintaperusteiden noudattamista. Siltä osin kuin kyse on asunnoista, joissa tarjottavien asumispalvelujen järjestäminen kuuluu maakunnalle, valvonnasta vastaa maakunta. Kunnalla ja maakunnalla on oikeus vaatia valvonnan suorittamiseksi tarvittavat tiedot lainansaajalta.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asukkaiden valinnassa ja asukasvalinnan valvonnassa noudatettavista menettelytavoista. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuskukselle kuuluu kuntien, maakuntien ja lainansaajien yleinen ohjaus.

23 §

Valvonta

Ympäristöministeriöllä, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuskuksella, Valtiokonttorilla, maakunnalla ja kunnalla on oikeus ohjata ja valvoa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Viranomaisilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada nähtäväkseen valvonnan toteuttamiseksi tarvittavat asiakirjat. Omistaja on velvollinen vaadittaessa toimittamaan asiakirjat tarkastajan luona tarkastettaviksi.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuskuksella ja Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä saada viranomaiselta ja muulta julkista tehtävää hoitavalta tässä pykälässä säädettyä valvontaa varten välttämättömät tiedot omistajasta ja muusta aravalain 15 b tai 15 e §:ssä tarkoitettusta yhteisöstä. Tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuudesta on säädetty.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

199.

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 18, 26, 195 ja 196 §, sellaisina kuin niistä ovat 18 § laissa 230/2017, 195 § laissa 1589/2009 sekä 196 § osaksi laissa 1589/2009,
muutetaan 7, 8, 15, 19, 21, 23, 25, 27, 28, 31–33, 47, 65–67, 67 b - 67 d, 72, 127, 133, 173, 174, 177, 178, 188, 190, 191, 192, 198, 201, 203 ja 205, sellaisina kuin niistä ovat 7 § osaksi laissa 1441/2006, 8 ja 205 § laissa 1589/2009, 19 ja 67 b - 67 d § laissa 482/2016, 23 § laissa 202/2005, 31 ja 47 § laissa 28/2016, 33 § osaksi laissa 28/2016, 65 § osaksi laissa 1129/2008, 66 § osaksi laissa 1589/2008, 28/2016 ja

230/2017, 72 ja 133 § osaksi laissa 1589/2009 XX/2018, 127 § osaksi laissa 112/2007, 173 ja 174 § laissa 196/2016, 188 ja 190 § laissa 976/2017, 191 § osaksi laissa 1441/2006, 28/2016 ja 230/2017, 192 § laissa 1589/2009 ja 230/2017, 198 § osaksi laissa 196/2016, 201 § laissa 1589/2009 ja 28/2016 sekä 203 § laissa 1129/2008, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 1150/2016 kumotun 199 §:n tilalle uusi 199 § seuraavasti:

19 §

Maakunnan tehtävät

Maakunnan tehtävänä on maakuntakaavan laatiminen, maakunnan suunnittelu ja merialuesuunnittelu.

Maakunnan tehtävänä on edistää kuntien alueidenkäytön suunnittelua ja rakennusvalvontatoimen järjestämistä edistäminen kunnissa.

133 §

Kuuleminen ja lausunnot

Rakennuslupahakemuksen vireilletulosta on ilmoitettava naapurille, jollei ilmoittaminen hankkeen vähäisyys tai sijainti taikka kaavan sisältö huomioon ottaen ole naapurin edun kannalta ilmeisen tarpeetonta. Naapurilla tarkoitetaan viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajaa ja haltijaa. Samanlaisesti on asian vireilläolosta sopivalla tavalla tiedotettava myös rakennuspaikalla.

Rakennuspaikan sijaitessa korttelissa, jossa on voimassa kolmiulotteinen tonttijako, naapurilla tarkoitetaan 1 momentissa säädetyn lisäksi sellaista samassa korttelissa sijaitsevan ylä- ja alapuolisen sekä rinnakkaisen kiinteistön omistajaa ja haltijaa, jonka kiinteistön rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi vaikuttaa olennaisesti.

Rakennuspaikalla on tarvittaessa toimitettava katselmus rakennuksen ympäristöön soveltuvuuden selvittämiseksi, rakentamisen vaikutusten arvioimiseksi ja naapurien kuulemiseksi. Katselmuksen ajasta on annettava tieto hakijalle sekä naapureina olevien kiinteistöjen haltijoille ja naapureille.

Jos rakennuslupaa haetaan luonnonsuojelulain mukaiselle valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyä luonnonsuojelun kannalta merkittävälle alueelle, hakemuksesta on pyydetty lausunto Valtion lupa- ja valvontavirastolta. Jos rakennuslupaa haetaan alueelle, joka maakuntakaavassa on varattu virkistys- tai suojelualueeksi, hakemuksesta on pyydetty lausunto maakunnalta. Lausunto ei kuitenkaan ole tarpeen, jos rakentaminen perustuu kunnan poikkeamispäätökseen, jota koskevasta hakemuksesta tässä momentissa mainittu viranomais on antanut lausunnon. Lausunto maakunnalta ei ole myöskään tarpeen, jos alueella on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava tai asemakaava. Tässä momentissa mainitun viranomaisen on annettava lausuntonsa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lausuntopyyntö on saapunut.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksesta ilmoittamisesta, tiedottamisesta ja huomautuksen tekemisestä.

188 §

Muutoksenhaku kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä hyväksymispäätökseen

Maakuntakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin maakuntalaissa säädetään. Muun kaavan kuin maakuntakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Asuntorakentamisen kannalta tai muutoin yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa asemakaavaa koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Muutoksenhakuviranomaisen on kunnan pyynnöstä ilmoitettava arvio siitä, milloin tällaista kaavaa koskeva päätös annetaan. Jos arvioitua aikaa ei ole mahdollista noudattaa, siitä on ilmoitettava kunnalle.

Maakuntakaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on maakuntalain 136 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville. Muun kaavan kuin maakuntakaavan

tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon samaan aikaan, kun päätöksen katsotaan kuntalain 140 §:n mukaisesti tulleen kunnan jäsenen tietoon.

Jos hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu siten kuin 9 §:n 4 3 momentissa säädetään, kaavaa koskevassa valituksessa ei saa vedota siihen, että hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointi on suoritettu puutteellisesti. Valitusoikeudesta arvioinnin puuttumisen tai puutteellisuuden perusteella säädetään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 34 §:ssä.

190 §

Muutoksenhaku ~~muusta viranomaisen päätöksestä~~ muuhun viranomaisen päätökseen

Muutosta kunnan viranomaisen tämän lain mukaiseen muuhun kuin 188, 189, 189 a, 189 b ja 190 b §:ssä tarkoitettuun päätökseen ja maakunnan 33 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain mukaisen päätöksen tehneellä viranomaisella on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä, jos hallinto-oikeus on muuttanut viranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

Rakennuslupaa, katusuunnitelmaa tai hulevesisuunnitelmaa koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla siltä osin kuin asia on ratkaistu lainvoiman saaneessa asemakaavassa.

192 §

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä sekä maisematyölupa- ja purkamislupapäätöksestä

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla.

Valitusoikeus maisematyölupaa ja rakennuksen purkamislupaa koskevasta päätöksestä on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 2) kunnan jäsenellä;
- 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa.

Valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös Valtion lupa- ja valvontavirastolla, jos rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä. Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös Valtion lupa- ja valvontavirastolla.

198 §

Eräiden päätösten tiedoksi antaminen

Seuraavat päätökset annetaan julkipanon jälkeen:

- 1) valtioneuvoston 22 §:ssä tarkoitettu päätös;
 - 2) hallinto-oikeuden päätös 188 §:n 1 momentissa tarkoitettussa asiassa;
 - 3) hallinto-oikeuden, ja kunnan ja maakunnan viranomaisen päätös lupa-asiassa;
 - 4) kunnan viranomaisen ja hallinto-oikeuden päätös 171 ja 172 §:ssä tarkoitettussa poikkeamista koskevassa asiassa;
 - 5) ympäristöministeriön 177 §:n 1 momentissa ja 178 §:ssä tarkoitettu päätös.
- Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Laki

vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 3, 8, 11 d ja 39 §, sellaisina kuin niistä ovat 8 § laissa /2018, 11 d § laissa 717/2008 ja 39 § laissa /2018, seuraavasti:

3 §

Korkotukilainojen hyväksymisvaltuus

Korkotukilainoja voidaan hyväksyä valtion talousarviossa vahvistetun hyväksymisvaltuuden rajoissa. Valtioneuvosto voi vahvistaa lainojen hyväksymisvaltuuden alueelliset ja muut käyttöperusteet. Tämän lain mukainen korkotuki on suunnattava eri alueilla ja eri kunnissa esiintyvän asunnontarpeen mukaan.

8 §

Korkotukilainan ja siihen tehtävät muutokset hyväksyvä viranomainen

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus päättää lainan hyväksymisestä korkotukilainaksi. Ennen päätöksen tekemistä keskuksen on kuultava kohteen sijaintikuntaa tai -maakuntaa.

Korkotukilainan lainanmyöntäjä voidaan vaihtaa ja lyhennysohjelmaa, korkoa tai muita lainaehtoja voidaan muuttaa kesken laina-ajan, jos Valtiokonttori hyväksyy muutoksen.

11 d §

Asukasvalinnan valvonta

Kunta valvoo asukkaiden valintaperusteiden noudattamista. Siltä osin kuin kyse on asunnoista, joissa tarjottavien asumispalvelujen järjestäminen kuuluu maakunnalle, valvonnasta vastaa maakunta. Kunnalla ja maakunnalla on oikeus vaatia valvonnan suorittamiseksi tarvittavat tiedot lainansaajalta.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asukkaiden valinnassa ja asukasvalinnan valvonnassa noudatettavista menettelytavoista. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle kuuluu kuntien, maakuntien ja lainansaajien yleinen ohjaus.

39 §

Valvonta

Ympäristöministeriöllä, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksella, Valtiokonttorilla, maakunnalla ja kunnalla on oikeus ohjata ja valvoa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Viranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada nähtäväkseen valvonnan toteuttamiseksi tarpeelliset asiakirjat. Lainansaaja on velvollinen vaadittaessa toimittamaan asiakirjat tarkastajan luona tarkastettaviksi.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksella ja Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä saada viranomaiselta ja muulta julkista tehtävää hoitavalta tässä pykälässä säädettyä valvontaa varten välttämättömät tiedot lainansaajasta ja muusta 25 tai 27 a §:ssä tarkoitettusta yhteisöstä. Tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuudesta on säädetty.

Lainanmyöntäjän on valvottava, että lainavarojen käyttö ja korkotuki ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaiset.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

öljysuojarahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan öljysuojarahastosta annetun lain (1406/2004) 17, 19 ja 26 §, sellaisina kuin ne ovat, 17 ja 19 § osaksi laissa 1674/2009 sekä 26 § laissa 1594/2009, seuraavasti:

17 §

Korvaus torjuntakaluston hankkimisesta ja torjuntavalmiuden ylläpidosta

Öljysuojarahastosta korvataan maakunnan pelastustoimelle pelastuslain (/) 47 §:n 1 momentissa öljyvahinkojen torjuntalaissa tarkoitettua vahvistettua öljyvahinkojen öljyntorjuntasuunnitelman mukaisesti:

1) torjuntakaluston hankkimisesta aiheutuneet kustannukset; kustannuksiltaan 85 000 euroa ylittävän yksittäisen torjuntakalustohankinnan korvaamisen edellytyksenä on, että öljysuojarahaston hallitus on etukäteen hyväksynyt kyseisen hankinnan;

2) torjuntavalmiuden ylläpidosta aiheutuneet kustannukset.

Jos öljyvahinkojen torjuntakalustoa ei ole vahvistettua öljyntorjuntasuunnitelman mukaan tarkoitettu käytettäväksi yksinomaan öljyvahinkojen torjuntaan, korvataan kaluston hankinta- ja käyttökustannukset korvataan vain siltä osin, mikä on suunnitelman mukaan öljyvahinkojen torjunnan osuus kyseisen kaluston käytöstä. Öljysuojarahastosta voidaan kuitenkin korvata öljyvahinkojen torjunnan käyttöastetta suurempi osuus hankintakustannuksista, jos se on perusteltua riittävän torjuntavalmiuden saavuttamiseksi.

Öljysuojarahastosta voidaan rahaston varojen käyttösuunnitelman puitteissa myöntää enakkoon korvausta torjuntavalmiuden ylläpidosta kalenterivuoden aikana aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi. Lopullinen korvaus myönnetään sen jälkeen, kun on esitetty selvitys aiheutuneista lopullisista kustannuksista.

19 §

Harkinnanvaraiset avustukset

Öljysuojarahastosta voidaan myöntää avustuksia:

1) maakunnan pelastustoimelle tai kunnalle öljyntorjuntakaluston säilyttämiseen tarkoitettua varaston rakentamiseen tai vuokraamiseen;

2) pelastuslain 14 c §:ssä öljyvahinkojen torjuntalain 16 §:ssä tarkoitettulle sataman tai laitoksen omistajalle öljyvahinkojen torjuntakaluston hankkimiseen;

3) muuhun kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun öljyvahinkojen torjunnan tai torjuntavalmiuden ylläpidon kannalta tarpeelliseen toimintaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

207.

Laki

vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään annetun lain (121/2011) 7 § seuraavasti:

7 §

Valvontaviranomaiset

Valtion lupa- ja valvontavirasto, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset, metsäkeskukset, **Energiamarkkinavirasto** ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ovat 2 §:n 5 kohdan mukaisia valvontaviranomaisia, omalla toimialallaan.

Valvontaviranomaisten tehtävistä säädetään yhteisön asetuksen 32 artiklassa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

208.

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan jätelain (646/2011) 88 §,
muutetaan 7, 22, 24, 25, 51, 54, 61, 64, 70, 75, 87, 89, 90, 92—99, 101, 103—107, 122, 128, 132, 134, 136—138 ja 142 §, sellaisina kuin niistä ovat 22, 24, 25 ja 122 § osaksi laissa 1104/2011, 61, **101, ja** 103 ja 105 § osaksi laissa 410/2014, 89 § laissa 328/2016 sekä 137 § laissa 1062/2015, sekä
lisätään 148 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

122 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä elohopean vientikieltoasetuksen noudattamisen valvontaa ja lain täytäntöönpanoa varten:

1) tarpeelliset tiedot jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta taikka roskaantuneen alueen siivoamisvelvolliselta;

2) tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista samoin kuin niistä syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;

3) tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiselta tässä pykälässä tarkoitettulta viranomaiselta, virkamieheltä tai viranhaltijalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä.

Valtion lupa- ja valvontavirastolla tai sen määräämällä virkamiehellä on lisäksi oikeus pyynnöstä saada tuotantajayhteisöltä, tuottajalta, jakelijalta ja muulta 48 §:ssä tarkoitetun käytöstä poistetun tuotteen jätehuoltoa harjoittavalta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa sekä tämän lain täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot markkinoille saatettujen ja käytöstä poistettujen tuotteiden määrästä, keräyksestä, viennistä, uudelleenkäytöstä, valmistelusta uudelleenkäyttöön, kierrätyksestä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta sekä muista näihin rinnastettavista seikoista.

Kunnan jätehuoltoviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada jätteen haltijalta ja muulta jätehuollon toimijalta kunnalle 5 luvussa säädetyn jätehuollon järjestämistä koskevan tehtävän hoitamista varten tarpeelliset tiedot.

209.

Laki

hiilidioksidin talteenottamisesta ja varastoinnista annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hiilidioksidin talteenottamisesta ja varastoinnista annetun lain (416/2012) 12 § seuraavasti:

12 §

Viranomaisten tehtävät

Ympäristöministeriö ohjaa ja seuraa tämän lain toimeenpanoa ja valvontaa.

Valtion lupa- ja valvontavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista Suomessa ja Suomen talousvyöhykkeellä.

Energiamarkkinavirasto vastaa siirtoverkon käyttöoikeutta koskevien määräysten noudattamisen valvon-
nasta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

210.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 15, 21, 23, 24, 34, 36—39 a, 42, 44, 51, 64, 80, 81, 85, 88, 89, 89 a, 92, 93, 95, 99, 104, 105, 116, 118, 123, 126, 129—131, 135—138, 143, 147, 148, 152, 153, 166, 168, 170, 171, 175, 176, 178, 181, 186, 188—192, 194, 197, 203—205, 207, 212, 222 ja 223 §, sellaisina kuin niistä ovat 21 § osaksi laissa 384/2016, 24 § laissa 1063/2017, 39 § laissa 256/2017, 39 a § laissa 437/2017, 88, 89, 89 a laissa 423/2015, 116 § laissa 1064/2017, 147, 152, 170, 204 ja 212 § laissa 327/2016, 190 § laissa 974/2017, 205 § laissa 833/2017 sekä 207 § laissa 802/2015, seuraavasti

39 a §

Hakijan neuvonta

Sen lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 8 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta antaa hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa, lupaviranomaisen on annettava pyynnöstä hakijalle sähköisessä muodossa tietoa:

- 1) lupahakemuksessa esitettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä;
- 2) asian selvittämiseksi hankittavista lausunnoista ja niiden antamiselle varattavasta määräajasta;
- 3) päätöksen arvioidusta antamisajankohdasta.

Lupaviranomainen voi lisäksi hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan järjestää tapaamisen lupa-asiasta hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi. Tapaamiseen voidaan kutsua myös muiden lupamenettelyyn osallistuvien viranomaisten edustajia ja **muita asianosaisia**.

Neuvonta on maksutonta.

42 §

Lausunnot

Lupaviranomaisen on pyydettävä hakemuksesta lausunto:

- 1) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta niissä kunnissa, joissa hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä;
- 2) toiminnan sijaintimaakunnan terveydensuojeluviranomaiselta;
- 3) asiassa yleistä etua valvovilta viranomaisilta;
- 4) saamelaiskäräjiltä, jos hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä saamelaisen kotiseutualueella, ja kolttien kyläkokoukselta, jos ympäristövaikutukset saattavat ilmetä kolttalaissa (253/1995) tarkoitetulla koltta-alueella;
- 5) lupaharkinnan kannalta muilta kuin 1-4 kohdassa tarkoitetuilta tarpeellisilta tahoilta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Valtion lupa- ja valvontaviraston on pyydettävä lausunto hakemuksessa tarkoitetun toiminnan sijaintikunnalta ja tarvittaessa vaikutusalueen kunnilta sekä niiltä maakunnilta, joissa hakemuksessa tarkoitetun toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä, niiden tehtäväälaan kuuluvista asioista.

Lupaviranomainen voi hankkia myös muita asiaan liittyviä tarpeellisia selvityksiä. Lisäksi lupaviranomainen voi tarvittaessa järjestää keskustelun 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen viranomaisten kanssa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tahoista, joilta lausuntoa on pyydettävä.

51 §

Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus

Ympäristöluvassa on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Luvassa on toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta tämän lain 11 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitaessa sekä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä annettaessa otettava huomioon, mitä toiminnan sijoituspaikkaa ja vaikutusalueta koskevassa tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitetään. Luvassa on lisäksi otettava huomioon tarvittavissa määrin tämän lain 204 §:ssä tarkoitetut valtakunnalliset suunnitelmat ja ohjelmat.

Luvanvaraisen jätteenkäsittelylaitoksen **ja- -paikan** luvassa on otettava huomioon jätelain 87 §:ssä tarkoitettu valtakunnallinen jättesuunnitelma.

116 §

Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

Tämän lain liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Rekisteröinti-ilmoituksen sisältövaatimuksista sekä rekisteröitävää toimintaa koskevista **ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla.**

Rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä mainitun liitteen 1 kohdassa tarkoitetun keskisuuren energiantuotantolaitoksen toiminnasta viimeistään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä keskisuuri energiantuotantolaitos 30 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä. Muusta mainitussa liitteessä tarkoitetusta toiminnasta rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä toiminta 60 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä.

Jos rekisteröinti-ilmoitus on puutteellinen, on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen pyydettävä toiminnanharjoittajaa täydentämään sitä. Tällöin 2 momentissa säädetty rekisteröintiä koskevat määräajat lasketaan siitä päivästä, jolloin rekisteröinti-ilmoitus täyttää 10 §:n nojalla säädetty sisältövaatimukset.

Edellä 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jätteen käsittelystä on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus Valtion lupa- ja valvontavirastolle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Jos rekisteröitävällä toiminnalla on ympäristölupa ja lupa raukeaa 32 §:n 2 momentin nojalla, rekisteröinti-ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, vaan viranomainen rekisteröi toiminnan omasta aloitteestaan ja ilmoittaa siitä viipymättä toiminnanharjoittajalle.

Jos rekisteröitävä toiminta on luonteeltaan sekä 2 että 4 momentissa tarkoitettua, rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista.

Rekisteröinti-ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta eikä 31 §:ssä tarkoitusta koeluonteisesta toiminnasta.

190 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin **oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) hallintolainkäyttölaissa (856/1996)** säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin **oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 8 §:ssä hallintolainkäyttölain 7 §:ssä** säädetään.

Kunnan viranhaltijan 182 §:n nojalla antamasta kiellosta tai määräyksestä ei saa valittaa. Edellä 189 §:ssä tarkoitetusta valvonnan siirtämistä toiselle viranomaiselle koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. Edellä 36, 126 ja 128 §:ssä tarkoitetusta asian siirtämistä toiselle viranomaiselle koskevasta päätöksestä sekä 129 §:ssä tarkoitetusta korvausvaatimuksen erikseen käsittelemistä koskevasta ratkaisusta ei saa valittaa erikseen. Asian käsittelystä 205 §:n nojalla perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiaan.

Kunnan ympäristönsuojelumääräysten hyväksymistä sekä käsittelymaksua tarkoittavaa taksaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin kuntalaissa (410/2015) säädetään. Valtion lupa- ja valvontavirastolla on oikeus hakea muutosta kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä koskevaan päätökseen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

212.

Laki

maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 Luku

Yleiset säännökset

1 §

Voimaan tulevat säädökset

Seuraavat lait tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020:

- 1) Laki kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämisestä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sen soveltamisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta (/)
- 2) Laki Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain muuttamisesta (/)
- 3) Laki avioliittolain 22 ja 23 §:n muuttamisesta (/)
- 4) Laki rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 5) Laki perintökaaren 22 luvun 7 §:n ja 25 luvun 8 §:n muuttamisesta (/)
- 6) Laki maanvuokralain 41 §:n muuttamisesta (/)
- 7) Laki syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta (/)
- 8) Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 9) Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta (/)
- 10) Laki menettelystä neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä annetun lain muuttamisesta (/)
- 11) Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain 5 luvun 7 §:n muuttamisesta (/)
- 12) Laki elinkeinonharjoittajan oikeudesta myydä noutamatta jätetty esine annetun lain 10 §:n muuttamisesta (/)
- 13) Laki löytötavaralain muuttamisesta (/)
- 14) Laki yhdistyslain muuttamisesta (/)
- 15) Laki yrityksen saneerausesta annetun lain 10 ja 71 §:n muuttamisesta (/)
- 16) Laki rikosrekisterilain 4 §:n muuttamisesta (/)
- 17) Laki asuntokauppalain 2 luvun muuttamisesta (/)

- 18) Laki asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain muuttamisesta (/)
- 19) Laki vaalilain 11 ja 99 §:n muuttamisesta (/)
- 20) Laki kielilain 10 §:n muuttamisesta (/)
- 21) Laki hallintolain 58 §:n muuttamisesta (/)
- 22) Laki saamen kielilain 2 ja 27 §:n muuttamisesta (/)
- 23) Laki eurooppayhtiölain 8 §:n muuttamisesta (/)
- 24) Laki osakeyhtiölain muuttamisesta (/)
- 25) Laki eurooppaosuuskuntalain 8 §:n muuttamisesta (/)
- 26) Laki hedelmöityshoidoista annetun lain 28 §:n muuttamisesta (/)
- 27) Laki ulosottokaaren 2 luvun 2 §:n muuttamisesta (/)
- 28) Laki kaupanvahvistajista annetun lain 1 §:n muuttamisesta (/)
- 29) Laki oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 12 §:n muuttamisesta (/)
- 30) Laki asunto-osakeyhtiölain muuttamisesta (/)
- 31) Laki vesilain muuttamisesta (/)
- 32) Laki pysäköinninvalvonnasta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta (/)
- 33) Laki osuuskuntalain muuttamisesta (/)
- 34) Laki ryhmärakennuttamislain 23 ja 27 §:n muuttamisesta (/)
- 35) Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta (/)
- 36) Laki Suomen lipusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/)
- 37) Laki ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta (/)
- 38) Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 39) Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta (/)
- 40) Laki terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta (/)
- 41) Laki puolustustilalain muuttamisesta (/)
- 42) Laki panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta (/)
- 43) Laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta (/)
- 44) Laki varainsiirtoverolain 13 ja 14 §:n muuttamisesta (/)
- 45) Laki pienten erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain ~~5 §:n~~ muuttamisesta (/)
- 46) Laki tuloverolain 92 a §:n muuttamisesta (/)
- 47) Laki sijoitusrahastolain 61 §:n muuttamisesta (/)
- 48) Laki säästöpankkilain 44 §:n muuttamisesta (/)
- 49) Laki tilastolain muuttamisesta (/)
- 50) Laki eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta (/)
- 51) Laki maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 15 ja 16 §:n muuttamisesta (/)
- 52) Laki julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta (/)
- 53) Laki Euroopan yhteisön rajan yli kuljetettavan käteisrahan valvonnasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/)
- 54) Laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta (/)
- 55) Laki selvitysmenettelystä yhteistyön edistämiseksi eräillä kaupunkiseuduilla annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta (/)
- 56) Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 10 § muuttamisesta (/)
- 57) Laki kuntalain 10 §:n muuttamisesta (/)
- 58) Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta (/)
- 59) Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta (/)
- 60) Laki tekijänoikeuslain 261 §:n muuttamisesta (/)
- 61) ~~Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta (/)~~
- 62) Laki perusopetuslain muuttamisesta (/)
- 63) ~~Laki lukiolain muuttamisesta (/)~~
- 64) Laki taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 65) Laki valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/)
- 66) Laki hautausoimilain muuttamisesta (/)
- 67) Laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta (/)
- 68) Laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetun lain 27 §:n muuttamisesta (/)
- 69) Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 ja 26 §:n muuttamisesta (/)
- 70) Laki liikuntalain muuttamisesta (/)
- 71) Laki nuorisolain 4 ja 25 §:n muuttamisesta (/)
- 72) Laki yleisistä kirjastoista annetun lain 4 ja 16 §:n muuttamisesta (/)
- 73) Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 111 ja 118 §:n muuttamisesta (/)

- 74) Laki maatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 ja 3 a §:n muuttamisesta (/)
- 75) Laki luopumiseläkelain 14 ja 16 §:n muuttamisesta (/)
- 76) Laki kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 4 §:n muuttamisesta (/)
- 77) Laki saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (/)
- 78) Laki vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain 16 §:n muuttamisesta (/)
- 79) Laki yhteisäluelain muuttamisesta (/)
- 80) Laki poronhoitolain muuttamisesta (/)
- 81) Laki metsästyslain 23 ja 88 §:n muuttamisesta (/)
- 82) Laki eräiden rajavesistö sopimusten täytäntöönpanosta (/)
- 83) Laki Neuvostoliiton kanssa Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä sopimuksen soveltamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta
- 84) Laki Suomen ja Ruotsin välillä tehdyn rajajokisopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta, sopimuksen soveltamisesta ja eräiden lakien kumoamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta (/)
- 85) Laki taimiaineistolain muuttamisesta (/)
- 86) Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 87) Laki kolttalain muuttamisesta (/)
- 88) Laki kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta (/)
- 89) Laki metsälain 7 a ja 14 b §:n muuttamisesta (/)
- 90) Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 91) Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 92) Laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta (/)
- 93) Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta (/)
- 94) Laki eläinlääkärintammatin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 95) Laki siemenkauppain 16 ja 20 §:n muuttamisesta (/)
- 96) Laki vesihuoltolain muuttamisesta (/)
- 97) Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 10 f §:n muuttamisesta (/)
- 98) Laki hukkakauran torjunnasta annetun lain muuttamisesta (/)
- 99) Laki kiinteistö tietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/)
- 100) Laki yhteismetsälain 37 §:n muuttamisesta (/)
- 101) Laki kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamista (/)
- 102) Laki vesihuollon tukemisesta annetun lain kumoamisesta (/)
- 103) Laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain 19 §:n muuttamisesta (/)
- 104) Laki elintarvikelain muuttamisesta (/)
- 105) Laki lannoitevalmistelain muuttamisesta (/)
- 106) Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 107) Laki eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 108) Laki eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtio-
konttorin hoidettavaksi annetun lain muuttamisesta (/)
- 109) Laki maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta (/)
- 110) Laki rehulain muuttamisesta (/)
- 111) Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta (/)
- 112) Laki riistavahinkolain muuttamisesta (/)
- 113) Laki patoturvallisuuslain 5 ja 14 §:n muuttamisesta (/)
- 114) Laki eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta (/)
- 115) Laki eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (/)
- 116) Laki tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta (/)
- 117) Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain
muuttamisesta (/)
- 118) Laki riistahallintolain 5 §:n muuttamisesta (/)
- 119) Laki Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 6 ja 9 §:n muuttamisesta (/)
- 120) Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta (/)
- 121) Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 122) Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta (/)
- 123) Laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 124) Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (/)
- 125) Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta (/)
- 126) Laki Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain 14 ja 18 §:n muuttamisesta (/)
- 127) Laki eläintautilain muuttamisesta (/)
- 128) Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain muuttamisesta (/)

- 129) Laki maaseudun kehittämissohjelmien hallinnoinnista annetun lain muuttamisesta (/)
- 130) Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 131) Laki eläinjalostustoiminnasta annetun lain 12 §:n 3 momentin kumoamisesta (/)
- 132) Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta (/)
- 133) Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (/)
- 134) Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/)
- 135) Laki eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain 11 ja 18 §:n muuttamisesta (/)
- 136) Laki kestävän metsätalouden määräämisen rahoituslain 25 §:n muuttamisesta (/)
- 137) Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/)
- 138) Laki kalastuslain muuttamisesta (/)
- 139) Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta (/)
- 140) Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta (/)
- 141) Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (/)
- 142) Laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 143) Laki maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa (/)
- 144) Laki merityöaikalain 22 §:n muuttamisesta (/)
- 145) Laki opintovapaalain 15 §:n muuttamisesta (/)
- 146) Laki työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain 26 §:n muuttamisesta (/)
- 147) Laki merimiesten vuosilomalain 34 §:n muuttamisesta (/)
- 148) Laki nuorista työntekijöistä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta (/)
- 149) Laki työaikalain muuttamisesta (/)
- 150) Laki palkkaturvalain muuttamisesta (/)
- 151) Laki perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta (/)
- 152) Laki kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain muuttamisesta (/)
- 153) Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta (/)
- 154) Laki työsopimuslain 13 luvun 12 §:n muuttamisesta (/)
- 155) Laki työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain muuttamisesta (/)
- 156) Laki yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 22 §:n muuttamisesta (/)
- 157) Laki vuosilomalain 37 §:n muuttamisesta (/)
- 158) Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 6 ja 131 §:n muuttamisesta (/)
- 159) Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta (/)
- 160) Laki siviilipalveluslain 7 §:n muuttamisesta (/)
- 161) Laki maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta (/)
- 162) Laki kaivoslain 152 §:n muuttamisesta (/)
- 163) Laki mittauslaitelain 34 ja 38 §:n muuttamisesta (/)
- 164) Laki merityösopimuslain 13 luvun 22 §:n muuttamisesta (/)
- 165) Laki kilpailulain muuttamisesta (/)
- 166) Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/)
- 167) Laki valtion varoista korvattavista merimiesten matkakustannuksista annetun lain muuttamisesta (/)
- 168) Laki suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta annetun lain 5 §:n 170) muuttamisesta (/)
- 169) Laki ulkorajan ylittävistä yhteistyöstä annetun lain muuttamisesta (/)
- 170) Laki työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta (/)
- 171) Laki lääkelain muuttamisesta (/)
- 172) Laki työsuojeluhallinnasta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta (/)
- 173) Laki terveydensuojelulain muuttamisesta (/)
- 174) Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta (/)
- 175) Laki työturvallisuuslain 65 §:n muuttamisesta (/)
- 176) Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta (/)
- 177) Laki huumausainelain muuttamisesta (/)
- 178) Laki kemikaalilain muuttamisesta (/)
- 179) Laki eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta (/)
- 180) Laki tupakkalain muuttamisesta (/)
- 181) Laki julkisten alojen eläkelain 85 §:n muuttamisesta (/)

- 182) Laki panostajalain muuttamisesta (/)
183) Laki alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista ja romaniasioita koskevista tehtävistä (/)
184) Laki ulkoilulain muuttamisesta (/)
185) Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 14 ja 16 §:n muuttamisesta (/)
186) Laki maa-aineslain muuttamisesta (/)
187) Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain muuttamisesta (/)
188) Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa annetun lain 18 §:n muuttamisesta (/)
189) Laki asumisoikeusasunnoista annetun lain 9 a §:n muuttamisesta (/)
190) Laki Kyrönjoen erityissuojelusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (/)
191) Laki aravarajoituslain 4 d ja 23 §:n muuttamisesta (/)
192) Laki merensuojelulain muuttamisesta (/)
193) Laki maastoliikennelain muuttamisesta (/)
194) Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta (/)
195) Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 7 §:n muuttamisesta (/)
196) Laki ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (/)
197) Laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (/)
198) Laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta (/)
199) Laki avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/)
200) Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/)
201) Laki öljysuojarahastosta annetun lain muuttamisesta (/)
202) Laki eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 9 ja 15 §:n muuttamisesta (/)
203) Laki Suomen ympäristökeskuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (/)
204) Laki rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain muuttamisesta (/)
205) Laki vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään annetun lain 7 §:n muuttamisesta (/)
206) Laki jätelain muuttamisesta (/)
207) Laki hiilidioksidin talteenottamisesta ja varastoinnista annetun lain 12 §:n muuttamisesta (/)
208) Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/)
209) Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta. (/)

2 §

Kumottavat säädökset

Tällä lailla kumotaan:

- 1) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annettu laki (669/2008);
- 2) ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annettu laki (410/2009);
- 3) aluehallintovirastoista annettu laki (896/2009);
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettu laki (897/2009);
- 5) ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annettu laki (898/2009);
- 6) maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain (1483/2009) 38, 39 ja 65 § ja 72 §:n 2 momentti (1483/2009);
- 7) maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annettu laki (210/2010);

— — — — —